

DEMOKRACIJA

**Intervju z
Borutom Pahorjem**

**Rožmanovega
procesa ne
bodo obnovili**

**Nova stavba Generalne
policijske uprave bo
vredna toliko kot 400 novih
stanovanjskih hiš v Ljubljani.
Minister Rado Bohinc je za
najugodnejšega ponudnika
izbral za 135,7 milijona
tolarjev dražjega ponudnika.**

Bohinččevo razmetavanje milijonov

POLITIKA
**Razum
proti
kapitalu**

SLOVENIJA
**Se Ljubljani
obeta nova
afeta SIB?**

TUJINA
**Demokracija
v državi
muslimanov**

Odslej kličite ceneje!

Z novimi naročniškimi paketi Si.mobil - Vodafone Smart I, II in III si lahko znižate mesečne stroške mobilnega telefoniranja. Tudi tisti, ki najpogosteje kličete Mobitelove uporabnike. Pri novih paketih Smart z dodatno Opcijo mobilni je namreč cena klicev v omrežji Mobitel in Debitel le 22 SIT/minuto.

Vsi klici v omrežju
Si.mobil - Vodafone
samo **5 SIT/min**

Prepričajte se o prednostih paketov Smart:

- samo **5 SIT/ minuto** za klice v omrežju Si.mobil - Vodafone,
- samo **22 SIT/minuto** za klice v omrežji Mobitel in Debitel z **Opcijo mobilni** za samo 500 SIT višjo mesečno naročnino,
- **do 30 % nižja** naročnina s **Partner bonusom**, ki poveže v skupino 2 do 4 člane - prijatelje ali družinske člane,
- ekskluzivna **Vodafone live! telefona** Sharp GX20 in Motorola V525.

Klici v omrežji
Mobitel in Debitel
samo **22 SIT/min**

In kaj navedene prednosti pomenijo v praksi? Prepričajte se sami! V spodnji tabeli primerjajte stroške klicev pri novem paketu Si.mobil - Vodafone Smart I s stroški klicev pri priljubljenem Mobitelovem paketu Prosti čas v Družinskem bonusu. S paketi Smart odslej res kličete ceneje.

S povezavo v skupino
do 30 % nižja
mesečna naročnina

Si.mobil - Vodafone paket Smart I z Opcijo Mobilni			Mobitel Prosti čas v Družinskem bonusu	
klici	čas	SIT	SIT	čas
v lastnem omrežju	24 ur	5	24,5	05.00-24.00
			5	0.00-05.00
v druga mobilna omrežja	24 ur	22	58	07.00-18.00
			20	18.00-07.00
v fiksno omrežje	07.30-19.30	60	58	07.00-18.00
	19.30-07.30	40	15	18.00-07.00

Vse podrobne informacije o posameznih paketih so vam na voljo na spletnih straneh mobilnih operaterjev. Več o paketih Si.mobil - Vodafone lahko izveste tudi na brezplačni številki **080 40 40 40**. Vse cene so v SIT in vključujejo DDV.

Si.mobil d. d., Šmartinska c. 134b, SI-1000 Ljubljana | www.simobil.si

Ujemi svet

Judeževi cekini

Volitve v evropski parlament so bile za Slovenijo praznik demokracije. Volilna kampanja je potekala umirjeno in dokaj korektno. Čeprav smo volili slovenske predstavnike v evropski parlament, so bile predvolilne teme predvsem domače obarvane. V primerjavi s prejšnjimi državnoborskimi volitvami pa je večina medijev poročala dokaj korektno. Za spremembo nismo bili priče medijski gonji proti "desnici" in uporabi terminologije, ki smo je bili vajeni še iz časa prejšnjega režima ob obravnavi "razrednih sovražnikov". Medijskih in ideoloških manipulacij je bilo manj, zaradi česar so ljudje volili zdravorazumsko. Praktično ni bilo tega, o čemer je zelo odkrito v pogovoru za našo revijo govoril Borut Pahor. "Govorim o tem, da dejansko razvoj Slovenije prerašča nekatere stigmatizacije, predsodke, ki so dolgo časa pomembno vplivali na to, kako funkcionirajo in se identificirajo politične stranke. Dogajalo se je, da so celo revni ljudje v Sloveniji, ki niso imeli nič od zgradbe o uspehu, vendarle volili LDS ali združeno listo, ker so mislili, da sta to stranki, ki sta partizanski in jih varujeta pred revanšizmom recimo. Mislim, da ta sediment izginja, vendar izginja na obeh straneh." Skratka, celo predsednik združene liste je opozoril na fenomen, ki smo mu bili priče v zadnjem desetletju in je močno vplival na politična razmerja v naši državi. In ker tega na volitvah v evropski parlament ni bilo, so se slovenski volivci odzvali tako kot v normalnih zahodnih demokracijah. Odrekli so zaupanje tistim, ki so jih razočarali, in volili tiste, za katere mislijo, da jih bodo bolje zastopali. Volivci so tako izrekli nezaupnico vladajoči LDS in še nekaterim drugim strankam, na drugi strani pa izkazali zaupanje NSI, SDS in delno tudi združeni listi (predvsem njenemu predsedniku Borutu Pahorju). Priče smo bili torej normalni volilni kampanji, brez medijske gonje, vodene iz ozadja. Nekako tako, kot da je stara podporna udbovsko-komunistična mreža odpovedala ali pa zaspala.

Čas po evropskih volitvah kaže, da želi nekdanji predsednik države Milan Kučan to staro mrežo, ki jo je v letih tranzicije dogradil tudi z novo, za jesenske volitve spet pognati v tek. V prvi vrsti skuša rešiti potapljačji se tanker LDS, in to kljub temu, da se Rop ni izkazal. Morda zato, ker mu je slednji zvest in ker ima Borut Pa-

hor zanj praktično heretična stališča, tako da ga bo uporabil le še v najskrajnejši različici. Kučan je v zadnjih dneh zelo aktiven. V nedeljo se je na spominskem srečanju borcev v Baški grapi hudoval, ker se slovenska zunanja politika (verjetno Dimitrij Rupel) "ni potrudila", da bi bili slovenski vladni predstavniki in borci povabljeni na praznovanje 60. obletnice začetka izkrcanja zaveznikov v Normandiji. Po njegovo je k takšnemu ravnanju pripomogla tudi "naša lastna nejasna, omahljiva in sprenevedava država". Kučan je zato svoj bes stresel tudi na domobrance. Poudaril je namreč, da je bilo "domobranstvo vojaško in politično delovanje zoper slovenski narod". Milan Kučan torej ostaja zvest svoji partijski preteklosti in pri pogledu na drugo svetovno vojno neomajen. Zato pa na drugih področjih po potrebi, morda tudi na željo članov njegovega Foruma 21, spreminja stališča. Od njegovih velikih besed o nacionalnem interesu ostaja bore malo, morda Judeževi cekini. Prejšnji teden je tako presenetil z izjavo, da farmacevtska tovarna Krka iz Novega mesta "dolgoročno ne more ostati slovenska, sicer bo hočeš nočeš propadla". Je imel morda v mislih dejstvo, da je problem Krke v tem, da izdeluje pretežno generična zdravila in se sooča s pomanjkanjem zdravil, ki jih razvijejo njeni domači strokovnjaki? Nekdanji predsednik je s tem dal zeleno luč za prodajo Krke tujcem, Milošu Kovačiču in njegovemu nasledniku pa omogočil, da čez čas izpeljeta prodajo, ki bo kratkotrajno marsikomu napolnila žepe. Še posebej njegovim prijateljem iz Foruma 21. Pomenljivo je, da je bil Kučan tiho, ko je Janez Bohorič dokončno odprodal Savo Tires amerškemu koncernu Goodyear in ko je Igor Bavčar prodal Istrabenzove črpalke Avstrijcem. Tuja vlaganja so nedvomno dobrodošla, zelo dvolično pa je, da ljudje iz Foruma 21 najprej na veliko govorijo o nacionalnih interesih, kar jim koristi pri prevzemu in nadzoru slovenskih podjetij, nato pa ta podjetja veselo prodajajo, pri čemer spet na veliko govorijo, to pot o globalizaciji, o kateri prej niso hoteli nič slišati. Za nacionalne interese jim je v resnici malo mar. Vprašanje je tudi, za katere interese sploh dela Kučan. V intervjuju v Večernjem listu namreč pravi, da je čas, da Slovenska vojska zapusti vojašnico na Trdinovem vrhu. "Še manj je opravičljivo, da so vojaki na meji z državo, s katero se bodo kmalu začela pogajanja o članstvu v EU, in državo, ki je že več let v Partnerstvu za mir. Ko bi temu partnerstvu bilo tako oporišče potrebno, potem bi bil potreben dogovor znotraj partnerstva ali EU s točno določenim namenom ..." Nedvomno govorjenje, ki neposredno škoduje slovenskim interesom.

Pri vsem tem bi bilo dobro, če bi se nekdanji predsednik dokončno upokojil in ne bi delal več škode. Čas ga je namreč povozil ... No, očitno se je še enkrat angažiral, da bo branil obstoječe monopole ...

Metod Berlec

Ljudem iz Foruma 21 je za nacionalne interese v resnici malo mar.

Vprašanje je tudi, za katere interese sploh dela Kučan. V intervjuju v Večernjem listu namreč pravi, da je čas, da Slovenska vojska zapusti vojašnico na Trdinovem vrhu.

9 Policija in gospodarski kriminal

Korupcije ne moremo pojmovati ozko kot podkupovanja nekaterih oseb z denarjem. Obravnavati jo moramo sistemsko.

11 Se obeta novi SIB?

12 Menjave v hramu demokracije

Tik pred koncem aktualnega mandata državnega zbora dobiva slednji novo vodstvo ter nove poslance in poslanke. Zaradi izvolitve v evropski parlament morajo svoje skoraj štiriletno poslanstvo predčasno zapustiti štirje poslanci, in sicer Jelko Kacin, Lojze Peterle, Miha Brejc in Borut Pahor.

15 Rožmanovega procesa ne bodo obnovili

16 Razum proti kapitalu

Slovensko politično prizorišče je v zadnjih dveh mesecih postalo bogatejše za dve novi združenji – Zbor za republiko in Forum 21. Vprašanje, ki se pri tem postavlja, je, v čem sta si združenji podobni in kakšne so razlike med njima oziroma ali ju je sploh mogoče primerjati.

18 Bohinčevo razmetavanje milijonov

20 Politično kadrovanje

31 Demokracija v državi muslimanov

Je demokracija mogoča v prevladujoče islamskih družbah? Da je odgovor pritrdilen, bi lahko dokazala prav država, v kateri živi največ muslimanov na svetu. V 217-milijonski Indoneziji so letos brez večjih zapletov opravili svobodne parlamentarne in prvi krog predsedniških volitev. Največ glasov je prejel izzivalec sedanje predsednice, opozicijski politik in upokojeni general Susilo Bambang Yudhoyono, med ljudmi znan kot SBY.

34 Nov zagon brez sprememb ni mogoč

Pogovor z Borutom Pahorjem

V tem smislu sem popolnoma prepričan, da za nov zagon potrebujemo spremembo politične prakse. Če bo recimo leva sredina napovedala kontinuitetno politiko in rekla volivcem: če boste volili nas, potem se lahko zanesete, da bo šlo življenje tako naprej, bo naredila dvojno napako. Najprej jo bo naredila zato, ker če bo vodila isto politiko, pelje ta v slepo ulico.

44 Partizani nosilci revolucije

56 Konec agonije?

To vprašanje si je postavil marsikdo v zvezi z usodo nogometnega prvoligaša Olimpije.

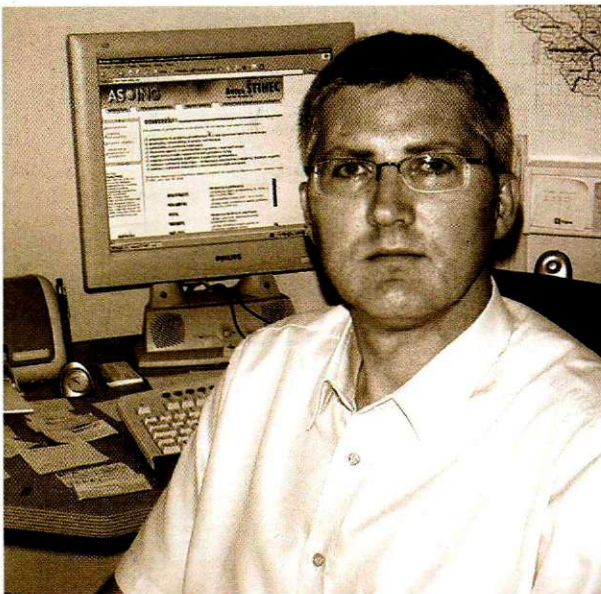

Demokracija, p.p. 4315, SI - 1001 Ljubljana, obzorja@siol.net; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), 01-434-54-63 (tajništvo); faks: 01-434-54-62
Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Mihaela Praprotnik, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gašper Blazič, Aleš Kocjan, Gjyle Vishaj, Mitja Volčanšek; kolumnisti: dr. Janez Juhant, dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Esad Babačić, Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: Dane Kostrič (urednik), Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Božo Predalič; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Fotografija na naslovnici: Dane Kostrič
Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: obzorja.narocnine@siol.net; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Župan je imel moralnega mačka

Pogovarjali smo se z Antonom Štihcem, ki je na zadnjih lokalnih volitvah nastopil kot neodvisni kandidat za župana mestne občine Murska Sobota.

V prejšnjem tednu je odstopil župan Anton Slavic. Ste to pričakovali glede na situacijo, ki je v zadnjem času vladala v Murski Soboti?

To sem pričakoval, kajti v mestni občini Murska Sobota že nekaj časa škripa in občina kot taka stagnira. Tako meni tudi veliko občanov. Po moje obstajajo trije razlogi za odstop. Prvi in najbrž najpomembnejši je, da gospod Slavic s strani LDS ni bil potrjen kot kandidat za poslanca na letošnjih jesenskih volitvah. V prid tej ugotovitvi govori dejstvo, da je svoj odstop napovedal, takoj ko je izvedel za odločitev stranke LDS glede njihovih kandidatov.

Drugi razlog je verjetno ta, da je imel župan ves čas od zadnjih volitev moralnega mačka glede na to, na kakšen način so se končale prejšnje županske volitve. Mnogo občanov je mnenja, da volilna zmaga ni bila čista. Na enem izmed volišč so namreč pozabili volivcem deliti glasovalne listke za volitve župana. To nepravilnost so potrdili tudi v občinski volilni komisiji, vendar naj ne bi vplivala na izid županskih volitev. Župan je zmagal le z dvema glasovoma več kot 50 odstotkov volivcev.

Tretji razlog pa je naveličanost in utrujenost.

Župan mestne občine je ob svojem odstopu navedel, da je večina njegovih projektov dokončana. Tisti, ki še niso, pa so pripravljeni do te mere, da jih je treba le še urediti. Se s to županovo trditvijo strinjate?

Delno se, v glavnem pa ne. Župan namreč na zadnjih volitvah niti ni imel posebnega programa. Govoril je predvsem o tem, kaj je bilo uresničeno v prejšnjem mandatu. Takrat je bilo res storjeno kar precej. Ne strinjam se s trditvijo, da je vse, kar je obljubil, uresničil. Mladim je recimo obljubil nove prostore, pa jih še danes nimajo.

V MO je verjetno še kakšna problematika, ki v preteklosti ni bila rešena. Kaj je ta čas najbolj aktualno, kar bi bilo treba rešiti?

Najbolj problematična je še vedno prometna situacija v mestu. Še bolj nevzdržna pa bo postala v času, ko se bo začel graditi podvoz pod železniško progo. Odkar sem kot svetovalec župana za izvedbo investicij odšel z občine, je prizadevanje občine za začetek graditve podvoza zamrlo. Država je uredila projektno dokumentacijo, graditi pa se še vedno ni začelo. Zadeva se nerazumno vleče. Tukaj so še akutni problemi reševanja brezposelnosti, ustvarjanje razmer za prihod novih investorjev, zavzemanje za skladnejši razvoj celotne regije, podpora mladim družinam, ustanovitev visokošolskih zavodov ipd.

Še vprašanje za konec. Po odstopu župana MO bo treba izvoliti novega. Na prejšnjih volitvah ste dosegli zelo dober volilni izid. Nameravate kandidirati za župana MO Murska Sobota?

O tem se še nisem odločil. Potreben bo seveda posvet v krogu družine pa tudi stranke. Po županskih volitvah iz leta 2002 sem bil namreč precej dejaven na državni ravni. Tako sem v sklopu strokovnega sveta stranke SDS predsednik odbora za regionalni razvoj. Sem torej v ekipi strokovnjakov, ki jo SDS ponuja kot alternativo sedanji vladi. Kot Pomurec na lastni koži čutim zaostajanje regije na vseh področjih. Na prejšnjih volitvah sem kandidiral za štiri leta. Zdaj pa gre za polovični mandat, v katerem je treba rešiti vse nerešene probleme sedanje oblasti. Vprašanje je, ali sta dve leti dovolj za to. Skrajno neodgovorno od župana je, da odstopi sredi mandata in tudi sredi proračunskega leta, ko se nekatere investicije še pripravljajo in jih je treba še realizirati. Še bolj pa me preseneča lahkotnost take odločitve na strani LDS, saj so z njo pri ljudeh povzročili ogorčenje in nejevoljo. Osebnostno menim, da bi bilo s političnega stališča higiensko, da se hkrati z nadomestnimi županskimi volitvami opravi tudi nove volitve za občinske svetnike.

Janez Škalič

Postresni sunek z US RS
(Stran 8)

Zavrtnjena
Grimsova zahteva
(Stran 14)

Svetovni
gospodarski utrip
(Stran 22)

Bomo pili
onesnaženo vodo?
(Stran 24)

Ultra tudi v LPP
(Stran 25)

Agonija Rimskih toplic
(Stran 26)

Korupcija v Novi Gorici?
(Stran 27)

Kronani deček
(Stran 30)

Festival doživetij,
občutkov in podob
(Stran 40)

Rebulov jubilej
(Stran 42)

Postojnsko glavarstvo
(Stran 46)

Mož pajek se vrača
(Stran 48)

Sirtaki brez metakse
(Stran 55)

Rock Otočec 2004
(Stran 58)

Lov na Slovence
(Stran 62)

Demokracija in ultimati
(Stran 65)

Zaupanje
v inštruktorja CK
(Stran 66)

Nekateri bi še

Na nedavni tiskovni konferenci Kučanovega Forumu 21 smo lahko slišali mnenje njegove članice Mire Puc, da bi morala država upravljanje državnega premoženja prepustiti zasebnikom. Takšen predlog je bilo rečeno nenavaden, če vemo, da smo podobno lastninjenje z milijardnimi škodovanji družbenega premoženja že doživeli. Opravili so ga prav direktorji, zbrani v Forumu 21, ki zdaj predlagajo, naj ga v nekoliko drugačni obliki opravimo še enkrat.

Dopust

Če se še spomnite, drage bralke in bralci, smo pred dvema tednoma v tej rubriki pisali o Dimu. Kjer je Dim, je tudi ogenj. No, kar se ognja in dima tiče, vsaj dopustniki, ki bodo potovali na morje na Hrvaško, ne bodo imeli težav, kajti zaradi obilice dežja tokrat lahko pričakujemo manj gozdnih požarov. Vsekakor manj kot na slovenskem političnem prizorišču, kjer se kar naprej vlada rdeči petelin, ki na zunaj sicer ni rdeč, navznoter pa močno (pa ne samo zaradi krvi). Tako je zadnjič celo okrcal Ropovo vlado – morda tudi zato, ker premalo ropa državljane. Slovenski diplomaciji pa je pošteno podkuril, češ, zakaj Slovenija ni imela svojega zastopstva na praznovanju obletnice izkrcanja zveznikov v Normandiji. Tam sicer ni borčevska proslava, toda vseeno pa še občasno druženje z zahodnimi imperialisti.

No, kljub vsemu je Dimitrij Rupel, ki mu nekateri pravijo tudi doktor Dim (ni v nobeni povezavi s pevko, ki se imenuje Diona Dim alias Ana Soklič), še kar naprej v središču pozornosti. Potem ko je v LDS dobil brco, je postal član poslanske skupine SDS. Zanimivo je bilo opazovati, kaj vse mu je naložil njegov nekdanji sopotnik iz časov Slovenske demokratične zveze Jelko Kacin. Na primer to, da je doktor Dim velik zdrhar ali pa da ima z njim probleme kot z ministrom. Lahko rečemo samo to, da je imel Kacin srečo, da mu Rupel ni vrnil milo za žajfo, pardon, drago. Lahko bi mu na primer očital, da je po njegovi zaslugi izginila ograja z balkona poslopja neke krajevne skupnosti blizu Medvod. Seveda so takšne obtožbe lahko zelo težke in Rupel bi jo lahko dobil celo s časopisom po glavi, če bi bil preveč jezičen. Čeprav je tudi res, da bi ga glede na njegovo velikost težko kdo napadel s časopisom.

Kakor koli že, Ruplov prestop v opozicijo je kar prijeten uvod v letošnje predvolilno poletje, ki po temperaturah sicer ni vroče, vsaj ne tako kot lani, ko se je Vinko Beznik hvalil, da so policaji v času afere Depala vas (to je tam, kjer pečajo znamenite piškote) na oklepnike nameščali rakete. Letos bo verjetno bolj zanimivo preizkušati, kdo ima – po Svetlani Makarovič – več plomb na možganih. Takšen preizkus bo zakon o istospolnih partnerskih zvezah, ki menda še vedno čaka na uzakonitev. Precej nerodna reč, kajti zaradi tega bodo borci za (ne)strpnost imeli precej zafuran dopust. No, sicer so tega že vajeni v zadnjih sedmih letih, odkar je ljubljanski nadškof Franc Rode imel vsako leto za praznik Marijinega vnebovzeta kakšne "močne" pridige, ker pa je odšel v Rim, so se nekateri že veselili prvega mirnega letnega dopusta po sedmih letih. Zaman! Enako velja za varuha človekovih pravic Matjaža Hanzka in notredamskega, pardon, koprškega zvonarja Marka Breclja, ki se bosta dokončno oddahnila šele po jesenskih volitvah. Če bodo seveda zmagali "pravi" ... Gašper Blažič

Z DEMOKRACIJO NA MORJE

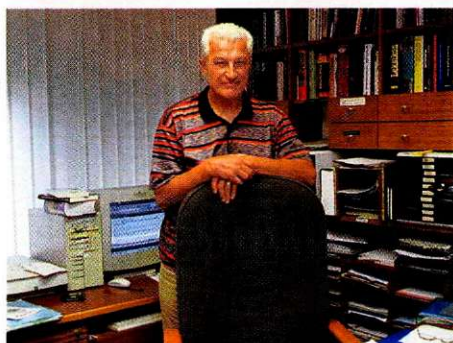
Demokracija tudi v hrvaških turističnih krajih

Spoštovane bralke in bralci, obveščamo vas, da boste v času poletnih počitnic **DEMOKRACIJO** lahko kupovali tudi v hrvaških obmorskih krajih (Istra, Kvarner in Dalmacija).

Uredništvo revije vam želi prijetno branje in lepe počitnice.

h-umor

diktafon

"Problem je, da so moški telebani in z žensko ne znajo vzpostaviti obetavnega odnosa."

(Psihiater Janez Rugelj se je tokrat obregnil ob močnejši spol.)

"Politika dvoumnega izražanja o jedrskem orožju je dobra in jo bomo nadaljevali."

(Izraelski premier Ariel Šaron je pravi mojster retorike.)

"Če se vam zdi vozovnica za Ljubljanski potniški promet predraga, se raje peljite z letalom v London. Cena je ista."

(Mitja Cjuha vsem Ljubljančanom s tankimi denarnicami predlaga alternativo.)

"Tangice za posebne zakonske priložnosti."

(Helena Blagne priznava, da nosi doma prav posebno spodnje perilo.)

"Premier mi ponuja mesto ambasadorja v Moskvi. Vsi me tudi vabijo, da bi bil član parlamenta."

(Dozdajšnji direktor Krke Miloš Kovačič dobi ponudbe z vseh strani. Lastna hvala mu veliko pomeni.)

"Prej bi rekli, da pesem izraža to, da imamo punce radi kljub kakšni njihovi morebitni muhavosti ali pa prav zaradi tega."

(Člani skupine Rok'n'band se nežnejšemu spolu ne nameravajo odpovedati.)

"Na prvi pogled zvoni meni, ampak jaz nisem izgubil volitev. Zvoni Ropu in njegovi vladi."

(Odstavljeni zunanji minister Dimitrij Rupel odgovarja na Hemingwayevo vprašanje, komu zvoni.)

"Rupla poznam in ga cenim. Toda danes se nam je predstavil kot velik zdrhar."

(Jelko Kacin je zato, da dokaže svojo lojalnost liberalni demokraciji, svojega dolgoletnega političnega sopotnika Dimitrija Rupla pošteno obdelal.)

"Nikar ne sprašujte ljudstva, kako je. Vam bo zelo nerodno, če bo odgovorilo po resnici."

(Marjan Mlinar iz Medvod odsvetuje politikom, da bi preverjali razpoloženje volivcev. Morda se tudi zaradi tega vladajoča nomenklatura boji referendumov.)

"Nekateri obžalujejo, da ne hodim v cerkev, in se užalijo, ko jim odvrnem, da je notri že preveč rdečkarjev."

(Publicistka Jolka Milič se ne počuti preveč dobro med konvertiti.)

Potres v Posočju

Dvanajstega julija, nekaj minut čez petnajsto uro, se je v Posočju spet zatreslo, in sicer z močjo 4,9 stopnje po Richterjevi lestvici. Po podatkih, ki so bili znani do ponedeljka zvečer, tokratni potres ni bil tako močan kot pred šestimi leti in pol, toda zahteval je smrtno žrtev, in sicer v Posočju znanega italijanskega planinca, Furlana iz Moše pri Gorici. Kamenje, ki se je valilo po pobočju, je pod sabo delno pokopalo njegovo ženo. Ko jo je šel reševati, ga je skala, ki je priletela vanj, takoj ubila. Več ljudi v Čezsoči in na Žagi je bilo ranjenih. Pod večer so gorski reševalci našli še štiri tuje planince v pogorju Krna. Dva sta bila hudo ranjena od kamenja, dva pa laže. Vse so s helikopterjem prepeljali v dolino. Številni objekti, nekaj sto hiš, so prav tako močno močno poškodovani kot pri potresu pred leti. Po zadnjih podatkih je med njimi izjemno veliko tistih, ki so bili obnovljeni. Kaže, da je potres postavil ogledalo vsem tistim, ki so vložili pritožbe in interpelacije zoper odgovorne oblastnike, saj je bilo takrat vse zavrnjeno kot volilna propaganda. V Logu pod Mangartom se je npr. podrl cerkveni zvonik. Popolnoma podrla – sesedla – se je hiša v Bovcu, ki ni bila sanirana. Zakaj ni bilo saniranih še veliko drugih hiš, za katerih obnovo so lastniki zaprosili, pa so jih pristojni zavrnil, naj povedo kar sami. Kako bodo to opravičili tisti, ki niso omogočili bolj strokovnih sanacij oz. nadzora, je vprašanje, na katerega bo moral nekdo odgovoriti, če se ne bodo oglasili dvorni pevci, da je vse čista izmišljilja in gre pač samo za predvolilno obrekovanje oblasti. Že takoj po potresu so odgovorni za najnujnejšo normalizacijo stanja obljubili, da bodo takoj ukrepali in da bodo sanacije stekle prej kot pri prejšnjem potresu. Med prebivalci pa v splošnem te dni vlada negotovost in med nekaterimi celo nezaupanje zaradi slabih izkušenj, saj so obljube deževale tudi po prejšnjem potresu, potem pa niso bile izpolnjene, kar je najboljše pokazal zadnji potres. Dejansko veliko hiš še danes ni obnovljenih in so tudi zato utrpeli veliko dodatno škodo ali pa jih bodo morali kar porušiti.

Potres je preskusil kakovost popotresne obnove in izvrševanje sprejetega popotresnega zakona.

M. M.

modrosti tedna

"Slovenski liberalni sistem še daleč ni moja simpatija, a nočem biti do njega krivčen. Tudi brez njega bi bili tam, kjer smo, ker je v tistem 'tam' Evropa, vključno s svojimi katoliškimi narodi, od Poljske do Španije.

Le da slovenski liberalizem proti trendu narodne smrti ne naredi ničesar: sploh se ga noče zavedati, kakor se je tega na primer zavedla Francija in tudi primerno ukrepala."

(Starosta slovenskih pisateljev Alojz Rebula)

"Zaradi zgodovinskih dejstev se je lahko osebnosti generala Rudolfa Maistra približal le redkokateri slovenski general in se je njegovo načrtno zamolčevanje v času komunizma izvajalo ravno zaradi njegove pripadnosti boju za slovenske narodne in ne ljudske pravice.

Prav je, da se ob polnopravnem članstvu Slovenije v EZ in NATO zavemo narodnih korenin, iz katerih je nastala samostojna in demokratična država Republika Slovenija."

(Podpredsednik SSK mag. Stanislav Rašcan)

Na volišča 3. oktobra

Komaj se je končala volilna kampanja za volitve v evropski parlament, že lahko pričakujemo drugo. Predsednik države Janez Drnovšek je določil datum za letošnje državnozborske volitve. Te bodo v nedeljo, 3. oktobra. Stranke nad datumom niso presenečene, kajti domala vse se že pripravljajo na volilno tekmo, ki bo zaradi razmer v slovenskem političnem prostoru nadvse vroča. Sodeč po izidih volitev v evropski parlament, na katerih so stranke vladajoče koalicije doživele poraz, lahko opozicijske stranke, predvsem Slovenska demokratska stranka in Nova Slovenija, ki sta dejansko zmagovalki evropskih volitev, upata, da se bo njihov izid ponovil tudi na državnozborskih. Da bo tekma za glasove volivk in volivcev zelo napeta, dokazujejo že prve priprave strank na volitve. Stranke so že začele iskati kandidate, pripravljati kandidatne liste in volilne programe. Tako naj bi Liberalna demokracija Slovenije že imela določenih 90 odstotkov kandidat in kandidatov za volitve, dokončno pa jih bo predstavila konec avgusta. Tudi v Slovenski demokratski stranki naj bi bila v teh dneh dokončno pripravljena lista kandidatov, svet stranke pa naj bi jo potrdil sredi avgusta. Na volitve se pripravljajo tudi v drugih političnih strankah in kmalu bomo izvedeli imena njihovih kandidatov. Na letošnjih državnozborskih volitvah pričakujejo tudi precej kandidatnih list zunajparlamentarnih strank, ki so tako rekoč že evropske volitve izkoristile za predstavitev v javnosti. Čeprav

Državnozborske volitve bodo 3. oktobra. Bo uspeh požela sedajna opozicija?

se bo volilna kampanja uradno začela šele 3. septembra, smo neuradni priče že danes. Poletje in jesen bosta torej precej živahna.

M. P.

Zadnji disident

The Wall Street Journal je pretekli teden objavil obširen prispevek o priznanem slovenskem ekonomistu in filozofu dr. Ljubu Sircu. V prispevku z naslovom Zadnji disident novinarka Wall Street Journala Marcia Christoff Kurapovna predstavlja Sirca (Sirc je že nekaj časa naš redni kolumnist) kot 84-letnega nekdanjega partizana, antikomunista, begunca, ki je leta 1955 po političnem procesu zoper njega prebegnil v Veliko Britanijo in se kot profesor zaposlil na Univerzi Adama Smitha v Glasgowu. "Navdušil je zlasti s svojim klasičnim delom iz leta 1989 Med Hitlerjem in Titom, ki je briljantna študija o od krvi prepojeni usodi, v katero se je v 20. stoletju ujela Jugoslavija." Po uvodni predstavitvi novinarka navaja nekatere dele pogovorov, ki jih je imela s Sircem. "Ko Sirca vprašate o demokratičnih reformah v Vzhodni in Srednji Evropi, vam odgovori zelo neposredno. Trdi, da so vlade Srednje in Vzhodne Evrope obljubile antikomunistične reforme – vključno z ugotavljanjem odgovornosti posameznih komunističnih voditeljev za zločine zoper človeštvo, vendar so jih v nekaterih državah le

V The Wall Street Journalu so dali veliko priznanje dr. Ljubu Sircu.

v manjši meri izpeljale. Tranzicija po Sirčevem mnenju tako v ekonomiji kot politiki še vedno traja, ker oblast v teh državah še vedno zasedajo nekdanji komunisti ... Tudi zaradi tega bi morala biti po Sirčevem prepričanju Zahodna Evropa pri obravnavanju vzhodno- in srednjeevropskih držav previdnejša, kot je sedaj," piše novinarka. Nadalje novinarka opisuje posamezne primere vojnih zločinov, ki so jih po drugi svetovni vojni nad lastnim narodom v Sloveniji zagrešili Titovi partizani, in njihovo razkrivanje v današnjem času: "Od leta 1990 je bilo v Sloveniji odkritih 110 množičnih grobišč..." Novinarka obsežen prispevek sklence s Sirčevimi besedami, da je treba vse te zločine kot opomin prihodnjim generacijam raziskati, ne pa samo zamahniti z roko in reči kar je bilo, je bilo.

A. K.

1 proti 0 za lastnike trgovin

Postresni sunek z US RS

Ustavno sodišče je bilo v minulem tednu precej dejavno. Kot po tekočem traku so v javnost prihajale njegove odločbe: izbrisani, trgovine in džamija. Vse tri zadeve so v zadnjem letu dni dodobra poživile dogajanje v slovenskem političnem prostoru in glede na to, da so še vedno nerešene in da smo v času pred volitvami, lahko pričakujemo njihovo dodatno premlevanje in pregrevanje.

Za precejšnje presenečenje je ustavno sodišče poskrbelo z odločitvijo, da zadrži izvrševanje dela 6. člena zakona o spremembah zakona o trgovini, ki določa datum, s katerim se začnejo uporabljati določbe zakona, ki ob posameznih izjemah predvideva zaprtje prodajaln ob nedeljah. Kaj to pomeni? Nič drugega, kot da se bo datum, ki je bil predviden za zaprtje trgovin, to je 15. september, premaknil v prihodnost, kako daleč, pa bo odvisno od datuma sprejetja končne odločitve ustavnega sodišča. Premikanje datuma pomeni ohranjanje sedanjega stanja, podaljševanje pravic trgovcev in po drugi strani podaljševanje izko-

nedeljskega dela, a jim delodajalci niso bili pripravljeni prisluhniti. Sindikatoma tako po več letih neuspešnih pogajanj z delodajalci o višjih dodatkih za delo ob manj ugodnem delovnem času ni ostalo nič drugega, kot da povprašajo volivce in volivke in odločitev o nedeljskem obratovanju trgovin prepustijo njim. In

Odločba US o referendumu je vrhunec niza neverjetnih odločb njegove sedanje sestave.

tako smo imeli referendum, na katerem pa se je večina odločila za zaprtje trgovin ob nedeljah. Voljo volivk in volivcev je z zakonom potrdil državni zbor in tako sklenil poglavje vprašanja odprtja trgovin ob nedeljah, ki bi tako bile (seveda z zakonsko določenimi izjemami) zaprte.

A kot kaže, se je ustavno sodišče postavilo na stran delodajalcev oziroma lastnikov trgovin in verjelo njihovim utemeljitvam o morebitnih posledicah izvajanja zakona o trgovini. Po drugi strani pa je prezrlo, da zaradi takšnih odločitev prihaja do zmanjševanja pravic delavcev.

Le kdo ne bi bil razočaran nad takšno odločitvijo ustavnega sodiš-

Le dobre ure potem, ko je Slovenijo stresel srednje močan potres, je tiste, ki nasprotujejo predimenzionirani džamiji, ki naj bi stala na obrobju Ljubljane, stresel še en potres. Slednji tokrat ni izhajal iz Posočja, ampak je prišel z ustavnega sodišča, ki je javnosti sporočilo, da je ugodilo zahtevku ljubljanske županje Danice

Simšič, da razveljavi sklep o razpisu naknadnega referenduma o graditvi džamije v Ljubljani, ki ga je že pred časom sprejel mestni svet. Naj na kratko spomnimo. Poleti 2001 so svetniki LDS in ZLSD v ljubljanskem mestnem svetu sprejeli spremembo prostorskega akta za plansko celoto V 2 Trnovo-Tržaška cesta, kar je pomenilo, da je muslimanska verska skupnost v Sloveniji dobila zeleno luč za graditev muslimanskega centra ob Cesti dveh cesarjev v Ljubljani. Ker bila skupina volivcev s prvim podpisnim Mihaelom Jarcem prepričana, da je predvidena džamija, ki jo je vključeval center, prevelika in da lokacija predvsem zaradi tamkajšnje podtalnice in že tako ali ta-

mu sodišču, potem ko je o njej že odločal mestni svet, prej namreč to ni mogoče) pa jo je le predložila svetnikom. Slednji (predvsem svetniki LDS in ZL) so privolili v županjino igro in sklenili, da bodo dokončno odločanje o razpisu referenduma preložili, županja pa je pobudo takoj zatem poslala ustavnemu sodišču.

Slednje je o zahtevi za referendum odločilo v ponedeljek. V svoji odločitvi so ustavni sodniki ugotovili, da referendum v zvezi s tem vprašanjem ni dopusten, ker naj bi bil njegov cilj muslimanom preprečiti izpovedovati vero v njihovem objektu, s čimer naj bi bil kršen 41. člen ustave, ki govori o tem, da je izpovedovanje vere in drugih opredelitev v zasebnem in javnem življenju svobodno. Takšna obrazložitev je seveda skrajno nenaavadna, ker ni jasno, na podlagi česa so ustavni sodniki ugotovili, da je cilj referenduma preprečiti graditev džamije. Pobudniki referenduma so ves čas poudarjali, da njihov namen ni preprečiti graditve džamije, ampak doseči, da se ta zgradi kje drugje, referendumsko vprašanje pa je govorilo o tem, ali se volilci strinjajo s spremembami prostorskega akta za območje ob Cesti dveh cesarjev.

Zadnja odločitev ustavnega sodišča, ki ne samo da ugotavlja nekaj, česar ob prvi referendumski pobudi ni mogoče ugotoviti, ampak tudi krši zakonsko zagotovljeno pravico volilcev do referenduma, bi zato lahko mirno označili kot vrhunec niza neverjetnih odločb, ki jih je ustavno sodišče izdalo v sedanjih sestavi. Ciril Ribičič na ustavnem sodišču očitno več kot vestno izpolnjuje usmeritve strankarskih kolegov iz ZL.

Aleš Kocjan

Glede na izkušnje se ne moremo zanašati to, da bo US sprejelo neodvisno odločitev.

riščanja vseh tistih trgovcev, ki morajo ob nedeljah delati za drobiž.

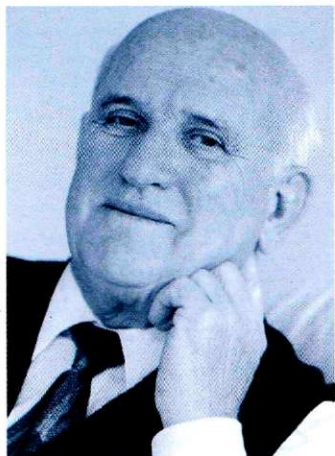
“Zmagovalci prvega polčasa” so pobudniki za presojo zakona, to so družbe Mercator, Kompas MTS, Era in Petrol, ki menijo, da bi uveljavitev zakona s seboj prinesla vrsto posledic, tudi zmanjšanje prihodkov, ker bi morali svoje prodajalne, razen deset nedelj v letu, zapreti, odpuščanje delavcev, negativne posledice za turizem itd. “Poraženci prvega polčasa” so predvsem sindikati. Slednji so si prizadevali doseči dogovor z delodajalci, da se pošteno reši vprašanje

ča? Tisti, ki vedo, da bodo z odločitvijo nekaj pridobili. To pa so trgovski mogotci, ki si na račun cenene nedeljskega dela delavcev polnijo blagajne in preštevajo izkupiček.

Res je, da ustavno sodišče še ni reklo zadnje besede. O zakonu bo moralo odločati še vsebinsko, vendar se glede na izkušnje iz preteklosti ne moremo preveč zanašati na to, da bo sprejelo neodvisno odločitev. Konec koncev za pobudniki – trgovskimi mogotci – stoji vladajoča politična elita na čelu z liberalno demokracijo, ki pozdravlja odločitev ustavnega sodišča.

Mihaela Praprotnik

ko pregostega prometa na tistem območju ni primerna, so začeli zbirati podpise za referendum, na katerem naj bi Ljubljancani odločili, ali naj džamija stoji na predvideni lokaciji ali kje drugje. Kljub nekaterim težavam je podpisnikom pobude v manj kot tridesetih dneh uspelo zbrati okoli 12.000 podpisov in jih v predvidenem roku izročiti ljubljanski županji. Slednja je s predložljivo zahtevo v potrditev mestnem svetu dolgo zavlačevala, na koncu (ko je ugotovila, da lahko pobudnike referenduma izigra tako, da zahtevo pošlje v presojo ustavne-

Dr. Janez Jerovšek

Korupcije ne moremo pojmovati ozko kot podkupovanje nekaterih oseb z denarejem. Obpravnavati jo moramo sistemsko, kot posebno strukturo, ki razjeda demokratične institucije in temelje etičnega ravnanja. Zato je korupcija že to, da so v nadzorne svete izbrani in kadrirani samo predstavniki ene politične usmeritve oziroma predstavniki kontinuitetne elite. Zapiranje vrat za predstavnike opozicije ali civilne družbe pomeni koruptivno dejanje. Takšna korupcija pa ne more biti niti predmet kriminalnega preučevanja.

Nas pa zanima, v kolikšni meri je policija na področju gospodarskega kriminala usposobljena za odkrivanje takih dejanj in prestopkov, ki so povezani z velikimi finančnimi vrednostmi. Nastaja vtis, da so prav ti vidiki najmanj raziskani in obdelani. Tako vidimo, da se kriminalisti obsežno ukvarjajo z neko problematično vsoto denarja, ki naj bi jo boč tržiški župan nazakonito porabil, ne ukvarjajo pa se z večjimi in zahtevnimi stvarmi. In ker je o teh problematičnih 500.000 tolarjih tržiskega župana v tiskanih medijih iz-

Policija in gospodarski kriminal

šel ducat člankov, dobimo lahko vtis, da je selektivno izbran kriminal tudi politično motiviran in od centrov politične moči od zunaj iniciran.

Če gre za sum kaznivih dejanj v takem sistemu, kot je banka SIB, cenen nakup družbene lastnine ali zadeve okoli Elana in podobno, potem je treba vedeti, da to predstavlja finančno izredno zahtevno materijo. Ko je nacionalna televizija grafično prikazala shemo delovanja banke SIB z vsemi njenimi povezavami in dejavniki, ki so nanjo vplivali, smo dobili model izredno zapletenega sistema, katerega preglednost in delovanje je izredno težko odkriti in analizirati. In kakšno strokovno kvalifikacijo morajo imeti kriminalisti, da tak zapleten sistem razvozljajo, naredijo preglednega in ugotovijo, kaj v tem sistemu ni bilo skladno z zakonodajo in normalnim sistemom poslovanja? Odgovor je, da to zmorejo specializirani ekonomisti, ki obvladajo vse pomebne vidike finančnega in računovodskega poslovanja. Za takšno zahtevno nalogo je verjetno premalo samo končana univerzitetna izobrazba, temveč je potreben najmanj magistrski s področja financ in računovodstva. Vsekakor morajo biti to strokovnjaki, ki so strokovno najmanj na ravni tistih vodilnih kadrov, ki tak zapleten sistem ustvarjajo in ga vodijo. Takih strokovnjakov pa policija na področju gospodarskega kriminala preprosto nima. Zato je iluzorno pričakovati, da bo v bližnji prihodnosti usposobljena za odkrivanje finančno zahtevnih in silno zapletenih zadev na področju gospodarskega kriminala.

Če hočemo to svojo trditev dokazati, moramo pogledati, s kakšnim intelektualnim potencialom kriminalistična policija na področju gospodarskega kriminala razpolaga in koliko časa bo potrebovala, da bo njen intelektualni potencial ustrezal strokovnim zahtevam na tem področju. Zato pogledajmo nekaj statističnih podatkov.

Srednjo izobrazbo ima 5 odstotkov kriminalistov v enotah za gospodarski kriminal, 41 odstotkov jih ima višjo izobrazbo, 26 odstotkov visoko izobrazbo in samo 28 odstotkov jim ima univerzitetno iz-

obrazbo. Nobenega magistra ali doktorja znanosti. S takšno izobrazbeno strukturo, v kateri prevladuje kategorija z višjo izobrazbo, je policija povsem onespособljena za odkrivanje gospodarskega kriminala, ki velja za najbolj kompleksno in zahtevno obliko kriminala.

Ne gre pa samo za to, da je izobrazbena struktura neustrezna, še večja težava je v tem, da je prav ta sektor izpostavljen največji fluktuaciji; ta je tako visoka, da je za vsako organizacijo disfunkcionalna, posebno pa za področje gospodarskega kriminala. Obstaja prepričanje in izkustveni dokazi, da gospodarski kriminalist potrebuje vsaj pet let delovnih izkušenj na tem področju, če želi suvereno obvladati svoje delo. Fluktuacija pa je bila v zadnji letih naslednja. Leta 1999 16-odstotna, leta 2000 15-odstotna, leta 2001 pa 18-odstotna. Če fluktuacija na leto znaša okoli 15 odstotkov, to pomeni, da se v sedmih letih v povprečju zamenjajo vsi zaposleni. Skupaj je v treh letih in pol iz enot za gospodarski kriminal odšlo 61 kriminalistov, kar pomeni, da se je v tem času zamenjala skoraj polovica kriminalistov. Največji odliv kadrov ja imela Policijska uprava Ljubljana, in sicer 28 kriminalistov. Takšne fluktuacije z vidika gospodarnosti in učinkovi-

večan trend fluktuacije pomeni, da se ta služba razgrajuje, ne pa krepi.

Vzrokov za tako visoko fluktuacijo in nizko izobrazbeno strukturo je več in jih je težko razvrstiti po moči. Zato jih navajamo po vrstnem redu: neučinkovit pravosodni sistem, neustrezna kazenska zakonodaja, pomanjkanje splošnega družbenega interesa za učinkovit boj zoper gospodarski kriminal, podcenjen status kriminalistične službe, majhne možnosti za poklicno kariero in ne nazadnje nizke plače in nestimulativen sistem nagrajevanja. Podatki kažejo, da kriminalisti s področja gospodarstva razmeroma lahko dobijo službe v drugih dejavnostih.

Problem je ta, da neustrezna izobrazbena struktura kriminalistov s področja gospodarstva in njihova visoka stopnja fluktuacije ne povzročata samo nizke učinkovitosti kriminalistične policije na področju gospodarstva, temveč v verigi vzrokov povzročata nizko učinkovitost tožilstva in sodstva, kajti obe instituciji sta odvisni od učinkovitosti kriminalistične policije na področju gospodarstva.

In končno, kdo je kriv za takšno stanje, ki se v bližnji prihodnosti ne more izboljšati, kajti uspešnih kriminalistov se ne da narediti in izšolati v nekaj letih? Kriva je tista struktura, ki ima v globalni po-

Policija preprosto nima strokovnjakov na področju gospodarskega kriminala. Zato je iluzorno pričakovati, da bo v bližnji prihodnosti usposobljena za odkrivanje finančno zahtevnih in silno zapletenih zadev na področju gospodarskega kriminala.

tosti ne prenese nobena organizacija, najmanj pa tista, ki deluje na konkurenčnem trgu. Ker pa je delo gospodarskih kriminalistov specifično in zahteva trajnejšo zaposlitev z nizko stopnjo fluktuacije, je navedena fluktuacija tako visoka, da na njeni podlagi ni mogoče priti do učinkovite in strokovno usposobljene službe za odkrivanje gospodarskega kriminala. Lahko preučuje le kakšnega župana, če je zlorabil svoj položaj, težko pa kaj večjega.

To pomeni, da so delovne razmere na področju gospodarskega kriminala slabe in težke, osebni dohodki nizki, motivacija pa neustrezna. Po-

razdelitvi moči največjo količino moči. To pa je, po domače, obstoječa oblast. Njeni predstavniki nam dokazujejo, da v mednarodnih primerjavah o korupciji Slovenija ne stoji posebno slabo. In če je tako, potem tudi kriminalistična služba na področju gospodarstva ne potrebuje posebne pozornosti. Majhne pomanjkljivosti v izobrazbi in fluktuaciji se popravljajo tako, da seodobrijo sredstva za zaposlitev nekaj novih kriminalistov. Seveda je to pristop, saj je popolnoma neresen, ki ne upošteva poraznega stanja na področju intelektualnih zmogljivosti, ki jih ta služba kaže.

NSi predstavila volilni program

V soboto, 10. julija, so se v Narodnem domu na Ptuj srečali vsi organi Nove Slovenije (NSi) ter ekipe volilnega štaba za evropske volitve in volitve v državni zbor.

NSi je predstavila ključne programske poudarke za državnozborske volitve in temeljne značilnosti njene kampanje v jeseni. Po besedah predsednika NSi Andreja Bajuka so v stranki zelo navdušeni in ponosni na uspeh na volitvah v evropski parlament in prepričani, da to za slovenski politični prostor pomeni velik premik. Trudili se bodo, da se bo trend zaupanja nadaljeval in znova potrdil na jesenskih volitvah. Bajuk je predstavil ključne poudarke političnega programa NSi za novo in drugačno Slovenijo. Izpostavil je, da demografski trendi kažejo, da je obstoj slovenskega naroda dolgoročno ogrožen, saj se je v zadnjih desetletjih prepolovila rodnost, kar ima hude posledice tako za narod kot za uravnoteženo družbo. Danes imamo v Sloveniji razmerje med aktivnim in neaktivnim prebivalstvom le še 1,58 proti 1, ob nadaljevanju takšnega trenda pa bo čez 15 let

to razmerje le še 1,3 proti 1. Takšno stanje zahteva ukrepanje na vseh področjih, tako na področju pokojninske politike kot tudi gospodarstva in javnih financ, šolstva, socialne politike ter celostne družinske politike, meni Bajuk. Na področju gospodarstva in javnih financ je Bajuk izpostavil, da je velika koalicija na začetku mandata obljubila 5-odstotno gospodarsko rast, vendar ji tega niti v enem letu ni uspelo zagotoviti, marveč se le-ta niža. V NSi so prepričani, da je mogoče višjo gospodarsko rast doseči

predvsem z veliko več investicijami, tako domačimi kot tudi tujimi. NSi bo podprla možnosti za razcvet podjetništva, saj smo Slovenci v zgodovini večkrat dokazali, da smo tega sposobni, kadar nam je to omogočeno. Zavzemala se bo za razvoj malega in srednjega podjetništva, predvsem preko razvoja domačega kapitalnega trga. Bajuk meni, da je nujno potrebna tudi davčna reforma, ki bo prerazporedila davčno breme tako, da bo manj obdavčeno delo in bolj kapital.

“Ugotavljamo tudi neizpolnjevanje te-

meljnih obljub velike koalicije iz začetka mandata. Obljubljen je bil presežek na področju javnih financ, a bomo tokrat imeli ogromen primanjkljaj. Na področju javnih financ se bomo zavzemali za zmanjšanje porabe v sklopu celotnega BDP, kjer je velika koalicija obljubila, da bo zmanjšala porabo pod 41,1 odstotka BDP, vendar bo ta konec 2004 po podatkih ministrstva za finance dejansko že okoli 43,6-odstotna,” je dejal Bajuk. Dotaknil se je tudi skladnega regionalnega razvoja, ki ga je treba obravnavati celostno. Na področju šolstva je Bajuk izpostavil, da moramo ustvariti šolo po meri človeka. NSi se bo po Bajukovih besedah zavzemala za pomoč tistim, ki ne morejo delati, in ne tistim, ki tega nečejo, na področju pokojnin pa se bo trudila ustaviti trend realnega padanja in ga po zmožnostih naših javnih financ tudi popraviti.

Da je NSi pripravljena in sposobna sprejeti odgovornost vodenja države, je prepričan Lojze Peterle, ki je na Ptuj komentiral tudi aktualno dogajanje v Evropski uniji. Pojasnil je, da se bo glede svoje morebitne kandidature za podpredsednika evropskega parlamenta odločil naslednji teden. **M. P.**

Nova Slovenija gre optimistično na državnozborske volitve. Njen predsednik Andrej Bajuk je predstavil glavne poudarke strankinega programa.

Slovenija in evropski socialni model

V ponedeljek je v okviru strokovnega sveta Slovenske demokratske stranke potekala javna tribuna na temo Slovenija in evropski socialni model.

Na njej je bil govor o ključnih problemih na področju zaposlovanja, možnostih zaposlovanja brezposelnih, pri invalidskem varstvu in zavarovanju, problematiki rodosti, odnosih v družini, nasilju nad ženskami itd. Po besedah predsednika odbora za delo, družino in socialne zadeve Andreja Vizjaka je brezposelnost eden glavnih vzrokov za revščino in socialno izključenost. Poudaril je, da se na tem področju stanje v Sloveniji še slabša, saj naj bi bila stopnja brezposelnosti v letu 2002 6,4-odstotna, leta 2003 že 6,8-odstotna, kar presega cilj, ki si ga je zadala aktualna vlada na začetku mandata, da zniža brezposelnost do leta 2006 na 5 odstotkov. Kot glavne težave na trgu dela v Sloveniji vidi strukturne razlike brezposelnih, izjemno veliko stopnjo brezposelnih med starejšimi in invalidi ter naraščanje razlike v stopnji brezposelnosti med slovenskimi statističnimi regijami. Tako se po podatkih povečuje razlika med stopnjami brezposelnosti v osrednji slovenski regiji

in regijami z najvišjimi stopnjami brezposelnosti. Ključ za znižanje brezposelnosti v Sloveniji vidi Vizjak v tem, da se z boljšim, pravočasnim in učinkovitim sodelovanjem med ministrstvi zagotovijo boljši pogoji za razvoj, dvig produktivnosti in boljša konkurenčnost domačega gospodarstva, zlasti malega in srednjega, ter se ustvarijo razmere za prihod tujih investicij. Da bi to ustvarili, bi morali po Vizjakovem mnenju sprejeti prijazno davčno politiko do naložb in zaposlovanja, povezovati

raziskovalne institucije z gospodarstvom, zmanjšati administrativne ovire, spodbujati raziskave in razvoj v gospodarstvu, izobraževati mlade in starejše, spodbujati razvojne naložbe in zaposlovanje glede na stopnjo brezposelnosti in perspektivnost gospodarske dejavnosti v posamezni regiji.

Na javni tribuni so govorili tudi o invalidskem varstvu. Ivan Vivod je dejal, da naša dosedanja in nova zakonodaja daje invalidom mnoge pravice, premalo pa gradi na njihovi aktivni udeležbi, na njihovem so-

delovanju. Skrb za invalide je preveč usmerjena v določanje in zagotavljanje materialnih pravic, na okvaro, poškodbo, premalo pa se gradi na preostalih sposobnostih, na razvijanju in stimulaciji skritih sil v človeku, kar je pravo bistvo rehabilitacije. Zato bi po Vivodovem mnenju razvoj invalidskega varstva moral temeljiti na optimalnem razvoju spoznavnih, emocionalnih in gibalnih sposobnosti ter na zagotavljanju potrebnih razmer za invalidovo optimalno usposobitev. Po Vivodovem mnenju bi bilo treba izločiti invalidsko zavarovanje iz pokojninskega in ustanoviti samostojen zavod, kajti sedaj je invalidski del le priveseček, ki mu ne posvečajo dovolj pozornosti.

Razprava je tekla tudi o partnerskih odnosih in problematiki nasilja v družini. Marko Iršič je dejal, da slabi partnerski in družinski odnosi prinašajo negativne posledice. Med drugim nasilje v družini, predvsem nad otroki in ženskami. Silva Cesar je poudarila, da Slovenija na področju varstva pred nasiljem zaostaja za standardi drugih evropskih držav. Anton Bajec pa je kritično govoril o nizki rodosti in izumiranju prebivalstva v Sloveniji. Opozoril je, da postajamo narod starcev. **M. P.**

Na javni tribuni strokovnega sveta SDS so izpostavili problem brezposelnosti, ki je eden glavnih vzrokov za revščino in socialno izključenost.

Se pripravlja novi SIB?

Javno podjetje Energetika je konec junija že drugi v manj kot mesecu dni podražilo plin, čeprav je lani poslovalo z nekaj več kot 2 milijardama tolarjev dobička, samo v prvem letošnjem trimesečju pa je dobiček presegal 1,1 milijarde tolarjev. Hrvoje Draškovič, direktor Energetike, je podražitev komentiral z besedami, da niso socialna služba, temveč javno podjetje, ki mora učinkovito opravljati svojo dejavnost, kar se mora pokazati tudi pri dobičku. Razlog za podražitev plina naj bi bile podražitve s strani glavnega dobavitelja, to je družbe Geoplin. Nasploh naj bi bil dobiček sezonske narave. Pri Energetiki gre seveda za podjetje, ki ima popoln monopol na tem področju. Spomnimo, da je prav to podjetje v zadnjem obdobju s spornim nakupom Slovenske investicijske banke (SIB) izgubilo najmanj 3,5 milijarde tolarjev, dobiček iz tega pa je šel v žep zasebnikov. Hkrati je Energetika del lanskega dobička namenila za pokrivanje izgube Ljubljanskega potniškega prometa (LPP), to je podjetja, ki si je zdaj privoščilo podpis 300 milijonov tolarjev vredne pogodbe s podjetjem Ultra iz Zagorja.

Sporna zamenjava deležev

Svetniki mestne občine Ljubljana so v začetku tega tedna razpravljali tudi o prodaji oziroma zamenjavi deleža države v Termoelektrarni toplotni Ljubljana (TE-TOL) za delež v Geoplinu, čemur opozicija v mestnem svetu odločno nasprotuje. Kljub temu je vladajoča mestna koalicija v ponedeljek sprejela sklep, s katerim Energetiko pooblašča, da zamenja svoj delež v podjetju Geoplin z deležem v TE-TOL. S tem so omogočili, da bo konzorcij, v katerem sta poleg Energetike še podjetji Gorenje in Istrabenz, zamenjal svoj delež v Geoplinu za delež TE-TOL. Po Draškovičevem prepričanju je menjava deležev odlična naložba, za MOL pa menda strateškega pomena. Da je umik iz Geoplina smotrno, utemeljuje s tem, da je pred podjetjem nov cikel investicij, zaradi povečevanja lastništva države in Petrola pa ni računati na večji vpliv na politiko poslovanja. Menjalno razmerje deležev bo določeno na podlagi cennitve, Draškovič pa je podal tudi oceno, da bodo partnerji v konzorciju sposobni uresničiti dolgoročni program TE-TOL, pri čemer bi MOL skrbela za nabavo zemeljskega plina, partnerja pa za premog in energijo. Dimitrij Kovačič (SDS) je zamenjavo deležev primerjal z nakupom banke SIB. Prepričan je, da gre za dvojno trgovino, ki je že vnaprej sporna, hkrati pa tudi v neskladju z načeli proste konkurence. Pri tem ne vidi razloga, zakaj bi se odpovedovali kapitalskim donosom v Geoplinu, zamenjali pa bi ga z deležem v podjetju, ki niti kratkoročno niti dolgoročno ne prinaša kakšnih večjih donosov. Razlog za vstop Gorenja in Istrabenza v TE-TOL pa naj bi bil pridobitev monopola nad dobavo energentov, za katerega naj bi si partnerja MOL v konzorciju prizadevala. Prepričan je še, da vlada MOL spet sili, naj od države kupi delež, ki mu ga je ta pred leti "nesramno vzela z uredbo". Zato meni, da je za MOL navedeni posel precej tvegan, in opozarja pred sklepanjem tako pomembnih poslov "na vrat na nos." Spomnil je, da bo na ta način MOL spet pokleknila pred zahtevami države. Peter Sušnik je dodal, da je edini razlog za naglico pri sprejemanju teh ukrepov dejstvo, da se približujejo oktobrske volitve, Jože Zagožen pa je opozoril na navedbo v pogodbi o konzorciju, kjer piše, da Istrabenz v lastniški delež vstopa z namenom postati dobavitelj premoga in skrbeti za prodajo električne energije.

Opozicija tudi proti podražitvam

Svetniška skupina SDS v MOL se je s posebnim komentarjem odzvala tudi na napoved o dvigu cen javnih storitev v mestni občini. V odprtem pismu so zapisali, da je stanje, ki je nastalo v ljubljanskem sistemu javnih podjetij, ki kljub neverjetnim dobičkom dvigajo cene svojih storitev, paradoksalno in le dokaz več, da je sedanja mestna koalicija z županjo Danico Simšič na čelu nesposobna. Da se dobički kujejo na hrbtih uporabnikov storitev podjetja Energetika, je vsakomur jasno. Bolj nejasni so razlogi za tako nevzdržno situacijo. Če smo v preteklih letih gibanje cen in dobičkov lahko vsaj delno opravičili s srednjeročnim programom razvoja, ki ga je sprejel tudi mestni svet, je zdaj edino dejstvo, ki bode v oči, izguba zaradi banke SIB, ki jo je treba pokriti. "Ocene uspeha srednjeročne strategije razvoja nismo nikoli videli, prav tako manjkajo rezultati investicijskih vlaganj. Če so vse investicije tako uspešne, kot je bila investicija v banko SIB, je meščane lahko strah za prihodnost njihovih denarnic, saj bodo položnice vrtoglavo rasle," pravijo v opozicijski SDS. Komentirali so tudi oblikovanje konzorcija med javnim podjetjem Energetika in nekaterimi zasebnimi slovenskimi podjetji. Ustanavljanje se je namreč pripravljalo v zakulisju in med vodilnimi ljudmi, ki so bili že v preteklosti povezani z aferami, kot so nakup indonezijskega premoga, prekupčevanje z elektriko iz jedrske elektrarne in dvomljive energetske investicije. V opoziciji pravijo, da počasi postaja jasno, da si ZLSD in LDS partnerstvo med zasebnim in javnim sektorjem predstavljata kot prelivanje javnega denarja v zasebne žepke. Ker je vse pod nadzorom ene politične opcije, bodo Ljubljančani lahko le plačevali in se čudili, zakaj se od časov banke SIB ni nič spremenilo. V svetniški skupini SDS pravijo, da je odgovor preprost: nadzorni svet Energetike je še vedno isti. Dokler Danica Simšič ne bo izpolnjevala svojih obljub, ne moremo pričakovati, da bi za višje račune dobili pametne razlage.

Vida Kocjan

Ljubljanski mestni svet je pooblastil Energetiko (vodi jo Hrvoje Draškovič, na sliki zgoraj), da zamenja svoj delež v podjetju Geoplin z deležem v Termoelektrarni toplotni Ljubljana.

Nadzorni svet Energetike je še vedno isti, kot je bil v času spornega nakupa deleža banke SIB. V opozicijski stranki SDS v mestnem svetu pravijo, da dokler Danica Simšič ne bo izpolnjevala svojih obljub, ne moremo pričakovati, da bi za višje račune dobili pametne razlage.

Tik pred koncem aktualnega mandata državnega zbora dobiva slednji novo vodstvo ter nove poslance in poslanke. Zaradi izvolitve v evropski parlament morajo svoje skoraj štiriletno poslanstvo predčasno zapustiti štirje poslanci, in sicer Jelko Kacin, Lojze Peterle, Miha Brejč in Borut Pahor.

Nekoliko nenavadno se sliši, da se bo tik pred iztekom štiriletnega mandata zamenjal del poslancev. A tako pač je. Na volitvah v evropski parlament so bili izmed sedmih izvoljenih kar štirje poslanci sedanjega mandata državnega zbora, in ker je funkcija poslanca v slovenskem parlamentu nezdružljiva s funkcijo evropskega

Menjave v hramu demokracije

poslanca, se bo četverica morala posloviti od poslanskih sedežev v nacionalnem parlamentu. S potrditvijo mandata v evropskem parlamentu, ki bo 20. julija, jim bo tako prenehal mandat poslanca državnega zbora.

Predčasno pa sta se od svojih funkcij v državnem zboru poslovila njegov dozdajšnji predsednik Borut Pahor in dozdajšnji podpredsednik Miha Brejč. Takoj ob njunem napovedanem odstopu so se začela pojavljati imena naslednikov. Nobeno presenečenje ni bilo, da bosta na izpraznjeni mesti svoje kandidate predlagali tisti stranki, ki sta že sedaj imeli predsednika in podpredsednika. Tako je Združena lista socialnih

demokratov (ZLSD) za novega predsednika državnega zbora predlagala Ferija Horvata, s strani poslanske skupine Slovenske demokratske stranke (SDS), ki je do sedaj na mestu podpredsednika imela Miho Brejč, pa je prišel predlog, da bo Brejčev naslednik Dimitrij Rupel. Ime slednjega je med poslanskimi skupinami naletelo na različne odzive. Kako tudi ne, saj je bil Dimitrij Rupel v minulem tednu v ospredju političnega dogajanja tako za vrati državnega zbora kot pred njimi. Njegova razrešitev z mesta zunanjega ministra in kasneje prestop v poslansko skupino slovenskih demokratov ni mogel ostati neopažen. Še

posebej so ga "secirali" v nekdanji Ruplovi stranki, Liberalni demokraciji Slovenije (LDS), katere poslanci so se v zadnjem tednu dni "izkasljali" na Ruplov račun in ga tako rekoč čez noč spremenili iz enega od ključnih akterjev v vrstah liberalne demokracije v svojega največjega nasprotnika, preračunljivca, malone ničvrednega, ki se obrača tako, kot piha veter.

Ruplovo kandidaturo za mesto podpredsednika vidijo v liberalni demokraciji kot skrbno načrtovano, in če sodimo po izjavah nekaterih njenih poslancev, so bili trdno odločeni, da Ruplu prekrizajo načrte in mu pri kandidiranju za podpredsedniško mesto ne izkažejo podpore. V to

smer so znotraj poslanske skupine liberalne demokracije tekli pogovori nekaj dni pred glasovanjem o novem vrhu državnega zbora. Več kot očitno je, da gre za "nagajanje" tako Ruplu kot tudi največji opozicijski stranki SDS, ki ga je predlagala na to mesto. Takšno obnašanje poslancev LDS je še posebej nerazumljivo, saj pomeni kršenje poslovnika državnega zbora. Slednji glede delitve podpredsedniških mest določa, da eno od podpredsedniških mest pripada največji opozicijski poslanski skupini, ki ima pravico predlagati svojega kandidata. In to je SDS naredila.

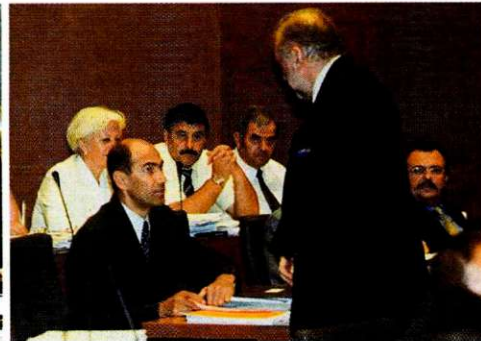
Predlaganemu kandidatu je podpora izrazila Nova Slovenija (NSi), na-

Dimitriju Ruplu ni uspelo postati podpredsednik. Volitve je označil kot nezaupnico demokraciji in državi.

Imamo novega, petega predsednika državnega zbora. To mesto je pripadlo Feriju Horvatu iz vrst ZLSD.

Janez Janša je po glasovanju dejal, da imamo na oblasti stranko, ki ne spoštuje pravnega reda, je arogantna in maščevalna.

Četverica poslancev slovenskega državnega zbora, ki odhaja v evropski parlament: Borut Pahor, Lojze Peterle, Miha Brejč, Jelko Kacin (z leve proti desni)

čeloma tudi Slovenska ljudska stranka (SLS) in stranka mladih (SMS). Z nekaj očitki (da gre za kandidata, ki je izrazito konfliktna oseba, ki naj bi v zadnjem času največ pripomogla k političnim razlikam, polemikam in razdvajanju) so podporo Ruplu napovedali v poslanski skupini združene liste (ZLSD). Tudi v Demokratični stranki upokoencev Slovenije (DeSUS) so napovedali, da bodo sledili določbam poslovnika državnega zbora, kar pomeni, naj bi podprli kandidata največje opozicijske stranke. Pred glasovanjem je bilo jasno, da so se odločno proti Ruplu opredelili v Jelinčičevi nacionalni stranki (SNS) in v Ropovi LDS. Takšna delitev glasov se je pokazala tudi na samem glasovanju.

LDS Ruplu obrnila hrbet

Medtem ko je bil Feri Horvat, poslanec ZLSD, s kar 72 glasovi izvoljen za predsednika državnega zbora, so Ruplu zmanjkali štirje glasovi. Prvi odziv poraženega Rupla je bil, da takšen izid glasovanja pomeni nezaupnico demokraciji in državi. Še posebej se mu je zdelo neprimerno

in nedemokratsko ravnanje poslancev liberalne demokracije, ki so prevzeli glasovalne listke, glasovanja pa se niso udeležili. "Obžalujem, da so ti ljudje na tako odgovornih položajih, tej državi vladajo in se prepuščajo zameram, maščevanju. Vladna stranka ne bi smela biti maščevalna," je ravnanje donedavnih strankarskih kolegov komentiral Rupel.

In kaj lahko pričakujemo v prihodnje? Tako Rupel kot Janša še nista podala konkretnega odgovora, ali bodo z Ruplovo kandidaturo poskusili še enkrat. Odločnejši pa je bil vodja poslanske skupine LDS Tone Anderlič, ki je dejal, da poslanci LDS Rupla ne bodo nikoli podprli. Takšne izjave samo potrjujejo "trmoglavost" največje parlamentarne stranke, ki namesto da bi spoštovala poslovnik državnega zbora, raje vodi politiko maščevanja do Rupla in ne nazadnje do svoje največje konkurence na letošnjih državnoborskih volitvah – Janševe SDS.

Četverica novih poslancev

Novega predsednika državnega zbora imamo. Poslance in poslanke

tako čaka še vnovično potrjevanje podpredsednika državnega zbora in štirih novih poslank in poslancev, ki bodo nadomestili Kacina, Peterleta, Brejca in Pahorja. To naj bi bilo predvidoma 22. julija oziroma takoj po potrditvi poslancev v Bruslju.

Pa pogledjmo, kdo bodo novi poslanci, ki bodo poslansko mesto zasedli za trimesečno obdobje. Jelka Kacina naj bi nadomestila Darja Lavtižar Bebler, veleposlanica, voditeljica slovenske stalne misije pri Svetu Evrope v Strasbourgu, Lojzeta Peterleta naj bi nadomestil Matjaž Falkner, profesor strokovnih predmetov na kmetijski šoli Grm, Miho Brejca naj bi nadomestil Siniša Germovšek, nekdanji bovški župan, Boruta Pahorja pa izolska županja Breda Pečan.

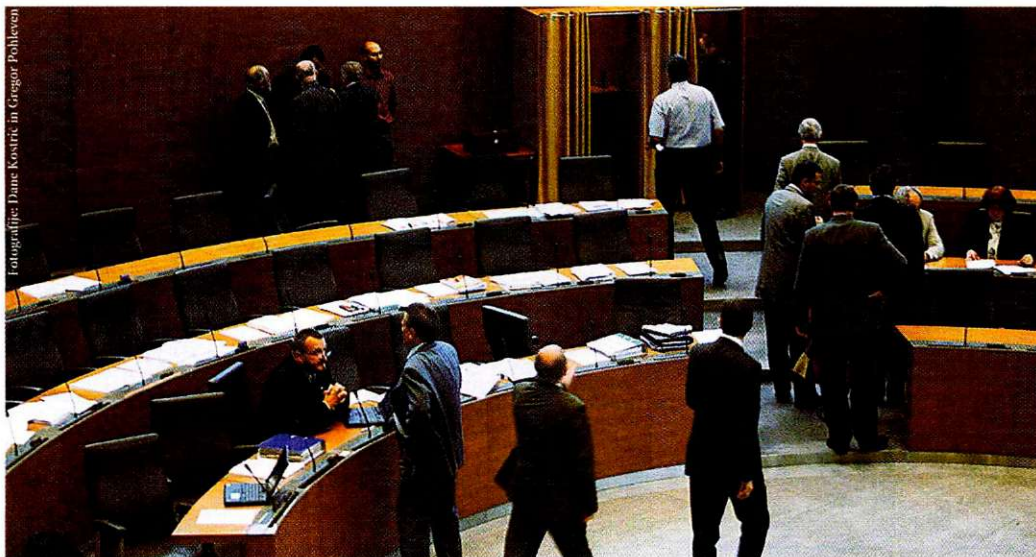
Lahko bi rekli, da se je štirim novim poslancem nasmehnili sreča. Poslansko mesto bodo zasedli tri mesece pred koncem mandata, in kar velja še posebej poudariti, tik pred parlamentarnimi počitnicami. To bi lahko pomenilo, da bodo novi poslanci opravljali poslansko delo le na papirju, saj bodo bolj malo sedeli v poslanskih klo-

peh. In kar se zdi marsikomu še posebej sporno, za te trimesečne počitnice bodo lepo nagrajeni, saj jim pripadajo enake pravice kot drugim poslancem, in to ne samo v času opravljanja poslanskega poklica, temveč tudi po prenehanju mandata. Za kaj gre?

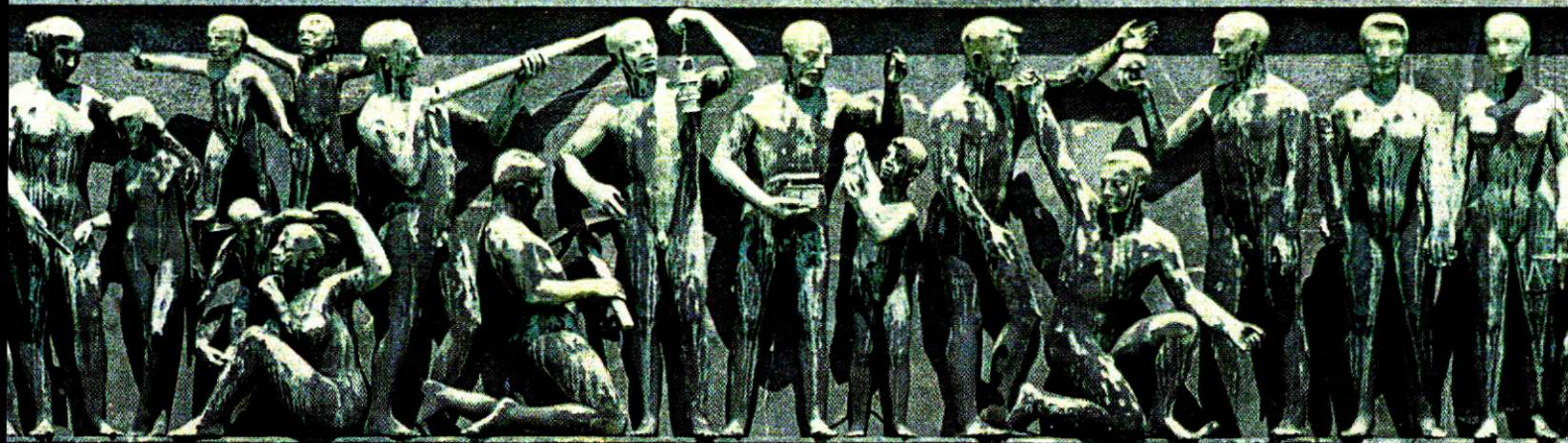
Na službo državnega zbora za odnose z javnostjo smo naslovili nekaj vprašanj, povezanih s pravicami in obveznostmi, ki bodo pripadle t. i. nadomestnim poslancem. Dobili smo odgovor, da v naši zakonodaji poznamo le eno vrsto poslancev, kar pomeni, da bodo nadomestni poslanci izenačeni z drugimi tako v času trajanja mandata kot po njem. Vsak od njih ima torej še tri mesece po končanju mandata pravico prejemanja plače. Če se po preteku treh mesecev ne more zaposliti (čeprav ima po preteku mandata pravico, da se vrne na delovno mesto, kiga je prej zasedal), se mu pravica do nadomestila v višini plače lahko podaljša za eno leto od prenehanja mandata. Poleg tega, da največ leto dni prejema plačo, se mu ta čas šteje v delovno dobo in je socialno zavarovan po predpisih, ki urejajo socialno zavarovanje v delovnem razmerju. To je del bonitet, ki pripadajo vsakomur, ki sede na poslanski stolček, ne glede na to, koliko časa na njem sedi.

Glede na vse zapisano smo želeli izvedeti, koliko nas bodo okvirno stali nadomestni poslanci, vendar so nam iz službe za stike z javnostjo pri državnem zboru sporočili, da žal niti o okvirnih številkah ni mogoče govoriti, ker se še ne ve, kakšno delovno dobo imajo nadomestni kandidati, ali bo morda imenovani v kakšno delovno telo, kako bo z njihovim morebitnim delom v poslanski pisarni itd. Več funkcij bodo imeli, več nas bodo stali. Skupna številka torej ne bo majhna, še posebej če jo porazdelimo le na tri mesece (ne) dela.

Mihaela Praprotnik

Poslanci LDS so pri glasovanju o Ruplu kot podpredsedniku državnega zbora samo dvignili glasovnice, niso pa jih oddali.

Zavrtnjena Grimsova zahteva

Ustavno sodišče (US) je minuli teden odločilo tudi o zahtevi za preizkus odločitve državnega zbora o zavrnitvi pobude za razpis referenduma o sistemskem zakonu o izbrisanih, ki jo je vložil prvi podpisani Branko Grims.

Grims se je obrnil na US, ker je smatral, da je odločitev državnega zbora, da zavrne razpis predhodnega zakonodajnega referenduma, v neskladju z ustavo. US je odločilo, da ni tako.

Pobudniki referenduma bi na referendumu volivke in volivce povprašali, ali so za to, da se vprašanje postopka revizije odločb in postopka za uveljavljanje odškodnin, vključno z velikostjo teh odškodnin, uredi tako, kot je z omenjenim zakonskim predlogom predvideno. US pa ugotavlja, da iz obrazložitve izhaja, da pobudniki ne nasprotujejo le predlaganim rešitvam glede obnove postopka in postopka uveljavljanja odškodnin izbrisanim, temveč sprejetju predlaganega zakona kot celote. Pobudniki referenduma sicer zatrjujejo, da pomanjkljive in zavajajoče določbe zakona in hude kršitve postopka njihovega sprejemanja odpirajo številna vprašanja pravne narave, od katerih bi lahko nekatera imela za Slovenijo nepredvidljive posledice, vendar je US presodilo, da pobudniki želijo doseči drugačno ureditev, po kateri bi bile odškodni-

ne omejene. In ker pobudniki referendumsko vprašanje postavljajo na način, s katerim ne morejo doseči v obrazložitvi zahteve navedenega cilja, ustavno sodišče ugotavlja, da tako ravnanje z namenom odlaganja sprejetja predlaganega zakona.

Pobudniki v zahtevi, naslovljeni na US, tudi navajajo, naj bi bila ureditev tega vprašanja v predlaganem zakonu pravno sporna. Ustavno sodišče jim odgovarja, da namen referenduma ni, da bi volivci na njem odločali ali se opredeljevali o morebitni pravni spornosti predlagane ureditve ali zaradi nje, da to ni namen referenduma niti naloga volivcev.

Na odločbo se je Grims že odzval. Dejal je, da je edino pozitivno v odločbi to, da je US zapisalo, da lahko državni zbor in nihče drug zavrne razpis referenduma. Osrednji del utemeljitve pa se mu ne zdi primeren za položaj institucije, kar utemeljuje s tem, da je US dejansko prepovedalo uresničevanje ustavne pravice do referenduma zato, ker se referendumska pobuda dotika, kot piše v odločbi, "vprašanj, ki za predlagani zakon niti niso ključna". "Lahko bi se smejali, če ne bi šlo za uresničevanje ustavno varovane vrednote – pravice do neposrednega odločanja in načela suverenosti ljudstva, je dejal Grims in dodal, da če se res ne bi smela več dati pobuda ne o ključnem vprašanju zakona ne o tistih vprašanjih, za katere tudi US samo priznava, da niso ključna, potem

ne bi bilo mogoče sklepati drugače, kot da si ustavno sodišče jemlje pravico sanirati polomijo vladajoče kolicije, ki ji ni uspelo s poskusi spremembe ustave, s katerim bi ustavno pravico državljanov do neposrednega odločanja praktično odpravili.

Miro Petek na sodišču

Sojenje v zadevi Petek se nadaljuje. Pred tednom dni je na sodišču podrobno opisal dogodke usodnega večera napadeni novinar Miro Petek.

Petka so imeli veliko vprašati tudi zagovorniki obtožencev. S vprašanji, ki so jih postavljali, so želeli dokazati, da motiv za napad na novinarja ni njegovo pisanje, ampak ljubosumje. Na podlagi tega je Branko Platin, predsedujoči sodnik, prepovedal, da bi Petku postavljali vprašanja, ki so kakor koli povezana z njegovim zasebnim življenjem. Med drugim jim je prepovedal postavljati vprašanja, povezana z imenom Janka Zakeršnika, ki so ga zagovorniki obtoženih že začeli vpletati v vprašanja Miru Petku.

Slednji ni edini pričal na sodišču. Njegovemu pričanju je sledilo pričanje žene Nežke Petek, ki je potrdila možovo zgodbo. Na glavni obravnavi je bil zaslišan tudi avstrijski državljani Armin Moritz, ki je dejal, da je bil tisti večer, ko je bil Petek pretepen, na obisku v Mežici in da je ob cesti nad Petkovo hišo videl parkiran rahlo zasnežen rdeč golf 2 ter nekega moškega, ki je tekkel po hribu na-

vzdol (pod hribom je Petkova hiša).

Precej vroče pa je v dvorani postalo ob pričanju Rajka Hrvatiča, pri katerem naj bi bil v noči napada na Petka prespal obtoženi Štruc. Hrvatič je dejal, da ga je Štruc prosil za prenočevanje in pozneje za posnetek njegovega prenočevanja v hiši s pojasnilom, da je bil tistega dne storjen napad na nekega novinarja. Hrvatič je tudi dejal, da sta se mu potem zgodila dva incidenta, da so ga napadli Štrucovi pajdaši (ta izjava je Štruca tako vrgla iz tira, da je v besu zapustil sodno dvorano). Sicer pa je Hrvatič med pričanjem dejal, da mu je žal, da Štruca sploh pozna, in da ni vedel, da je tako nasilen.

Minuli teden so pred sodniki potrdili alibi obtoženega Branka Puca trije njegovi sorodniki, žena, oče in brat, češ da so skupaj gledali televizijo in igrali karte. Ob Pucovem alibiju naj spomnimo, da je na enem od prejšnjih sojenj pričal tudi Drago Vončina, ki je prav tako zatrdil, da je tistega popoldneva igral karte s Pucem. To Vončinovo izjavo pa sta na laž postavila njegov delovodja, ki je dejal, da je Vončina 28. 2. 2001 (na dan napada na Petka) delal v popoldanski izmeni, in računovodkinja v podjetju, kjer dela Vončina, ki je dejala, da je bila Pucu za 28. 2. 2001 obračunana plača za popoldansko delo.

Še to. Miro Petek je vložil tudi premoženjski pravni zahtevek, s katerim od obtožencev zahteva povračilo skupne škode v višini 27,730.469 tolarjev s pripadajočimi zamudnimi obrestmi.

Mihaela Praprotnik

Višje sodišče v Ljubljani je konec aprila izdalo sklep, s katerim je kot neutemeljeno zavrnilo pritožbo, s katero je državna tožilka izpodbijala lanski sklep Okrožnega sodišča v Ljubljani, da obnovitev kazenskega postopka zoper škofa Gregorija Rožmana ni mogoča.

S tem je višje sodišče dokončno potrdilo sodbo ljubljanskega sodišča (postala je pravnomočna), v kateri je le to lani ugotovilo, da številni novi dokazi in dejstva, ki jih je sodišču v zahtevi predložil generalni državni tožilec Anton Drobnič, ne morejo spremeniti sodbe nekdanjega vojaškega so-

Foto: Gregor Bohlehen

no sodišče narok z zaslišanji prič le izpeljalo, vendar le toliko, da je formalno izpolnilo zahtevo višjega sodišča. Septembra lani je tako po pričakovanju že tretjič ugotovilo, da se zahteva za obnovitev zavrne, čemur je po pritožbi višje tožilke Nastje Franko aprila letos "končno" pritrdilo tudi višje sodišče.

Okrožno sodišče – revolucionarno sodišče

Zanimiva je zlasti obrazložitev, s katero je okrožno sodišče (pritrdilo pa mu je tudi višje sodišče) obrazložilo zavrnitev obnovitve postopka. Po mnenju okrožnega sodišča in senata višjega sodišča

Obnovitve procesa ne bo

dišča. Okrajno sodišče je namreč menilo, da so dejstva, ki jih je leta 1946 ugotovilo vojaško sodišče, resnična in neizpodbitna. Zavrnitev zahteve za obnovitev kazenskega postopka zoper škofa Gregorija Rožmana je s tem postala pravnomočna, škof Rožman pa ostaja edini s strani komunističnega sodišča obsojeni škof, ki mu niti desetletje in pol po padcu komunističnega režima ni dovoljena obnovitev kazenskega postopka.

Kopica napak v procesu

Sredi devetdesetih je tedanji generalni državni tožilec Anton Drobnič pri dveh mednarodno priznanih zgodovinarjih – Tamaru Griesser Pečar in dr. Francetu M. Dolinarju – naročil zgodovinsko študijo o novih dejstvih in dokazih v zvezi z delovanjem škofa Rožmana s poudarkom na sodnem procesu zoper njega. Nastali sta dve ločeni zgodovinski študiji, ki sta proces, ta se je končal 30. avgusta leta 1946, prikazali v povsem novi luči. Ugotovili sta namreč, da je bila v samem procesu storjena vrsta napak in nepravilnosti. Po ugotovitvah obeh zgodovinarjev namreč takratno vojaško sodišče Rožmanu ni zagotovilo poštenega in objektivnega sojenja, saj je zavrnilo večino prič,

ki bi lahko pričale njemu v korist, celoten proces je potekal, pred skrbno izbranim občinstvom, ki je Rožmana zmerjalo in zasmehovalo, sodišče pa je pri sojenju upoštevalo samo tiste dokaze, ki so škofa obremenjevali. Sodišče je po mnenju obeh zgodovinarjev naredilo veliko napako, ko je Rožmanu sodilo skupaj z nekdanjim generalom SS Erwinom Rösenerjem, ki je imel na vesti neprimerno večje in povsem drugačne "grehe" kot Rožman, hkrati pa napačno uporabljalo nekatere dokumente, na primer poslanico, ki naj bi jo bil Rožman poslal Mussoliniju, čeprav je danes splošno znano, da jo je poslal visokemu komisarju Grazioliju, ta pa jo je nekoliko priredil in jo naslovil na Mussolinija.

Skoraj desetletni sodniški pink-ponk

Na podlagi omenjenih novih dejstev (našteli smo jih samo nekaj) je Anton Drobnič na Okrožno sodišče v Ljubljani leta 1995 vložil zahtevo za obnovitev procesa zoper Rožmana, a je to njegovo zahtevo zavrnilo. Drobnič se je na ta sklep pritožil na višje sodišče. To je njegovo pritožbo ugodilo, okrožno-

mu sodišču pa naložilo, naj o zadevi znova odloča, še prej pa naj Rožmanu postavi zagovornika po uradni dolžnosti in izpelje narok z zaslišanjem prič. V novem postopku je okrožno sodišče Rožmanu zagovornico sicer postavilo, ni pa izpeljalo naroka z zaslišanjem prič, zato je višje sodišče na pritožbo generalnega državnega tožilstva (zanimivo je, da se Rožmanova zagovornica po uradni dolžnosti na že drugo odločitev okrajnega sodišča sploh ni pritožila in da je v celotnem postopku delovala zelo pasivno) leta 1998 znova, že drugič odločilo, da okrajno sodišče o zadevi odloča znova. Tretjič je okrožno

(sestavljali so ga predsednica Janika Šolinc, svetnik Andrej Horvath in član senata Mitja Kozamernik) obnova ni mogoča zato, ker naj številni novi dokazi in nova dejstva ne bi bili dovolj za spremembo sodbe vojaškega sodišča in ker so dejstva, ki jih je leta 1946 ugotovilo totalitarno komunistično sodišče, resnična in neizpodbitna. Slednje sta sodišči ugotovili, čeprav je okrožno sodišče na naroku zaslišalo samo nekaj predstavnikov ZZB NOB, ni pa bila zaslišana niti ena nova priča, ki bi pričala Rožmanu v korist, čeprav jima je generalno državno tožilstvo predložilo vrsto dokumentov, ki dokazujejo, da je v procesu kar mrgolelo napak, nepravilnosti in nezakonitosti.

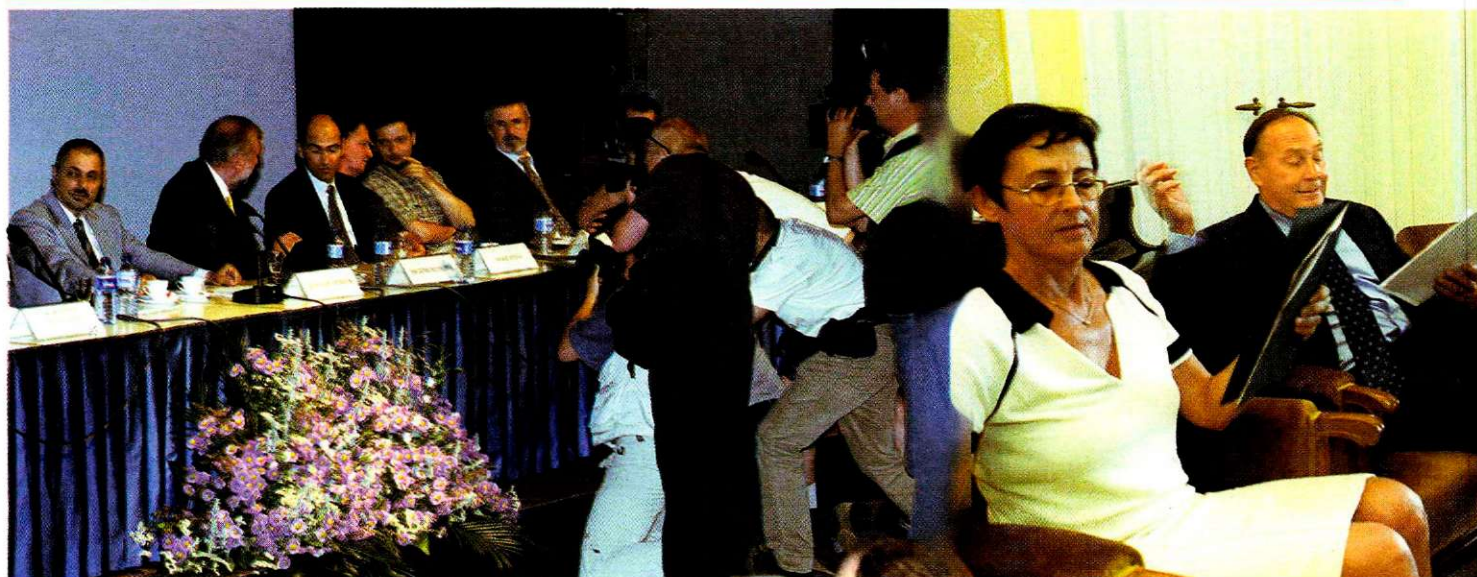
Primerjava z nekdanjim revolucionarnim sodiščem, ki je leta 1946 zaslišalo samo tiste priče, ki so Rožmana obremenjevale, in današnjim okrožnim sodiščem se torej vsiljuje sama po sebi, kaže pa na to, da del današnjih sodišč in sodnikov deluje po istem ideološkem in vrednostnem vzorcu kot revolucionarna sodišča leta 1946. Revolucija še traja ...

Aleš Kocjan

Foto: Miran Pavlin

Nekdanji ljubljanski škof Gregorij Rožman je za sedanjo oblast še vedno tabu. Še vedno velja za zločinca.

Razum proti kapitalu

Slovensko politično prizorišče je v zadnjih nekaj mesecih postalo bogatejša za dve novi združenji – Zbor za republiko in Forum 21. Vprašanje, ki se pri tem postavlja, je, v čem sta si združenji podobni in kakšne so razlike med njima oziroma ali ju je sploh mogoče primerjati.

Prva večja razlika med nedavno ustanovljenim Zborom za republiko in aprila ustanovljenim Forumom 21 je v njuni organiziranosti. Tako je Kučanov forum za zdaj registriran kot društvo, Zbor za republiko pa kot (tako je bilo razumeti na prvi javni tribuni v Cankarjevem domu) spontano združenje podobno mislečih ljudi, ki se vsake toliko časa srečajo na javni tribuni in razpravljajo o aktualnih političnih in družbenih vprašanjih.

Druga večja razlika med obema civilnima pobudama je v članstvu oziroma ljudeh, ki so v obeh. Tako so v Zboru za republiko predvsem politiki, intelektualci in kulturniki, ki so konec osemdesetih in v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja aktivni sodelovali v procesu demokratizacije in osamosvajanja Slovenije. Med njimi so denimo pisci znamenite 57. številke Nove revije, ki je v novejši slovenski zgodovini prva po-

stavila jasno zahtevo po ustanavljanju političnih strank in demokratizaciji Slovenije, in številni predstavniki nekdanje demokratične koalicije Demos (Dimitrij Rupel, Janez Janša, Lojze Peterle, Peter Jambrek ...), ki je v začetku devetdesetih let izpeljala najpomembnejše korake slovenske osamosvojitve in sprejela nekatere pomembnejše zakone: o denacionalizaciji, o lastninjenju ipd.

V nasprotju s "članstvom" Zbora za republiko najdemo v Kučanovem forumu predvsem ljudi, ki izhajajo iz gospodarstva in so v veliki meri povezani s temno platjo slovenskega lastninjenja, v katerem je prišlo do milijardnih oškodovanj družbene lastnine. Tako je v njem nekdanji gospodarski minister Maks Tajnikar, ki ga imajo nekateri za glavnega krivca, da so pri sanaciji Tama poniknile milijarde tolarjev davkoplačevalskega denarja. V njem je tudi dolgoletni predsednik uprave Autocommerca Herman Rigelnik, prek katerega naj bi se pred leti v tujino prelile velike količine denarja, naropane v času divjega lastninjenja. Poleg omenjenih je v Forumu 21 vrsta t. i. rdečih direktorjev, ki naj bi bili v zadnjih letih z različnimi finančnimi donacijami skrbeli za to, da se je sedanja levica (ali nomenklatura) lahko obdržala na oblasti. Med njimi so dozdajšnji direktor Krke Miloš Kovačič, direktor Petrola Janez Lotrič, direktor Pivo-

varne Laško Tone Turnšek, direktor Mercatorja Zoran Jankovič, nekdanji direktor Gorenja Jože Stanič ...

Eni za spremembe, eni za ohranitev stanja

Prav omenjena sestava obeh pobud posledično pomeni tretjo pomembnejšo razliko, ki se kaže med Forumom 21 in Zborom za republiko. To je odnos do sprememb. Tako v Zboru za republiko jasno poudarjajo, da so zaradi dolgoletne vladavine ene opcije, ki se je zaradi predolgega vladanja povampirila in izrodila, predvsem pa si podredila vsa področja v državi, potrebne korenite gospodarske in politične spremembe, medtem ko se Forum 21 večinoma zavzema za ohranitev zdajšnjega političnega in

gospodarskega stanja. Iz obeh pobud tako izhaja tudi podpora posameznim strankam. Zbor za republiko bolj ali manj odkrito podpira stranke, ki si želijo spremembe oblasti – to so SDS, NSi in SLS (čeprav slednja z rahlim zadržkom), Kučanov forum pa stranke, ki si večjih sprememb na oblasti ne želijo – LDS, ZLSD in DeSUS. Pri slednjem je zanimivo zlasti to, da je Zbor za republiko že od vsega začetka bolj ali manj odkrito podprl pomladne stranke, Kučanov forum pa skuša (očitno v slogu Milana Kučana, ki igranja z odprtimi kartami ni navajen) svoje prepričanje čim bolj zakriti. Tako denimo v forumu poudarjajo, da bi lahko v primeru, če politično dogajanje ne bo šlo v zeleno smer (v mislih imajo seveda državno-zborske volitve in morebitni politični preobrat, do katerega bi pri tem lahko prišlo) podprli določene politične stranke, vendar pa na vprašanje, katere bi to bile, ne želijo odgovoriti.

Nasprotnost programov

Takšno sprenevedanje Kučanovega foruma seveda nima pravega smisla, saj je verjetno vsakomur jasno, da stranka, ki jo bo morebiti podprl, zagotovo ne bo SDS ali NSi, pomeni pa, da se Kučan očitno še vedno ni otrese svoje stare navade – ne-transparentne igre. Navzven bi bil rad nestrankski, navznoter pa njegov forum podpre poziv LDS in ZL, naj vo-

Z ustanovitvijo Forum 21 se je Milan Kučan prvič odkrito postavil na strani tistih, na strani katerih je bil ves čas slovenske tranzicije in divjega lastninjenja.

Za spremembe ali proti njim

Večja razlika v programih obeh pobud se kaže tudi v pogledu na politično stanje v Sloveniji. Tako v Kučanovem forumu razen strankokraciji, ki ima po njihovem mnenju prevelik vpliv na upravljanje države, temu vprašanju za zdaj ne dajejo večjega poudarka, v Zboru za republiko pa sedanji politični sistem odkrito kritizirajo. Tako Peter Jambrek v svojem delu programa, ki ga je napisal za prvo tribuno zbora, ugotavlja, da je politični sistem pri nas na pol demokratičen in da politične stranke še vedno niso "prizemljene na empirične življenske stile, vrednote, interese in orientacije". Prav tako je kritičen do programsko netransparentnih vlad in pozicije, ki po njegovem mnenju opoziciji ne dovoli, da bi lahko polno opravljala svojo nadzorno vlogo. V nasprotju s Forumom 21 so v Zboru za republiko kritični tudi do medijev, ki niso sposobni nepristranskega poročanja o ključnih problemih v državi, in sodstva, ki po njihovem mnenju kot ustanova in proces ne dosegata povprečnih zahodnoevropskih meril vladavine prava in pravne države.

Ilci bojkotirajo referendum o t. i. tehničnem zakonu o izbrisanih. A vrnilo se k razlikam med Forumom 21 in Zborom za republiko. Četrta večja razlika med njima je zagotovo v programu, ki ga ponujata. Tako je iz programa foruma razvidno prizadevanje predvsem za interese kapitala in menedžerjev, zbranih v njem, zbor pa si prizadeva za pravičnejšo in socialno bolj uravnoteženo državo. V Forumu 21 kot enega izmed najpomembnejših dejavnikov gospodarstva vidijo v zvišanju vlaganj v gospodarstvo najbogatejših in srednjih slojev, v Zboru za republiko pa gospodarstvo, ki ne bo povzročalo večjega razslojevanja, in odpravi monopolov. Programa obeh pobud se pomembno razlikujeta tudi pri vprašanju, ki se nanaša na menedžment. Tako so v Forumu 21 prepričani, da bi morala država z različnimi spodbudami okrepiti menedžment, v Zboru za republiko pa, da sedanja gospodarskomenedžerska mreža duši malo in družinsko gospodarstvo in da bi bilo zato treba večji poudarek dati slednjima.

Seveda so to le nekatere razlike, ki se kažejo med obema pobudama, druge se bodo pokazale šele čez čas, ko se bosta pobudi soočili z vsemi vprašanji, ki tarejo državo, in ko bosta na dan prišli z vsemi kartami. Kljub temu je mogoče že iz dosedanje primerjave videti, da gre za organizacijsko, strukturno in vsebinsko povsem različno pobudi, ki ju je zato skoraj nemogoče primerjati. Edino, kar ju ta čas druži, je to, da bosta obe na jesenskih volitvah odigrali pomembno vlogo.

Aleš Kocjan

Zbor za republiko večinoma sestavljajo intelektualci in vidni posamezniki slovenske pomladi, v Kučanovem forumu pa prevladujejo ljudje s kapitalom.

V Zboru za republiko si želijo sprememb na oblasti, medtem ko v Forumu 21 za kaj takega ne vidijo potrebe, ampak želijo ohraniti dozdajšnje privilegije.

V nasprotju s Forumom 21 v Zboru za republiko ne skrivajo, da želijo vzpostaviti koalicijo, ki bo zmagovita na naslednjih volitvah.

V Forumu 21 poudarjajo potrebo po večji podpori menedžmenta in t. i. gospodarstva bogatih slojev. Navzočnost direktorjev, kot je Zoran Janković, se jim zelo pozna.

Glavna želja Forumu 21 je ohraniti privilegije, ki jih je bila v forumu zbrana družina deležna zadnje desetletje in pol. A tega seveda v forumu ne obešajo na veliki zvon.

Zaposleni na Generalni policijski upravi so lokacijsko razseljeni na vse strani, vendar se tudi po zgraditvi 10 milijard tolarjev vredne nove stavbe to ne bo v celoti popravilo.

Nova neopremljena stavba Generalne policijske uprave v ljubljanski Zeleni jami bo vredna toliko kot 400 novih stanovanjskih hiš v Ljubljani.

Minister Rado Bohinc in Darko Anželj, generalni direktor policije, sta kot najugodnejšega ponudnika izbrala za 135,7 milijona tolarjev (ali za 565.553,80 evra) dražjega ponud-

Bohinčevi milijoni

nika, kar je toliko, kot je vrednih najmanj 10 garsonjer v prestolnici. Zakaj sta se tako odločila, ne pojasni nihče, menda naj bi bil ta ponudnik zbral "več ocenjevalnih točk". Ob vsem tem pa bodo policijske službe tudi po vselitvi v nove prostore delovale na več lokacijah, kot je bila praksa že do sedaj, čeprav naj bi bil prav to najmočnejši razlog za graditev nove stavbe.

Vsak v svoji garsonjeri

Graditev nove poslovne stavbe za Generalno policijsko upravo, v kateri je predvidenih skupno 639 delovnih mest, stala pa naj bi 42.137.341,60 evra (oziroma 10,1 milijarde tolarjev), se zapleta. Po podatkih Generalne policijske uprave naj bi stavba stala v Zeleni jami v Ljubljani, imela naj bi klet, pritličje in tri nadstropja z dvignjeno ploščadjo na strehi objekta za pristanjanje helikopterjev za lastne potrebe. Stavba bo imela neverjetnih 20.861,45 kvadratnih metrov skupne uporabne površine ali 32,65 metra na predvideno delovno mesto (kar je velikost večje garsonjere), skupna uporabna površina glavnih prostorov pa bo merila 16.904,30 kvadratnega metra oziroma 26,45 kvadratnega metra na vsako predvideno delovno mesto. Če prevedemo to v finančne podatke, ugotovimo, da bo vsako delovno mesto vredno 15.805.947 tolarjev. Vsak kvadratni me-

ter novogradnje pa bo stal neverjetnih 484.767 tolarjev. Poleg tega bo stavbo treba še opremiti. Stavba nove Generalne policijske uprave bo torej vredna toliko kot najmanj 400 stanovanjskih hiš v prestolnici, zato ni čudno, da se stvari glede graditve oziroma izbire ponudnika precej zapletajo.

Prostorska stiska resnična

Ministrstvo za notranje zadeve in Generalna policijska uprava, ki je organ v sestavi ministrstva, ta čas posluje v objektu na Štefanovi 2 in 4 v Ljubljani ter številnih dislociranih poslovnih prostorih, ki so večinoma v najemu. Na policiji zatrjujejo, da "imata ministrstvo in policija zaradi velike prostorske stiske, ki se v zadnjem času še pogloblja, za še normalno poslovanje in izpolnjevanje svojih nalog na različnih lokacijah v Ljubljani najetih veliko poslovnih prostorov. Zato je bila sprejeta odločitev, da se poslovni prostori za policijo pridobijo z novogradnjo ali z nakupom primerne objekta z ustrežajočo infrastrukturo na območju mesta Ljubljane, medtem ko poslovni prostori ministrstva ostanejo v objektih na Štefanovi 2 in Beethovnovi 3 v Ljubljani". Pravijo še, da sedanji poslovni prostori obeh organov ne ustrezajo predpisanim standardom. Sicer pa je omenjeno prostorsko problemati-

ko že oktobra leta 2000 obravnavala vlada in podprla njeno reševanje.

Tudi v novi stavbi službe ne bodo skupaj

Po podatkih Generalne policijske uprave bodo poslovni prostori v novi stavbi namenjeni uradu generalnega direktorja, upravi uniformirane policije (delno), upravi kriminalistične policije (delno), operativno-komunikacijskemu centru, kadrovske službi policije (delno), službi za informatiko in telekomunikacije (delno) in skupnim službam (delno). Podatke nam je posredovala Tadeja Kuhar, tiskovna

predstavnica policije, iz njih pa je razvidno, da nova stavba prostorsko ne bo rešila vseh težav, saj bosta v njej v celoti delovali le dva urada, in sicer urad generalnega direktorja in operativno-komunikacijski center. Vse druge službe bodo še naprej deljene.

Sprva je bil razpis ...

Gre za javno naročilo za najem s postopnim odkupom neopremljenih poslovnih prostorov. Javno naročilo za najem je pripravila policija, po zagotovilih tiskovne predstavnice pa je bilo narejeno na podlagi zakona o javnih financah, po katerem je policija na podlagi sprejetega državnega proračuna pripravila interni finančni načrt, v okviru katerega so zagotovljena sredstva za najem s postopnim odkupom neopremljenih poslovnih prostorov. "Ker gre v tem primeru za investicijski izdatek, se le-ta posebej izkazuje tudi v načrtu razvojnih programov, ki je sestavni del proračuna in ga na predlog vlade sprejme tudi državni zbor," pojasnjuje Kuharjeva. Naročnik del je bilo ministrstvo za notranje zadeve, ki je 16. avgusta 2002 v uradnem listu objavilo javni razpis za oddajo naročila za najem s postopnim odkupom neopremljenih poslovnih prostorov (v 20-letni dobi). Na razpis so prispele tri ponudbe. Gre za končne ponudbene oziroma prodajne cene nepremičnin. Po-

Darko Anželj, generalni direktor policije, je eno prvih del že opravil: podpisal je sklep o izbiri ponudnika za graditev nove stavbe, ki je za 135 milijonov tolarjev (ali za vrednost 10 garsonjer) višja od cene drugega ponudnika.

nudnik Imos Inženiring, d. d., je ponudil ceno 15.991.096.958,40 tolarja, GPG, d. d., in Hypo Leasing, d. o. o., (nastopila sta skupaj) pa sta dala dve ponudbi, in sicer temeljno v višini 15.432.149.474,40 tolarja in variantno v višini 16.203.628.696,80 tolarja. Tretji ponudnik je bila družba Sava IP, d. o. o., ki je ponudila ceno v višini 15.735.620.409,30 tolarja.

... nato ga je Bohinc izničil

Ministrstvo za notranje zadeve oziroma Rado Bohinc je nato 15. maja lani izdal sklep, da javni razpis zaradi neprimernosti ponudb ni uspel. Ministrstvo je izvedbo javnega naročila nadaljevalo po postopku s pogajanjem brez poprejšnje obja-

ponudila ceno 42.137.341,60 evra (dosegla naj bi 186 točk), IMOS, d. d., pa je ponudil ceno 41.571.787,80 evra (doseženih 179,91 točke).

Bohinc izbral za pol milijona evrov dražjo ponudbo

Ministrstvo je nato s sklepom 27. maja 2004 izbralo po lastnih navedbah ekonomsko ugodnejšo ponudbo, in sicer ponudbo Sava IP, d. o. o., ki je za 135.732.912 tolarjev (ali 565.553,80 evra) višja od Imosove ponudbe. Zaradi ministrove izbire je Imos 11. junija letos zoper sklep o izbiri vložil zahtevek za revizijo. Ministrstvo je zahtevo obravnavalo in Imosu odgovorilo 28. junija. Družba Imos se z odgovorom ni strinjala in je že tri dni

riila ekonomsko najugodnejše ponudbe, zato tega dela postopka javnega naročila pred odločitvijo Državne revizijske komisije naročnik ne more javno pojasnjevati oz. komentirati.

Več nam Kuharjeva ni bila pripravljena izdati. Sicer pa je dovolj zgovorno dejstvo, kako smo sploh prišli do nekaterih podatkov. Ko smo 2. julija letos na tiskovno predstavnico Generalne policijske uprave poslali vprašanja o graditvi nove poslovne stavbe, nam je ta odvrnila, da nam na upravi "ne morejo dati odgovora, ker je zadeva v pristojnosti urada za finančne zadeve in javna naročila ministrstva za notranje zadeve – službe za izvajanje javnih naročil". Tam naj bi bila tudi vsa razpisna in druga do-

Na to sem že opozorila tudi kolegico Tadejo Kuhar in verjamem, da vam bo v kratkem posredovala razpoložljive informacije." Dan pozneje smo prejeli odgovor Kuharjeve, ki nam je pojasnila naslednje: "V skladu z dogovorom generalne sekretarke MNZ Štefke Purg bodo odgovor na vaše vprašanje v zvezi z gradnjo generalne policijske uprave pripravili na ministrstvu za notranje zadeve, ki je zaradi faze postopka (pritožbeni postopek neizbrane ponudnika) izbora ponudnika tudi pristojno za vse nadaljnje informacije, zato vam priporočam, da se obrnete na službo za stike z javnostmi MNZ." Obrnili smo se kar na Štefko Korade Purg, ta pa nam je odvrnila: "Žal ne poznam nobenega dogovora s pristojnima službama za stike z javnostjo, po katerem bi bila jaz pristojna za dajanje informacij o zadevi, o kateri sprašujete. Vaša vprašanja sem odstopila pristojni službi za stike z javnostjo, poskrbela pa bom, da bodo odgovori na vprašanja, ki sodijo v pristojnost služb MNZ, pripravljeni." Po vseh zapletih smo delne odgovore, katerih vsebino danes predstavljamo, le prejeli s strani tiskovne predstavnice slovenske policije.

Rado Bohinc, minister za notranje zadeve, je posegal v izbiro ponudnika za graditev nove stavbe za slovensko policijo.

Na več kot 2 hektarjih zemljišč v Zeleni jami naj bi stala nova stavba Generalne policijske uprave.

ve, in sicer tako, da je izvedlo tri kroge pogajanj. K oddaji ponudb so bili povabljeni vsi trije ponudniki. Odzvala sta se dva, njuni ponudbi sta bili javno odprti 15. decembra 2003. IMOS, d. d., je ponudil nepremičnine po končni ponudbeni oz. prodajni ceni 49.989.544,32 evra, Sava IP, d. o. o., pa za 47.184.385,37 evra.

Drugi in tretji krog pogajanj

Na povabilo k oddaji ponudb za drugi krog pogajanj sta oba ponudnika podala novi ponudbi in ti sta bili javno odprti 10. februarja letos, in sicer sta oba navedena ponudnika ponudila nepremičnine po naslednjih končnih oz. prodajnih cenah nepremičnin: ponudba delniške družbe IMOS je bila vredna 42.190.002,41 evra, ponudba družbe SAVA IP pa 46.117.547,63 evra. Po drugem je prišlo do tretjega kroga pogajanj, na povabilo k oddaji ponudb za tretji krog pa sta oba ponudnika dala novi ponudbi, ki sta bili javno odprti 2. aprila letos. Sodelovala sta tako Sava IP, d. o. o. in IMOS, d. d. Družba SAVA IP je

pozneje podala zahtevo za nadaljevanje revizijskega postopka. Na podlagi tega je ministrstvo 5. junija letos celotno dokumentacijo odstopilo Državni revizijski komisiji v nadaljnjo presojo.

Podajanje vročega krompirja

Ko smo ugotavljali, zakaj se je ministrstvo odločilo za dražjo ponudbo, nam je Tadeja Kuhar pojasnila, da je "naročnik na podlagi celovite analize ponudb obeh kandidatov, upoštevajoč podane ponudbe kot rezultat celotnih pogajanj ter podanih pojasnil s strani ponudnikov, ugotovil, da sta obe ponudbi pravilni in primerni, zato sta bili obe ponudbi ocenjeni na podlagi merila ekonomsko najugodnejše ponudbe. Izbrana je bila ponudba ponudnika Sava IP, d. o. o., kot ekonomsko ugodnejša na podlagi meril v skladu z razpisno dokumentacijo, in sicer: cena in ustreznost poslovnih prostorov po tehničnih zahtevah. Predračunska vrednost izbrane ponudbe je 42.137.341,60 evra. Predmet revizijskega postopka zadevnega javnega naročila je prav uporaba me-

kumentacija. "Policija je sodelovala v strokovni komisiji, ki jo je imenoval minister za notranje zadeve dr. Rado Bohinc. Komisija je že končala z delom, s strani generalnega direktorja policije je bil izdan sklep o izboru najugodnejšega ponudnika. Z izborom pa se ni strinjal neizbrani ponudnik in je vložil zahtevo za revizijo javnega naročila, ki pa še ni zaključena, zato je za celoten postopek in posredovanje odgovorov v zvezi z le-tem pristojno ministrstvo za notranje zadeve in ne policija," je pojasnila tiskovna predstavica Generalne policijske uprave. Potem smo se obrnili na Vesno Drole, tiskovno predstavnico ministrstva za notranje zadeve, nam je ta 5. julija odgovorila naslednje: "Za pojasnila, za katera ste se obrnili na našo službo, je nedvomno pristojna policija kot finančno samostojen organ v sestavi ministrstva. Policija je sama sprejela odločitve o selitvi, strokovna služba MNZ pa je zgolj tehnično izvedla njihovo naročilo. Sklep o izboru je torej podpisal generalni direktor policije, tako naročnik kot plačnik je policija.

Nejasnosti ostajajo

Za nekatera pojasnila smo se obrnili tudi na izbrano družbo Sava IP, ki je ponudila višjo ceno. Direktor Jože Kavčič nam je pojasnil: "Glede na okoliščino, da zahtevek za revizijo še ni pravomočno rešen, in glede na okoliščino, da mi ne poznamo vsebine nasprotne ponudbe, ne želimo ugibati o vsebini nasprotne ponudbe, o vzrokih za revizijski zahtevek in o pričakovanih iz revizijskega postopka. Kakršnokoli opredeljevanje ponudnikov ali koga drugega v času pred zaključkom revizijskega postopka je mogoče tolmačiti kot njihov poizkus vplivanja na revizijski postopek, kar pa ni dopustno po izrecni zahtevi iz razpisne dokumentacije. Edini, ki razpolaga z vsemi potrebnimi podatki vseh ponudnikov je naročnik, sedaj pa tudi revizijska komisija, katera vam bosta lahko posredovala tudi zaprosene podatke, v kolikor to ne bo vplivalo na nepristranskost revizijske komisije." V Imosu na naša vprašanja do zaključka redakcije niso odgovorili, prav tako ne v vodstvu Državne revizijske komisije.

Vida Kocjan

Številna ministrstva so začela postopke za imenovanje vodilnih funkcionarjev v državni upravi, ki se po novem imenujejo direktorati. Konec tega tedna bo tako znano, ali so se na 2. julija razpisana delovna mesta generalnih direktorjev nekaterih uradov in direktorátov prijaviili zdajšnji državni sekretarji na ministrstvu za finance in zdajšnji direktorji drugih uradov.

Politično kadrovanje

Gre za funkcije, na katerih so ljudje skoraj nerazrešljivi zaradi visokih stroškov za državni proračun. Za zamenjavo katerega od njih bi morala država plačati kar 12 milijonov tolarjev odpravnine in mu hkrati zagotoviti ustrezno delovno mesto. Takšno ravnanje prav pred koncem mandata zdajšnje vlade pa je po mnenju opozicije in večine stroke nesprejemljivo. Sicer pa vse skupaj poteka pod skrbno taktirko nedavno ustanovljenega uradniškega sveta, ki ga vodi Štefka Korade Purg, tesna sodelavka Rada Bohinca (ZLSD), ministra za notranje zadeve.

Razpisi v teku

Ministrstvo za finance je v uradnem listu objavilo javne natečaje za položaj generalnega direktorja državne davčne uprave (DURS) in za položaje generalnih direktorjev štirih direktorátov finančnega ministrstva, in sicer za finančni sistem (zdaj ga vodi državni sekretar Sibil Svilar), za proračun in javno računovodstvo (vodi ga državna sekretarka Helena Kamnar), za zakladništvo (vodi ga državni sekretar Anton Žunič) in za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov (vodi ga državna sekretarka Milojka Kolar). Rok za prijave na javne natečaje je 15 dni, kar pomeni, da se bo iztekel 17. julija, gre pa za mesta z nazivom višji sek-

retar, kar je najvišji naziv v državni upravi. Na predlog Dušana Mrmorja, ministra za finance, bo izbrane kandidate imenovala vlada za dobo petih let z možnostjo vnovičnega imenovanja. Na ministrstvu za finance menijo, da bi bilo dobro, če bi se kateri od omenjenih državnih sekretarjev odločil za prijavo na razpis, sami kandidati pa izjav o svoji kandidaturi še ne želijo javno razkriti.

Hitenje tudi na drugih področjih

V teku je še razpis za mesto direktorja urada za varstvo potrošnikov, poleg gospodarskega področja je objavljen razpis za mesto generalnega direktorja direktorata za upravne notranje zadeve pri notranjem ministrstvu. Ta čas ga zaseda državna sekretarka Astrid Prašnikar, ki je že napovedala, da se na razpis ne bo prijavila. Dodajmo, da je vlada nedavno na mesto direktorja Zavoda RS za blagovne rezerve imenovala Saša Jevšnika, dosedanjega državnega podsekretarja in vodjo sektorja za tehnološki razvoj in inovacije na gospodarskem ministrstvu.

Svoje ljudi tudi na DURS

Pri v zadnjem času že tretjem razpisu za direktorja DURS gre za zamenjavo Stojana Gri-

lja, ki je to ustanovo vodil do 15. maja letos. Vršilka dolžnosti direktorice DURS Zvezdana Geržina, na to mesto je na predlog finančnega ministra prišla iz celjske podružnice in DURS vodi od sredine maja, je dejala, da je o njeni morebitni kandidaturi za to mesto še prehitro govoriti. Razpis za generalnega direktorja davčne uprave bo vodila nova razpisna komisija, ki jo sestavljajo Nevenka Črešnar Pergar (nekdanja ministrska svetnica in članica upravnega odbora Forum 21), Marija Ferlež (državna podsekretarka na ministrstvu za finance), Marko Kranjec (profesor na fakulteti za upravo) in Mitja Čok (profesor na eko-

nomski fakulteti). Prav pri DURS gre za zelo občutljivo delovno mesto, saj je znano, je računsko sodišče že pred meseci naložilo vladi, naj Stojana Grilja razreši, ker s predlaganimi ukrepi davkarja ni zmožna odpraviti ugotovljenih napak. Stojan Grilj je prepričan, da bo tretji razpis uspešen, če se bo nanj prijavila zdajšnja vršilka dolžnosti direktorice. Dodal je, da se vsi zavedajo, da je posel zelo tvegan, saj je v zelo kratkem času, v nekaj mesecih, treba implementirati štiri zakone. Dobri poznavalci razmer na DURS pa zatrjujejo, da se na to zelo zahtevno delovno mesto ne bi prijavili za nobeno ceno, saj naj bi bil DURS v razsulu. Sistemske napake,

Za Heleno Kamnar, Milojko Kolar, Sibila Svilar in Antona Žuniča, vsi so državni sekretarji na ministrstvu za finance, bo vlada poskrbela še za najmanj 5 let. Pred iztekom mandata jih bo imenovala za direktorje direktorátov v okviru ministrstev.

pomanjkanje denarja, sledenje politični volji, odhajanje najboljših kadrov in velike informacijske težave naj bi bile namreč prevelike. Sicer pa naj bi v kadrovanje za mesto prvega "darca" intenzivno posegel celo finančni minister. Zanimivo pa je, da je Nevenka Črešnar Pergar, predsednica razpisne komisije, prepričana, "da bo tokrat uspelo, saj se je tudi finančni minister odločil, da se bo aktivno vključil v iskanje novega direktorja generalne davčne uprave. DURS ne more dolgo voditi vršilka dolžnosti". Spomnimo, da Mramor ni sprejel predloga razpisne komisije, ko je ta na položaj DURS imenovala Janjo Holcman Babič, ki je kandidirala iz gospodarstva. Komisija jo je med več kandidati izbrala za najprimernejšo, nato pa jo je Dušan Mramor zavrnil. Zavrtna kandidatka Janja Holcman Babič je na vprašanje, ali se bo prijavila še enkrat, odgovorila: "O tem bom premislila, ko bo razpis objavljen." Dodala je, da je zadovoljna, da se je prijavila na razpis, saj je prepričana o svoji strokovnosti in sposobnosti, kar je dokazala tudi pred razpisno komisijo. "Vesela sem, da so me pri tem poleg družine podpirali tudi v delovnem okolju in poslovni partnerji. To je bila zanimiva izkušnja, ki mi bo koristila pri novih izzivih." Kdo vse se bo prijavil, bo znano v prihodnjih dneh, na dlani pa je, da je kandidat že znan in je po meri finančnega ministra ter posredno po meri vladajoče LDS. Skoraj ni dvoma, da bo nova generalna direktorica DURS Zvezdana Geržina. Vse te navedbe pristojnih za izbiro najustrenejšega kandidata torej spodbijajo verodostojnost razpisa. Mesto je že oddano, zato kandidati in strokovnjaki, če bi se nemara le odločili za prijavo, lahko domnevajo, da njihove prijave niso zaželeni. Vsekakor pa je v Sloveniji nekaj strokovnjakov, ki bi bili sposobni zagristi v kislo jabolko, ki se mu reče DURS.

Kadri SLS v nemilosti

Vladajoča koalicija si v zadnjih tednih zelo prizadeva tudi za to, da bi na vodilna mesta različnih državnih organov še pred iztekom mandata vlade in državnega zbora imenovala ljudi po svoji meri. Primer za to je Državna revizijska komisija, ki

jo vodi Marija Marolt Bukovec. Maroltova je sestra Sonje Bukovec, vršilke dolžnosti direktorice Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, obe pa je na ti dve delovni mesti kot strokovnjakinji na teh področjih predlagala SLS. Poleg prizadevanj za zamenjavo Maroltove je v negotovosti tudi Sonja Bukovec. Razpis za delovno mesto direktorja agencije, ki jo vodi, je objavil Franci But, ko je bil še minister. Prijavilo se je več kandidatov, v ožji izbor sta prišla le dva, in sicer Igor Horvatič in Sonja Bukovec. Ko bi moral pretekli teden Milan Pogačnik, novi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, vladi posredovati svoj predlog za imenovanje, se je temu dokaj nespretno izognil. Za Radio Slovenija je dejal, da se ni odločil za nobenega, saj mora agencija do jeseni "speljati nekatere akreditacije", potem naj bi objavili nov razpis. Bukovecova je dejala, da ima minister pravico izbirati kader,

da pa še ne ve, ali se bo na vnovični razpis prijavila. Spomnimo, da je Sonja Bukovec agencijo postavila na noge, saj je njena direktorica od začetka, agencija pa je bila ustanovljena zaradi zahteve Evropske zveze. Pri svojem delu je pokazala veliko stopnjo strokovnosti pa tudi delavnosti. Stvari, ki so ji jih skušali v obliki afer podtakniti politični nasprotniki, so se izkazale za neresnične. Zato so vsi izgovori ministra Pogačnika na trhljih nogah in so več kot očitno le interes vladajoče koalicije, v kateri SLS že nekaj mesecev ne sodeluje več. Dodajmo, da Marija Marolt Bukovec, predsednica Državne revizijske komisije, namer vlade o predčasnem razpisu in imenovanju novega prvega človeka za to delovno mesto ne želi komentirati.

Kmetijski minister sledi vladni politiki

Kako minister za kmetijstvo,

Stojan Grilj se je že poslovil z mesta generalnega direktorja DURS.

Nevenka Črešnar Pergar, nekdanja ministrska svetnica in zdajšnja članica upravnega odbora Kučanovega Foruma 21, je prvo sito, skozi katerega gredo vsi prijavljeni kandidati za vodilna delovna mesta v državni upravi.

Sestri, vsaka od njiju je strokovnjakinja na svojem področju, Sonja Bukovec (na sliki) kot direktorica Agencije RS za razvoj kmetijskih trgov in podeželja in Marija Marolt Bukovec kot predsednica Državne revizijske komisije, sta v očitni Ropovi nemilosti, saj je obe na vodilni mesti predlagala SLS, nekdanja koalicijska partnerica vlade.

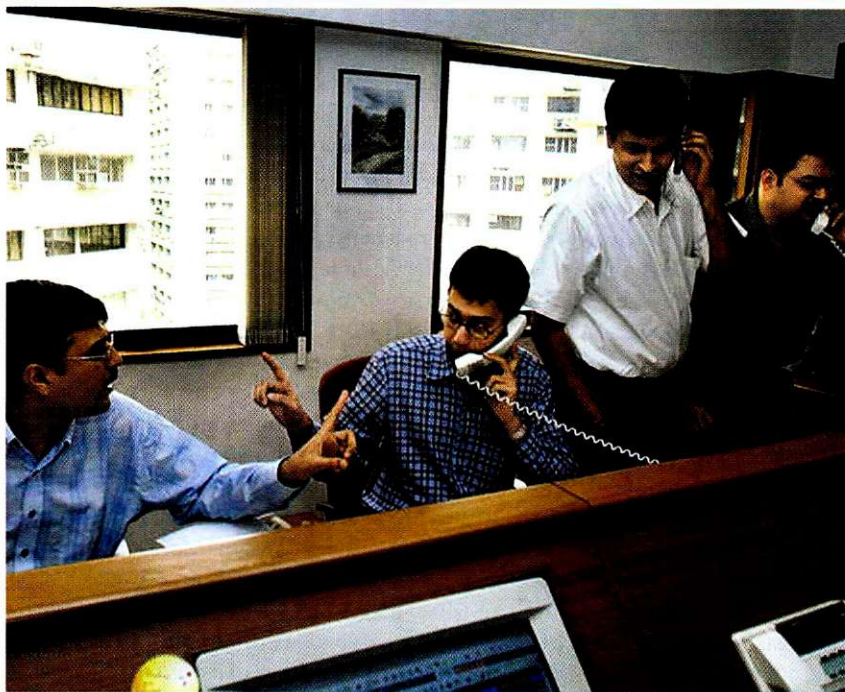
gozdarstvo in prehrano sledi politiki vladajoče koalicije, je razvidno tudi v primeru imenovanja glavnega direktorja Veterinarske uprave Republike Slovenije (VURS). Simona Salomon to delo opravlja kot vršilka dolžnosti, na razpis, ki je bil izveden še pod vodstvom Francija Buta, pa se zaradi pomanjkanja delovnih izkušenj (premalo delovnih let) ni prijavila. Prijavila pa se zdajšnja državna sekretarka Vida Čadonič Špelič in prišla v ožji izbor. Vendar so se stvari zapletle že pri razpisni komisiji, saj Nevenka Črešnar Pergar pogovora z nobenim od dveh kandidatov ni opravila. Oba je pustila čakati pred vrati, njen odgovor pa je bil, da nima časa za to. Imenovanje tako še miruje, nobeden izmed vpletenih pa ni pripravljen dati izjav. Spomnimo, da je tudi Špeličeva kader SLS, minister Milan Pogačnik pa si ne glede na vse strokovne kriterije tudi na tem področju očitno prizadeva za povsem politično kadrovanje, kar pomeni, da kadri iz vrst SLS v vodilnih vladnih službah niso zaželeni.

Nepotrebno hitenje

Pri imenovanjih vodilnih v direktoratih gre vsekakor za kadrovske odločitve vlade, čemur predstavniki opozicije in stroke seveda nasprotujejo. Janez Janša je tako na tiskovni konferenci pretekli teden dejal, da poleg očitnih kadrovskega poteka precej velika aktivnost vlade pri pripravah na konec mandata. Gre za funkcije, ki se imenujejo za ves mandat naslednje vlade, in funkcije, s katerih se ljudje praktično ne morejo razrešiti, saj to pomeni visoke stroške za državni proračun. "Za zamenjavo funkcionarjev, če bi se vlada po jesenskih volitvah odločila za to, bi morala država plačati kar 12 milijonov tolarjev odpravnine in jim hkrati zagotoviti ustrezno delovno mesto podobnega ranga. Takšno ravnanje prav pred koncem mandata je nesprejemljivo," poudarja predsednik največje opozicijske stranke in dodaja, da si vlada zelo prizadeva, da se na funkcije v različnih državnih organih, ki jim poteče mandat šele konec leta, nova imenovanja opravijo še v tej sestavi vlade in državnega zbora.

Vida Kocjan

Svetovni gospodarski utrip

V svetovnem gospodarstvu se dogajajo pomembne spremembe: Amerika spreminja obrestne mere, Kitajska skuša brzdati silovito rast, v Italiji je odstopil finančni minister, cene surovin so rekordne ...

Ameriška osrednja banka je dolgo razpravljala o dvigu ključnih obrestnih mer. Alan Greenspan in drugi guvernerji so ameriško javnost več mesecev pripravljali na zvišanje obrestnih mer, s katerim nameravajo preprečiti inflacijo. Sedaj je naposled prišlo do prvega zvišanja vodilne obrestne mere za četrtno odstotne točke. To je bilo prvo zvišanje obrestnih mer po kar treh letih in pol zniževanja obrestnih mer, s katerimi je ameriška osrednja banka gospodarstvo s poceni posojili reševala pred prehudimi gospodarskimi težavami.

V preteklosti je prav nižanje obrestnih mer Američanom omogočilo nakupe stanovanj in hiš ter drugih potrebščin (zaradi cenejših posojil), hkrati pa so prav ta zniževanja obrestnih mer Američane potiskala v čedalje večje dolgove. Američanom se obetajo višje hipotekarne obresti, kakšne pa bodo obresti čez nekaj časa, ostaja še odprto vprašanje, saj se je proces zviševanja obrestnih mer šele začel in je v prihodnosti pričakovati še nadaljnja povzvišanja. Na drugi strani zviševanje obrestnih mer načeloma pozitivno vpliva tudi na tečaj dolarja; trg se je na govorice o tem zviševanju odzval s kupovanjem dolarjev (višje obrestne mere na dolarško valuto pomenijo, da naložbe v dolarjih postanejo bolj zanimive v primerjavi z valutami, katerih obrestne

mere se niso spremenile). Višje obrestne mere so načeloma slaba novica za delniške trge, saj upočasnjujejo gospodarsko rast, delnice pa zaradi višjih donosov v bankah in pri obveznicah postanejo manj zanimive. Tečaji ameriških delnic so se že opazno znižali.

V prvem četrtletju je bila rast ameriškega gospodarstva le 3,9-odstotna; nižja stopnja rasti gospodarstva je med ameriške gospodarstvenike vnesla razočaranje. Razlog za tako nizko stopnjo rasti je v zunanjetrgovinskem primanjkljaju in v zmanjšanem obsegu domače potrošnje. Za ameriški proračunski primanjkljaj, ki je še vedno visok, je pričakovati, da se bo postopoma zmanjševal. V precejšnji meri tudi zato, ker naj bi se zmanjšali izdatki za ameriško obrambno ministrstvo. Za vojno v Iraku in potrebno oporožitev ter opremo je slo veliko denarja, zdaj pa naj bi se te potrebe zmanjšale.

Medlo evropsko gospodarstvo

Brezposelnost je v Evropi za polovico večja kot v ZDA. Manjši je tudi delež zaposlenih v celotnem prebivalstvu. EU si prizadeva, da bi do leta 2010 postala najbolj konkurenčno in dinamično ter na znanju temelječe gospodarstvo na svetu. Razlike med regijami EU se po-

stopno zmanjšujejo. Večja in uspešnejša podjetja svoj kapital namenjajo novi tehnologiji, predvsem informacijski in komunikacijski, medtem ko nekateri strokovnjaki menijo, da bi morali ustrezno k temu spodbuditi tudi manjša podjetja, ki ustvarjajo največji delež delovnih mest.

Nemčiji po več letih gospodarskih težav napovedujejo obetavnejše čase. Nemško gospodarstvo je tretje največje na svetu, v Evropi pa prvo. Nemčija zato predstavlja gospodarsko srce Evrope in njeno gospodarsko stanje večkrat vpliva tudi na države zunaj njenega lastnega okvira. Zato je toliko bolj nezaslišano, da je nemški bruto domači proizvod (BDP) sedaj celo pod povprečjem starih članic EU, medtem ko proračunski primanjkljaj dosega skoraj 4 odstotke BDP oziroma precej več, kot dovoljuje evropski pakt o stabilnosti in rasti. Junija se je brezposelnost v največjem evropskem gospodarstvu nepričakovano nekoliko znižala, vendar brezposelnih še vedno ostaja 4,269 milijona ljudi. Nemčiji se niti v prihodnje ne obetajo kakšni večji preobrti glede dinamike zaposlovanja, saj je država še vedno izredno nezanimiva za naložbe in zaposlovanje. Glavni razlog za sedanje stanje so visoki davki, povezani s prevelikimi socialnimi pravicami, in nefleksibilna delovna zakonodaja.

Kancler Schröder se je sicer lotil davčne reforme, vendar je bila ta bolj "kozmetična", saj davki še naprej ostajajo visoki, gospodarstvo pa preveč obremenjeno z raznimi omejitvami in birokratskimi predpisi.

V Italiji je odstopil finančni minister Tremonti. Vodja druge najmočnejše italijanske stranke Nacionalno zavezništvo Gianfranco Fini mu je pripisoval popolno odgovornost za izredno slabo stanje državnega prora-

Tečaji delnic na japonskem trgu rastejo.

Kitajska z hitro gospodarsko rastjo zvišuje cene nafte.

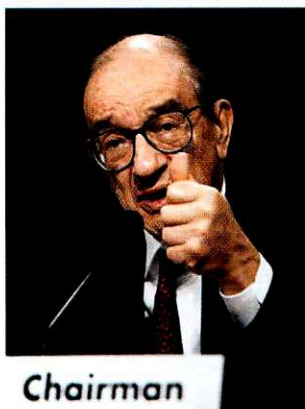
čuna, poleg tega pa je bil z njim že dlje časa v sporu. Fini je zahteval reformo gospodarske politike in večjo vlogo na tem področju, v nasprotnem primeru pa je zagrozil, da bo njegova stranka izstopila iz koalicije.

Glavni problem Italije je, kako pospešiti italijansko gospodarstvo, za katero se zdi, da je obstalo, in kako zmanjšati primanjkljaj, ki še kar naprej raste in že presega dovoljeno mejo. Berlusconi se je udeležil sestanka v Bruslju, kjer so se evropski finančni ministri odločali, ali naj Italijo prej opozorijo o rastočem primanjkljaju ali ne, toda Berlusconi se je za zdaj uspelo rešiti z jasnimi zagotovili o sanaciji stanja.

Francoski izredno močni finančni minister, ki ga nekateri zaradi tega imenujejo kar superminister, Nicolas Sarkozy je Evropsko centralno banko pozval, naj objavi svoje razprave in izide glasovanj o denarni politiki (ki so tajni). Evropska komisija je v začetku julija na svojem rednem zasedanju odobrila program sanacije francoske industrijske skupine Alstom in tako potrdila dogovor, ki sta ga konec maja dosegla finančni minister Sarkozy in evropski komisar za konkurenco Mario Monti.

Načrte francoske vlade za graditev novega jedrskega programa je zavlačevala Francosko elektrogospodarstvo (EDF), ki se bojuje proti liberalizaciji trga. Načrte za graditev novega reaktorja je na večer novega zakona oznanil sam Nicolas Sarkozy in napovedal, da bodo EDF in njegovo sestrsko podjetje Gaz de France spremenili v družbi z omejeno odgovornostjo, kar naj bi pomenilo prvi korak k delni privatizaciji. Njegove napovedi naj bi se uresničile do septembra letos. Taka napoved pa ni niti najmanj navdušila sindikata EDF in zaposlenih, zato so že napovedali stavko v prihajajočih mesecih.

Velika Britanija je uspešnejša kot druge stare velike članice. V prvem četrtletju 2004 se je stopnja rasti britanskega gospodarstva povečala na 0,9 odstotka, kar je za polovico več kot v zadnjem četrtletju lani. Velika Britanija bi lahko od širitve EU imela večjo korist kot nekatere druge države članice in bo verjetno deležna višje stopnje gospodarske rasti, saj bodo iskalci zaposlitve iz novih članic okrepili britansko delovno silo.

Chairman

Guverner ameriške osrednje banke Alan Greenspan je po treh letih in pol prvič dvignil obrestne mere.

Berlusconi (desno) je obljubil izboljšanje javnih financ.

Francoski finančni minister Nicolas Sarkozy namerava privatizirati elektrogospodarstvo.

Okrevanje Japonske

Japonska je v preteklih petnajstih letih doživljala veliko gospodarsko krizo in stanje se šele zdaj izboljšuje. Razpoloženje med japonskimi gospodarstveniki se je izboljšalo predvsem zaradi okrepitve domače končne in investicijske porabe, ki k rasti BDP doprinese kar polovico. Stopnja brezposelnosti se je na Japonskem v mesecu maju znižala, in sicer na 4,6 odstotka, kar pomeni nižjo brezposelnost v primerjavi z zadnjimi štirimi leti. Glavni razlog za padanje brezposelnosti v zadnjih mesecih predstavlja domača potrošnja, v zadnjih letih naploh pa izvoz v ZDA in na azijske trge. Kljub obetajočim statistikam pa je brezposelnost na Japonskem še vedno velik problem, še posebno med mladimi. Japonski borzniki so z gibanjem tečajev na tokijski borzi lahko zadovoljni, saj so se tečaji japonskih delnic v zadnjem času zvišali.

Čedalje večja vloga Kitajske

Evropska komisija se je nedavno odločila, da Kitajski še ne bodo dodelili statusa tržnega gospodarstva, saj po njihovem mnenju za zdaj še ne izpolnjuje vseh pogojev; predvsem bi morala preoblikovati finančni sistem, bančno zakonodajo in zakonodajo, ki ureja področje stečajev. Kolikor bi namreč Kitajska imela status tržnega gospodarstva, bi bilo proti njenim podjetjem težje vlagati protidumpinške tožbe. V Pekingu so takšno odločitev ocenili kot nedoumljivo, želje države pa so, da opravi svoje obveznosti v Svetovni trgovinski organizaciji (WTO). Kitajska je med drugim lani imela 53 milijard dolarjev tujih neposrednih investicij in tako prvič prehitela ZDA, ki so zabeležile padec tujih neposrednih investicij z 72 milijard

dolarjev v letu 2002 na lanskih 40 milijard dolarjev. Velika privlačnost Kitajske je predvsem posledica visoke gospodarske rasti, nizkih proizvodnih stroškov in dejstva, da je Kitajska največji trg na svetu, merjeno po številu prebivalcev. Kitajska namerava pregreto gospodarstvo oziroma njegov neverjetno hitri vzpon zavirati z višanjem obrestnih mer, da zavoljo pretiravanja ne bi prišlo do zloma, ki bi lahko imel katastrofalne posledice.

Še vedno draga nafta

Analitiki pričakujejo, da se bo nafta v naslednjih mesecih pocenila. Cene so junija najprej dosegle rekord, potem pa upadle za 15 odstotkov. Julija so cene spet poskočile, čemur so botrovala nemirne razmere v Iraku. Cena nafte se je zvišala tudi zaradi hitre gospodarske rasti Kitajske in Indije, ki zaradi svojega naglega ekonomskega razvoja porabita čedalje več nafte in drugih surovin. Poleg teh dveh držav moramo seveda omeniti tudi ZDA, ki so v procesu gospodarskega oživljanja, zaradi česar tudi povečujejo porabo nafte in drugih surovin.

Še vedno so namreč zaradi čedalje večjega povpraševanja rekordno visoke tudi cene številnih drugih surovin (še posebej kovin) in prevoza (predvsem ladijskega) in ne le nafte.

Analitiki v prihodnosti ne predvidevajo dodatnih naftnih šokov (četu-di so le-ti resnici na ljubo težko napovedljivi). OPEC se je odzval na veliko povpraševanje in pripomogel k znižanju cene nafte, s tem da bo zvišal načrpne količine. K umiritvi cen črnega zlata naj bi pripomogle tudi čedalje večje načrpne količine iz obnovljenih naftnih polj v Iraku. Vendar bo, če se bo dolar še naprej dražil, nafta občutno cenejša le za Američane, ne pa za Evropejce, saj se nafta prodaja za dolarje. Kot vidimo, se razmere v različnih svetovnih gospodarstvih med seboj močno razlikujejo. Na splošno najbolje kaže Ameriki in Kitajski, presenetljivo je izboljšanje Japonske, predstava evropskih ekonomij pa je povečini še vedno mlahava. Stagniranje Evrope je z našega stališča še posebej zaskrbljivo, saj je velika večina slovenskih podjetij življenjsko odvisna od evropskih trgov. Denis Vengust

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
Loke 22
1412 KISOVEC
tel.: 03 56 57 150
fax: 03 56 71 488
www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV
- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

Upravno sodišče v Ljubljani je nedavno odločilo, da je minister za zdravje nezakonito povišal dovoljeno vsebnost pesticidov v pitni vodi, in to prav v času, ko je prebivalce ljubljanskega območja močno presenetila novica o onesnaženosti dveh vodarn.

Minister za zdravje Dušan Keber je februarja lani izdal odločbo, s katero je za pol leta ljubljanskemu podjetju Vodovod-Kanalizacija (VO-KA) dovolil uporabo pitne vode, ki vsebuje višje vrednosti posameznih pesticidov od predpisanih. Predvsem v vodarni Hrastje, ki pre-

Fotografije: Dane Kostreč

Bomo pili onesnaženo vodo?

skrbuje približno 85.000 prebivalcev severnega dela Ljubljane, koncentracije pesticidov atrazina, desetilatrazina in 2,6-diklorbenzamida občasno presegajo predpisano mejo 0,1 mikrograma na liter. Ministrstvo je po zakonu dovoljeno dopustnost zvišalo za 100 odstotkov, z 0,1 mikrograma/liter na 0,2 mikrograma. Odločba ministrstva po razlagi sodišča ne more temeljiti na samovoljnem podzakonskem predpisu, ki ga izda samo. Ker izdana odločba ni imela podlage v zakonu, je sodišče odločbo odpravilo. Tožbo so sprožili samostojni raziskovalec Anton Komat in še dva posameznika. Sočasno so ljubljanski mestni svetniki na 27. redni seji obravnavali zaskrbljivo stanje pitne vode v Ljubljani.

Hrastje

V začetku februarja letos je na gradbišču na Savski cesti prišlo do razlitja nevarne spojine trikloroetena iz sodov, ki so bili zakopani že pred desetletji. Izkazalo se je, da je v podtalnico odteklo okoli 200 litrov visoko rakotvorne spojine, ki v vodi ni topna, je težja od vode in se vsede na dno podtalnice in tam potuhnjeno čaka. Meritve v vrtinah, ki ležijo med krajem razlitja in vodnim zajetjem Hrastje, pa so pokazale, da

se tok onesnaženja premika proti vodarni Hrastje. Javno podjetje VO-KA je v poročilu, ki ga je oddalo mestnemu svetu, zapisalo, da izvaja poostrene meritve, odkar je zaznalo onesnaženje, in da onesnaženje še ni doseglo vodarne. Čeprav je do razlitja prišlo že februarja, pa VO-KA še vedno ni začelo s sanacijo; ukvarjajo se namreč predvsem s pisanjem najrazličnejših scenarijev razvoja dogodka. Pravzaprav v tem javnem podjetju še vedno upajo, da se bo tok onesnažene vode vseeno izognil vodarni. Pri tem je "zanimivo", da podjetje, ki je odgovorno za zagotavljanje pitne vo-

de, še vedno preučuje morebiten razvoj dogodkov. Šli so celo dlje in trdijo, da povzročitelj ni znan (kar je povsem nepomembno) oziroma da ni neposredno dokazano, da je do razlitja prišlo na Savski cesti. VO-KA pa pri prodajanju megle ni edino, saj mu pri tem pomaga državni sekretariat za okolje. Le-ta je prek vladnih sklepov za saniranje posledic onesnaženja namenil 30 milijonov tolarjev. Pri tem pa natančen pogled pokaže, da večina sredstev sploh ni namenjena za sanacijo, temveč za graditev novih merilnih naprav, kar pa še ni sanacija. Glede na to, da je do onesnaženja prišlo

že pred petimi meseci in da bo graditev naprav trajala še nedoločen čas, se lahko zgodi, da bo val onesnaženja zajel vodarno Hrastje, še preden bi kdor koli uradno to vedel. Sicer pa državni sekretar za okolje Radovan Tavzes ta hip še ni pretirano zaskrbljen: "Vodarna ima spredaj vrtine, merilnike in me, kar se tiče uporabnosti vodarne, ne skrbi. Prav tako pa zaupamo glavnemu direktorju VO-KA, da bo pravočasno ukrepal, če bi po naključju prišlo do nenadnega kritičnega zasuha. Za zdaj kaže, da gredo tokovi nekako mimo – po južni strani. Vendar imamo vseeno še premalo longitudinalnih meritev, tako da so nujno potrebne še dodatne meritve."

Indiferentna pozicija

Na 27. redni seji so se mestni svetniki seznanili s ključno informacijo o stanju pitne vode, vendar niso sprejeli prav nobenega oprijemljivejšega sklepa. Predvsem pa meščani niso dobili nobenega jasnega odgovora na vprašanje, zakaj je bila javnost obveščena šele ob koncu maja (in še to iz novinarskega članka). O tem vprašanju je nekaj pikrih izrekel tudi ljubljanski mestni svetnik Liste za čisto pitno vodo Mihael Jarc: "Do te obravna-

Februarja je bil na Savski 3, kjer se razcepita Šmartinska in Savska cesta, razlit trikloroeten. Tam so v neznanem času zakopali trikloroeten, ki se uporablja za razmaščevanje v industriji. Številne sode z nevarno snovjo je predrla žlica rovokopača.

Mihael Jarc: "Če ima mestna večina v rokah holding in druge mestne službe, je o problemu, ki lahko ogrozi delovanje vodarne Hrastje, zagotovo zelo neprijetno govoriti, saj bi v tem primeru vladajoča garnitura priznala lastno nesposobnost in neverodostojnost."

Anton Komat: "Prva stvar, ki jo mora narediti ministrstvo za zdravje, je, da prekliče zadnjo uredbo, ki dovoljuje kontaminacijo pitne vode za tri leta, to je osnovna stvar. Druga pa je čisto civilizacijska, da pač vse prebivalce tega območja obvestijo, da je voda kontaminirana, da predstavlja tveganje za zdravje."

ve sploh ne bi prišlo, če ne bi neki novinar prišel do informacij o onesnaženosti podtalnice s trikloroetenom. Županja je naposled le sklicala izredno sejo, na kateri se je zbral ves cvet vodarske ekspertize. Glavna ugotovitev je bila, da če bi bila storjena napaka takoj prijavljena, bi se še dalo sanirati, zdaj pa je zelo malo verjetno, da bi se ta val izognil vodarni. Meritve (kilometer stran od izlita) so namreč pokazale 60-kratno preseženo mejno vsebnost trikloroetena, kar nas ne navdaja z optimizmom." Jarc je predlagal, naj se vodarna iz preventivnih razlogov zapre, vendar je sklep naletel na gluha ušesa mestne koalicije (pozicijski svetniki LDS, ZLSD sploh niso razpravljali ali so se le poredko priglasili k razpravi). Od dvanajstih črpalšč jih deset obratuje

v prazno oziroma črpa vodo v kanalizacijo, saj je to območje kmetijsko in je tamkajšnja voda že čezmerno onesnažena s pesticidi. Obratujeta le še dve in še ti sta zdaj ogroženi.

Brest

V vodarni Brest so pred dnevi zaradi povišane koncentracije herbicida metolaklor izključili dva vodnjaka. Inštitut za varovanje zdravja je namreč pri nadzoru koncentracije pesticidov v pitni vodi centralnega sistema preskrbe s pitno vodo ugotovil povečano koncentracijo herbicida metolaklor na odvzemnem mestu uporabnika. Zato je laboratorij javnega podjetja VO-KA izvedel dodatne analize in izsledki so pokazali povečano koncentracijo metolaklor v dveh plitvih vodnjakih. Oba vodnjaka sta bila takoj izločena iz javne preskrbe s pitno vodo. To je doslej prvi primer, da je bil v plitvih vodnjakih vodarne Brest metolaklor zaznan v višjih koncentracijah, kot so dovoljene. Zato bodo izvajali dnevni poostren nadzor nad vsebnostjo pesticidov. Glavni direktor VO-KA Borut Lenardič pravi: "Stanje v vodarni Brest je ta čas popolnoma normalno. Ugotovili smo presežen metolaklor v treh vodnjakih in te smo potem nemudoma zaprli. Predvidevamo, da je prišlo do nepravilne rabe v kmetijstvu, saj je metolaklor sestavni del pesticida, ki ga uporabljajo za kmetijske namene." Lovro Kastelic

V času, ko smo pričeli večjemu onesnaževanju pitne vode, bi ministru za zdravje Dušanu Kebru nadvse prav prišla odločba, s katero je povišal dovoljeno vsebnost pesticidov v pitni vodi.

Ultra tudi v LPP

V začetku julija so se uresničile napovedi mnogih. Javno podjetje Ljubljanski potniški promet (LPP) je za izvajanje 300 milijonov tolarjev vredne storitve lokalizacije in sledenja avtobusov v mestnem in pri-mestnem potniškem prometu ter napovedovanja prihodov avtobusov na postajališča izbralo zagorsko podjetje Ultra, ki ga vodi Miloš Urbanija in v katerem je zaposlen Gregor Golob, predsednik sveta LDS.

Medtem ko je dokumentacijo po javnem razpisu dvignilo 10 zainteresiranih podjetij, sta na koncu ostala v tekmi le še ljubljansko podjetje Monolit in zagorska Ultra. Posebna razpisna komisija je družbo Monolit, ki ima 14 zaposlenih (povsem solidno pa deluje od leta 1994) izločila iz ocenjevanja ponudb, saj naj ne bi izpolnjevala obveznih pogojev, čeprav so v komisiji še v začetku junija zatrjevali, da so pri odpiranju ponudb ugotovili, da ponudbi Ulte in Monolita "vsebujejo vse z razpisom zahtevane elemente". Po mnenju vodstva LPP in komisije, ki je vodila projekt in se o tem dokončno odločila na seji 24. junija letos, pa pogoje edini v Sloveniji izpolnjujejo le v Ultri. Polemika o tem, kako poteka razpis za sledenje mestnih avtobusov, se je vlekla že vse leto. Spomladi so se pojavljale informacije, da je LPP razpis priredil v korist Ulte. V Ultri so vsakršno privilegiranost seveda zanimali, Darja Krstič, direktorica LPP (in članica

ZLSD), pa je v začetku maja zanimala vsako naklonjenost temu zagorskemu podjetju. Takrat je dejala, da v LPP nimajo nobenega interesa, da bi na razpisu zmagal "točno določen ponudnik". Ko smo v teh dneh na Krstičevo naslovili nekaj vprašanj za podrobnejša pojasnila, nam kljub večkratnim prošnjam nanje ni bila pripravljena odgovoriti. Družba LPP je v izgubah, o potrebnosti uvajanja novih stroškov pa se javno nihče ne sprašuje več. Po naših informacijah naj bi z Ultri kmalu sklenili posle tudi v Zavarovalnici Triglav, ki je v večinski državni lasti, vodi pa jo Jože Lenič, tesen prijatelj Antona Ropa, predsednika LDS. Tudi v zavarovalnici naj bi Ultra opravljala storitve sledenja vozil. Ultra je poskušala podobne storitve prodati tudi Zavarovalnici Adriatic, a so iz zavarovalnice sporočili, da so njihovi mehanizmi za zdaj dovolj učinkoviti, zato ne načrtujejo nakupa tovrstnih naprav.

V. K.

Radio VIVA FM 102.1 99.5 stereo RDS
M.Sobota tel: 02/537-1949
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Agonija Rimskih toplic

Zdravilišče Rimske toplice propada že skoraj petnajst let. Naložbenik, s katerim je vlada že leta 2000 podpisala predpogodbo, naj bi bil dela končal v letu 2003, zdaj jih zavlačuje v leto 2006. Z njimi ni še niti začel, po novem pa računa tudi na denar iz evropskih denarnih skladov. Krajanj Rimskih Toplic dejanjem vlade močno nasprotujejo in zahtevajo drugačne rešitve.

Krajanj Rimskih Toplic pravijo, da so že Rimljani znali ceniti mir, po čitek in sprostitiv, zato so zgradili prve kadi ob termalnih vreclih, o čemer naj bi pričale najdbe starega denarja in kamnite plošče z imeni ozdravljenih bolnikov. Nasli so jih leta 1845 ob kopanju novih vreclcev. Sicer pa temelji modernega zdravilišča segajo v leto 1848, ko je v kraj prišla tržaška družina Uhlich, z njenim prihodom pa se je razcvetel zdraviliški turizem. Med obema vojnama je bilo zdravilišče zelo lepo urejeno in znano kot izletniška točka. Zgrajen je bil 33-metrski zunanji bazen za plavanje, zdravljenje in rekreacijo. Leta 1945 so takratne oblasti zdravilišče podržavile in lastništvo prenesle na Jugoslovansko ljudsko armado (JLA). Po osamosvojitvi Slovenije leta 1991 so se vrata zdravilišča zaprla in zapečatila, termalna voda pa je nenadzorovano odtekala v reko Savinjo. Objekti in park so začeli propadati in tako je še danes, čeprav urejene sprehajalne poti vabijo k aktivnemu počitku in sprostitvi.

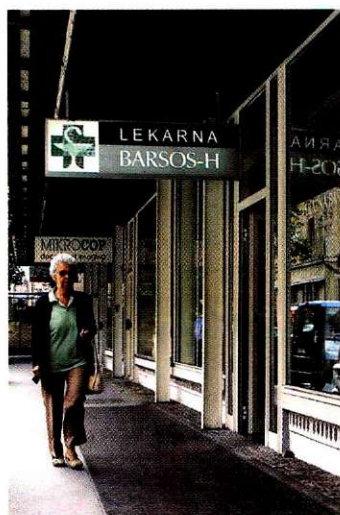
Velike obljube

Država kar celo desetletje ni vedela, kaj naj bi počela z zdraviliščem. Šele leta 2000 je objavila javni razpis

za vlagatelja v terme Rimske toplice. Izbrana je bila ponudba podjetja Barsos-MC iz Ljubljane. Na razpisu je sodelovalo tudi podjetje Biro Rija iz Murske Sobote, ki je po neuradnih podatkih za nakup zdravilišča v Rimskih Toplicah ponudilo 20 milijonov nemških mark manj kot Ljubljancani. Najnižja razpisna cena za zdravilišče, katerega vrednost so ustrezne službe že leta 1996 ocenile na 570 milijonov mark, je bila 13 milijonov mark. Kot je takrat za STA dejal direktor družbe Barsos-MC Sašo Bari-

čević, je investicijski program za revitalizacijo zdravilišča ocenjen na 55 milijonov nemških mark. Na vprašanje, kdo vse naj bi prispeval denar za to naložbo, je Baričević odgovoril, da so vlagatelji Mobitel, Nova Ljubljanska banka, Zavarovalnica Triglav in Sklad RS za razvoj podeželja, v postopku pa naj bi bila tudi pogajanja še s tremi družbami, med njimi so tudi tujci, ki naj bi pokazali zanimanje za Zdravilišče Rimske toplice. Baričeviću se je takrat zdelo pomembno, da se dela končno začnejo, saj je podjetje že pred

letom dni začelo urejati potrebno dokumentacijo. Tako je napovedal začetek rušitvenih del, predvidel je tudi, da bodo vsa dela končana do konca leta 2003. Zdravilišče, v sklopu katerega je 10.500 kvadratnih metrov gradbenih objektov, 7.500 kvadratnih metrov funkcionalnega zemljišča in 224.600 kvadratnih metrov zelenic, naj bi imelo pet zvezdic. Tako luksuzno zdravilišče naj bi privlačilo predvsem visoke goste, denimo menedžerje. Po Baričevićevih besedah bo zmogljivost zdraviliško-rekreacijskega kompleksa 270 ležišč, letno pa naj bi ustvarili okrog 57.000 prenočitev. Podjetje je istega leta za lažjo izvedbo projekta revitalizacije ustanovilo novo družbo Medicinski rehabilitacijski center - MRC in z državo podpisalo predpogodbo o najemu za 50 let, nato pa se je vse skupaj bolj ali manj ustavilo. Že takrat so se pojavljala uganjanja o tem, ali je družba Barsos sploh sposobna obnoviti zdravilišče, pojavljale so se tudi govorice, da za vsem stoji vladajoča LDS in Anton Rop. Izkazalo se je, da Barsos, ki je majhno zasebno podjetje, projekta resnično ni bilo sposobno izpeljati. Stvari so se zapletale. Vlada je lani poleti pristojnosti za vodenje projekta z agencije za prestrukturiranje in privatizacijo prenesla na službo vlade za strukturno politi-

Majhna zasebna družba Barsos je leta 2000 veliko obljubljala, do danes pa zdravilišča ni niti začela obnavljati.

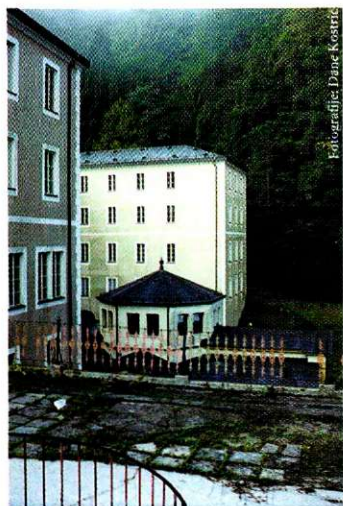

Ministrici Zdenki Kovač krajani Rimskih Toplic očitajo sprenevedanje. Očitno pa je, da bo ministrica družbi Barsos in njenemu direktorju Sašu Baričeviću izdatno pomagala pri pridobitvi denarja iz evropskih strukturnih skladov.

ko in regionalni razvoj, Nova Ljubljanska banka pa je letos spomladi izdala poročstvo. Pogodba med državo in družbo Barsos - MC naj bi bila podpisala najpozneje oktobra lani.

Lani poleti se je premaknilo

Iz tega je vidno, da so se stvari začele premikati lani poleti, vlada pa je

Fotografije: Dane Kostrič

družbi Barsos - MC naročila, da mora do februarja 2004 zagotoviti potreben denar in bančna poročila. Poročstvo naj bi dala Nova Ljubljanska banka, kar se je maja letos tudi zgodilo. Konec marca letos so predstavniki Nove Ljubljanske banke, Mobitela, Zavarovalnice Triglav, Kapital-ske družbe, Preventa, zreškega Uniorja in ljubljanskega medicinskega centra Barsos sklenili dogovor o financiranju projekta oživitve Zdravilišča Rimske toplice. Direktor Barsosa Sašo Baričević je za STA takrat dejal, da družbeniške pogodbe še niso podpisali, saj se še en slovenski investitor zanima za omenjeni projekt, vreden 28 milijonov evrov. Ureditveni načrt Zdravilišča Rimske toplice naj bi bil pripravljen 60-odstotno, v pripravi je tudi projektna dokumentacija. Gradbena dela naj bi se začela letos jeseni, celoten projekt pa naj bi bil predvidoma končan leta 2006.

Krajani nasprotujejo

Medtem ko se v širši slovenski javnosti o zdravilišču v Rimskih Toplicah ne govori veliko, pa polemike potekajo med prebivalci tega kraja. Ministrici Zdenki Kovač so v Novem tedniku postavili več vprašanj, vendar ta nanje po njihovem mnenju ni ustrezno odgovorila. Vprašanja ne-

katerih krajanov se nanašajo na nezakonitost postopka lastninjenja zdravilišča. Nekateri krajanji so v začetku letošnjega leta podpisali državljansko pobudo, v kateri zahtevajo ureditev stvari. Bistvo težav naj bi bilo zaprto zdravilišče, ki ga želijo ministrica in programski svet "za vsako ceno" olastniti. Podpisniki zatrjujejo, da je zdravilišču v zadnjih sedmih letih cena padla za tri četrtine, na samo 260 milijonov tolarjev, vladajoče službe pa naj bi prikrivale tudi nekatere nezakonite postopke. Tudi ocena obnove zdravilišča naj bi bila trikrat nižja ob skoraj dvakrat večjem številu postelj in dvakrat večjem številu zaposlenih, kot predvideva projekt, za katerim stojijo vladne službe. Poleg tega ministrica in programski svet po mnenju podpisnikov državljanske pobude podpirata nezakonito izbranega investitorja. V 10. točki predpogodbe z investitorjem je namreč zapisano, da "... predpogodba zavezuje, da v roku do 6 mesecev izpolni pogoje, določene v razpisu ..." (rok je potekel oktobra leta 2000). Ministrica naj bi zdaj zatrjevala, da "podpisana predpogodba ni točno določala roka za podpis glavne pogodbe", zdaj, po štirih letih pa naj bi slovenska vlada to napako "popravila". Sicer pa so nekateri krajanji Rimskih Toplic že pred leti pripravili program oživitve zdravilišča. Prepričani so, da so državljani Slovenije 50 let vlagali, zato se mora zdravilišče odpreti za javno uporabo po neprofitnih cenah. Zatrjujejo še, da bi se z nezakonitimi dejanji ministrice in programskega sveta, ki sta osemkrat podaljšala predpogodbo, olastnili ogromno premoženje državljanov Slovenije, ki obsega več kot 23 hektarjev zemljišč in 12 stavb z več kot 10.500 kvadratnimi metri površin. Vse to bi šlo v brezplačni zasebni najem za 50 let z možnostjo predčasnega odkupa. V najem pa bi šli tudi izviri zdravilne vode, 3.000.000 litrov dnevno. Zasebnik, ki naj bi za 50 let dobil brezplačno v najem zdravilišče, je majhna gospodarska družba, ki je leto 2000 končala z vsega 731.000 tolarji čistega dobička, leto 2004 je začela z negativnim stanjem na računih, njen osnovni kapital pa znaša 2.100.000 tolarjev. **Vida Kocjan**

Novogoriška občinska koalicija LDS in ZLSD, ki naj bi bila odgovorna za številne primere korupcije, je doslej v občinskem svetu onemogočala razpravo na to temo.

Korupcija v Novi Gorici?

Liberalna demokracija (LDS) in Združena lista socialnih demokratov (ZLSD) ne držita skupaj le v državnem zboru, temveč marsikje pridno sodelujeta tudi na občinski ravni. Tako kot v poslanskih vrstah tudi med občinskimi svetniki obeh strank prihaja na dan čedalje več primerov korupcije in klientelizma.

Nazadnje so na očitne primere slabega gospodarjenja v mestni občini Nova Gorica, ki močno diši po nečednih poslih, opozorili predstavniki svetniške skupine Slovenske demokratske stranke (SDS). Tako sta svetnika Tomaž Šinigoj in Anton Kosmačin na tiskovni konferenci predstavila pobudo za sklic izredne seje mestnega sveta, ki naj bi bila v prvi polovici septembra. Na seji naj bi končno govorili o primerih korupcije in klientelizma, do katerih po njihovem mnenju prihaja v javnih podjetjih in zavodih v lasti mestne občine. Seja naj bi bila tudi priložnost za sprejetje sklepov, s katerimi bi preprečili in kazensko preganjali omenjeno početje.

V SDS so že dolgo prepričani, da so mestne oblasti prikrivale dejansko stanje. Že lani so jih namreč pozvali, naj mestne svetnike seznani s plačami v zavodih in podjetjih, s

katerimi upravlja mestna občina. Občinska uprava vpogleda v dokumentacijo ni dovolila in pri tem uporabila nešteto izgovorov, kar je le okrepilo sume na strani SDS. Kot se je izkazalo, upravičeno. Revizijsko poročilo o pravilnosti poslovanja javnega podjetja Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica v letih 2001 in 2002 je namreč po besedah Tomaža Šinigoja, ki je med drugim predsednik regijskega odbora SDS, potrdilo njihove sume, saj je po omenjenem poročilu podjetje ustvarilo za okoli 250 milijonov tolarjev škode. Oba vodilna menedžerja v podjetju, ki imata z občino sklenjeni individualni pogodbi, sta funkcionarja vladajoče elite LDS in ZLSD.

Zelo verjetno pa gre v tem primeru samo za vrh ledene gore, so prepričani v SDS, saj mestni svet v tem mandatu še ni bil seznanjen s podrobnejšim poslovanjem drugih podjetij in zavodov v občinski lasti. V tistih, kjer so te preglede opravili, pa so prav tako ugotovili manjše kršitve. Kosmačin, predsednik mestnega odbora SDS, je na tiskovni konferenci kritiziral delo mestnega sveta, saj naj bi bile razprave dolge in brez jasnih sklepov, slednjih pa poleg tega večinoma ne izpeljejo.

Šinigoj je še dodal, da so pobudo za sklic izredne seje naslovili na župana Mirka Brulca (ZLSD). Če slednji ne bo sklical seje, jo bodo v skladu s poslovnikom sklicali mestni svetniki sami.

Mitja Volčanšek

Vročina spet kosi

Vročinski val, ki je v prvih poletnih dneh zajel Iberski polotok, je terjal več življenj. Vroče je bilo tudi na jugu Kitajske, kjer je zaradi vročinskega vala v začetku tega meseca umrlo že več deset oseb, več sto pa jih je zbolelo. Visoke temperature se

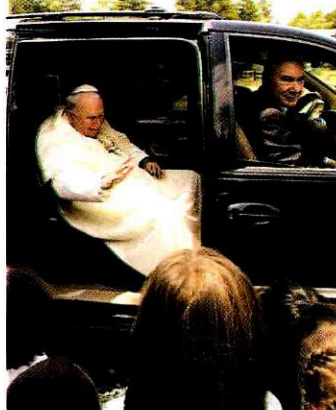

gibljejo okoli 40 stopinj Celzija in več. Sicer pa je španska vlada prebivalstvo pozvala, naj se izogiba vročim sončnim žarkom in pije zadostne količine vode. V kitajskem mestu

Guangzhou so zaradi velike vročine – temperatura je preseгла 39 stopinj Celzija – umrli predvsem starejši ljudje; najstarejša žrtev je imela 93, najmlajša pa 20 let. Več sto prebivalcev tega južnokitajskega mesta pa je poiskalo zdravniško pomoč predvsem zaradi omotice, vročice in drugih težav, povezanih z vročino.

Papež na počitnicah

Papež Janez Pavel II. poletne počitnice prvič po dveh letih spet preživlja v Alpah. Ob slovesnosti tik pred odhodom na dopust je vsem zaželel lepe počitnice, tistim, ki si letovanja tokrat ne bodo mogli privoščiti, pa je zaželel, da bi lahko vsaj nekaj časa ne delali in posvetili svoj čas rekreativnim dejavnostim, obogatim z medčloveškimi odnosi. Na slovesnosti je približno 20.000 zbranih vernikov papeža pozdravi-

lo z velikim napisom "Srečno pot". Sicer pa je Janez Pavel II. z letalom odpotoval v Dolino Aoste na severu Italije, kjer bo ostal do 17. julija. To bo že njegov deseti oddih v alpskem mestu Les Combes d'Introd. Planoti Perriettaz, na kateri stoji iz lesa in kamna zgrajena hiša, v kateri bo nastanjen papež bodo njemu v čast spremenili ime – odslej se bo imenovala Lieu Plain Du Saint Père oziroma Planota svetega očeta.

Winnie ne bo v ječi

Sodišče v Pretoriji je za 68-letno Winnie Madikizela - Mandela, ki so jo aprila lani zaradi goljufije in kraje

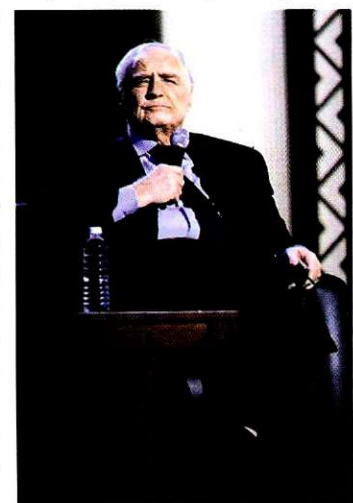
obsodili na štiri leta zapor in enoletno zaporno kazen, zmanjšalo kazen na tri leta in pol pogojno. Nekdanji soprog nekdanjega južnoafriškega predsednika Nelsona Mandele tako ne bo treba v ječo, kljub temu pa je napovedala, da se bo na odločitev sodišča pritožila. Sodišče v Pretoriji je Winnie konec aprila lani spoznalo za krivo goljufije v 43 primerih in kraje v 25 primerih v skupni višini 20.000 ameriških dolarjev in jo obsodilo na pet let zapor, od tega na eno leto pogojno. Winnie je po razsodbi vložila pritožbo na odločitev sodišča in odstopila s položaja poslanke v južnoafriškem parlamentu, kot članica izvršnega odbora vladajoče stranke Afriški narodni kongres (ANC) in kot voditeljica Ženske lige v okviru ANC. So-

dišče je Winnie spoznalo za krivo tudi zato, ker je podpisovala prošnje za posojilo za domnevne sodelavce ANC, ne da bi prebrala njihovo vsebino ali bila seznanjena z njihovo ponarejeno vsebino. Prav tako naj bi se okoristila z mesečnimi nakazili za sodelavce ANC, ki so bila prvotno predvidena za plačilo zavarovanja.

Marlon Brando umri

Ameriški filmski igralec Marlon Brando je v starosti 80 let umrl v bolnišnici v Los Angelesu. Njegov odvetnik David J. Seeley ob tem ni hotel povedati vzroka smrti velikega igralca, pristavil je le, da je bil zelo zaseben človek. Brando, ki je bil zaradi nepredvidljivega vedenja enako poseben na velikih platnih kot tudi v življenju, je dvakrat prejel oskarja za najboljšo moško vlogo, vplival pa je na vrsto najboljših ameriških igralcev. Rojen je bil 2. aprila 1924 v Omahi. Bil je nepozaben kot surov in vročkrven Stanley Kowalski v filmu Tramvaj poželenje, kot zmedeni Terry Malloy v filmu Na pristaniški obali, za čigar vlogo je prejel prvega oskarja, pa tudi kot svojevoljen don Vito Corleone v

Botru, za katerega je leta 1972 prav tako dobil oskarja, a ga je takrat zavrnil. Nepozaben je bil tudi kot polkovnik Walter E. Kurtz v Apokalipsi zdaj in v Zadnjem tangu v Pa-

Zanimiva dražba

Redke družinske fotografije in predmeti, ki so pripadali ameriške- mu igralcu Stanu Laurelu, bolj znanemu pod imenom Stan, nespretnemu tovarišu Oliverja Hardyja (Olia) v nepozabnem filmskem duetu, so na dražbi v Newcastlu na Tyne v Angliji prodali za 24.000 funtov (35.760 evrov), kar je preseгло vsa pričakovanja. Britanska dražbena hiša Anderson in Garland, ki je organizirala prodajo, je od prodaje predmetov, med katerimi so nekateri nosili podpis Stana Laurela, pričakovala 5.000 funtov (7.500 evrov). Zbirka ponuja vpogled v življenje in filmsko pot Stana Laurela od skromnega okolja njegovega rojstnega kraja Ulverston na severozahodu Anglije do Hollywooda, kjer je postal eden najbolj znanih zvezdnikov nemega filma. Gravirana srebrna steklenička, darilo njegovega očeta, je dosegla ceno 2.100 funtov (3.129 evrov), fotografija iz leta 1947, na kateri je slavnj par Laurel in Hardy, pa ceno 1.900 funtov (2.831 evrov). Zbirka je pripadala 81-letnemu igralčevemu nečaku Huntleyju Jeffersonu Woodsu, ki je svojega strica zelo občudoval in je skrbno hranil fotografije, ki jih je ta pošiljal iz ZDA svoji družini v Angliji.

rizu. V bogati filmski karieri je igral v kakih 50 filmih, najdejavnejši pa je bil v 50., 60. in 70. letih prejšnjega stoletja.

Lokal za strte

V Nanjingu na vzhodu Kitajske so odprli lokal za ljudi s strtim srcem, v katerem lahko v miru jočejo in se vda- jajo žalosti. Za 50 juanov (šest dolarjev) na uro se lahko vsak razjoče po mili volji. Pijača v ceno ni vklju-

čena, zato je treba zapitek plačati posebej. V lokalu so seveda na voljo robčki pa tudi česen in pekoča paprika za tiste, ki za jok potrebujejo manjšo pomoč. V lokalu za strta srca obiskovalcem vrtijo otožno glasbo, na voljo pa so tudi lutke, nad katerimi se lahko žalujoči zne- sejo in tako iz sebe spravijo nako- pičena bes in jezo. Lokal je že do- segel velik uspeh. Vsak dan ga obišče veliko depresivnih ljudi, ki skušajo ob pijači pregnati žalost.

Priljubljene komedije

Raziskava je pokazala, da so med obiskovalci kinematografov na Slo- vaškem najbolj priljubljene komedije. Na vprašanje, kakšne filme najraje gleda- jo, se je kar dve tretjini an- ketirancev odločilo za ko- medijo, na drugem mestu so akcijski filmi in na tret- jem psihološke drame. Poznavalci razmer pravijo, da se okus povprečnega slo- vaškega obiskovalca kina pravzaprav ni spremenil od poznih 70. let, ko so opravili podobno raz- iskavo. Med drugimi žanri so pri Slo- vakih priljubljene še kriminalke, mu-

zikali in znanstvenofantastični filmi, na zadnjem mestu pa so vesterni.

Policija zaprla razstavo

Finska policija je zaprla razstavo Salvadorja Dalija v Helsinkih, orga- nizirano ob 100. obletnici njegovega rojstva, in zasegla vseh 400 razstav- ljenih umetnin zaradi suma, da jih je veliko izmed njih ponarejenih. V okviru razstave, ki jo je pripravilo ne- ko zasebno podjetje, je bila organizi- rana tudi prodaja litografij tega špan- skega slikarja nadrealista (1904–1989), a tudi pri tem se je izkazalo, da jih je največ lažnih. Policisti so interveni- rali na zahtevo poznavalcev in trgovcev z umetniškimi predmeti. Zaplenjena dela bodo pregledali strokovnja- ki Finske narodne galerije.

Kraljevski parfum

Švedski kralj Karel XVI. Gustav in kraljica Silvia sta se odločila, da bosta dovolila prodajo svoje znamke parfuma po vsem svetu, dišavo pa bo mogoče kupiti od septembra. Parfum z ime- nom Solliden, poimenovan po nju- ni poletni rezidenci na otoku Öland v Baltskem morju, bo na voljo tako za moške kot ženske, tržilo pa ga bo znano kozmetično podjetje Oriflame. Sveža dišava, ki vsebuje cvetne liste in malo limone, ni nova, saj je že več kot desetletje na voljo v dveh kraljevih trgovinah s spominki, za stekleničko pa je treba odšteti 235 švedskih kron (oziroma 31,50 dol- larja). Dobiček od prodaje parfuma bo namenjen tudi za financiranje vodenih obiskov kraljeve palače.

Kraljica Silvia se je odločila dišavo množično prodajati tudi zato, da bi zbrala denar za dejavnosti Svetovne- ga otroškega sklada, ki ga je ustano-

vila leta 1999. Podjetje Oriflame je sicer švedski kraljici pomagalo pri ustanovitvi tega sklada, med njego- vimi projekti pa je pomoč najstniš- kim materam in otrokom po vsem svetu, ki so bili žrtve zlorabe.

Razbit avtomobil

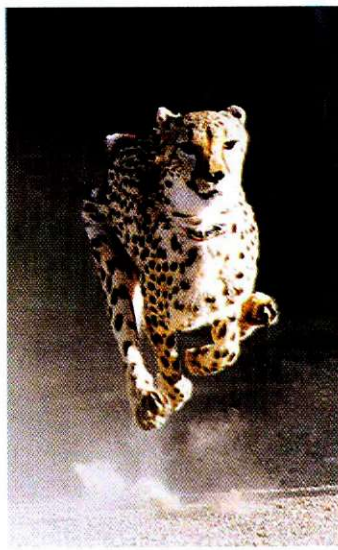
Vrtnar, ki ga je znani britanski pe- vec Rod Stewart odpustil, je bil tako jezen, da je ukradel pevčev dragoce- ni avtomobil in ga razbil pred nosom policista. Donald Smith je, potem ko so ga odpustili zaradi lenobe, ukra- del ključke Stewartovega 40.000 fun- tov vrednega rumenega dodgea vi- perja in ga razbil nedaleč od pevčeve hiše v Palm Beachu. Za nameček se je vse to zgodilo pred očmi prometnega

policista. Smitha so kasneje v bližnjem motelu prijeli in obtožili kraje ter po- vzročitve škode na avtomobilu.

Kloniranje geparda

Indijski znanstveniki načrtuje- jo kloniranje azijskega geparda, ki je na indijski podcelini že izumrl, pri tem pa naj bi jim pomagal Iran. Iran je edina država, kjer azijski ge- pard še živi tako v divjini kot v ujet- ništvu. Število pripadnikov te žival- ske vrste pa hitro upada in indijski znanstveniki želijo njen genetski vzorec odvzeti ter žival klonirati pred dokončnim izumrtjem. Vla- da v Teheranu naj bi že privolila v sodelovanje pri projektu, petčlanska ekipa indijskih znanstvenikov pa naj bi Iran obiskala v kratkem. Znanstve- niki želijo iz Irana pripeljati dva azijs- ka geparda – samca in samico – ali pa vsaj vzorce njunih tkiv. Kot na- domestna mati bo uporabljena sa- mica indijskega leoparda. Iz le-

opardjega zarodka bodo najprej odstranili celoten genetski mater- ial, vanj vstavili celično jedro gepar- da, nato pa bodo s tem zarodkom umetno oplodili samico leoparda.

Premier noče BMW

Novi indijski premier Manmo- han Singh ostaja zvest svojemu slo- vesu varčnega in skromnega člove- ka. Singh se je odrekel posebnemu službenemu avtomobilu znamke BMW svojega predhodnika in se odločil za avtomobil domače izde- lave. Vlada prejšnjega premiera Ata- la Beharija Vadžpajija, ki je bila na volitvah maja poražena, je porabila 1,3 milijona dolarjev za nakup šest- tih avtomobilov znamke BMW, ki so opremljeni s faksom, satelitski- mi telefoni in drugimi tehničnimi napravami, medtem ko se je Singh

odločil za avtomobil znamke am- basador, ki ga po modelu avtomobi- la morris oxford iz leta 1957 iz- delujejo v Indiji. Nova vlada se si- cer še ni odločila, kaj bo storila z nemškimi prestižnimi avtomobili.

Na strehi sveta

Aga Han, multimilijarder in duhovni vodja skupnosti muslimanov ismailitov, ki jih je v 28 državah 15 milijonov, se je odločil zgraditi univerzo za predstavnike gorskih ljudstev Srednje Azije, ki živijo v Pamirju in na Karakorumu. Prav te dni so postavili temeljne kamne novega kompleksa na eni od vzpetin nedaleč od prestolnice Tadžikistana. V Italiji njegovo ime največkrat povezujejo s turističnim imperijem Costa Smeralda, čeprav se vsa njegova dinastija že desetletja ukvarja s humanistično, socialno in kulturno dejavnostjo na mednarodni ravni. Nova univerza, ki jo je projektil postmoderni arhitekt Arata Isozaki, bo zgrajena za revne prebivalce težko dostopnih in najvišjih krajev sveta. Teh je na tem območju okoli 40 milijonov. Univerza bo prebivalcem teh odročnih krajev omogočala kakovosten študij in stike z najuglednejšimi univerzami na svetu prek interneta in satelitske povezave. Namenjena ne bo samo Tadžikom, morda bo igrala pomembno vlogo tudi za Afganistan in severozahodne predele Pakistana ter nekatere predele Kitajske.

Kronani deček

Za glavnim oltarjem Medicejske kapele v Firencah so pred nedavnim odkrili mumificirane ostanke dečka. Deček je bil oblečen v obleko iz rdečega atlasa, na glavi pa je nosil kronico iz kovine v obliki venčka rož. Ta je že povsem oksidirala in zlezla dečku globoko na čelo. Strokovnjaki trdijo, da ni bil star več kot devet let, ko je umrl zaradi bolezni, kaj več pa o tem kronanem dečku, ki je umrl pred 500 leti, ne morejo povedati. Poleg mumificiranega dečka v grobnici počiva še šest otrok, pet jih je bilo najverjetneje novorojenčkov, eden od njih je bil zavrt v belo tkanino. Del otroških ostankov je bil raztresen po tleh, del pa je bil nedotaknjen. Na dveh platojih ležijo še ostanke zadnjega Medicejca, ki je umrl leta 1737, in nekega neznanega viteza. Vseh devet trupel je bilo prvotno balzamiranih, toda leta 1966 je v grobnico vdrla voda in naredila ogromno škodo. Kljub temu bodo naredili preiskave DNK, da bi ugotovili sorodstvo in vzroke smrti. Pojavile so se že teorije, da otroška okostja pripadajo nezakonskim otrokom družine.

Ne berejo

Ameriški Nacionalni umetnostni sklad je izstavil poročilo, v katerem je zapisano, da je v obdobju od 1992 do 2002 število odraslih Američanov, ki sploh ne berejo knjig, naraslo na 17 milijonov. Anketi v letu 2002 so pokazale, da 47 odstotkov Američanov bere pesmi, drame ali umetniško prozo, to je za sedem odstotkov manj kot v letu 1992. Sočasno se je število tistih, ki berejo kakršne koli knjige, zmanjšalo z 61 na 57 odstotkov. Izsledki so šokantni, saj kažejo, da je veliko izobraženih ljudi nehalo brati knjige. Ne gre za to, da ne bi znali brati, ampak za to, da nočejo brati. Opaziti je tudi ogromen kulturni premik od tiskanih medijev k elektronskim. Posledice teka premika so precej nepredvidljive. Leta 2002 skoraj 90 milijonov odraslih Američanov ni prebralo niti ene knjige. Maja letos pa so sporočili, da so letos prodali 23 milijonov manj knjig kot prejšnje leto. Posebno opazen je upad zanimanja za knjige med mladimi, starimi od 18 do 24 let.

Več laži

Mobilne telefone bi lahko imenovali satanovo orožje. Ne samo da začnejo zvoniti ob najbolj nepravem času, povzročajo prometne nesreče in omogočajo fotografiranje na skrivaj; poleg tega ljudi spodbujajo k laganju. Seveda telefon ni živ in tega ne more narediti sam, a ljudje se očitno ne moremo upirati skušnjavam moderne tehnologije. Samo enkrat, pravi delavec, ki je še doma in zamuja v službo, in pritisne na gumb, ki simulira promet na cesti, kjer je nastal prometni zamašek. Letos so se mobilni telefoni s "prevarantskimi funkcijami", ki simulirajo glasove prometa v ozadju pogovora pa tudi otroški jok, pasji lajež ter zvoke močnega vetra in dežja, pojavili na evropskem trgu, kmalu pa bodo na voljo tudi v ZDA. Če jim bo v ZDA teh telefonskih funkcij premalo, se bodo lahko obrnili kar na katero od podjetij, ki se profesionalno ukvarjajo z "opravičili" – pokličejo delodajalca, se predstavijo kot zdravniki ali policaji in vas opravičijo, zakaj niste prišli na delo.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s poloznico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

datum rojstva: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum: _____

podpis naročnika: _____

Davčni zavezanec: ☐ da ☐ ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: ☐ upokojenec ☐ invalid ☐ brezposeln ☐ študent ali dijak

cena: 550 SIT

Prizor z
volišča ob
predsedniških
volitvah v
Indoneziji

Fotografije: Reuters

Demokracija v državi muslimanov

Je demokracija mogoča v prevladujoče islamskih družbah? Da je odgovor pritrdilen, bi lahko dokazala prav država, v kateri živi največ muslimanov na svetu. V 217-milijonski Indoneziji so letos brez večjih zapletov opravili svobodne parlamentarne in prvi krog predsedniških volitev. Največ glasov je prejel izzivalec sedanje predsednice, opozicijski politik in upokojeni general Susilo Bambang Yudhoyono, med ljudmi znan kot SBY.

Potem ko so aprila letos volili nov parlament, so Indonezijci prejšnji teden prvič v svoji zgodovini neposredno volili še predsednika. Končnega zmagovalca bodo dobili šele 20. septembra, ko je predviden drugi krog volitev. Za zdaj vse kaže, da je demokracija v Indoneziji preživela, država pa je pri tem opravila, kot je dejal vodja mednarodnih opazovalcev volitev, nekdanji ameriški predsednik Jimmy Carter, "čudovit prehod iz avtoritarne v demokratično vladavino v komaj šestih letih".

Svobodna izbira med poslanskimi in predsedniškimi kandidati je bila v Indoneziji še do nedavnega nekaj nepredstavljivega. Od kar si je ta država kot nekdanja nizozemska kolonija leta 1949 izbojevala samostojnost, demokracije skoraj ni doživela. Sukarno, voditelj gibanja za indonezijsko neodvisnost in njen prvi politični voditelj, je po neuspelem levičarskem državnem udaru izročil izredna pooblastila v roke generalu Suhartu, ki se je marca leta 1967 razgla-

sil za predsednika. Suharto je nato kar 32 let s trdo roko vladal Indoneziji.

Zlom diktature

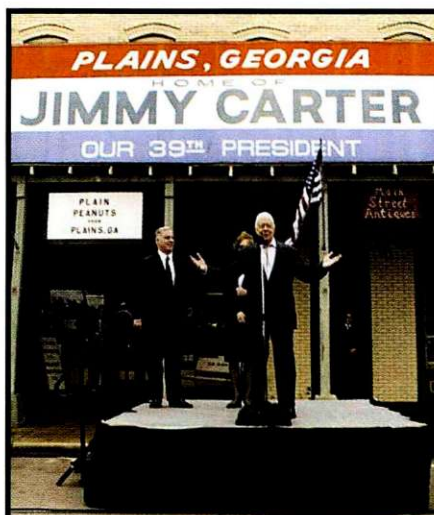
K odločilnemu političnemu prelomu v Indoneziji je pomembno pripomogla azijska gospodarska kriza. Ekonomski zlom države je pripeljal do množičnih protestov, ki so leta 1998 končno prisilili Su-

harta k umiku z oblasti. Leta 1999 so bile razpisane prve demokratične parlamentarne volitve. Zmagovalka je bila Indonezijska stranka demokracičnega boja (PDIP), ki so jo oblikovali nasprotniki Suhartovega režima. Parlament je takrat za predsednika izvolil Abdurrahmana Wahida, ki pa je bil zaradi obtožb o korupciji in nesposobnosti že leta 2001 odstavljen.

Avtomatično ga je nasledila njegova podpredsednica in sedanja predsednica iz vrst PDIP Megawati Sukarnoputri, ki naj bi kot hči "očeta Indonezije" Sukarna postala nekakšna indonezijska različica tega, kar je za Indijo predstavljala Indira ali kasneje Sonia Gandhi. Pripadnost družini legendarnega zgodovinskega voditelja je namreč tako v Indiji kot v Indoneziji močan adut za uspeh na volitvah.

Etnični konflikti

Toda demokracija sama po sebi ni odpravila cele vrste

• Jimmy Carter, nekdanji ameriški predsednik in vodja mednarodnih opazovalcev indonezijskih volitev, verjame, da islam in demokracija nista nezdržljiva.

• General Suharto: potem ko je Indoneziji s trdo roko vladal 32 let, ga je leta 1998 odnesla azijska gospodarska kriza.

• Abdurrahman Wahid: prvi demokratično izvoljeni parlament ga je postavil in ga kmalu potem odstavil zaradi korupcije in nesposobnosti.

• Megawati Sukarnoputri: ima predsednica Indonezije premoč osebnih karizme za zmago na neposrednih volitvah?

» težav, s katerimi se Indonezija srečuje in bi lahko ogrozile tudi njeno mlado demokracijo. Spet podobno kot Indija je tudi Indonezija etnično precej raznolika. Najbolj znan konflikt, ki pa je bil prav po demokratizaciji uspešno rešen, je bil primer Zahodnega Timorja, ki ga je leta 1976 okupiral Suharto. Leta 1999 se je Zahodni Timor na referendumu pod pokroviteljstvom Združenih narodov izrekel za neodvisnost. Kljub nasilju nasprotnikov neodvisnosti, predvsem paravojaških enot, povezanih s starim Suhartovim režimom, je bila neodvisnost nazadnje potrjena. Indonezijska predsednica je s svojo navzočnostjo ob razglasitvi samostojnosti tudi simbolično priznala Zahodni Timor kot suvereno državo, o indonezijskih vojnih zločinih na Timorju pa naj bi razsojalo posebno sodišče za človekove pravice.

Papui je Indonezija v zadnjem času dodelila avtonomni status. Nekateri drugi etnični in ozemeljski spori ostajajo nerešeni. Avtohtoni Dajaki v Kalimantanu so se spopadli s priseljenim prebivalstvom. Že več kot četrto stoletje traja boj upornikov za neodvisnost Aceha na severu Sumatre. Sporazum o avtonomiji med vlado in uporniki je maja 2003 propadel, vlada pa se je nato namesto nadaljnjih pogajanj odločila za ofenzivo proti upornikom.

Zavrnitev islamskega fundamentalizma

Indonezija se je znašla tudi med žrtvami globalnega islamskega terorizma. Oktobra 2002 je eksplozija na Baliu ubila več kot

dvesto ljudi. Čeprav tvorijo muslimani kar 80 odstotkov indonezijskega prebivalstva, pa zagovorniki radikalnega islamizma v Indoneziji nimajo široke podpore. Omejeni so na manjše skupine skrajnežev in nekaj vplivnejših posameznikov, kot je Abu Bakar Bašir, ki so ga oblasti najprej povezovali z napadom na Baliu, vendar jim krivde za to ni uspelo dokazati.

Indonezijski muslimani večinoma niso naklonjeni verskemu fundamentalizmu in ne zagovarjajo uvedbe šeriatskega prava; so razmeroma strpni do verskih manjšin, čeprav to dejstvo – vsaj pred svetovno javnostjo – večkrat zasencijo posamični krvavi verski konflikti kot na primer maja letos na otočju Moluccas.

Razpoloženje večine indonezijskega prebivalstva bolj kot taki dogodki izražajo izidi prvega kroga predsedniških volitev. Vsi trije kandidati z največ možnostmi z največjim številom glasov so muslimani, nihče od njih pa se niti najmanj ne nagiba k islamskemu fundamentalizmu. Njihova izbira odraža še eno lastnost in-

donezijskih volivcev: čeprav so izbrali demokracijo, so še vedno nagnjeni k podpori močnim voditeljem. Sedanja predsednica Sukarnoputri to verjetno ni, zato pa je simbol moči in nacionalne kontinuitete njena družina. Oba njena glavna tekmeča sta generala, kar bi spet težko bilo naključje.

Razmišljajoči general

Prvi je upokojeni general Susilo Bambang Yudhoyono, ki so mu nekatere predvolilne ankete napovedovale zmago že v prvem krogu. Prvo mesto na volitvah je sicer dosegel, vendar mu s 34 odstotki po delnih izidih volitev še precej manjka do potrebne absolutne večine, zato ga čaka še drugi krog. Volivci so ga očitno izbrali predvsem kot osebnost, saj je njegova Demokratska stranka razmeroma majhna in na aprilskih parlamentarnih volitvah ni dosegla kakšnega posebnega uspeha.

Podpirajo ga predvsem tisti, ki nasprotujejo sedanjim predsednici. Yudhoyono je bil namreč minister za obrambo in varnost v vladi predsednice Sukarnoputri-

rijeve, vendar je zaradi spora z njo odstopil. Ni bilo prvič, da se je iz načelnih razlogov sprl s svojimi nadrejenimi. Prejšnji predsednik Wahid je od njega zahteval, da kot poveljnik vojske razglasi izredne razmere in mu tako pomaga ostati na oblasti. Yudhoyono je to zavrnil, kar ga je stalo položaja, toda malo za njim je padel tudi Wahid in mlada indonezijska demokracija je bila rešena.

General Yudhoyono je tako za svoje volivce načelen človek, ki se je pripravljen upreti svojim nadrejenim, kadar je to potrebno, in za to tudi žrtvovati svoj položaj in privilegije. Hkrati s svojo vojaško kariero zanje simbolizira red in varnost. Čeprav je kot oficir sodeloval v vojaških operacijah na Vzhodnem Timorju po indonezijski invaziji leta 1975, mu doslej ni še nihče očital kakršne koli vpletenosti v vojne zločine. Za njegovega tekmeča na volitvah in nekdanjega nadrejenega generala Wiranta tega žal ni mogoče trditi.

ZDA in druge zahodne države so Susilu Yudhoyonu naklonjene, saj se je izkazal z uspešnim vo-

• Slovesnost ob razglasitvi samostojnosti Zahodnega Timorja: demokratična Indonezija je priznala neodvisnost države, ki jo je pred tem okupirala.

• Posledice terorističnega napada na Baliu leta 2002: tudi Indonezija je med žrtvami islamskega terorizma, ki je v zadnjih letih na vrhuncu.

denjem preiskave po terorističnem napadu na Baliu. Po mnenju nekaterih njegovih političnih nasprotnikov pa je "lutka zahoda", očitajo mu tudi premalo odločnosti. Zaradi počasnega sprejemanja odločitev, ki je za zagovornike preudarnost, za nasprotnike pa neodločnost, se ga je prijel vzdevek "razmišljajoči general". Ob težnji indonezijskih volivcev po močnem voditelju je lahko to bolj slabost kot prednost.

Predsednica ostaja v igri

In vendar se zdi Yudhoyono volivcem odločnejši kot dosedanja predsednica Megawati Sukarnoputri, ki se je po delnih volilnih

Sukarna in uporništvu proti nekdanji Suhartovi diktaturi.

Vendar ji je v njenem vodenju države v zadnjih letih primanjlo prave karizme. Zdi se, da je delovala kot razmeroma pasivna voditeljica, ki večino pomembnih nalog delegira drugim, sama pa se umakne in se tudi redko pojavlja v javnosti. Precej okorna je bila tudi pri novosti tokratnih indonezijskih volitev – televizijskih soocenjih, kjer je svoje odgovore na nastope nasprotnikov večkrat karbrala iz vnaprej pripravljenih zapiskov. Potem ko je njeno stranko na parlamentarnih volitvah porazil Golkar, stranka nekdanjega diktatorja Suharta, so tudi njo

rantu pripisujejo določene zasluge za demokratizacijo Indonezije. Kot vojaški poveljnik je prepričal svojega nekdanjega šefa Suharta, da po mirni poti "sestopi" z oblasti in tako odpre pot demokratizaciji.

Zmaga demokracije

In kdo bo najverjetnejši končni zmagovalac? Na prvi pogled bi lahko bil to Yudhoyono, nikakor pa to ni zanesljivo. Od začetka volilne kampanje, ko je bil daleč pred tekmeci, je očitno precej izgubil, do absolutne večine pa mu še precej manjka. Njegova glavna šibka točka bo odsotnost močnega strankarskega aparata, ki bi ga podpiral tako organizacijsko

krat (še posebno bi ta kritika veljala za Wiranta), pa tudi nihče od njih ne nastopa z izrazito nedemokracijskimi stališči, nihče ne nasprotuje temeljnim demokratičnim načelom in nihče ne zagovarja kakšnih skrajnih stališč, na primer v smeri islamskega fundamentalizma. Težko bi torej trdili, da bi zmaga kogar koli od njih resno ogrozila demokracijo. Warren Caragata, dopisnik za Globe and Mail, je tako optimistično zapisal, da je pravi zmagovalac že znan, še preden vemo za končne uradne izide. In ta zmagovalac je demokracija.

Podoben optimističen je bil nekdanji predsednik Carter v vlogi vodje mednarodnih opazovalcev

• Brezposelnost in korupcija ostajata značilna indonezijska problema.

• Susilo Bambang Yudhoyono, upokojeni general in najverjetnejši bodoči predsednik Indonezije

• Abu Bakar Ba'ashir, skrajni islamski voditelj, med večino indonezijskih muslimanov ne uživa naklonjenosti.

• General Wiranto: primeren predsedniški kandidat ali vojni zločinec?

izidih s 26 odstotki uvrstila na drugo mesto in se bo tako najverjetneje pomerila z Yudhoyonom v septembrskem drugem krogu. Predsednica Sukarnoputri nikakor ni brez političnih zaslug. Državo je od svojega predhodnika, predsednika Wahida, prevzela v razmeroma kritični situaciji, pri čemer ji je uspelo vzpostaviti določeno stabilnost in hkrati ohraniti demokracijo. Pooseblja kontinuiteto s tradicijo svojega očeta

politično praktično odpisali, vendar so se verjetno zmotili.

Delni volilni izidi pa ji še ne zagotavljajo vstopa v drugi krog volitev, saj je le štiri odstotke za njo zaostal tretji kandidat, general Wiranto, ki bi jo tako teoretično še lahko prehitel in se namesto nje uvrstil v drugi krog. Wiranto je kandidat stranke Golkar, glasovi zanj pa so v veliki meri povezani z nostalgijo za "dobrimi starimi časi" Suhartovega režima. Čeprav je njegova stranka samo tri mesece prej zmagala na parlamentarnih volitvah, je bil za mnoge njene volivce očitno vseeno bolj prepričljiv Susilo Yudhoyono. Sodišče za Zahodni Timor želi Wirantu soditi za vojne zločine, storjene ob indonezijski okupaciji, medtem ko general odločno zanika svojo vpletenost. Vendar pa tudi Wi-

kot finančno. Za Wirantom in Sukarnoputrijevo namreč stojita dve najmočnejši indonezijski politični stranki, Golkar in PDIP.

Za zmago bodo vsekakor posebno odločilne osebnostne lastnosti, saj so si po programskih usmeritvah vsi trije vodilni predsedniški kandidati zelo podobni. Na podobne načine naj bi se bojevali proti istim ključnim problemom Indonezije, predvsem korupciji in brezposelnosti. Čeprav lahko kritiki vsakomur od njih očitajo, da ni stoodstoten demo-

volitev. Opozoril je, da se tri najštevilčnejše demokratične države na svetu razlikujejo med seboj v večinski religiji: v Indiji prevladuje hinduizem, v ZDA krščanstvo in v Indoneziji islam. "Mislim, da je to živa ponazoritev, da religiozno verovanje državljanov ni tisto, ki bi odločalo o tem, ali podpirajo demokracijo. Mislim, da to zanika pogosto trditev, ... da je muslimanska vera nezdržljiva z demokracijo. Ljudstvo Indonezije je dokazalo, da je ta predpostavka napačna."

Gjyle Vishaj

RUMENE STRANI

SLOVENIJA-TEL

INTER
MARKETING

www.rumenestrani.com

Fotografije Gregor Pohleven

intervju

Po izobrazbi je politolog. Bil je član zadnjega Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Leta 1990 je bil izvoljen v prvo demokratično izvoljeno skupščino. Od leta 1992 do 2000 je bil dva mandata poslanec državnega zbora, zadnja štiri leta pa je bil njegov predsednik. Je tudi predsednik Združene liste socialnih demokratov. Zaradi svojih zmernih pogledov je v združeni listi za marsikoga trn v peti. Na evropskih volitvah je bil izvoljen za evropskega poslanca.

V prejšnjih mesecih je bilo v vaši stranki zelo živahno. Številni vaši "sotovarishi" so vas silili, da bi bili nosilec strankine liste za evropski parlament. Nekako so se vas želeli znebiti, ker ste se jim zdeli preveč zmerni in premalo politično levo opredeljeni. Se njihovim pritiskom niste mogli upreti, da ste sprva privolili, da boste nosilec liste?

Poglejte, k moji prvi končni odločitvi, da bom nosilec liste, me nihče ni silil. Dejstvo pa je, da je brez mojega soglasja in brez mojega strinjanja dolgo pred tem, v začetku tega leta, prišla v javnost novica, ki je bila potem dostikrat ponovljena, naj bi kandidiral za poslanca evropskega parlamenta. Na vprašanje novinarjev sem vedno odgovarjal, da o tem ne razmišljam, ker takrat nisem. Tako da razčistimo to stvar. V svojih odločitvah sem bil suveren, dejstvo pa je, da je bila novica o tem, naj bi kandidiral, v javnosti bistveno prej, preden sem o tem sam začel razmišljati.

Je imel pri vašem odločanju kakšno vlogo nekdanji predsednik države Milan Kučan?

Kot rečeno, o tem sem suvereno odločal.

Kaj pa LDS? Nekateri namigujejo, da se v tej stranki bojijo vaše konkurence in so si zato zelo želeli, da postanete evropski poslanec. Kacin je recimo izrekel nekaj besed na vaš račun.

Poglejte, mi smo hkrati partnerji in tekmeči. Vse od začetka tega mandata, te koalicije z LDS, sem vedel dvojje; najprej, da je veliko tveganje vsto-

subjektiven občutek, napačen, pristranski občutek) na moj račun z njihove strani kot koalicijskih partnerjev nekaj besed, ki so bile nepotrebne.

Vrniva se k vaši stranki. Eden vaših glavnih kritikov je bil Aurelio Juri, ki je potem postal nosilec strankine liste na evropskih volitvah, kjer pa je v bistvu doživel nezaupnico, saj ste bili izvoljeni vi s preferenčnimi glasovi, čeprav ste bili zadnji na listi. Kako to komentirate?

Aurelio je dobil precej preferenčnih glasov in je gotovo privabil na volišče ljudi, ki zame ne bi nikoli glasovali. Se pravi tisti del politične javnosti, ki je stal v najinem konfliktu na njegovi strani. Tu mislim najino diskusijo o Natu, kjer sva se popolnoma razšla, na najino diskusijo o izbrisanih, kjer sva se povsem razšla. Nikoli pa se nisva razšla osebno. Šlo je za politične razlike, ki so bile povsem evidentne, osebno pa sva ohranila vedno korekten odnos. Ko sem dokončno predlagal, da je on nosilec liste, sem omenil tudi to človeško kvaliteto, da ne glede na najina zelo različna politična stališča ostaja verodostojna osebnost. Vesel sem, da lahko v stranki še vedno sobivata dve tako različni politični misli kot sedaj. In tega ne štejem kot hibo, ampak za zdaj še kot nekaj pozitivnega. So pa v strankah vedno razlike, vendar te ne smejo biti prevelike, kajti potem se lahko zgodi nekaj takega, kot se je zgodilo v naši partnerski stranki.

Nekako se zdi, da so kritike na vaš račun po evropskih volitvah potihnile. Presenetljivo

dal, kaj je motiv za udeležbo. To sta dva: bil sem povabljen, na taka vabila se ponavadi odzovem, poleg tega pa sem bil povabljen na diskusijo o prihodnosti Slovenije. Na to pa se obvezno odzovem, ker se mi zdi to prav, še posebej pa vse od lanskega leta, ko sva, nevedoč drug za drugega, z Janšo dala dve zelo sorodni pobudi. Sam sem jo dal v govoru na slavnostni seji državnega zbora 25. junija, da je treba v bistvu začeti diskusijo o prihodnosti Slovenije, on pa z zamisljo o konvenciji o prihodnosti Slovenije. Od takrat prihaja do intelektualnega in političnega vrenja, kjer poskuša Slovenija – glede na to, da se zdi, da smo priče izpraznjenosti ciljev, ko sta Nato in Evropska unija dosežena – oblikovati nove cilje za prihodnost. In tega, da sem bil povabljen na tribuno, na kateri pa so bili dejansko večinoma drugače misleči ljudje, nisem štel kot okoliščino, zaradi katere se tribune ne bi udeležil. Zdi se mi namreč, da do konsenza okrog temeljnih ciljev ne more priti, če se ne bomo pogovarjali tisti, ki mislimo različno. Če se vedno pogovarjate v krogu tistih, ki mislijo enako, je drugi krog pogovorov odveč. Če pa se pogovarjajo ljudje, ki razmišljajo različno, potem to lahko pripelje do konsenza in se mi zdi, da je ta neizogiben. V svojem govoru sem bil pošten, odkrit v tem smislu, da sem napovedal, da novi vladi, kateri koli, ali bo leva ali desna, ne bo lahko po teh volitvah. Ker bo, če ne bo konsenza o skupnih ciljih, najprej priča izpraznjenosti političnega duha, potem pa tudi dejstvu, da bo morala sprejemati nepopularne odločitve brez splošnega prepričanja, da to počne v skupno dobro. Javnost ji bo to zamerila, češ da slabo vodi politiko in da nima pred seboj realnega cilja.

V kakšnem smislu?

Glejte, če se v družini sprejme sklep recimo o varčevanju, ker se ve, da se bo zaradi odrekovanja

Nov zagon brez sprememb ni mogoč

Pogovor z Borutom Pahorjem

piti v koalicijo s tako veliko stranko, ker so doslej vse stranke, ki so to naredile, potegnile krajši konec. Doslej še nobena ni imela dobre izkušnje. Skratka, to tveganje sem sprejel in takrat tudi rekel, da verjamem v partnerstvo; če se bo ponesrečilo, jo bosta obe stranki odnesli slabo. In drugič, čeprav smo partnerji, seveda obstaja neko tekmovalnje in v tem času je bilo izrečeno (to je lahko tudi

na primer niste bili deležni nobenih kritik, ko ste se udeležili Zbora za republiko.

Ste jih preslišali?

Morda, ampak tu imam bolj v mislih dejstvo, da je bil Dimitrij Rupel zaradi udeležbe na zboru izgnan iz raja, vi pa ne.

Jaz sem dovolj zgodaj jasno in glasno pove-

investiralo in potem dolgoročno splošno bolj živelo, je to povsem druga situacija, kot če bi začeli živeti slabše brez razloga. Se pravi naprej trošite denar ... Razumete, katero pararelo želim povleči?

Mislim, da vem.

Zdi se mi, da smo sedaj v situaciji, da je za Slovenijo nujno, če želi priti v krog najrazvitejših, »

» da naredi malo reda v hiši. Danes sem na pogovorih pri predsedniku vlade dejal, da vidim prvih trinajst let zgodovine samostojne slovenske države kot čas, v katerem smo si postavili nov dom, s tem ko smo vstopili v Evropsko unijo, smo ta dom prestavili tudi v ugledno četrto mesto, če vzamem to metaforo. Izselitev iz garsonjere v bloku, ki jo je predstavljalo življenje v nekdanji Jugoslaviji, je bila suma sumarum uspešna. Sedaj pa smo pred novo fazo. Dom je torej postavljen, sedaj pa ga je treba še opremiti. In ker imamo povprečno gospodarsko rast, se moramo odločiti za varčevalne ukrepe, za odrekanje, da bomo lahko investirali v to udobno hišo, da bi jo uredili. In da bi bila to skupna politika vseh, se moramo skupaj vnesti in pogovarjati, da dosežemo konsenz. To sem mi zdi smoter vseh teh pogovorov.

V bistvu govorite o tem, kar ste poudarili že na Zboru za republiko, da je potrebna sprememba politične prakse, ne pa prelom!

Tako je. Tukaj smo si različni, se mi zdi, na desnosredinskem in levosredinskem političnem polju, če obstaja ta delitev, ki je morda pregloboka, in kar se mene tiče, tudi preveč nevarna. Menim, da je potrebna sprememba politične prakse, vendar pa ne radikalen prelom. Zdi se mi, če ostaneva pri metafori o tej zgradbi, da bi bilo škoda sedaj rušiti kakšne nosilne zidove novega doma. Mislim, da so nosilni zidovi dobro postavljeni, kakšna nova soba ali kakšno večje okno, na stečaj odprta vrata, vse to pa je prav gotovo mogoče. V tem smislu sem popolnoma prepričan, da za nov zagon potrebujemo spremembo politične prakse. Če bo recimo leva sredina napovedala kontinuirano politiko in rekla volivcem: če boste volili nas, potem se lahko zanesete, da bo šlo življenje tako naprej, bo naredila dvojno napako. Najprej bo naredila napako zato, ker če bo vodila isto politiko, pelje ta v slepo ulico. In če bo to obljubila, obljube ne bo mogla izpolniti, ker se bodo resursi prej ali slej izčrpali. Mislim, da ima leva sredina priložnost, samo če reče, da je bila do zdaj ta politika relativno uspešna, če pa hoče biti uspešna še naprej, potrebuje spremembo. Če te spremembe ne bodo dovolj evidentne, mislim, da nima velikih možnosti, da uspe. Mislim pa, da obstojijo pogoji za uspeh, samo napovedati mora spremembo te politične prakse.

Kaj pa druga stran?

Če prav razumem, misli desna sredina bolj izpostavljati to spremembo s prelomom, radikalnejšim prelomom, kar se ji lahko vrne celo kot bumerang. Mislim namreč, da Slovenci danes ne doživljajo sveta okoli sebe čustveno, ne slovenskega, še manj mednarodnega, kot so ga leta 1990, ko so se odločili za Demos zato, da so radikalno prelomili z obstoječo situacijo. Mislim, da danes želijo nekaj diskontinuitete, vendar ne ra-

Mislim, da Slovenci danes sveta okoli sebe ne doživljajo čustveno, ne slovenskega, še manj mednarodnega, kot so ga leta 1990, ko so se odločili za Demos zato, da so radikalno prelomili z obstoječo situacijo. Mislim, da danes želijo nekaj diskontinuitete, vendar ne radikalne narave. In tukaj, se mi zdi, je danes desna sredina malce v prednosti, če želite, če bo to znala izkoristiti.

dikalne narave. In tukaj, se mi zdi, je danes desna sredina malce v prednosti, če želite, če bo to znala izkoristiti. Drugače pa ima vse možnosti za uspeh tudi leva sredina. Kaj se pa pri meni pojavlja kot problem? Vprašanje, ali sta sedaj ti dve skupini izključujoči. Mislim, da ne do te mere, da ne bi mogli kljub vsemu povedanemu morda po volitvah iti v neka zavezništva. Ne govorim o koalicijah, ampak o zavezništvih za doseg trajnejših

Mesto predsednika državnega zbora je bila ljubezen na prvi pogled. Štiri leta sem bil temu delu z vsemi problemi in izzivi zelo predan.

ciljev. Poglejte, leta 1997 smo na Janšev predlog podpisali sporazum med strankami o podpori vladi za vstop v Nato in Evropsko unijo. Takrat se je to zdelo malo strankarsko tekmovanje za prestiž, vendar se je kasneje izkazalo kot odločilna poteza, ki je omogočila Sloveniji, da je od leta 1997 naprej sprejela evropsko zakonodajo in se politično in pravno pripravila na vstop v Evropsko unijo in Nato in da smo dobili referendum. Se pravi, da moramo paziti na to, da ne pridemo v situacijo, ko bi Slovenci v svoji zavesti dokončno utrdili spoznanje, da imajo opravka z dvema blokoma, ki sta nepomirljiva. Ali izberejo enega ali drugega.

Pa bi vi bili pripravljeni iti v koalicijo, v kateri bi imele večino desnosredinske stranke? Bi bila pripravljena iti v tako koalicijo združena lista?

To je odvisno od velikega števila okoliščin.

To ni naša prednostna usmeritev. Mi bi si seveda želeli, da bi imela leva sredina tak položaj, da bi lahko povabila kakšno desnosredinsko stranko v koalicijo. Prav gotovo. Ničesar ne izključujem. Vse je stvar dogovora, kaj hočemo skupaj doseči. Meni se je zdelo takrat, ko sem povabil naše ljudi, da gremo v koalicijo z LDS, do česar so bili nekateri malo skeptični, prav, da gremo v koalicijo, ker imamo jasen cilj; vstop v Evropsko unijo in Nato. To je zame dovolj močan magnet, da vem, kaj je naša naloga. In poglejte, kaj se je dogajalo Demosu in kaj se dogaja tej koaliciji. Ko je Demos izpolnil oba cilja, demokratiziral Slovenijo, sprejel ustavo in dosegel osamosvojitve, je začel razpadati. In nam se dogaja nekaj podobnega, samo v milejši obliki. Ko smo lanskega marca stopili v EU in Nato, se je začelo počasno razhajanje. Recimo, da je šla SLS ven, pa da je šel minister Rupel ven in tako naprej. Priče smo paralelam, ki niso morda do konca konsistentne, ampak so paralele. Tako nov začetek potrebujemo, nov zagon pa brez sprememb ni mogoč. Če bo leva sredina sposobna napovedati to ambicijo s spremembami, potem bo lahko uspešna, brez tega prav gotovo ne. Če pa bi šla desnica s prevelikimi spremembami, bi po mojem tvegala, da zaradi tega zgubi zaupanje, ker se bodo ljudje odločili za status quo.

Vseskozi govorite o prelomu in še posebej poudarjate radikalen prelom leta 1990. No, leta 1990 pa v bistvu radikalnega preloma ni bilo, ker ni bilo lustracije.

Čakajte! Prelom je bil. Si lahko predstavljate, jaz si sploh ... Demokratične volitve aprila 1990 so pomenile zrušitev berlinskega zidu pri nas. Pri nas je padel berlinski zid aprila 1990. Jaz sem bil takrat prvič izvoljen za poslanca in sem pri teh spremembah sodeloval. Slovenci glede tega nismo bili zgo-

dovinski zamudniki. Za Poljsko, za Češko, za Solidarnostjo, za žametno revolucijo ... Slovenci smo bili v toku. Tam od izida Nove revije leta 1987 se je začela slovenska politična pomlad, ki je dosegla vrhunec leta 1989, 1990 in je pomenila prelom. Absolutno. Poslušajte, pomenila je spremembo sistema, prinesla je spremembo naše državotvorne pozicije in tako naprej. Ne morete reči, da ni bilo preloma. Kaj bi bil prelom? Ali bi bila lustracija prelom? Se vam zdi, da je sedaj to zelo pomembno in neizogibno, da bi recimo razčistili stvari?

Ne, verjetno ...

So stvari iz polpretekle zgodovine, ki jih je še treba urediti. Recimo ena od stvari, ki se jih bo morala nova vlada zagotovo lotiti, bo predlog na primer vladne komisije, da se spremeni napis na grobiščih v po moje primeren napis Žrtvam voj-

ne in revolucije in ne Žrtvam vojne in povojnih pobojev. To se mi zdi popolnoma legitimno in potrebno dejanje, koristno, ker bi pomenilo korak naprej k pomiritvi. Če pa bo nova vlada, recimo desnosredinske usmeritve, najprej prišla z ukrepi za lustracijo, bom to razumel kot začetek zelo slabe politike, spremembe na napačnem koncu.

Lustracija je po toliko letih tudi za desno sredino verjetno že preteklost.

Štirinajst let je minilo od demokratičnih sprememb. Niti v državah, kjer so lustracijo imeli in so izvedli ukrepe, danes o tem ne govorijo več.

No, na neki način pa je bil v teh dneh lustriran Dimitrij Rupel v LDS. Se je predsednik vlade o tej menjavi z vami posvetoval?

Lustracija. Ne vem, ali je to prava beseda. No, očitno je prišlo, nočem se vtikati v njune odnose, niso moja stvar, do razhajanja med njim kot predsednikom vlade in zunanjim ministrom v neki točki, po moje precej delikatni, pred iztekom mandata in na način, no, v notranjepolitični zadevi. Se je pač predsednik vlade odločil, da poseže po tem ukrepu, navsezadnje ima to pristojnost, to možnost, in se je odločil in predlog tudi tako utemeljil.

Vas je Rop vprašal za mnenje?

To je bila njegova suverena odločitev in mi se glede tega nismo niti zbrali, ker smo menili, da je to tako po ustavi in po strankarski etiki. Kar se tiče ustave, je to stvar med predsednikom vlade in ministrom, kar pa se tiče strankarske etike, je to stvar dveh strankarskih kolegov. Mi se v to nismo spuščali.

Vas je tako kot nekaj mesecev prej premier vprašal, ali bi bili vi zunanji minister?

Povedal sem javno in jasno, da smo špekulacije hitro odpravili. Šlo je bolj za neformalne in zares tangencialne klepete o tej možnosti, ki pa je bila hitro umaknjena, ker sem pač povedal svoje za drške do te odločitve, in o tem nismo več govorili.

Pred dnevi ste presenetili s svojo kandidaturo za predsednika evropskega parlamenta. Dejali ste, da se zavedate, da imate zelo malo možnosti za izvolitev, zaradi česar ste potem od kandidature odstopili. Je bila ta vaša poteza nekakšen poskus promocije?

Gotovo. Najprej, če povem pošteno, niti nisem skrival, ko sem napovedal kandidaturo, ne v Sloveniji ne v Bruslju. Dejal sem, da se ne morem upreti skušnjavi, da ne bi izkoristil edinstvene možnosti, ki jo ima poslanec, ko kandidira za predsednika evropskega parlamenta, da imaš hearing (predstavitev, zaslišanje). Predstavitev je v našem primeru trajala dve uri; v tem času lahko na začetku in na koncu strneš svoja stališča in odgovarjaš na vprašanja. Nobene druge možnosti nimajo novi poslanci, ki pridejo iz novih držav,

da bi se tako dobro predstavili v politični skupini. Sam sem to možnost dobro izkoristil in sem glede tega zelo zadovoljen; ker nisem bil obremenjen s tem, da bom izvoljen, sem izrekel tudi nekaj stvari, ki mojim kolegom niso bile všeč in ki jih resnejši kandidat verjetno ne bi izrekel, bi jih zamolčal. Tako pa sem imel priložnost povedati nekatere stvari, za katere mislim, da je treba o njih jasno in glasno govoriti. Zadovoljen sem s to odločitvijo in mislim, da sem ravnal prav. Moje možnosti pa so bile seveda ničelne. Bilo bi res precej neobičajno, če bi evropski parlament za predsednika izbral nekoga, ki je tako rekoč tretjič stopil v veliko dvorano evropskega parlamenta. Na tem mestu mora biti nekdo, ki je bil

Ena od stvari, ki se jih bo morala nova vlada zagotovo lotiti, bo predlog na primer vladne komisije, da se spremeni napis na grobiščih.

vsaj opazovalec ali član konvencije kot Peterle in ima vsaj dve leti izkušenj z evropskim parlamentom. Povedal sem, da nismo prišli samo opazovati in stvari gledat iz kota, ampak da bi radi delali politiko in soodločali. In tam sem dal nekaj političnih ocen, ki se mi zdijo pomembne.

Pred uro, dvema (pogovor je bil prejšnje sredo, op. ur.) ste odstopili z mesta predsednika DZ. Je to znamenje, da se resno odpravljate v evropski parlament, čeprav ste ob mojem prihodu dejali, da je za vas ta dan bolj, mislim, da ste rekli, bolj žalosten dan, ali kako?

Boleče slovo od ljubezni. Zakaj sem to rekel? Naj tudi vam rečem, kar bom rekel čez pol ure na tiskovni konferenci. Mesto predsednika državnega zbora je bila ljubezen na prvi pogled. Štiri leta sem bil temu delu z vsemi problemi in izzivi zelo predan. Bilo je veliko lepih trenutkov in do zadnjega dneva je bilo to mesto, ki me je absolutno prevzelo in sem mu služil, kolikor se je dalo. Seveda, ko človek odstopa s takega položaja, ga gotovo spremljajo določeni občutki. Po drugi strani odhajam relativno zadovoljen. Zdi se mi, da dediščina ni slaba. Za najpomembnejši moment tega mandata bom prav gotovo štel pomlad leta 2003, ko smo tukaj, v tej hiši dosegli dogovor o pravnih in političnih pogojih za izvedbo referendumov in spremembo ustave za vstop v EU in Nato.

Verjetno je za vas ta odhod težak tudi zato, ker boste tam samo eden izmed več kot sedemsto poslancev, tukaj pa ste v soju žarometov?

No, veste, kako je. Vsak politik se razvadi, da ima ob vsaki priložnosti možnost dati izjavo ali pojasniti stališče. Na neki način se mi zdi to samoumevno. Seveda, ko se preselite z enega odra na drugega, so tam drugi glavni igralci. Poglejva na to z druge strani. Najprej, tja so me poslali ljudje z mandatom. Dobil sem preferenčne glasove za ta mandat in to moram spoštovati, drugače bi z

največjim veseljem kandidiral na domačih volitvah. Tja odhajam z referencami, ki tam niso neopazene, zato sem jih tudi želel predstaviti pri svoji kandidaturi. Tja odhajam kot nekdo, ki ima štirinajst let parlamentarnih izkušenj. Večinoma sem se ukvarjal z zunanjo politiko, dokler nisem prevzel stranke in parlamenta. Posebej me je vedno zanimala evropska politika. Ne vem, ali se boste spomnili, da sem bil leta 1996 v prvi Drnovskovi vladi, ki ni dobila zaupnice, ki ni dobila šestinsitridesetega glasu in je potem Marjan Podobnik stopil v igro, kandidat za ministra za evropske zadeve. Evropa me privlači in se bom tam gotovo znašel; v začetku ne tako dobro kot na primer Peterle ali Kacin, ki sta tam že doma, ampak počasi se

bom vživel in mislim, da tam lahko tudi kaj dobrega naredim. Prepustil se bom novim izzivom, v tem času bom še vodil stranko, vsaj do naslednjega kongresa, kaj bo potem, pa ne vem.

Vodili boste stranko na jesenske volitve. Kako bo to videti v praksi glede na to, da ne boste kandidirali v slovenski parlament? Se boste morda predstavljali kot kandidat združene liste za predsednika vlade? Vsaka stran-ka cilja na mesto predsednika vlade.

No, prav gotovo bom naredil tako, kot sem že povedal novinarjem. Ali bom spoštoval voljo ljudi in šel v evropski parlament? Absolutno. In potem, ali sem morda pod določenimi pogoji, pogoji, potrebnimi za uspeh, pripravljen priti predčasno iz Bruslja? V tem primeru da. In to je v evropskem parlamentu tudi povsem normalno. Ljudje mesečno prihajajo in odhajajo. Predvsem zato, ker se vračajo in odhajajo na funkcije ministrov ali komisarjev. To je že utečena praksa. Prehod je običajen, tako da ne bi šlo za nič neobičajnega. Mislim, da združena lista nima možnosti, da zmaga na teh volitvah, mislim pa, da ima možnost, da doseže dober rezultat. S kakšnim premierstvom se mi sedaj nikakor ni treba ukvarjati, z mestom v koaliciji pa prav gotovo.

LDS je v težavah. Anton Rop je v težavah kot predsednik vlade. Javnomnenjsko je precej za vami. Sedaj se ugiba, ali boste vi adut leve sredine, kljub vsemu, kljub vašim odstopanjem od nekaterih ortodoksnih stališč levice?

Mislim da ne, in to iz dveh razlogov. Prvič zato, ker mislim, da bo liberalna demokracija še vedno uspešnejša kot združena lista, in mislim, da bo še vedno relativna zmagovalka volitev. Vprašanje pa je, ali bo imela dovolj veliko večino, da pod tako strogimi disciplinskimi kriteriji, kot jih sedaj zahteva premier, sestavi večino. To je eno vprašanje. Druga stvar pa je, kako bodo ljudje »

» sprejeli moj odhod v Bruselj. Ali bodo to razumeli kot znak, da samo formalno vodim stranko na volitve in da moja vloga ne bo več odločilna, ali pa bodo razumeli, da utegne biti odločilna, če se bo stranka dobro odrezala? Dejstvo, da nisem kandidat za poslanca, bo imelo vlogo v elektronskih medijih. Ko se bodo soočili glavni strankarski ljudje, mene tam ne bo.

V bistvu ne verjemete, da je mogoče, da bi združena lista lahko prehitela LDS. Je to posledica dejstva, da ljudje iz Foruma 21 prevzemajo ključne položaje v občinskih odborih LDS? Je to znak, da skuša Forum 21 rešiti LDS?

Niti ne poznam teh premikov tako natančno, da bi vedel, ali je to res ali ni. Dejstvo je, da se nekaj dogaja znotraj liberalne demokracije ...

Recimo Miloš Kovačič v Novem mestu, Janez Bohorič v Kranju ...

Veste kaj, spomnim se izkušnje iz leta 1990. Takrat je šla ZKS-SDP z najboljšo kadrovske sestavo na volitve, pa je volitve vseeno izgubila. Seveda nočem reči, da gre lahko LDS z najboljšo kadrovske sestavo na volitve in izgubi. Že prej sem vam rekel, da menim, da bo LDS dobila manj kot na zadnjih volitvah, da pa bo še vedno relativna zmagovalka volitev in da jo mora bolj skrbeti to, s kom bo potem sestavila koalicijo, kajti če je ne bo, bo dobila mandat druga stranka in to bo nesporno stranka desne sredine. In če bo ta sestavila vladno, čeprav brez relativne večine, bo pač lahko vladala. Konec leta bomo imeli verjetno situacijo, ki bo precej podobna letu 1996. Rezultati so bili zelo tesni in postavilo se bo vprašanje sposobnosti in politične širine.

Kdaj ste se nazadnje pogovarjali s Kučanom?

Nazadnje danes, ko sva se srečala na pogovoru pri predsedniku vlade, kjer so bili tudi vsi drugi državni in strankarski voditelji, intelektualci in strokovnjaki. Šlo je za diskusijo o vladni strategiji razvoja Slovenije. Izmenjala sva nekaj vpljudnostnih fraz.

Vam je kaj priporočil?

Ne, nič takega.

Dotakniva se za konec še profiliranja strank. Po čem se danes politične stranke razlikujejo med seboj oziroma na čem gradijo svojo identiteto? V Sloveniji smo priče paradoksu tipične tranzicijske države, da so stranke, ki se predstavljajo kot leve, stranke kapitala, desnosredinske pa so brez kapitala.

No, deloma ta ugotovitev drži in to potrjujejo tudi sociološke raziskave, ki kažejo na to, da so z oblastjo veliko bolj zadovoljni bolj izobraženi, premožnejši ljudje, če zelo poenostavim rezultate raziskave. To je na neki način normalno, saj opozicija pobira glasove nezadovoljnih in

Mislím, da bo LDS še vedno uspešnejša kot združena lista, in mislim, da bo še vedno relativna zmagovalka volitev. Vprašanje pa je, ali bo imela dovolj veliko večino, da bo pod tako strogi disciplinski kriteriji, kot jih sedaj zahteva premier, sestavila večino.

razočaranih. Tisto, kar je morda za analizo identitet pomembnejše in sva se tega dotaknila samo bežno, je pa ključno za to diskusijo, je dejstvo, da po mojem odnosu do polpretekle zgodovine, ki je bil ključen za razumevanje političnih razmerij na Slovenskem praktično vso tranzicijo, postaja čedalje manj pomemben. Čedalje pogosteje se bo dogajalo, da bodo recimo partizani zaradi ra-

Čedalje pogosteje se bo dogajalo, da bodo recimo partizani zaradi razočaranosti nad oblastjo začeli voliti SDS ali morda celo NSi.

zočaranja nad oblastjo začeli voliti SDS ali morda celo NSi in da bo celo kakšen domobranec zaradi razočaranosti nad novo desnosredinsko oblastjo, če bo prišla, volil LDS ali združeno listo. Razumete, o čem govorim? Govorim o tem, da dejansko razvoj Slovenije prerašča nekatere stigmatizacije, predsodke, ki so dolgo časa pomembno vplivali na to, kako funkcionirajo in se identificirajo politične stranke. Dogajalo se je, da so celo revni ljudje v Sloveniji, ki niso imeli nič od zgodbe o uspehu, vendarle volili LDS ali združeno listo, ker so mislili, da sta to stranki, ki sta partizanski in jih varujeta pred revansizmom recimo. Mislím, da ta sediment izginja, vendar izginja na obeh straneh. Ne bom povedal, s kom sem se o tem pogovarjal in zakaj sem se to pogovarjal, vendar je bilo že nekaj zamisli, da bi bil čas, ko bi na primer na partizanski proslavi govoril nekdo, ki prihaja z druge strani, v Kočevskem ro-

gu pa bi govoril nekdo iz borčevske organizacije ali pa politike levosredinskega kroga. Mislím, da bomo s tem naredili veliko več kot s čimer koli drugim. Če se ne motim, sta Bajuk in Jansa leta 2000, ko sta imela mandat, nesla venco na obe strani. In to prakso smo uvedli tudi v parlamentu. Prvo leto je bilo nekoliko nenavadno, naslednje leto pa že povsem pričakovano in normalno. Za identiteto političnega prostora v Sloveniji je to ključnega pomena; to je počasna erozija tega sedimenta polpretekle zgodovine v zavesti povprečnega Slovenca. In če desnica ne bo ponovila stare napake z lustracijo ali pa z obnovo krivic, ki se itak popravljajo, če bo dejansko sposobna profilirati neki razvojni program, ima vse možnosti, da ji uspe. Za levico pa pride v poštev samo to, da ob profiliranju tega razvojnega koncepta napove spremembe. Brez sprememb ji ne more uspeti. Ne živimo v nekem dolgotrajnem času.

Če preteklost ne bo več pomembna, bodo morda pomembnejše vrednote pri profiliranju političnih strank?

Slovenski politični prostor se nekako vklaplja v evropski politični prostor. To so pokazale že evropske volitve. Jansa je imel velike težave pred leti, ko je spoznal, da bo moral umestiti svojo stranko v evropske strukture; pretrgal je zgodbo s socialistično internacionalo in potem potegnil pametno in pragmatično potezo, da je šel v tisto evropsko politično skupino, v katero sodi tudi doma, v zmer-no desno sredino, preimenoval stranko v demokratsko stranko in dosegel uspeh na evropskih volitvah. Hočem reči, da se slovenski prostor morda le preoblikuje tako, kot je to v zahodni Evropi. Če gledamo zadnje evropske volitve, imamo močno desno sredino, imamo liberalce – liberalne demo-

krate, ki so sicer močnejši kot v Evropi, in končno smo z mojo navzočnostjo v evropskem parlamentu dobili tudi socialdemokrate. Slovenska politična tradicija je pred enopartijskim komunističnim sistemom, ki ne šteje, poznala katoliški in liberalni tabor, ki sta se med seboj bolj ali manj spopadala. Pravzaprav socialdemokracije v modernem smislu na Slovenskem sploh ni bilo. Ali so jo pohodili liberalci ali pa so jo še bolj strastno pohodili komunisti. Komunisti so to naredili s posebnim veseljem. Tako se vse moderne evropske socialdemokracije na neki način rehabilitirajo. Ali jim bo to dolgoročno uspelo, bo pokazal čas po našem kongresu, ko se bodo določile nove smernice.

Pa boste vi na tem kongresu znova kandidirali za predsednika združene liste?

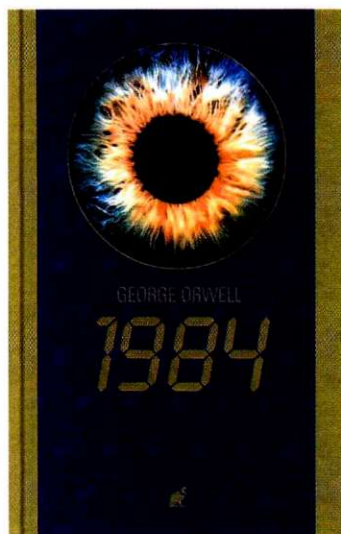
V tem trenutku vam na to vprašanje še ne morem odgovoriti. Še ne vem.

Metod Berlec

1984

Mladinska knjiga Založba

Črna utopija **Georgea Orwella** 1984 je petinpetdeset let po nastanku še vedno aktualna in presunljivo grozljiva, čeprav je medtem padel berlinski zid in z njim ena od totalitarnih ideologij. Kot prava umetnina namreč ni bila vezana, kot se je morda zdelo, le na določeno zgodovinsko obdobje, temveč je preroško naslutila tudi kasnejše oblike množične uniformiranosti, nasi-

ljevanja duha in postopne izgube človeških vrednot. Delo je izšlo v zbirki *Klasiki Kondorja*, prevedla ga je Alenka Puhar, spremno besedo pa je napisal Nicolai Jeffs.

Dvojni čas

Založba Nova revija

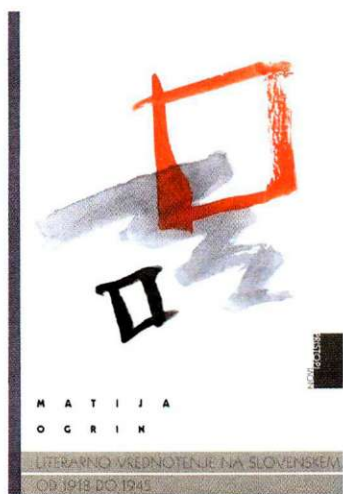
Dvojni čas je četrta pesniška zbirka **Braneta Senegačnika**. Za vse štiri velja, da je v njih ustvaril precej različne tipe moderne poezije. Pesmi iz te zadnje zbirke so nastale v istem času kot pesmi druge in tretje zbirke. Gre za večinoma daljše pesmi, bolj modernistično fluidne, doživlja duhovnih zasnov sveta in refleksija lastnega bivanja se vsipajo in odpirajo drugo v drugem. Pretresenost in očaranost ob izkušnji enotne resničnosti *Dvojnega časa* se v vsakem ciklu knjige sprošča z drugačnim poudarkom. Dvojni čas je čas dveh resničnosti in teče kakor eden v drugem. Dvojnost resničnosti kot dopolnjujoča

se enotnost je Senegačnikovi poeziji vir brezbreznega soglasja, v katerem se združijo in poenoti razklani svet.

Literarno vrednotenje

Založba Literatura

Študija *Literarno vrednotenje na Slovenskem od 1918 do 1945* je nadaljevanje raziskovalnega dela literarnega zgodovinarja **Matije Ogrina**, potem ko je leta 2002 izšel prvi del, kjer je obravnaval obdobje od Frana Levstika do Izidora Cankarja. Uvodoma je prikazal katoliško tradicijo vrednotenja in prenovitvene silnice (Izidor Cankar, Ivan Grafenauer) ter liberalno dediščino moderne (Anton Aškerc, Ivan Cankar, županci in Prijatelji). Obe skupini, katoliško in liberalno, je nato spremljal v dvajsetih in tridesetih letih. V tridesetih letih se je oblikovala še marksistična skupina (Bratko Kreft, Ivo Brnčič). Prikazal je njeno otrodoksno usmeritev in t. i. spor na levi. V zadnjem poglavju je prikazal tudi

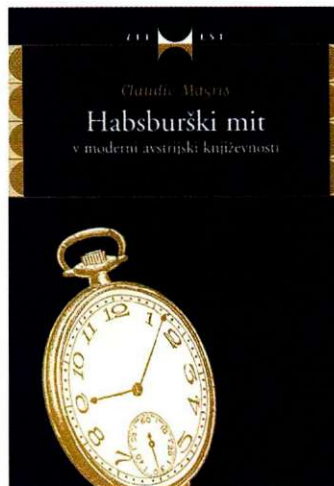

dogajanje v medvojnem času, ki pa je že bil zaradi vojnih razmer in revolucije močno deformiran.

Habsburški mit

Založništvo tržaškega tiska

Claudio Magris (r. 1939) je germanist in eden najbolj prodornih italijanskih pisateljev. Poučuje nemško književnost in jezik na Univerzi v Trstu. Je avtor mnogih esejev in literarnih del. *Habsburški mit v moderni avstrijski književnosti* je njegovo prvo objavljeno

delo (1963), saj je besedilo nastalo kot diplomski nalog. Z njo je šel po poti avstrijske civilizacije. Iz njegovega zgodovinskega konteksta je poskušal izluščiti jedro, imenuje ga mit, in ga analizira z njegove pozitivne pojavnosti. Zanimala ga je nostalgčnost in zapeljiva podoba Avstrije felix, kakršno sta v svojih delih obujala Werfel in Roth. Magrisova knjiga je povzročila živahne razprave, bila večkrat ponatisnjena, in je postala prava uspešnica. Avtor danes pravi, da je knjiga bila, v Avstriji seveda, narobe razumljena, saj avstrijskega mita ni hotel rušiti.

Agape ljubezen

Mohorjeva družba Celje

Agape je čista ljubezen, neomejena v svojih možnostih. Američan **John Templeton** je to temo raziskal v najrazširjenih svetovnih religijah. Presenečen je ugotovil, da so izročilom judovstva, krščanstva, islama, hinduizma, budizma, taoizma, konfucianstva in duhovnosti ameriških staroselcev kljub vsej raznolikosti skupne iste temeljne vrednote. Te vključujejo dobrotljivost, prijaznost, odpuščanje in sočutje do drugih - lastnosti, značne tudi kot agape. V brezpogojni, neomejeni, altruistični ljubezni je zaobseženo tudi to, da preseže očitne razlike med različnimi veroizpovedmi in omogoča radostno življenje sredi miroljubnega sveta.

Martin Krpan

Prešernova družba

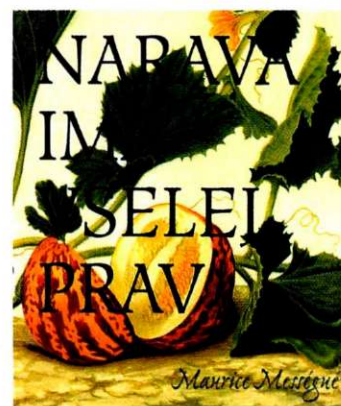
Fran Levstik je napisal pripovedko *Martin Krpan z Vrha* poleti leta 1858, ko je prebival v Retjah. Tako je nastalo delo ob tradicionalni snovi

in motiviki z visoko stopnjo kultiviranosti. Resničen ljudski jezik, izbrušena pripoved, družbeno kritični in aktualistični poudarek so dali delu svoj pečat. Delo uvrščamo med umetne pripovedke, kjer se resničnost prepleta z izmišljenimi podobami, pogosto je zaslediti pretiravanje, ljudske pregovore in rekla. Martina Krpana je prvi ilustriral Hinko Smrekar, in sicer leta 1917. Založba je zdaj legendarnega Krpana izdala z izvirnimi Smrekarjevimi ilustracijami in v nekoliko ekstravagantni postavitvi besedilnega dela.

Narava ima vselej prav

Cankarjeva založba

Velika uspešnica iz sedemdesetih let 20. stoletja je v posodobljeni izdaji spet med nami: narava ima (še vedno) vselej prav! Avtor **Maurice Messegue** je v svoji domovini Franciji in drugod po svetu toliko znan kakor vidni državniki in umetniki.

V knjigi, ki je prevedena v številne jezike, so zbrani nasveti, kako premagati zdravstvene težave, zanimivi kuharski recepti – primerna pa je tudi za prijetno nedeljsko branje –, avtor je namreč mojster kramljanja. Priporočila in nasveti za zdravo življenje se prepletajo z življenjskimi radostmi, saj je avtor prepričan, da je odrekanje prav tako škodljivo kot pretiravanje, da lahko škodi tako preveč slastnih dobrot kot tudi preveč "zdravja"! Messegue nas pouči, katera zelenjava, sadje in zelišča imajo zdravilno moč, kako iz njih pripravimo učinkovita domača zdravila, kmetovalci pa bodo v njej našli preskušene napotke o različnih kulturah in o zemlji.

I. Ž.

V Ljubljani je od 1. do 4. julija potekal 7. mednarodni festival uličnih gledališč, znan pod imenom Ana Desetnica, ki se je sedaj preselil še v druge kraje po Sloveniji.

Ana Desetnica je festival uličnega gledališča. Direktor festivala Goro Osojnik pravi, da gre za gledališče na ulicah, trgih, v parkih – skratka, na prostem. Gledalec pri uličnem gledališču ni pasivna figura v temi, ampak je dejaven sodelavec pri dogodku, marsikdaj celo nastopajoči. In prav zaradi tega stika med umetnikom in gledalcem je ulično gledališče vedno zabavno. Primeri- no za vse: stare, mlade, pametne,

Mednarodni festival uličnega gledališča

Festival občutkov in podob

preproste, živčne in umirjene ... Včasih je veliko, drugič majhno. Enkrat na mestu in drugič v mimohodu. Zvrsti uličnega gledališča je veliko, družijo pa jih to, da se morajo nastopajoči zelo potruditi, da gledalci ne odidejo. In zato so skupaj ves čas in skupaj napravijo Dogodek. In zato je ulično gledališče tako priljubljeno.

Organizatorji poskušajo vsem udeležencem – nastopajočim, občinstvu in sebi – omogočiti kar najboljše razmere. Hkrati skrbijo, da je mesto odprto in drugač-

no. Pravijo, da je festival Ana Desetnica kot predstava: ima dober ritem in živahno dramaturgijo, ki pripeljeta do silovitega konca, ko si gledalec lahko reče: bilo je odlično, komaj čakam, da se naslednje leto spet zgodi. Osojnik dodaja, da je formula uspeha preprosta: aktiven gledalec in dober umetnik skupaj ustvarita enkrat in neponovljiv dogodek. Vedno znova.

Poulično gledališče mora biti nadvse privlačno, saj gre za nekakšen boj med nastopajočimi in gledalcem. Če predstava ni zanimi-

va in privlačna, se bo gledalec preprosto obrnil in odšel. Torej ima Ana Desetnica nalogo, da gledalce ne le privabi pod svoje okrilje, temveč jih tudi zapeleje in obdrži.

Organizatorji so letos povabili več kot 300 igralcev, ki sestavljajo 54 potujočih gledaliških skupin iz devetih držav. Od domačih uličnih gledališč so nastopili D.I.P. Hullteater in Ana 10, Teater Gromki, Grejpfrut, Priden možic, Mali leteci cirkus, Burekteater, Društvo lutkovnih ustvarjalcev, Glej, Globalni teater in šte-

vilni drugi, tuji ulični gledališčniki pa so prišli iz Belgije, Francije, Brazilije, Švice, s Kube, iz Nizozemske in od drugod. Največ je Belgijcev in Francozov, prišli so tudi Švicarji in Hrvati.

Dogajanje v Ljubljani

Predstave, ki so bile napovedane za prvi četrtek in petek v juliju (na prizoriščih od Aninega vrta na Rimski cesti, Prešernovega trga, parka Zvezda prek Plečnikovovega trga, Hribarjevega nabrežja do Šušarskega mostu), so

Cilj je zadovoljiti obiskovalce.

Festival na trgih, parkirskih, miniparkih, na vogalih, mostovih in v predverjih

Ana Desetnica
kljub dežju
ni razočarala

zaradi neljubega dežja odpadle, vendar so jih skupine pozneje le uprizorile. Od sobote dalje pa je program potekal po napovedih. Začelo se je s skupino Manifesto, ki je izvedla predstavo Kaj počnejo palčki, ko ne zvonijo.

Park na Rimski ulici, v katerem se med šolskim letom zbira jo študenti, se je v času festivala spremenil v pisan vrt, kjer se je v vsakem trenutku dneva dogajalo kaj zanimivega. V njem so se artisti in organizatorji družili z različnimi mimoidočimi, postavljena so bila doma izdelana, unikatna igrala za aktivne in festivalski bar ter kramarija za bolj pasivne. Kadar koli ste vrt obiskali, ste v njem skoraj zagotovo lahko gledali predstavo. Anin vrt je predstavljal srčiko festivala in srce mesta, ki je utripalo od zgodnjega jutra do pozne noči. Na Aninem vr-

tu ste med drugim lahko videli predstavo Papir, kamen in škarje, ki so jo izvedli LG Papilu. Tako otroci kot odrasli so si ogledali, kako iz treh kosov obarvanega papirja nastane strašni orel.

Posebni dosežek letošnjega festivala so nedvomno vsi nastopajoči gledališkega ansambla Čauh taun, ki se je razvil iz Odra hendikepiranih. Zapisali so, da imajo v Čauh taunu "lasten vodovod, promet, zelenice, policijo, štante z raznovrstno robo ... Mesto skoraj tako kot vsa druga, le njegovi prebivalci so malo posebni. So več kot navadni. Komunicirajo na povsem drugačen način, jedo z nogami, govorijo in berejo z rokami, hodijo s kolesi, burno se veselijo in prepirajo ter predvsem – ničesar ne skrivajo. Čauh taun je čisto mesto.

Zavedamo pa se, da je način

komunikacije naših meščanov prebivalcem drugih mest še prevečkrat nerazumljiv. Zato bomo odprli vrata svojih domov in ulice našega mesta ter organizirali festival kulture, športa in vsakodnevne življenja. Skupaj se bomo igrali, raziskovali mesto in sodelovali pri vsakdanjih opravilih. Z meščani se boste lahko pomerili v športu in si ogledali, kaj ustvarjajo. Za turiste bomo organizirali vodene izlete".

Premierno so na festivalu prikazali predstavo Grandi strukture na Starem trgu. Predstava je nastala s finančno pomočjo ljubljanske občine in ministrstva za kulturo v koprodukciji z Narodnim domom Maribor in ob sodelovanju z Domom kulture Kamnik. Je plod desetdnevne delavnice za slovenske ulične gledališnike pod vodstvom belgijskega gledališnika Craiga Westona. Po delavnici je nastala skupina Ana 10. in ta je pripravila predstavo. Weston je član skupine The Primitives, ki bo letos gostovala s predstavo Labodje jezero.

Prispevki

Ana, ki se vam je brezsravno razdajala štiri dni na leto (v enem mestu), ni prav nič sramežljiva; z veseljem sprejme vašo donacijo, če ji jo ponudite. Štiri dni so za gledalce vse predstave zastonj, Ana pa jih krepko plača, zato so organizatorji mnenja, da se spodobi, da gledalci prispevate kakšno malenkost, saj se komaj komaj tolče skozi življenje. Proračun za Anino dogajanje naj bi znašal 26 milijonov tolarjev. Organizatorji zatrjujejo, da so hvaležni za vsakršen prispevek.

Stik

Ana Desetnica, ki se je v zadnjih letih pridružila dvema mednarodnim mrežama uličnih gledališč – Eunetstar in Circostrada (www.eunetstar.org in www.circostrada.com), je festival gledališča na ulicah, trgih, v parkih. Upamo, da ste tudi vi lahko vzpostavili pristen stik z nastopajočimi in tako pomagali ustvarjati ulično umetnost. V tem je namreč največji čar.

Barbara Kavtčnik

10 let Radia Ognjišče

Radio Ognjišče, Trg Brolo 11, Koper

24. srečanje

Prijatelj Radia Ognjišče

Dolenjske Toplice, 18. julij

Ob 11h bo sv. maša, po njej prijateljsko srečanje na "JASI" z ansamblom Storžič.

Srečajmo se!

<http://radio.ognjisce.si>

www.radiovelenje.com

Náš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax: 03/ 5869 263

S predstavitve
Rebulove knjige
o Jacquesu
Maritainu

Rebulov jubilej

**Pisatelj, mislec in akademik
Alojz Rebula praznuje osem-
desetletnico življenja. Zagoto-
vo je za marsikoga ena od
osrednjih slovenskih osebnos-
ti. Znan je po svojem iskrivem
pisateljskem peresu in
družbenoaktualni publicistiki.**

Že vrsto let vsak teden v *Družini* v rubriki *Credo* objavlja svoje odzive na aktualne dogodke v politiki, publicistiki, mišljenju in nasploh o mnogih stvareh našega življenja. Velja za izjemno humanistično razgledanega človeka.

Rebula ustvarja v dveh domovinah, na Opčinah nad Trstom, kjer živi skupaj z ženo Zoro Tavčar, prav tako kulturnico in pisateljico, in v Loki pri Zidanem Mostu. V domišljeni in kleno oblikovani romaneskni esejistično-publicistični béri drži svetovljansko ogledalo sebi, tržaški, slo-

venski in nebeski domovini, življenju in smrti, lepoti in življenju, Bogu in resnici. Njegov pisateljski opus je velik. Njegova dela, objavil je več kot 40 knjig, segajo od literature, kjer se poleg zgodovinske tematike loteva tudi modernih tem, literariziranih in stvarnih življenjepisov (o Baragi, Slomšku, Jakobu Ukmarju), esejistike do dnevnikov, ki so prav tako mnogim doživeto branje. Poleg Edvarda Kocbeka je gotovo najbolj znan pisec dnevnikov. Doslej so izšli že v šestih knjigah, ki zajemajo obdobje od šestdesetih do sredine osemdesetih let. Zadnji dve nosita naslov *Ko proti jutru gre* (obdobje od leta 1982 do 1985) in *Iz partiture življenja* (od leta 1977 do 1981). Čeprav dnevniki veljajo za manj vredno literarno zvrst, to pri Rebuli nikakor ne velja, saj se iz njih zrcali njegovo bogato znanje, razgledanost in prožno literarno pero. Njegove konstante so: oseba in Bog, oseba in versko občestvo, oseba in država ter manjšinskost. V njegovih dnevnikih je po-

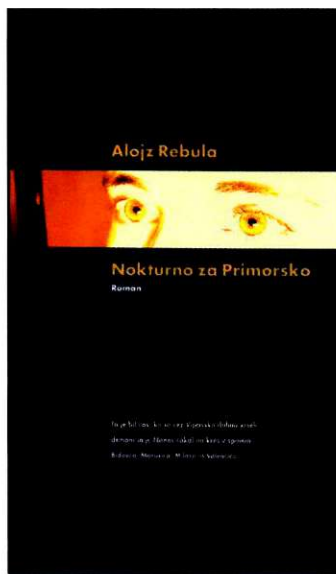
leg mnogih koristnih drobcev, ki jih dobi bralec, shranjen tudi velik del novejših slovenske zgodovine, od udbovskih časov komunističnega režima do politične otoplitve v osemdesetih letih. Skupaj z Rebulo se srečujemo s številnimi kulturniki, verskimi ljudmi in s paleto navadnih

ljudi. Njegovi opisi narave so gotovo nekaj posebnega. Pisal je radijske igre, znan pa je tudi kot prevajalec. Sodeloval je pri zadnjem prevodu *Svetega pisma*. Je sourednik *Zvona* (prej *Celovskega zvona*), kjer občasno objavlja svoja krajša razmišljanja, od začetka, dve desetletji torej, pa tudi svoje dnevniške zapiske.

Rodil se je 24. julija 1924 v Šempolaju pri Trstu. Po gimnaziji je študiral klasične jezike na ljubljanski univerzi, kjer je leta 1949 diplomiral. Doktoriral je v Rimu leta 1961. Poučeval je latinščino in klasično grščino na srednjih solah v Trstu. Krščanstvu se je približal v srednjih letih in od takrat je eden vodilnih laičkih krščanskih mislecev na Slovenskem. Velikokrat je predaval katoliškim izobražencem, duhovnikom, redno pa objavlja tudi v katoliškem tisku.

Biti kristjan

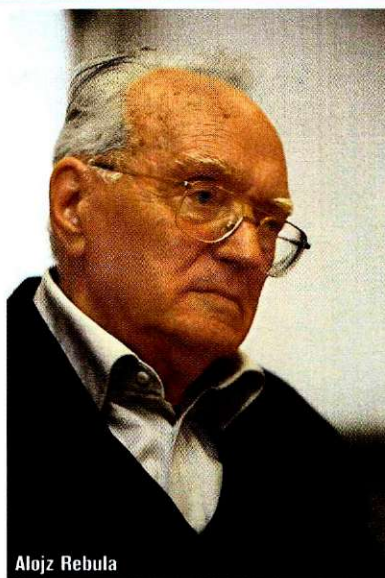
O napadih na Cerkev v Sloveniji je nedavno v intervjuju v *Ognjišču* dejal, da danes na Slovenskem proti

krščanstvu nastopa v glavnem polinteligenca. Glede občutnega pomanjkanja javnega angažmaja laičskih kristjanov pa je dejal: "V ozadju je tragično dejstvo, da generacija, ki bi morala po vojni držati katoliško fronto, leži v Kočevskem rogu. Kar je ostalo od nje, je komunistični policijski sistem preveč travmatiziral, da bi bilo zmožno samozavestnejšega nastopa. Ni se lahko otresti teme in vlage katakomb. Mlajša generacija, kolikor je sploh mogla priti do krščanskega nazora, je morala z njim skozi komunizem kakor z gorečo svečo skozi neurje. Biti kristjan gotovo ni bilo – in menda tudi ni – priporočilo za kariero, od upravne do univerzitetne. Res se zdi, da je število zavednih katoliških intelektualcev omejeno. Samozavest pa tako in tako ni značilnost slovenskega narodnega značaja. Kolikor je le nekaj izjem – in nekaj jih je, hvala Bogu – potrjujejo pravilo. Vendar pa se iz leta v leto prebije v javnost kako novo kvalitetno katoliško ime. Nekaj morda celo iz zamejstva, kjer slovenski človek sicer ni živel v narodni sproščenosti, v nazorski pa."

Nokturno za Primorsko

Pred kratkim sta – tudi v znamenju njegovega življenjskega jubileja – izšli dve Rebulovi novi knjigi. Rebula, ki je doslej svoja romaneskna dela razpostavil po najširšem časovnem loku, od biblijskega časa (*Jutri čez Jordan*) do klasične antike (*V Sibilinim vetru*), od srednjega veka (*Zeleno izgnanstvo*) do 20. stoletja (*Senčni ples, Kačja roža, Cesta s cipreso in zvezdo, Jutranjice za Slovenijo*), je z romanom *Nokturno za Primorsko* spet pokazal svojo preferenco za narodno aktualnost, saj gre za pripoved o še neizžveneli kalvariji Primorske v 20. stoletju. To pripoved, katere vsebino nakazuje že elegični naslov, ima svoje težišče v Vipavski dolini (v tem je pisatelj razširil svoj zamejski razgled, doslej vezan na južni Kras). Ta slovenski Kanaan, kakor ga imenuje, zapovrstjo doživlja valjar fašističnega raznarodovanja, partizanskega upora in komunizma. To kalvarijsko sekvenco pooseblja mlad, dinamičen duhovnik, narodnjak in naprednjak, zmožen tudi verske krize, ki na koncu žr-

Alojz Rebula

tveno izgori v neomajni zvestobi narodu in veri. Glavni junak je duhovnik Florijan Burnik, ki je v času fašizma, vojne vihere in konca vojne s težavo usklajeval slovenstvo in duhovniško poslanstvo. V knjigi srečamo več zgodovinskih osebnosti pa tudi domišljijah likov – freske osebnosti iz primorske zgodovine. Kot je avtor dejal pri predstavitvi knjige, je za pisanje tega romana preštudiral veliko zgodovinskega gradiva, pri pisanju pa je imel pred očmi požrtvovalnost in usodo okoli sedemdesetih primorskih duhovnikov, ki so izgorevali za svoje dvojno poslanstvo, narodno in duhovno. V času fašizma so samo duhovniki ohranjali stik v slovenščini s slovenskih prebivalstvom. Vsi drugi – uradniki, učitelji, intelektualci – so bili nasilno razseljeni ali so se sami umaknili, eni v tujino, eni v notranje izgnanstvo.

V romanu prihajajo do zrelega izraza znane značilnosti avtorjevega pisanja, zvestega klasičnemu konceptu te literarne zvrsti – silovitost človeških usod, skrivnostno občutje absolutnega. Vse to ob doživljanju izpričanega zgodovinskega gradiva, zaradi česar lahko v tem delu vidimo ne samo občuteno umetnino, ampak tudi pristen dokument neke tragične dobe. Na ozadju sočasne svetovne politične in ideološke kulise je to predvsem knjiga o Primorski, ki pa dejansko odseva širšo preteklost Slovenije. Najnovejši Rebulov roman sta družno izdali celjska Mohorjeva družba in tržaška Mladika. Slednja je pravkar celotno zadnjo številko revije *Mladika* posvetila jubileju tega uglednega pisatelja.

Jacques Maritain

Druga Rebulova knjiga, ki je izšla ob njegovem visokem jubileju, nosi naslov *Jacques Maritain* in podnaslov *Prinášalec smisla*. Izšla je pri Založbi Družina v zbirki *Sidro*, ki jo ureja dr. Matija Ogrin. Francoski filozof Jacques Maritain (1882–1973) je bil vzgojen v protestantski veri. Študiral je filozofijo na Sorboni in od leta 1906 biologijo v Heidelbergu. Tega leta je prestopil v katoliško vero. Kot študent je leta 1901 na Sorboni srečal študentko Raisso Umancov, s katero se je leta 1904 poročil. Njuna velika ljubezen, ovekovečena tudi v Rebulovi hagiografiji o Maritainu, je trajala do leta 1960, ko je Raissa umrla. Od leta 1914 je bil profesor moderne filozofije na katoliškem inštitutu v Parizu, od leta 1932 pa je poučeval tudi v Kanadi in v ZDA. V letih 1944–1948 je bil francoski veleposlanik v Vatikanu.

Kot filozof je bil eden glavnih predstavnikov neotomizma. Prepričan je bil, da je resnico mogoče spoznati na različne načine, s filozofijo, znanostjo, umetnostjo in mistiko. Zavzemal se je za t. i. integralni teocentrični humanizem, poudarjal je pomen posameznika v družbi in njegove akcije (zato je bil eden vodilnih personalistov) ter za sodelovanje različnih religij. Bil je tudi pomemben filozof umetnosti. Njegov opus obsega več kot 60 naslovov. Glavna dela so *Umetnost in sholastika* (1920),

Religija in kultura (1930), *Razlikovati, da bi združili, ali stopnje vednosti* (1932), *Meje pesništva in druge eseje* (1935), *Kršćanstvo in demokracija* (1943), *Človek in država* (1951; v slovenskem prevodu je izšlo v zbirki *Claritas*), *Moralna filozofija* (1960). Celovška Katoliška akcija v letošnjem letu prireja o Maritainu v Rebrci na Koroškem simpozij.

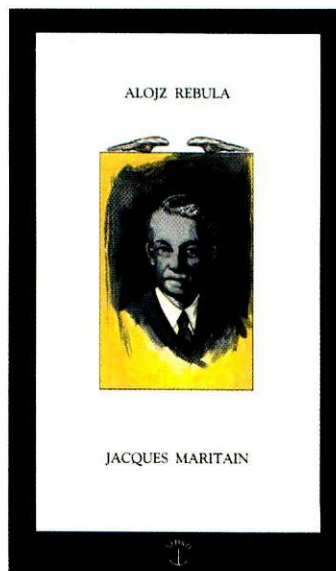
V Maritainu je Rebula našel, kot ugotavlja v uvodu v knjigi Janez Gril, predvsem dvojje, kar ga je posebno prepričalo: njegovo stališče, da moderna misel ne more kar tako zavreči dvatisočletnega iskanja človeškega duha, po drugi strani pa najširšo odprtost celotnemu spektrumu bivanjskega – od umetnosti do politike. Tako se mu je zdela tudi Maritainova religiozna zbirka, ki je tega človeka, z njegova absolutnega, pripeljala do svetniških višin, nadvse pristna. Nikjer kakor pri njem se mu religija ni tako naravno spajala s humanizmom, postala mu je vrh humanizma.

Rebulova knjiga prihaja v prostor, ki nanjo s svojim iracionalizmom ni ravno pripravljen. A vsekakor izpostavlja lik enega največjih duhov 20. stoletja – človeka, ki je znal ne samo miselno združiti, ampak tudi dejansko živeti v sebi dvojni ideal velikega kulturnika in velikega kristjana.

Alojz Rebula je v uvodniku v svoji knjigi o Jacquesu Maritainu napisal o slovenski duhovni "sceni" nekaj trpkih resnic. Med drugim naslednje: "V poganski evropski atmosferi, ki postaja tudi atmosfera pokomunitične Slovenije, mora veljati za škandalozno njegova /Maritainova/ totalna, sicer humanistično karseda odprta, a bistveno brezkompromisna opredelitev za Kristusa in njegovo cerkev – ne samo za Jezusa Kristusa, ampak tudi za katoliško Cerkev. Pod nebom, do teme zaoblacenim s filozofijo absurda in nič, s plini ničejanstva in freudizma, z nočnimi skladi heideggerjanstva, ni manj škandalozna Maritainova opcija za razum in – mimo minljivih 'titanskih' izvirmosti – za dediščino človeških vekov, kar je njegovo duhovno vizijo umestilo v dvatisočletno ozvezdje 'philosophiae perennis'."

Kdor si bo vzel čas in prebral najnovejši Rebulovi deli, bo na koncu odžejan kakor popotnik v poletni vročini.

V. M.

Štab Dolomitskega odreda 28. septembra 1942: "Kako važna strateška točka je ravno Št. Jošt, se vidi iz tega, ker so od samega začetka držali vso belo gardo na tem področju in imajo še danes cca 300 belogardistov in 30 vojakov na tem mestu. Ako bi ne uničili teh privatnih poslopij, bi se iz teh gotovo napravile enake utrdbe. Iz istega razloga smo bili primorani požgati dve graščini in sicer Bokalce in Lesno brdo."

24. septembra 1942 je Kardelj pisal Vladimirju Krivicu, sekretarju poverjeništv CK KPS za Ljubljano: "Torej: vedno udarjati v prvi vrsti tja, kamor udarja tudi bela garda. Ne bežati sedaj od srednjih slojev in periferije in celo od kapitalističnih elementov ne /.../. Imel sem namreč vtis, da v nekem razočaranju vršite na področju srednjih slojev nekaj umik,

lili letake. V toku same preiskave smo našli štiri belogardiste, jih razorožili in jim zaplenili puške, municijo in bombe. Eden od teh se je celo s puško zapodil v enega partizana in ga hotel ubiti. Tod ta je bil hitrejši, ga podrl na tla in ga razorožil. Vse uje-te smo poučili in nato izpustili.

Krivci so žrtve

V vasi je bilo 20 oboroženih. Vsi so bili skoncentrirani v eni hiši, katera je bila zelo dobro utrjena. Še predno pa smo prišli do te hiše, so jo 'beli junaki' jedrno popihali in se poskrili. Če bi imeli boljše informacije (toda te nismo mogli na žalost dobiti) odnosno če bi vedeli, da so vsi skoncentrirani v eni hiši, nam ne bi nihče ušel. V hiši, v kateri so bili skoncentrirani, smo rekvirirali njihove odeje, nekaj perila in tri pare čevljev."

Naj opozorim, da pri tem "pregledu" uporabljam izključno komunistične virov, zato je treba biti previden na "leporečje" teh poročil. Štab odreda se je pritoževal, da niso imeli dobrih informacij. Kasneje so "spremljevalne" službe revolucije (Vos, NZ, terenci, VDV, Knoj, Ozna itd.) za to dob-

Partizani nosilci revolucije

da se zatekate v naša predmestja in da tako prepuščate beli gardi celo vrsto možnosti, zlasti pa to, da bela garda pobere razočarane ljudi iz sredine, ko imamo mi vse pogoje, da jih dobimo ali vsaj nevtraliziramo. /.../ Belo gardo naši precej uspešno razbijajo. Doslej vem za dve stvari: a) napad na nekaj vasi v Loški dolini, ki so vse bile razorožene in je bilo zaplenjeno okoli 30 pušk in več kišt municije, b) napad na Begunje in še par vasi, tudi z znatnim uspehom, zaplenjeno tudi nekaj pušk in municije, a zlasti živil itd. Pobili so okoli 30 belogardistov, 7 so jih živih ujeli, zaslislali in ker so bili zapeljani kmetje, so jih izpustili." Loški odred je v noči na 4. september 1942 napadel postojanke vaških straž v Loški dolini. Ena četa je vdrla v Stari trg in ubila tudi duhovnika Franca Kramariča. Druge enote omenjenega odreda so napadle Pudob in Dane in "uničile 14 oboroženih belogardistov". Isti

odred je 16. septembra napadel postojanko vaške straže v Kozariščah. Preiskal je vas in razorožil 20 vaških stražarjev. Nato sta Krinski odred in en bataljon Dolomitskega odreda v noči na 19. september napadla postojanke vaških straž v Begunjah, Dobcu, Bezuljaku, Topolu in Selščku. Huje ne bi moglo biti!

Navodila za uničevanje

"Tudi na Dolenjskem je bilo razoroženih nekaj vasi. V splošnem ta akcija zelo ugodno poteka in ni nobenega dvoma da jih bomo razbili in dobili njihovo orožje /.../. Uničenja sicer ne bo, toda glavno je, da pokazemo masam njeno slabost in pokolebamo mase." Isti dan je glavno poveljstvo poslalo Zapadnodolenjskemu in Vzhodnodolenjskemu odredu naredbi o "razmejivni operacijskega področja", v kateri je navedlo štiri naloge, ki jih morajo izvršiti. Druga se je glasila: "Voditi od-

ločno borbo proti beli gardi do popolnega uničenja." Isto navodilo je 6. oktobra poslalo Notranjskemu odredu, ki je bil prav takrat ustanovljen, in Dolomitskemu odredu.

26. septembra je štab Loškega odreda poslal glavnemu partizanskemu poveljstvu poročilo, v katerem je na začetku pisalo: "Odred je napravil 16. t. m. akcijo na belogardistično postojanko v Kozariščah. Zvečer v prvem mraku smo obkolili vas. Beli so nas opazili in pričeli na nas streljati. Prvoten naš namen je bil razorožiti bele in obdržati v vasi miting. Čim so padli streli, je naravno, ta naša namera propadla. Odgovorili smo tudi mi z nekaj streli, nakar je ogenj kmalu prestal. Začeli smo preiskovati vas, hišo za hišo. Ljudje nam prvotno niso hoteli odpirati vrat. Šele ko so videli, da jih pustimo pri miru, da iščemo samo orožje, so se malo pomirili. Šli smo od hiše do hiše, dokazovali in poučevali ljudi ter jim de-

ro poskrbele, tako so imeli komunisti leta 1949 (oziroma takratna Udba) že 33.000 sodelavcev. Iz poročila se tudi vidi, da so bili partizani močno osvo-raženi, saj jim ljudje niso hoteli odpirati vrat. Kako le, saj so prinašali izključno strah in zlo. Vidi se tudi, da so bili vaški stražarji izrazito defenzivno orientirani, zaradi česar je bila tudi njihova "motivacija za bojevanje" zanemarljiva. To se kaže tudi v tem, da so bili zelo slabo zavarovani. Skratka, njihov položaj je bil izsiljen, kar je narekovalo prej omenjene slabosti in zelo neenakopraven položaj. Tak je bil potem do konca vojne.

28. septembra je štab Dolomitskega odreda poslal štabu III. grupe slovenskih partizanskih čet poročilo, v katerem med drugim piše: "Borba z belo gardo se je pri nas začela v Št. Joštu. To je bila prva postojanka v našem področju, ki je začela z oboroženimi napadi na naše patrole in kjer so bili vsi vaščani pripadniki in aktivisti

bele garde. Ker se je streljalo iz večine hiš na partizane, smo bili primorani vsa tista poslopja tudi uničiti (iz cerkve, župnišča in šole so že ob samem začetku napravili prave trdnjave. Okna so zazidali in pustili strelske line, poslopja pa obdali z žično oviro.)

Morija v Dolomitih

Kako važna strateška točka je ravno Št. Jošt, se vidi iz tega, ker so od samega začetka držali vso belo gardo na tem področju in imajo še danes cca 300 belogardistov in 30 vojakov na tem mestu. Ako bi ne uničili teh privatnih poslopij, bi se iz teh gotovo napravile enake utrdbe. Iz istega razloga smo bili primorani požgati dve graščini in sicer Bokalce in Lesno brdo.

Za vse te postopke z belo gardo in njih imovino smo imeli smernice od štaba III. grupe in z razglaš, objavljene v "Slovenskem poročevalcu" (menda št. 22). Tudi iz tega poročila se jasno vidi, da so bili vaški stražarji samoobrambna organizacija, ki je nastala zaradi hudih groženj komunistične revolucije. Utrjene zgradbe so imele izrazito obrambno funkcijo, napadali pa so bili le partizani – vojska revolucije torej, ki je te "utrdbе" oziroma utrjeno vas napadla. Napad 24. julija 1942 je bil sicer neuspešen, toda partizani so "iz maščevanja" (kakšnega le!) v naslednjih nekaj tednih zverinsko ubili kar 30 povsem nedolžnih ljudi, med njimi starše številnih družin. Naravnost katastrofalna je ugotovitev, da "so bili vsi vaščani pripadniki in aktivisti bele garde". Poročilo govori o hudem in neopravičljivem uničevanju hiš in celo graščin.

Jokl in Stjenka

1. oktobra 1942 je "dolenjska operacijska cona" v svojem poročilu glavnemu partizanskemu poveljstvu med drugim navedla: "1. Splošni položaj. Morala gori omenjenih kočevskih, ribniških in loških čet, s katerimi smo že bili v stiku, se je temeljito popravila. Po dezertacijah najslabših elementov je zdravo jedro v njih dobilo svoj prejšnji ali še več vpliva na moštvo. Negativen pojav so le posamezne prav drobne skupine partizanov, ki nočejo zveze s četami in se samo potikajo okoli vasi. Izgleda pa da je teh zelo malo. Razporeženje fantov torej brez dvoma dopušča iz-

vedbo nove ofenzive. — Morala prebivalstva se je prav tako precej popravila. Sicer je še mnogo strahu v kosteh in se ženske dostikrat križajo in celo jokajo od strahu, če pridemo v vas, obenem pa je v njih nepopisno srdo na Italijane, ki največkrat premaguje strah. Ponekod najdemo nekaj pogum iz obupa: naj nas pokoljejo, ni strašno biti ubit, strašno je čakati, kdaj te bodo (izjava kmetice v Loškem potoku). Po drugod pa je že močno zaznaven pravi moški pogum. Hrane nikjer ne odrekuje več, da celo vprašujejo, kdaj pričnemo z 'akcijami'!" Nekoliko naprej pa: "3. Bela garda in Vaška straža. Na področju, ki sva ga doslej obsla /ni/ nikjer kake močnejše čete bele garde. Na Kočevskem ni sledu niti o beli gardi niti o vaški straži. V Ribniški dolini je tako odločno nerazporeženje za sprejem orožja, da niso Italijani doslej delili niti bomb. Verjetno pa je nekaj pušk v beli vasi Otavice. V ostali dolini obstaja le mreža belogardističnih priganjačev, ki pa ne najdejo nikakega odmeva. Na čelu te ozke družbe je zloglasni župnik Škulj /župnik v Dolenji vasi pri Ribnici,

op. I. Ž./, bivši poslanec JRZ. Ta se je vse poletje skrival pred našimi v Ribnici /Pa menda ne zato, ker so partizani v tistem času na Dolenjskem zverinsko ubili več duhovnikov? Op. I. Ž./, zdaj pa šari po dolini. Po soglasnem zatrdilu gori omenjenega novega ribniškega OK pa je izgubil ves svoj ugled odkar so Italijani ustrelili štiri njegove farane, ki so mu bili dolgoletni politični nasprotniki. Vaščani Dolenje vasi (Škuljev pašaluk) ga dolžijo sokrivde na političnem umoru. — Najmočnejša bela četa je v Loškem potoku. Bajе šteje 40 mož, zaenkrat samo patrolirajo /Kaj pa naj bi počeli? Mar napadali in morili kot partizani, ki so to patroliranje tudi povzročili? Op. I. Ž./, po nekem podatku zvečer drže zasede nad vasjo Hrib. Izvor čete ni pojasnjen, bajе sploh niso domačini. To se zdi verjetno, ker OK in pa naše najbližje čete trdijo, da je ravno v Loškem potoku naš vpliv najmočnejši. Vaških straž ni in bela četa je splošno osovražena. — V Loški dolini gre razvoj protipartizanske oborožitve posebno pot. Vse vasi so sprejele orožje (z dvemi ali tremi izjemami močno ali popolnoma

izseljenih vasi, n. pr. Babna polica). Razdeljene so bile 104 puške. Pokazalo pa se je, da to ni pomenilo preokreta v razporeženju ljudi. Naši so pričeli te vaške straže razoroževati (doslej so pobrali 13 pušk), v Starem trgu pa so pobili nekaj glavnih hujšakačev. Nato so se pričeli kazati razveseljivi znaki našega globokega vpliva. Vaške straže so pričele iskati stika z nami, nas pričele obveščati o gibanju Italijanov, končno pa so sprejele celo delo za nas: danes razširjajo po dolini naše letake! Pri tem je nastalo vprašanje, ali naj jih sploh še razorožujemo. Jokl je po našem vprašanju pravilno rešil z direktivo, da jih je treba kljub temu razoroževati toda tako, da se pred vaščani fingira napad oz. nasilna razorožitev in to zveže s pojasnjevalnimi razgovori ali mitingi za vse prebivalce; to delo se že vrši. — O bojih z najmočnejšo tolpo belih pri Cerknici vam je gotovo poročal Stjenka /Bojan Polak/. Na kratko smo o tem napisali v 'Poročevalca'. — Belogardistična centra Karlovice in okolica Turjaka morata priti zdaj na vrsto. — Bega je torej prestala biti pomemben vojaški faktor."

Poboj v Loški dolini

Malo pred koncem tega navedka piše: "... v Starem trgu pa so pobili nekaj glavnih hujšakačev". Poglejmo, kaj se je takrat v resnici zgodilo. V noči na 3. september 1942 so partizani v Starem trgu uprizorili pravi smrtni ples, saj so pobili kar 12 domačinov. Poleg kaplana Franca Kramarica, ki so ga ustrelili ob postelji v župnišči v Starem trgu (vse obtožbe proti njemu je leta 1994 v reviji *Borec* argumentirano ovrgel Janez Kebe, sedanjí župnik v Starem trgu pri Ložu), so ustrelili še Franciško Hauptman, Alojza Strleta in Karla Žnidarsčiča iz Dan, zakonca Alojza in Terezijo Tomšič iz Viševka, Katarino Telič iz Starega trga in zakonca Mihaela in Ivano Čač (pred očmi dve leti stare hčerke). Isto noč pa so v brezno pri Županovem Lazu pod Snežnikom vrgli še Jerneja Pojeta, Janeza Poroka ter Jakoba Palčiča z Vrhnike, vendar se je Palčiču kasneje uspelo iz brezna rešiti (izgubil je oko). Čez eno leto so ga spet ujeli in ustrelili.

Nadaljevanje prihodnjic
Ivo Žajdela

Edvard Kardelj z ženo Pepco in sinom Borutom na domačem vrtu v Beogradu julija 1945. Za njim je morija v Sloveniji, ki je zahtevala okoli 80.000 življenj, "osvoboditev" pa je prinesla 45-letno udbovsko diktaturo.

Grb Postojne

Občina Postojna je v sodelovanju z založnikom Galerija 2 z Vrhnike ponatisnila knjigo *Postojnsko okrajno glavarstvo*, ki je izšla v Postojni leta 1889. Zemljepisni in zgodovinski opis, kot se glasi podnaslov, območja postojnskega okrajnega glavarstva so napisali domači učitelji. Knjiga kljub oddaljenosti njene nastanka prinaša veliko podatkov in zanimivih opisov.

bodo dobrodošli podatki iz drugega dela sestavkov, kjer so prikazani zgodovinski podatki (o razvalinah gradov, turških vpadih, kužnih boleznih, velikih požarih). Posebej zanimivi so podatki – tudi zaradi porevolucijskega obdobja po drugi svetovni vojni, ko je veliko prej običajnih stvari zavestno romalo v pozabo – o pomembnih osebnostih. Med njimi izstopa Janez Kalister, ki je bil rojen v Slavini. Začel je iz nič in postal veletrgovec in ladjar v Trstu. Bil je velik mecen za domače kraje in je po smrti (leta 1864) veliko premoženja zapustil za razne ustanove v domačem kraju (gradi-tev osnovne šole) in v Postojni.

Veliko prostora so pisci (učitelji!) namenili tudi opisom cerkva in duhovnikom. Registriranih je 33 župnijskih cerkva s kar 97 podružnicami in 14 kapelami. Oskrbovalo jih je 40 duhovnikov. Pisci, učitelji, so seveda veliko pozornosti name-

Postojnsko glavarstvo

V knjigi *Postojnsko okrajno glavarstvo* so zbrana zelo zanimiva pričevanja in podatki o življenju prednikov, predvsem v drugi polovici 19. stoletja, v štirih takratnih sodnijskih okrajih, postojnskem, bistriskem, senožeškem in vipavskem. Knjiga torej obsega ozemlje današnjih občin Postojna, Pivka in Ilirska Bistrica, Vremško dolino in območje Senožec, ki danes sodita v občino Divača, ter gornjo Vipavsko dolino do Ajdovščine. Pri-

kazanih je 37 opisov šolskih okolišev, ki so naslovljeni po krajih, kjer je bil sedež šole. Največ prostora je namenjenega zgodovini Postojne, temeljito pa je prikazana tudi Planina.

Prispevki se začenjajo z opisi zemljepisne lege kraja, z navedbami številnih imen gričev in dolin, izvirov in potokov, marsikatero ime pa je od takrat že utonilo v pozabo. Natančno je navedeno število naselij v okolišu, število hiš in prebivalcev pa tudi šte-

vilo šoloobveznih otrok. Opisan je značaj kmetijskih zemljišč (njive, travniki, sadovnjaki in gozdi) in njihove površine ter kulturne rastline in živali, ki so jih gojili. Zanimivi so tudi opisi drugih gospodarskih dejavnosti (obrt, trgovanje, gozdarjenje) kot tudi zapisi o naravnih in kulturnozgodovinskih znamenitostih, o navedenih ljudeh, o praznoverju, navadah in običajih. Precej izvemo tudi o ljudskem jeziku. Tudi za današnji čas

nili tudi šolam in učiteljem. Delovalo je 26 enorazrednic, 5 dvorazrednic, ena trirazrednica in 4 štirirazrednice. V njih je poučevalo 10 nadučiteljev in 37 učiteljev. Od 5.262 za šolo godnih otrok jih je šolo obiskovalo 4.917. Na enega učitelja je prišlo povprečno 84 učencev. V glavarstvu je delovalo pet zdravnikov, ki jim je bilo v pomoč 36 babic.

Iz statističnega pregleda na koncu knjige razberemo, da so v 38 občinah oziroma 162 krajih Postojnskega okrajnega glavarstva v času izida knjige živeli 41.503 prebivalci. Takrat je glavarstvo imelo 133 branjcev, 141 mlinarjev in 63 kovačev. Prvih danes ni več, drugi dve dejavnosti pa sta tudi že skoraj izginili. Knjiga je podatkovno izredno bogata in zato koristna, njeno branje pa bo zaradi oddaljenosti in načina pristopa k snovi za vsakogar zelo zanimivo. Občina Postojna je zato storila prav, da je podprla njen ponatis in jo tako približala tistim današnjim ljudem tega območja, ki jih zanima še kaj drugega kot vsakdanje potrošniško življenje.

I. Ž.

Postojna sredi 19. stoletja

10. spominski tabor dr. Henrika Tume

Poletni tabor SDS – LEPENA 2004

24. julij – 8. avgust

Poletni tabor, ki ga v Slovenski demokratiški stranki v sodelovanju z Gorniškim klubom Skala organiziramo vsako leto v poletnih mesecih, bo letos potekal že deseti, in sicer **od sobote, 24. julija, do nedelje, 8. avgusta**. Še vedno si lahko rezervirate prostor za šotor oziroma prikolico ali sobo

v Penzionu Kamp Klin v Lepeni,
telefonska številka 05/ 388 95 13.

Za člane SDS bo cena za postavitev šotora nekoliko nižja, in sicer 1.600 SIT/dan za odrasle in 750 SIT/dan za otroke od 7, do 12, leta. Prenočevati je mogoče tudi v sobah, za rezervacijo pokličite v Kamp Klin.

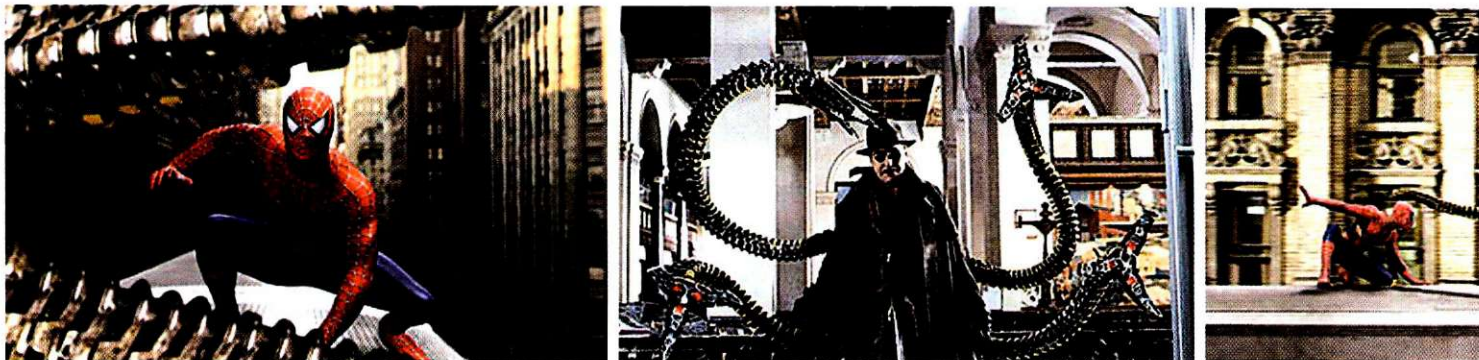
Slovensko Posočje združuje številne priložnosti za nabiranje telesnih moči, zabavne dogodivščine, spoznavanje novega in ne nazadnje za miren oddih, ki si ga v poletnih mesecih gotovo želi vsakdo izmed nas. Program tabora je pripravljen tako, da se nam lahko pridružite za več dni ali samo za en dan, se z nami odpravite na izlet, preživite večer v dobri družbi in na zanimivem predavanju. Vse gorniške ture bodo vodili izurjeni gorski vodniki, v taboru pa bo za dobro razploženje in nemoten potek programa skrbel dežurni tabora. Ko boste natančno preučili program letošnjega tabora, boste ugotovili, da je v njem za vsakogar nekaj: za tiste, ki se ponajša z dobro kondicijsko pripravljenostjo, kot za tiste, ki jih upeha že malo strmejši klanec.

Prepričani smo torej, da boste v programu, ki smo ga pripravili tudi v sodelovanju z dosedanjimi udeleženci poletnih taborov SDS, našli nekaj zase in za svoje najbližje. Za dodatne informacije lahko pokličete na telefonsko številko 01/ 434 5 450.

Pridružite se nam, ne bo vam žal!

Datum	Dejavnost	Primernost
So., 24. 7.	Pohod po Abramovi poti Iz letnega programa GK Gornjesoške doline <i>Ureditve tabora in večer ob tabornem ognju</i> <i>Zapojimo skupaj!</i>	Za izkušene gornike z dobro kondicijo! Za vse
Ne., 25. 7.	Tura na Ozebnik (2083 m) Za ljubitelje nezahtevnih brezpotij <i>Družabne igre v Kampu Klin</i> <i>Hladno pivo in postrv z žara</i>	Za popotnike in gornike Za vse
Po., 26. 7.	Rafting po Soči Pridite, veselo bo! <i>Večer v organizaciji Slovenskega narodnega foruma (SNF)</i>	Za vse, ki znajo plavati Za vse
To., 27. 7.	Tura na Matajur (1642 m) iz vasi Livek Razglednik nad slovensko Benečijo	Za popotnike in gornike
Sr., 28. 7.	Ogled botaničnega vrta Alpinum Juliana Za vse iskalce Kugyjeve rože scabiose Trente <i>Popoldan v organizaciji Kluba seniorov in seniorjev - Predstavitve Društva seniorjev Slovenije</i>	Za vse Za vse

Datum	Dejavnost	Primernost
Če., 29. 7.	Tura na Veliko Babo (2016 m) Hišna gora Doma pri Krnskih jezerih	Za popotnike in gornike
Pe., 30. 7.	S kolesom do Doma dr. Klementa Juga v Lepeni – za ene dopoldne, za druge popoldne Za ljubitelje vrtenja pedalov <i>SDM v Lepeni</i> <i>Večer Goriške regije</i> <i>Za ljubitelje dobrega vina in pršuta o lepota Goriške</i>	Za vse Za vse, posebej pa za mlade Za vse
So., 31. 7.	Piknik na Kopic (864 m) pod gozdnim rezervatom Lemovje – srečanje odborov SDS iz vse Slovenije Piknik z dobrotami iz nahrbtnika <i>SDM v Lepeni</i> Družaben popoldan v organizaciji SDM <i>Slovesno praznovanje 10-letnice Poletnega tabora SDS in pogovor o vrednotah skalstva – Gornštvo ima svojo zgodovinsko, kulturno in filozofsko osnovo</i>	Za vse, dobro uro gor, slabo dol Za vse Za vse
Ne., 1. 8.	Tura na Škrlatico (2740 m) iz Vrat – odhod izpred Aljaževega doma ob 5. uri Kraljica med slovenskimi gorami	Za izkušene gornike z dobro kondicijo!
Po., 2. 8.	Sprehod do skritih tolmunov v Lepeni Počitek za telo in duha Plezalna šola	Za vse Za vse
To., 3. 8.	Bela peč (2146 m) s kopanjem v Rabeljskem jezeru Imenitni razglednik Zahodnih Julijskih Alp	Za vse
Sr., 4. 8.	Ogled zasebne muzejske zbirke Batognice ali/in Kobarškega muzeja 1. svetovne vojne Da bi se iz zgodovine kaj naučili Plezalna šola	Za vse Za vse
Če., 5. 8.	Tura na Lipnik (1761 m) Po vojaških poteh in kavarnah prve svetovne vojne <i>Večer v organizaciji Krščansko socialnega foruma in predavanje gorskega vodnika in himalajca Metoda Humarja "Živeti z gorami" (diapozitivi)</i>	Za popotnike in gornike z dobro kondicijo! Za vse
Pe., 6. 8.	Plezanje na balvanih pri Plajerju Kolesarski izlet in sprehod ali telovadba v vznožju vršacev Plezalna šola 6. tradicionalni pohod po vsej Aljaževi poti od doma do doma Iz letnega programa GK Jakoba Aljaža	Za gledalce, za tiste, ki bi radi poskusili, in alpiniste Za vse Za vse
So., 7. 8.	Tura na Triglav (2864 m) iz različnih smeri v spremstvu gorskih vodnikov SDS na vrhu	Za vse, ki imate radi Slovenijo!
Ne., 8. 8.		

Mož pajek se vrača

SPIDER-MAN 2

“Pičila me je usoda. Sem njen ujetnik. Ujetnik svoje lastne zavesti. Ljubezen do dekleta, s katero si od nekdaj želim biti, je zaklenjena znotraj mene. Ob meni jo vedno ogrožajo tisti, ki se bojujejo proti meni.”

Dve leti sta minili, odkar je Peter Parker, igra ga Tobey Maguire, odkorakal od svoje dolgoletne ljubezni Mary Jane Watson, igra jo Kirsten Dunst, in se odločil podati po poti odgovornosti, ki jo je prevzel kot Spi-

derman. Peter se mora spopadati z novimi izzivi in se hkrati sprijazniti z “darom in prekletstvom” svojih moči, ko skuša najti srednjo pot med identitetama zmuzljivega superjunaka Spidermana in življenjem študenta. Ko mu pot prikriza močni zlikovec Doktor Octopus alias Doc Ock (Alfred Molina), to ogrozi ljudi, ki so Petru najbolj pri srcu.

Petrovo dolgoletno hrepenenje po M. J. postane še močnejše, ko se bojuje z željo, da bi se odrekel skrivnemu življenju in ji izpovedal ljubezen. Medtem M. J. živi naprej. Odločila se je za igralsko kariero in v njeno življenje je vstopil nov moški. Pe-

Režija: Sam Raimi
Producenta: Laura Ziskin, Avi Arad
Scenaristi: Alvin Sargent, Stan Lee, Steve Ditko, Alfred Gough, Miles Millar, Michael Chabon
Igrajo: Tobey Maguire, Kirsten Dunst, James Franco, Rosemary Harris, J. K. Simmons
Premiera: 29. 7. 2004
Distribucija: Continental film

trov odnos z najboljšim prijateljem Harryjem Osbornom (James Franco) je zasenčila Harryjeva čedalje močnejša želja, da bi se maščeval Spidermanu, ki je po njegovem mnenju odgovoren za očetovo smrt. Petrovo življenje postane še težavnejše, ko se mora soočiti z novim nasprotni-

kom, dr. Ottom Octaviusom. Peter se mora potruditi in sprejeti svojo usodo ter vpreči vse svoje talente superjunaka, da bi temu diabolčnemu blaznežu prekrizal osmerokrake poti.

Svetovni fenomen

Prvi del Spidermana je po svetu

Kriminalistični triler Shade, Hazarderji, je debitantski scenarijski in režiserski projekt Damiana Niemana, ki nas bo popeljal v temni svet kartanja.

Hazarderji

Zgodba filma je postavljena v svet prevarantov, igralcev pokra, ki delujejo v klubih po Los Angelesu. V ospredju je trojica prevarantov, ki

prevarajo nevarnega gangsterja, zaradi česar se morajo podati v beg. Shade je hazarderski izraz za prevaro. Vernon, igra ga Stuart Town-

send, Miller (Gabriel Byrne) in Tiffany (Thandie Newton) sodijo med največje goljufe v temnem svetu kartanja. Povežejo se s svojim soigralcem Jenningsom (Jamie Fox) in služijo vrtoglave vsote, toda ena zvijača se jim ponesreči in znajdejo se na begu pred mafijo. Zaostrene razmere so edinstvena priložnost za izredno

zaslužil več kot 820 milijonov dolarjev od premiere poleti leta 2002. Je peti najuspešnejši film v ZDA vseh časov. Spiderman temelji na liku iz Marvelovih stripov, prvi vikend prikazovanja je s prvega mesta izpodrinil tudi Moorov Farenheit 9/11. Zapuščina Spidermana je izjemno priljubljena in brezčasna. "Ta lik, ki ga je pred skoraj štiridesetimi leti ustvaril Stan Lee, je v bistvu postal Marvelova ikona," pravi izvršni producent Avi Arad. "Po svetu so prodali na stotine milijonov stripov s Spidermanom. Ne morem se spomniti države, v kateri ne bi bil priljubljen. Četudi ljudje ne poznajo vseh vidikov zgodbe, gre za zelo prepoznavno in priljubljeno ikono. Mislim, da je najzanimivejši del Marvelovega vesolja, vključno s Spidermanom, sposobnost pripovedovanja zgodbe. Če pogledate te like superjunakov, vključ-

no s Spidermanom, smo v vsakem od njih tudi mi, zato so zanimivi."

Zgodnejši stripi Spidermana so precej vredni in zbiralci, ki imajo srečo, da imajo nekatere redke izdaje, se lahko nadejajo precejšnjih denarcev, če bi se odločili prodati del svoje zbirke. Avgustovska izdaja Amazing Fantasy 15 iz leta 1962, v kateri se prvič pojavi Spiderman in v kateri umre stric Ben, naj bi bila na primer vredna vsaj 25 tisoč dolarjev, Amazing Spiderman 1, izdan marca 1963, pa okrog 18 tisoč. Med drugimi nepozabnimi izdajami so Amazing Spiderman 25 (junij 1965), v katerem se prvič pojavi M. J., in Amazing Spiderman 14 (julij 1964), v katerem se prvič predstavi Zeleni škrtat. **Monika Maljevič**

tvegano igro s kraljem pokra – Dekanom, ki ga je upodobil Sylvester Stallone. Jim bo uspelo preživeti do igre? Bodo ugnali Dekana? Kdo bo koga ogoljufal? V tem sleparskem svetu ni nič tako, kot se zdi.

Razburljiv film, v katerem igrata tudi Melanie Griffith – spoznali jo bomo kot staro ljubezen Stallonovega lika, ki znova postane njegova ljubica, ko se vrne nazaj v mesto –, in Hal Holbrook, dokazuje, da triki in spretnost ne prinesejo vedno sa-

mo zmage, temveč tudi življenje ... Scenarist in režiser Damian Nieman je svoj prvi film, različico King Konga, ustvaril že v tretjem razredu. Učil se je pri največjih spretnostnih in čarovnikih. Veliko časa je preživel v svetovno znanem klubu Magic Castle ter mnogih kvartaških sobah in še danes zabava s svojo spretnostjo. Ljubezen do filma in njegov edinstven vpogled v svet kartanja in trikov sta mu bila navdih za njegov režijski prvenec Hazarderji.

SHADE

Režija: Damian Nieman
Producenta: Ted Hartley
Scenarist: Damian Nieman
Igrajo: Sylvester Stallone, Melanie Griffith, Gabriel Byrne, Hal Holbrook, Thandie Newton
Premiera: 22. 7. 2004
Distribucija: Creativa

na kratko

Filmska hiša Miramax, producent najnovejše priredbe filma **Shall We Dance?**, v katerem glavne vloge igrata Jennifer Lopez in Richard Gere, je odložila premiero filma. Kot je zapisal britanski Mirror, je bila poletna premiera prestavljena zaradi zelo slabega odziva gledalcev med poskusnimi prikazovanji. Mnogi med tistimi, ki so si film že ogledali, so opazili, da med dvema glavnima likoma ni nobene "kemije". Producent je film napovedoval kot poletno uspešnico, vendar je zaradi slabega odziva gledalcev šel v vnovično montažo. Novo različico so gledalci sprejeli še slabše, zato premiere ne bo pred koncem meseca avgusta.

Erica Douglasa, 46-letnega sina igralca Kirka Douglasa in dolgoletnega odvisnika od mamil in alkohola, so pretekli teden našli mrtvega v njegovem newyorškem stanovanju. Preiskovalci niso našli nič, kar bi kazalo na nasilno smrt, vzrok smrti še preiskujejo. Najmlajši od Kirkovih štirih sinov, ki se je rodil iz igralčevega zakona z Anne Buydens, je občasno sodeloval v filmskih in televizijskih produkcijah, vendar mu ni nikoli uspelo postati tako slaven kot polbrat Michael in oče Kirk. Kot drugorazredni igralec je Eric Douglas živel v senci z oskarji ovenčane dinastije. Nastopal je v majhnih vlogah, na primer v filmih Delta Force 3 (1991) in Posvečeni otrok Tibeta (1986).

Hollywoodski zvezdi **Woody Harrelson** in **Scarlet Johansson** bosta nastopila v reklamnih spotih, ki pozivajo k ignoriranju republikanskega predsednika Georgea W. Busha na letošnjih predsedniških volitvah. Danny Glover, Kevin Bacon in Alicia Silverstone so prav tako člani kampanje, ki jo financira levičarsko gibanje MoveOn.org, ki je v boju proti Bushu zelo zavzeto. Enega od reklamnih spotov je režiral Rob Reiner, režiser filma Ko je Harry srečal Sally. MoveOn.org, denarno jo podpira milijarder George Soros, šteje dva milijona članov.

Po novi vlogi v nadaljevanju filma Pirati s Karibov bo **Johnny Depp** nastopil v novih dveh filmih Tima Burtona. Depp je že privolil v vlogo glavnega lika v filmu Charlie and the Chocolate Factory, pred kratkim pa je potrdil še, da bo posodil svoj glas v animiranem filmu Corpse Bride. Poleg Deepa v tem projektu sodelujejo Helena Bonham Carter, Emily Watson, Albert Finney, Richard Grant, Joanna Lumley in Christopher Lee.

Igralec **Antonio Banderas** bo leta 2006 znova stopil za kamero, saj namerava režirati svoj drugi film. Pred nedavnim je odkupil filmske pravice za roman El Camino De Los Ingleses (The English Way Of) Antonia Solera, film z istoimenskim naslovom pa bodo posneli v Španiji. Zgodba spremlja dečka v času zadnje vojne, film pa bo najverjetneje predstavil temo odrasčanja. Za znanega igralca bo to drugi režiserski podvig, potem ko je režiral Crazy in Alabama, v katerem je igrala njegova žena Melanie Griffith. Do začetka snemanja bo Banderas nosil še kostim Zoroa na snemanju nadaljevanja filma The Return of Zorro.

Colin Farrel, najbolj vroč hollywoodski zvezdnik ta čas, bo tokrat zaigral Pocahontasa, dečka v filmski različici o življenju mlade Indijanke, ki je bil do sedaj prikazan le v istoimenski animirani verziji. Ob njem bodo zaigrali še David Thewlis, Christian Bale in Christopher Plummer, režiserska palica pa bo v rokah Terenca Malicka.

Radio Krka
 106.6 MHz

PETEK,

16.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 15/45
8.25	RISANKA
8.30	PETA HIŠA NA LEVI: DRUŽINSKE POTREBE, DRUŽINSKA HUMORISTIČNA NAN., 15/16
9.00	SKIP IN SKIT, RISANA NANIZANKA, 2/26
9.10	IGRAJMO SE V GRČIJI, DOKUMENTARNA NANIZANKA, 2/13
9.25	ALICE IN KAJETAN ČOP: VESELA HIŠICA - PRAŠIČKI NISO MIŠKE, LUTKOVNA NANIZANKA, 3/23
9.45	BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA, MLADINSKA NADALJEVANKA, 3/8
10.10	ENAJSTA ŠOLA: BOKS, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE
10.45	ŠTAFETA MLADOSTI
11.25	55 LET FOLKLORNE SKUPINE TINE ROŽANČ, 2. DEL
11.55	ZENIT: NOVA ZDRAVILA
12.25	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 16/24
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	ZABAVNI INFOKANAL
13.30	TEDENSKI IZBOR
13.30	OSMI DAN
14.00	TIBET - STREHA SVETA, DOKUMENTARNA ODDAJA
14.55	VSADKANJIK IN PRAZNIK, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	VRNITEV SREBRNE SENCE,
17.15	AVSTRALSKA NANIZANKA, 2/13 (VPS 16.50)
17.35	IZ POPOTNE TORBE: MREŽA (VPS 17.15)
17.35	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 16/18 (VPS 17.35)
18.30	ŽREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SAGA O FORSYTH, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 2/10 (VPS 20.00)
21.10	SLAČENJE, NOVOZELANDSKA NADALJEVANKA, 11/20 (VPS 21.15)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.10	NOČNI IZBOR
0.10	DNEVNIK, ŠPORT
1.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.55)
1.20	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 16/18
2.15	ATLANTIC CITY, KANADSKI KOPRODUKCIJSKI FILM (VPS 02.10)
3.55	POLNOČNI KLUB
5.10	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	VIDEOSPOTNICE: VROČE
9.35	MOSTOVI - HIDAK: POTEPAJKA - BARANGOLŠOK
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 122/158
10.25	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.00	TV PRODAJA
13.30	ZABAVNI INFOKANAL
16.30	TV PRODAJA
17.35	VIDEOSPOTNICE: VROČE, PONOVITEV
17.35	SKOZI ČAS (VPS 17.35)
17.45	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 123/158 (VPS 17.50)
18.15	SHACKLETON, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 2., ZADNJI DEL, PONOVITEV (VPS 18.20)
20.00	TUTANKAMON: UGANKA O UMORU, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2., ZADNJI DEL (VPS 20.05)
20.55	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: LIZBONA, PONOVITEV (VPS 21.00)
21.25	NOČ V RDEČI ČETRTI, NEMŠKI FILM (VPS 21.35)
23.00	SLOVENSKA JAZZ SCENA: BIG BAND RTV SLOVENIJA IN MILKO LAZAR (VPS 23.05)
0.00	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 6. dela ameriške nanizanke
10.10	Tajni agenti, 1. sezona, ponovitev 1. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 7. del am. nan.
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 189. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 84. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Tajni agenti, 1. sezona, 2. del angleške nan.
16.55	Ha!: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Da, draga?, 2. sezona, 21. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Romantični film: V ženini senci, ameriški film
21.45	Midve z mamo, 2. sezona, 8. del ameriške nan.
22.40	Pripravnica, ameriški film

Pop TV

7.05	Dragonball Z, risana serija
7.30	Beyblade, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Masčevanje ljubezni, ponovitev 124. dela španske nadaljevanke
9.40	Klon, ponovitev 68. dela brazilске nad.
10.30	TV prodaja
11.00	Moja Sofija, ponovitev 63. dela španske nad.
11.50	Družinske vezi, ponovitev 146. dela brazilске nadaljevanke
12.45	Na kraju zločina: Miami, 1. sezona, ponovitev zadnjega dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 147. del brazilске nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 64. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 69. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Masčevanje ljubezni, 125. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Akcija: Zadnji dnevi, ameriški film
22.35	Teksasli mož postave, 6. sezona, 20. del ameriške nanizanke
23.25	XXL premiere
23.30	Krvavi mesec, avstralski film
1.20	24UR, ponovitev
2.20	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Computer line, oddaja o računalništvu, pon
10.00	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
10.30	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
12.00	A to je to!?, poučno-zabavna oddaja, masažni salon Sabai, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
12.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.00	Glasbeni mozaik
18.00	Sanjska poroka, 1 del
18.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
19.00	Zadnji problem človeške vrste, dokumentarna oddaja 4
19.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 2 del, pon
20.00	Koncert Sanje Dolezan in Natalije Kolšek
21.00	Melodije morja in sonca, polfinale, živo
23.00	24 UR, informativna oddaja
00.00	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
00.30	Trenja, POP TV, prvič
02.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Automobile
08.50	TV prodaja
09.10	Lisice, 15. del jugoslovanske serije
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev

10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Oddajka na mikvi Siemens Mobile Masters 2004, reportaža
15.00	Zabavnoglasbeni festival "Sunčane skale", posnetek
17.00	Sijaj, ponovitev
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 229. del italijanske telenovele
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokémoni, risani film
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Milijon z neba, ameriška komedija, 1996
21.50	Dorotej, jugoslovanska zgodovinska drama, 1981
23.35	Popotovanja z Janinom, ponovitev
00.05	TV prodaja
00.35	Videostrani

SOBOTA,

17.7.2004

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.30	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
8.00	MALE SIVE CELICE, KVIZ
8.55	KINO KEKEC: KJE JE KELLY?, AMERIŠKI FILM (VPS 09.00)
10.20	TEDENSKI IZBOR
10.20	DIVI SVET PRIHODNOSTI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 4/13
10.45	POLNOČNI KLUB
11.55	TEDNIK
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	INFOKANAL
13.20	TEDENSKI IZBOR
13.20	KO ULICE SPREGOVORJO: O RIBIČIH IN ČOLNARIJH (VPS 13.20)
13.30	RAD IMAM LUCY, AMERIŠKA ČB NANIZANKA, 172.EPIZODA (VPS 13.30)
13.55	MARGA ENGEL VRACA UDAREC, NEMŠKI FILM (VPS 13.55)
15.30	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.30)
15.55	SLOVENC V ITALIJI (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.50)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.20	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/21 (VPS 17.20)
17.55	SLOVENSKI MAGAZIN (VPS 17.55)
18.20	COFO COF, RISANA NAN., 19/26 (VPS 18.20)
18.40	RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	UTRIP
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	POZABLJENI ZAKLAD, MLADINSKA NADALJEVANKA, 1/3 (VPS 20.00)
20.35	ČEZ PLANKE: BRAZILIJA (VPS 20.35)
21.30	TV SMO LJUDJE: MONTAŽA (VPS 21.30)
22.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.30	UJETNIK, ANGLEŠKA NAN., 6/17 (VPS 22.35)
23.20	NOČNI IZBOR
23.20	DNEVNIK, ŠPORT
0.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.10)
0.20	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
0.45	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/21
1.15	SLOVENSKI MAGAZIN
1.40	FOXY BROWN, AMERIŠKI FILM (VPS 01.55)
3.10	TV SMO LJUDJE: MONTAŽA
3.30	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.35	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
10.05	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	INFOKANAL
12.30	TV PRODAJA
13.00	ZORAN PREDIN & ORKESTER ADIJO PAMET, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 13.00)

14.05	INFOKANAL
14.40	OLIMPIJSKI MAGAZIN (VPS 14.40)
15.10	SVETOVNI POKAL V GORSKEM KOLESARSTVU, POSNETEK (VPS 15.10)
15.50	MATJAJ DEDIČ - KLAVIR, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 15.50)
16.40	JANEZ ZUPAN: LJUBEZEN PO KRANJSKO, TV FILM (VPS 16.40)
17.55	SKOZI ČAS (VPS 17.55)
18.05	NEVARNA RAZMERJA, AMERIŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 18.05)
20.00	VELIKANI SLIKARSTVA 20. STOLETJA: MATISSE - POTOVANJA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PON. (VPS 20.05)
21.00	THIBAUTTOVI, FRANCOŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 3/8 (VPS 21.05)
21.50	SPLETKARSKA DUHOVA, AMERIŠKI FILM (VPS 21.55)
23.20	POLETNA SOBOTNA NOČ (VPS 23.25)
1.00	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Vsi moji otroci, ponovitev 80. dela am. nad.
10.40	Vsi moji otroci, ponovitev 81. dela am. nad.
11.30	Vsi moji otroci, ponovitev 82. dela am. nad.
12.10	Vsi moji otroci, ponovitev 83. dela am. nad.
13.10	Vsi moji otroci, ponovitev 84. dela am. nad.
14.00	Dannyjeve zvezde, v živo
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.50	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.40	Guinnessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
17.35	Felicity, 4. sezona, 11. del ameriške nanizanke
18.30	Non Stop Music
20.00	Kriminalka: Nevarni spomini, ameriški film
21.35	Sodnik, ameriška nadaljevanke, 3/4
22.25	Erotni muzej voščeni lutk, ameriški film
0.00	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.05	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
8.15	Doktor Oto, sinhronizirana risana serija
8.25	Bucke, sinhronizirana risana serija
8.35	Hikarian, sinhronizirana risana serija
9.00	Katka in Orbi, sinhronizirana risana serija
9.10	Obuti matek, sinhronizirana risana serija
9.35	Trnuljica, sinhronizirana risani film
10.25	Bobek in Ciril, sinhronizirana risana serija
10.55	Beyblade, risana serija
11.30	Lepo je biti milijonar, ponovitev
12.35	Lepa in nevarna, ameriški film
14.00	Resnični svet, dokumentarna oddaja
14.30	Nedolžne žrtve, ameriška nadaljevanke, 2/4
15.25	Diagnoza: umor, 6. sezona, 5. del am. nani.
16.20	Boljšnica Presidio, 3. del ameriške nanizanke
17.15	24UR - vreme
17.20	Zgodba o Alison, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Filmski hit: Vročica, ameriški film
22.00	Hudičevki, ameriški film
23.55	Izpovedi taksistu 2, dokumentarna oddaja
1.05	24UR, ponovitev
2.05	Nočna panorama

TevePika

09.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
10.00	Do zdravia tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, pon
10.30	Iskanje korenin, pon
11.30	V harmoniji z naravo, pon
12.00	Pazi kamera, POP TV
12.40	A to je to!?, poučno-zabavna oddaja, masažni salon Sabai, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
13.10	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.40	Glasbeni mozaik
16.00	Melodije morja in sonca, polfinale, pon
18.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, 2 del
18.30	Bodi IDOL 2004, polfinale, prenos iz Portoroža, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, slovenska kuhinja takšna in drugačna
21.00	Melodije morja in sonca, finale, živo
23.30	24 UR, informativna oddaja
0.30	Ekstra magazin, Kanal A, pon
01.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 224. dela
09.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 225. dela
09.50	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 226. dela
10.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 227. dela
10.35	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 228. dela
11.00	Risanke
11.30	Za vas in mesto, ponovitev
12.30	Risanke
13.00	TV prodaja
13.30	Eddie, ameriška komedija, 1996
15.30	Vroci veter, 1. del jugoslovanske nanizanke
16.30	Blazeni papež Janez XXIII, 2. del italijanske miniserije
17.30	Ilirika - turistična TV prodaja
18.00	Naš vrt, ponovitev
18.30	Automobile
18.45	Risanke
19.15	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Zaslišanje, am. kriminalna drama, 1990
22.20	Nihče ne pozna nikogar, span. triler, 1999
00.15	TV prodaja
00.45	Videostrani

NEDELJA,

18.7.2004

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANA NANIZANKA, 13/26; MARCELINO KRUH IN VINO, RISANA NAN., 20/26; PIKA NOGAČIČKA, RISANA NAN., 18/26 (VPS 07.30)
9.30	SLEDI, ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI TV MARIBOR (VPS 09.30)
10.00	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 10.00)
10.30	SVET DIVJIH ŽIVALI, ANGLEŠKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 8/10 (VPS 10.30)
11.00	OZARE, PONOVIČEV
11.05	OBZORJA DUHA: IZ OČI V OČI - CHIARA LUBICH IN SANDRA LUBICH, POGOVOR, 1. DEL (VPS 11.05)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	INFOKANAL
13.30	PTUJSKI FESTIVAL 1998, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 13.25)
14.25	ČARI ZAČIMB: RAKOVI REPKI S PRŠUTOM IN POLNJENIMI LIGNJI (VPS 14.15)
14.50	KATICE: DEKATA, KONCERT (VPS 14.50)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.45	AVTOPORTRET: MILENA ZUPANČIČ (VPS 16.50)
17.35	VSADKANJIK IN PRAZNIK (VPS 17.30)
18.30	ŽREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	FOYLOVA VOJNA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 2/8 (VPS 20.00)
21.40	VEČERNI GOST: DR. IGOR GRDINA (VPS 21.35)
22.35	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.25)
23.05	VERA CRUZ, AMERIŠKI FILM (VPS 23.00)
0.40	NOČNI IZBOR
0.40	DNEVNIK, ŠPORT
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.15)
1.45	PTUJSKI FESTIVAL 1998, ODDAJA TV MARIBOR
2.35	ČARI ZAČIMB: RAKOVI REPKI S PRŠUTOM IN POLNJENIMI LIGNJI
3.05	KATICE: DEKATA, KONCERT
4.35	AVTOPORTRET: MILENA ZUPANČIČ
5.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.30	TV PRODAJA
11.00	INFOKANAL
11.50	TV PRODAJA

12.20	MEDNARODNO ZBOROVSKO TEKMOVANJE MARIBOR 2004, 1/4 (VPS 12.30)
12.45	DUŠAN PREBIL: DAN KOT VSAK DAN, TV FILM (VPS 13.00)
14.10	OSTALI BOMO SKUPAJ, NEMŠKI FILM, PONOVIČEV (VPS 14.25)
15.40	OI VA VOI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 16.00)
16.55	SVETOVNI IZZIVI: VESOLJE, PON. (VPS 16.55)
17.25	POLNOČNI KLUB: MOJSTRI IN VELEMOJSTRI, PONOVIČEV (VPS 17.25)
18.40	SKOZI ČAS (VPS 18.50)
18.50	FRAN ŽIŽEK: IPAVCI - BENJAMIN, 1. DEL, TV NADALJEVANKA, 2/5 (VPS 19.00)
20.00	POTOVANJA NA KONEC SVETA, AVSTRALSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8/13 (VPS 20.05)
20.50	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 20/22 (VPS 21.00)
21.40	IZ BALETNEGA ARHIVA
21.40	P. DUCAS - M. SEVNIK: ČRNOŠOLEC, TV BALET (VPS 21.50)
21.50	P. RAMOVŠ - M. SEVNIK: ODMEVI, TV BALET (VPS 21.55)
22.05	A. SREBOTNJAK - M. SEVNIK: KRAŠKA SUITA, TV BALET (VPS 22.00)
22.30	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 185. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 186. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 187. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 188. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 189. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.50	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.40	Guinnessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
17.35	Felicity, 4. sezona, 12. del ameriške nanizanke
18.30	Non Stop Music
20.00	Družinski film: Prijazni tuljeni, ameriški film
21.45	Ljubzen v laseh, angleška nadaljevanke, 1/6
22.45	Lahko noč, ženka, ameriški film
00.25	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.05	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
8.15	Doktor Oto, sinhronizirana risana serija
8.25	Bucke, sinhronizirana risana serija
8.35	Hikarian, sinhronizirana risana serija
9.00	Katka in Orbi, sinhronizirana risana serija
9.10	Obuti macek, sinhronizirana risana serija
9.35	Čarobni meč - Camelot, sinhronizirani risani film
10.55	Beyblade, risana serija
11.25	Lepo je biti milijonar, ponovitev
12.55	Resnični svet, dokumentarna oddaja
13.25	Vprašanje časti, ameriški film
14.50	Oh, ta osemdeseta, ameriška hum. nan.
15.20	Diagnoza: umor, 6. sezona, 6. del am. nan.
16.15	Bolnišnica Presidio, 4. del ameriške nanizanke
17.10	24UR - vreme
17.15	Diagnoza umor: Ubiti sef, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Nedeljski film: Sumljivi potres, ameriški film
21.45	18. luknja, oddaja o golfu
22.00	Bugsy, ameriški film
0.25	Sreča v tabletki, dokumentarna oddaja
2.00	24UR, ponovitev
3.00	Nočna panorama

TevePika

9.20	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi, pon
9.30	Poslovni studio, dnevno info. oddaja, pon
10.00	Poslovni studio, dnevno info. oddaja, pon
10.30	Poslovni studio, dnevno info. oddaja, pon
11.00	Poslovni studio, dnevno info. oddaja, pon
11.30	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, 2 del, pon
12.00	V harmoniji z naravo, pon
12.30	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon

14.00	Tam kjer je veselje doma, narodno zabavni program
14.30	Melodije morja in sonca, polfinale, pon
16.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 2 del
17.00	Computer line, oddaja o računalništvu
17.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, slovenska takšna in drugačna, pon
18.30	The Kwashen Retashy, glasbeni show, prvič
20.00	A to je to!?, poučno-zabavna oddaja, masažni salon Sabai, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
20.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
21.00	Mednarodni festival, Melodije morja in sonca, vodi: Ivana Šudnov, živo
23.00	24 UR, informativna oddaja
0.00	Preverjeno, POP TV, pon
01.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
11.00	Popotovanja z Janinom
11.30	Za vas in mesto, oddaja o kmetijstvu in turizmu
12.30	Risanke
13.00	TV prodaja
13.15	Automobile
13.30	TV prodaja
14.00	Adijo, ljubimec, ameriška komedija, 1999
15.50	Originali, 1. del jugoslovanske serije
17.00	Sijaj, ponovitev
17.30	Ilirika - turistična TV prodaja
18.00	Ekskluzivni magazin
18.30	Štiri tačke
19.00	Risanke
19.30	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Priznanje, ameriška drama, 1999
22.10	Reporter X
22.40	K1, športni program
23.40	Odbojka na mivki Siemens Mobile Masters 2004, reportaža
00.15	TV prodaja
00.45	Videostrani

PONEDELJEK,

19.7.2004

Slovenija 1

7.30	TEDENSKI IZBOR
7.30	UTRIP
7.45	ZRCALO TEDNA
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 16/45
8.20	PETA HIŠA NA LEVI: ČIGAVE SANJE, DRUŽINSKA HUM. NANI., 16., ZADNJA EPIZODA
8.50	IZ POPOTNE TORBE: MREŽA
9.05	PRIPRAVEN MOŠKI ZA MAMICO, KRATKI IGRIANI FILM ZA OTROKE
9.20	AFNA FRIKI, MLADINSKA ODDAJA, 5/12
9.45	POZABLJENI ZAKLAD, MLADINSKA NADALJEVANKA, 1/3
10.15	VRNITEV SREBRNE SENCE, AVSTRALSKA NANIZANKA, 2/13
10.40	PRIJATELJI, OSTANIMO PRIJATELJI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
11.25	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
11.40	WALK ON BY: ZGODBA O POPULARNI GLASBI, ANGELSKA GLASBENO-DOKUMENTARNA SERIJA, 3.DEL
12.30	TV SMO LJUDJE: MONTAŽA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	OBZORJA DUHA: IZ OČI V OČI - CHIARA LUBICH IN SANDRA LUBICH, POGOVOR, 1. DEL
14.10	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
15.00	VSADKANJIK IN PRAZNIK, PONOVIČEV
15.55	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	RADOVEDNI TAČEK: STREHA (VPS 16.50)
17.00	RISANKA
17.05	OTOK ŽIVALI, RISANA NAN., 4/13 (VPS 17.00)
17.35	KOREJA - ZAKLAD NA PREPOVEDANEM OBMOČJU, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.35)
18.25	ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)

18.35	ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.35)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	KLINIKA POD PALMAMI, NEMŠKA NADALJEVANKA, 6/10 (VPS 20.00)
20.55	DUŠNI PASTIRJI, ANG. NAN., 3/10 (VPS 20.55)
21.25	OPUS (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	ČETRTA ZAPOVED, ITALIJANSKA NADALJEVANKA, 1/2 (VPS 22.50)
0.20	NOČNI IZBOR
0.20	DNEVNIK, ŠPORT
1.10	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.15)
1.35	KOREJA - ZAKLAD NA PREPOVEDANEM OBMOČJU, ANG.DOKUMENTARNA ODDAJA
2.25	OPUS
2.50	MORDA JE LJUBEZEN, ITALIJANSKI FILM (VPS 02.50)
4.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	PRIMORSKI MOZAIK, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	SLOVENCI V ITALIJI
10.05	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NAN., 123/158
10.25	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
12.15	TV PRODAJA
12.45	ZABAVNI INFOKANAL
13.30	NAPOVEDNIKI
13.35	TV PRODAJA
14.05	TEDENSKI IZBOR
14.05	PTUJSKI FESTIVAL 1998, ODDAJA TV MARIBOR
14.55	ČARI ZAČIMB: RAKOVI REPKI S PRŠUTOM IN POLNJENIMI LIGNJI
15.20	KATICE: DEKATA, KONCERT
16.55	AVTOPORTRET: MILENA ZUPANČIČ
17.45	SKOZI ČAS (VPS 17.45)
18.00	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 124/158 (VPS 18.00)
18.25	ROJEN ZA UBIJANJE, AMERIŠKI ČB FILM, PONOVIČEV (VPS 18.30)
20.00	KONČNICA (VPS 20.05)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
21.55	OLIMPIJSKI DUH, KOPRODUKCIJSKI MAGAZIN, 3/5 (VPS 22.00)
22.25	VIDEOSPOTNICE (VPS 22.30)
22.55	BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
0.35	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 7. dela ameriške nanizanke
10.10	Tajni agenti, 1. sezona, ponovitev 2. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 8. del am. nan.
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 190. del am. nad.
14.40	Vsi moji otroci, 85. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Tajni agenti, 1. sezona, 3. del angleške nan.
16.55	Hal: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 11. del am. hum. nan.
17.55	Da, draga?, 2. sezona, 22. del am. hum. nan.
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Super film: Mimik, ameriški film
21.55	Mikser: Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 24. del ameriške humoristične nanizanke
22.25	Radjska postaja, 25. del am. hum. nan.
22.55	Osournovi, 2. sezona, 3. del dokumentarne serije
23.25	Moske zadeve, 1. sezona, 19. del am. nan.

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.55	Mačevanje ljubezni, ponovitev 125. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 69. dela brazilске nad.
10.10	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 64. dela španske nad.
12.00	Družinske vezi, pon. 147. dela brazilске nad.
12.55	Diagnoza: umor, 6. sezona, ponovitev 6. del ameriške nanizanke

13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Družinske vezi, 148. del brazilske nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 65. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 70. del brazilske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni126. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	XXL komedija: Gola pištola 3, ameriški film
21.30	Naša sodnica, 3. sezona, 23. del ameriške nan.
22.25	XXL premiere
22.30	Urgenca, 8. sezona, 20. del ameriške nanizanke
23.25	Seks v mestu, 4. sezona, 15. del ameriške nan.
0.05	24UR, ponovitev
1.05	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	The Kwashen Retashy, glasbeni show, pon
11.00	A to je to?, poučno-zabavna oddaja, masazni salon Sabai, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
11.30	Iskanje korenin, pon
12.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
13.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.30	Trenja, POP TV, pon
15.00	Glasbeni mozaik
18.00	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtničarje, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 2 del, pon
19.30	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, 2 del, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, preprčanost v slovenski uspeh
21.00	A to je to?, DA PADEŠ DOL, kuharska oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno info. oddaja, pon
23.00	Pazi kamera, POP TV
23.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostрани
07.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Autobillie
09.25	Risanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	SuperNov@ Multi Talents
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Videalisti, glasbene lestvice
14.45	SuperNov@ Multi Talents - pregled
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 229. del italijanske telen.
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Podelitev plaket GT, reportaža
20.00	Blaženi papež Janez XXIII, 3. del italijanske miniserije
21.00	Vzorec, ameriški znanstveno-fantastični film, 1996
22.30	K1, športni program
23.30	Reporter X
00.00	TV prodaja
00.30	Videostрани

TOREK,

20.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 17/45

8.20	RAZJARNIKOVI V PROMETU, IGRANA NAN., 1/10
8.45	RADOVEDNI TAČEK: STREHA
8.55	OTOK ŽIVALI, RISANA NANIZANKA, 4/13
9.20	MARSUPILAMI, RISANA NANIZANKA, 25/26
9.45	RISANKA
9.55	ZLATKO ZAKLADKO: TRI PTIČICE
10.10	DVE STOLETJI GOZDNIH ŽELEZNIC, DOKUMENTARNA ODGAJA
10.30	KOREJA - ZAKLAD NA PREPOVEDANEM OBMOČJU, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODGAJA
11.20	ČEZ PLANKE: BRAZILIJA
12.20	SLOVENSKI MAGAZIN
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	OPUS
13.45	VEČERNI GOST: DR. IGOR GRDINA
14.35	DUŠNI PASTIRJI, ANG. NANIZANKA, 3/10
14.55	KLINIKI POD PALMAMI, NEMŠKA NADALJEVANKA, 6/10, PONOVIČ
15.55	DOBER DAN, EVROPA: PO KOPNEM IN ZRAKU V NOVI EVROPI, ODGAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	MARCELINO KRUH IN VINO, RISANA NANIZANKA, 4/26 (VPS 16.50)
17.15	ZGODBE STAREGA MEDVEDKA: AVTO, RISANKA (VPS 17.10)
17.25	SPREHODI V NARAVO: CVETJE V NARAVI, CVETJE V PARKU (VPS 17.20)
17.35	SONČNICA NA RAMI: ODPETE PESMI OTONA ŽUPANČIČA (VPS 17.35)
17.50	GLADIUS: MEČ - MIT IN STVRNOST SREDNJEGA VEKA, DOKUMENTARNA ODGAJA, 2., ZADNJI DEL (VPS 17.50)
18.15	DUHOVNI UTRIP: ASTRONOMIJA, ASTROLOGIJA IN HOROSKOPI (VPS 18.15)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	HRIBOVSKA SAGA, DOKUMENTARNA ODGAJA (VPS 20.00)
20.55	POD ŽAROMETOM (VPS 20.55)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	EINSTEINOVA NAJVEČJA ZMOTA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODGAJA (VPS 22.50)
23.40	CHLOEJINO POLETJE, FRANCOSKA DRAMA (VPS 23.35)
1.15	NOČNI IZBOR
1.15	DNEVNIK, ŠPORT
2.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.05)
2.25	GLADIUS: MEČ - MIT IN STVRNOST SREDNJEGA VEKA, DOKUMENTARNA ODGAJA, 2., ZADNJI DEL
2.55	DUHOVNI UTRIP: ASTRONOMIJA, ASTROLOGIJA IN HOROSKOPI
3.15	HRIBOVSKA SAGA, DOKUMENTARNA ODGAJA
4.05	POD ŽAROMETOM
5.00	CHLOEJINO POLETJE, FRANCOSKA DRAMA
6.30	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	VIDEOSPOTNICE, PONOVIČ
9.05	GLASNIK, ODGAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	DOBER DAN, KOROŠKA
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 124/158
10.25	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.00	TV PRODAJA
13.30	ZABAVNI INFOKANAL
16.00	TV PRODAJA
16.35	TEDENSKI IZBOR
16.35	OLIMPIJSKI DUH, KOPRODUKCIJSKI MAGAZIN, 3/5
17.05	STUDIO CITY
18.00	VIDEOSPOTNICE, PONOVIČ
18.30	SKOZI ČAS (VPS 18.30)
18.45	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 125/158 (VPS 18.45)
19.10	THIBAUTLOVI, FRANCOSKA LITERARNA NADALJEVANKA, 3/8, PON. (VPS 19.05)
20.00	FRASIER, AM. HUM. NAN., 17/24 (VPS 20.05)
20.25	BECKETT NA FILMU, PONOVIČ
20.25	IGRA, IRŠKA DRAMA (VPS 20.25)
20.40	NE JAZ, IRŠKA DRAMA (VPS 20.40)
20.55	KRAPPOV POSLEDNJI TRAK, IRŠKA DRAMA (VPS 20.55)
21.55	DEJANJE BREZ BESED, IRŠKA DRAMA (VPS 21.55)
22.10	PROPAD AMERIŠKEGA CESARSTVA, KANADSKI FILM
23.50	VIDEOSPOTNICE: MONO (VPS 23.50)
0.20	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 8. dela ameriške nanizanke
10.10	Tajni agenti, 1. sezona, ponovitev 3. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 9. del am. nan.
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 191. del am. nad.
14.40	Vsi moji otroci, 86. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Tajni agenti, 1. sezona, 4. del angleške nan.
16.55	Hal: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 12. del am. hum. nan.
17.55	Da, draga?, 2. sezona, 23. del am. hum. nan.
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Akcija: Kickboks: Vrnitev, ameriški film
21.40	Mikser: Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 25. del ameriške humoristične nanizanke
22.10	Radijska postaja, 6. del am. hum. nan.
22.40	Osbornovi, 2. sezona, 4. del dokumentarne serije
23.10	Moške zadeve, 1. sezona, 20. del ameriške nan.

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, ponovitev pogovorna oddaja
8.55	Maščevanje ljubezni, ponovitev 126. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 70. dela brazilske nad.
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 65. dela španske nad.
12.00	Družinske vezi, ponovitev 148. dela brazilske nadaljevanke
12.55	Naša sodnica, 3. sezona, ponovitev 23. dela ameriške nanizanke
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Družinske vezi, 149. del brazilske nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 66. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 71. del brazilske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni, 127. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.45	Življenjska zgodba: Borila se je sama, am. film
22.25	XXL premiere
22.30	Urgenca, 8. sezona, 21. del ameriške nanizanke
23.25	Seks v mestu, 4. sezona, 16. del am. nan.
0.05	24UR, ponovitev
1.05	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 2 del, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, prvič
10.30	The Kwashen Retashy, glasbeni show, pon
12.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
13.00	Pazi kamera, POP TV
13.30	Glasbeni mozaik
16.30	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
16.45	Drom pot, romska oddaja
17.00	Glasbeni gostje IDOLA 2004
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, preprčanost v slovenski uspeh, pon
20.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, 3 del
20.30	V harmoniji z naravo
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 3 del
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Mednarodni festival, Melodije morja in sonca, vodi: Ivana Šudnov, pon
00.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostрани
07.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija

07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Blaženi papež Janez XXIII, 1. del italijanske miniserije
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
11.00	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Videalisti, glasbene lestvice
14.45	SuperNov@ Multi Talents - pregled
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 230. del italijanske telenovele
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Ekskluzivni magazin, ponovitev
19.30	Štiri tačke, ponovitev
20.00	Nova rasa, ameriški akcijski film, 1998
21.40	Čudodelni meč, filmska pravljica (1950)
23.30	Autobillie
23.45	TV prodaja
00.15	Videostрани

SREDA,

21.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 18/45
8.20	RISANKA
8.30	RAZJARNIKOVI V PROMETU, IGRANA NANIZANKA, 2/10
8.55	PIPSI, RISANA NANIZANKA, 23/26
9.20	SMER VESOLJE, RISANA NANIZANKA, 22/26
9.45	ZGODBE STAREGA MEDVEDKA: AVTO, RISANKA
9.55	SPREHODI V NARAVO: CVETJE V NARAVI, CVETJE V PARKU
10.05	S. PREGLED: ODPRAVA ZELENEGA ZMAJA, MLADINSKA TV NADALJEVANKA, 4/6
10.35	SONČNICA NA RAMI: ODPETE PESMI OTONA ŽUPANČIČA
10.40	MLADI VIRTUOZI: META SKOK (KITARA) IN KAJA PRODNIK (KLAVIR)
11.00	GLADIUS: MEČ - MIT IN STVRNOST SREDNJEGA VEKA, DOKUMENTARNA ODGAJA, 2., ZADNJI DEL
11.25	DUHOVNI UTRIP: ASTRONOMIJA, ASTROLOGIJA IN HOROSKOPI
11.45	SLEDI, ODGAJA O LJUBITELJSKI KULTURI TV MARIBOR
12.15	MED VALOVI, ODGAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NA VRU, ODGAJA TV MARIBOR
13.40	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/21
14.10	HRIBOVSKA SAGA, DOKUMENTARNA ODGAJA
15.00	POD ŽAROMETOM, MOJ GOSTEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK: MOJ VITOST, MOJA GOSTJA... - VEND...GEM... (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	POD KLOBUKOM, PONOVIČ (VPS 16.50)
17.25	VOLKOVI, ČAROVNICE IN VELIKANI, RISANA NANIZANKA, 22/39 (VPS 17.25)
17.35	RISANKA
17.50	MOZAIK DUŠE: PORTRET MARKA JARCA, DOKUMENTARNA ODGAJA (VPS 17.45)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.50	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: V PASTI, AMERIŠKI FILM (VPS 20.00)
22.10	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.15)
23.05	LUTZ HUEBNER: MARJETKA, STR.89, TV PRIREDBA PREDSTAVE GLEDALIŠČA PTUJ (VPS 23.10)
1.05	NOČNI IZBOR
1.05	DNEVNIK, ŠPORT
1.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.15	MOZAIK DUŠE: PORTRET MARKA JARCA, DOKUMENTARNA ODGAJA

3.00	KIPUR, FRANCOSKO-IZRAELSKI FILM
4.55	LUTZ HUEBNER: MARJETKA, STR. 89, TV
6.45	PRIREDBA PREDSTAVE GLEDALIŠČA PTUJ
6.45	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	TEDENSKI IZBOR
8.35	VIDEOŠPOTNICE: MONO
9.05	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: LIZBONA
9.30	DOBER DAN, EVROPA: PO KOPNEM IN ZRAKU V NOVI EVROPI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
10.00	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 125/158
10.20	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.00	TV PRODAJA
13.30	ZABAVNI INFOKANAL
16.15	TV PRODAJA
16.45	TUTANKAMON: UGANKA O UMORU, ANG. DOKUMENT. SERIJA, 2., ZADNJI DEL, PON.
17.45	VIDEOŠPOTNICE: MONO, PONOVITEV
18.15	SKOZI ČAS (VPS 18.15)
18.35	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 126/158 (VPS 18.30)
19.00	KONČNICA, PONOVITEV
20.05	NOVA GORICA: LIGA PRVAČOV V NOGOMETU, GORICA - FLORA, POVRATNA TEKMA, PRENOS (VPS 20.05)
22.05	VIDEOŠPOTNICE: STEREO (VPS 22.05)
22.35	BRANE RONČEL IZZA ODR, PONOVITEV
0.15	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 9. dela ameriške nanizanke
10.10	Tajni agenti, 1. sezona, ponovitev 4. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 10. del am. nan.
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 192. del am. nad.
14.40	Vsi moji otroci, 87. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Tajni agenti, 1. sezona, 5. del angleške nan.
16.55	Hal: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 13. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Da, draga?, 2. sezona, zadnji del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Vzgojni nasveti, zabavna oddaja
20.55	Najboljše reklame, ki jih nikoli niste videli, zabavna oddaja
21.45	Mikser: Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
22.15	Radjska postaja, 27. del ameriške hum. nan.
22.45	Osbournovi, 2. sezona, 5. del dokumentarne serije
23.15	Moske zadeve, 1. sezona, 21. del am. nan.

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, pogovorna oddaja
8.55	Maševanje ljubezni, ponovitev 127. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 71. dela brazilske nad.
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 66. dela španske nad.
12.00	Družinske vezi, pon. 149. dela brazilske nad.
12.55	Preverjeno, ponovitev
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Družinske vezi, zadnji del brazilske nad.
15.55	Moja Sofija, 67. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 72. del brazilske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 128. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Umor na senčni gori, am. film
21.40	Na kraju zločina, 3. sezona, zadnji del am. nan.
22.35	XXL premiere
22.40	Urgenca, 8. sezona, 22. del ameriške nanizanke
23.35	Seks v mestu, 4. sezona, 17. del am. nanizanke
0.15	24UR, ponovitev
1.15	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Klepēt z jasnovidko Maručo, pon
10.00	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtnikarje, pon
10.30	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
12.00	A to je to?, DA PADŠ DOL, kuharska oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
12.30	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
12.45	Drom pot, romska oddaja
13.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, 3 del, pon
13.30	NSM KANAL A
15.00	Glasbeni mozaik
18.00	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
19.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 3 del
20.00	Computer line, oddaja o računalništvu
20.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez
21.00	Star papir za boljše življenje, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno, POP TV, prvič
0.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Ekskluzivni magazin, ponovitev
08.50	TV prodaja
09.10	Agencija, 16. del ameriške nanizanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
11.15	Ekskluzivni magazin, ponovitev
11.45	Automobile
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Videalisti, glasbene lestvice
15.30	Čudodelni meč, filmska pravljica (1950)
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 231. del italijanske telen.
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Odbojka na mivki Siemens Mobile Masters 2004, reportaža
20.00	Vroči veter, 3. del jugoslovanske serije
21.00	Sijaj
21.30	Reporter X
22.00	Burdus, jugoslovanska vojna akcija, 1970
23.30	Dokumentarni film
00.00	TV prodaja
00.30	Videostrani

ČETRTEK,

22.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 19/45
8.20	RISANKA
8.30	RAZJARNIKOVI V PROMETU, IGRANA NANIZANKA, 3/10
8.50	K. KOVIČ: MOJ PRIJATELJ PIKI JÁKOB, OTROŠKA NANIZANKA, 1/7
9.05	VOLKOVI, ČAROVNICE IN VELIKANI, RISANA NANIZANKA, 22/39
9.15	POD KLOBUKOM
9.55	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.25	MLADI VIRTUOZI: EVA JELENC IN ANŽE PALK (KITARI)
10.45	MOZAIK DUŠE: PORTRET MARKA JARCA, DOKUMENTARNA ODDAJA

11.30	SVET DIVJIH ŽIVALI, ANGLEŠKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 8/10
12.00	JAZ SEM PA MUZIKANT, DOKUMENTARNA ODDAJA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.30	SEDMI ZVITEK, KOPRODUKCIJSKI FILM, 2/3, PONOVITEV (VPS 13.30)
15.05	EINSTEINOVA NAJVEČJA ZMOTA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK: POTEPAJANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE (VPS 16.50)
17.25	JASNO IN GLASNO: KAKO EVA VIDI ADAMA?, KONTAKTNA ODDAJA, PON. (VPS 17.25)
18.10	HUMANISTIKA: FENIKSI STAVBNE DEDIŠČINE (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - SIGMUND FREUD: VIC IN NJEGOV ODNOS DO NEZAVEDNEGA, PONOVITEV (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER
22.50	SLOWIND FESTIVAL 2003: DIRIGENT IN FLAUTIST ROBERT AITKEN, 1. DEL (VPS 22.50)
23.30	GLASBENI JULIJ NA OBALI 2003, OTVORITVENI KONCERT, 2. DEL (VPS 23.30)
0.10	NOČNI IZBOR
0.10	DNEVNIK, ŠPORT
1.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.00)
1.20	JASNO IN GLASNO: KAKO EVA VIDI ADAMA?, KONTAKTNA ODDAJA
2.00	HUMANISTIKA: FENIKSI STAVBNE DEDIŠČINE
2.30	TEDNIK
3.25	OSMI DAN
3.55	PRIJATELJI, OSTANIMO PRIJATELJI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
4.40	SAUSAGES - DOBRIH DESET LET, KONCERT
5.30	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	VIDEOŠPOTNICE: STEREO, PONOVITEV
9.05	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA... - VEND...GEM...
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 126/158
10.25	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.00	TV PRODAJA
13.30	ZABAVNI INFOKANAL
15.25	TV PRODAJA
15.55	POTOVANJA NA KONEC SVETA, AVSTRALSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8/13, PONOVITEV
16.45	VIDEOŠPOTNICE: STEREO, PONOVITEV
17.20	SKOZI ČAS (VPS 17.55)
17.30	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 127/158 (VPS 18.10)
17.55	TORNADO!, AMERIŠKI FILM, PON. (VPS 18.35)
19.25	MARIBOR: PRIJATELJKA NOGOMETNA TEKMA, PIVOVARNA LAŠKO - ARSENAL, PRENOS (VPS 19.25)
21.25	POSEBEN POGLED: ODPISANI, NIZOZEMSKI FILM
23.05	VIDEOŠPOTNICE: VROČE (VPS 23.05)
23.35	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 10. dela ameriške nanizanke
10.10	Tajni agenti, 1. sezona, ponovitev 5. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 11. del am. nan.
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 193. del am. nad.
14.40	Vsi moji otroci, 88. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Tajni agenti, 1. sezona, 6. del angleške nan.
16.55	Hal: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 14. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 1. del am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music

20.00	Krimic: Usodni izlet, ameriški film
21.35	Uganke inspektorja Lynleya, ang. nad.a, 3/3
22.35	Samo bedaki in konji, 4. sezona, 3. del angleške humoristične nanizanke
23.15	Moske zadeve, 1. sezona, 22. del am. nan.

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, pogovorna oddaja
8.55	Maševanje ljubezni, ponovitev 128. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 72. dela brazilske nad.
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 67. dela španske nad.
12.00	Družinske vezi, ponovitev zadnjega dela brazilske nadaljevanke
12.55	Na kraju zločina, 3. sezona, ponovitev zadnjega dela ameriške nanizanke
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Vrtinarjeva hči, 1. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 68. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 73. del brazilske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 129. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Domov k zvezdam, ameriški film
21.45	Pravi seks v pravem mestu, 3. del ameriške dokumentarne serije
22.40	XXL premiere
22.45	Urgenca, 9. sezona, 1. del ameriške nanizanke
23.40	Seks v mestu, 4. sezona, zadnji del am. nan.
0.20	24UR, ponovitev
1.20	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Computer line, oddaja o računalništvu, pon
10.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
11.00	Glasbeni gostje IDOLA 2004, pon
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, pon
13.00	Z glavo na zabavo, pon
13.15	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
13.30	Preverjeno, POP TV, pon
14.30	Glasbeni mozaik
16.30	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, prvič
18.00	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Melodije morja in sonca, finale, pon
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Ekstra magazin, Kanal A, prvič
00.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Enzo Ferrari, 1. del miniserije
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Podelitev plaket GT, reportaža
11.25	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Videalisti, glasbene lestvice
15.30	V telesu blondinke, am. komedija, 1991
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 232. del italijanske telenovele
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Popotovanja z Janinom
20.00	Mirno jezero, ameriški akcijski film, 1999
21.30	Originalni, 3. del jugoslovanske serije
22.30	Konec vojne, jugoslovanski film, 1984
00.10	Automobile
00.25	TV prodaja
01.00	Videostrani

PETEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	2. in 4. Skriti zaklad
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
	Ponovitve:
23.00	Doživetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Besede mičejo 2. Zakonci 3. Svet oblikuje mlade 4. Betanija
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Glasbena voščila

15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov govor pred nedeljo
21.15	1. Gospod kliče 2.-4. Vodnik po Sv. pismu 3. Jezus živi
	Ponovitve:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Škofov govor za nedeljo (ponov.)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Za otroke
19.45	Škofov govor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitve:
22.00	Naš gost
23.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
23.30	Sobota ob 21.15
00.30	Graditelji
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Iz založbe TDO
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi

13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	1. Zdravstvena 2. O solstvu 3. Pravne zagate 4. Za streho nad glavo
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. Zanimivosti nočnega neba
	Ponovitve:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	1. Luc v temi, 3. Vstani in hodi
	2. 4. in 5. Juretov večer
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. in 3. Sončna pesem, 2. 4. in 5. Svetloba in sence
	Ponovitve:
23.00	Ponedeljek ob 17.00
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Aktualna tema
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znamko
	Ponovitve:
23.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
09.30	Založba Družina
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Glasbena voščila
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	1.-3. Dijaška oddaja 2.-4. Skavtski potep
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitve:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Sirtaki brez metakse

Sodeč po komentarjih najbolj kvalificiranih športnih analitikov je bil šok tako velik, da se nekateri še dolgo ne bodo sprijaznili z novo resničnostjo.

Večina je prepričana, da je šlo za muho enodnevnico in da se bodo veliki kmalu pobrali. Še sreča, da je čez dve leti svetovno prvenstvo, da se bomo lahko vsi skupaj prepričali, ali je šlo za naključni ples avtsajderjev. Osebo no menim, da se bodo takšne stvari dogajale čedalje pogostejše, saj je klubska scena zamračila vlogo reprezentanc v največjih državah. Legionarji kraljujejo v najmočnejših moštvih elitnih lig, domači zvezdniki pa se morajo zadovoljiti s stranskimi vlogami. Slednje seveda ne velja za Nemce, ki pa so kljub temu ostali brez esence. Elf je nižje kot kadar koli prej in nad prihodnostjo svoje reprezentance je obupal celo sam kajzer Franz Beckenbauer, ki je dejal, da njegovi še dolgo ne bodo ujeli koraka z najboljšimi reprezentancami. Precej kruta resnica za eno največjih svetovnih velesil, ki so bile navajene zmagovati. Nekateri so sicer prepričani, da so imeli Grki srečo, ker niso naleteli na Nemce ali Angleže, katerih igra jim ne bi ustrezala. Kako, če pa so Nemci daleč za najboljšimi? Zmeda je torej popolna. Očitno bo res treba počakati na svetovno prvenstvo, na katerem se bo pojavilo tudi nekaj reprezentanc z zadnjega prvenstva stare celine, ki se

bodo pridružile ostanku sveta. Glede na to, da so Nemci gostitelji, bo zanimivo videti, ali se bo popoln potop velesile zgodil pred očmi domačih navijačev. To bi bila res farsa brez prime-re. Strah ima velike oči, kar je mogoče razbrati iz tega, da nobeden od velikih nemških trenerjev ne želi prevzeti krmila Elfa. Nič čudnega ni, da se je že začela kampanja za vrnitev izgubljenega sina Otta Rehhagla, ki je bil tako kruto izgnan iz domačega nogometa. Vprašanje je, ali se bo lahko uprl vsem ponudbam ponorelih Grkov, ki znajo v dobrih trenutkih izkazati veliko ljubezni. Da se lahko zgodba kaj hitro obrne, pa zna povedati naš Katanec, ki ga je balkanski temperament preprosto požrl. Naš čudežni trener, ki ga je se-

sili za Hrvata vseh Hrvatov, tako kot ga bodo, če mu ne bo uspelo, zasuli z najbolj zlobnimi in zajedljivimi žaljivkami. Samo spomnimo se, kaj vse je moral požirati Otto Barić, ki se je izkazal z nekaj nespametnimi odločitvami. Novinarji so se ga lotili kot največjega idiota, ki nima pojma o nogometu. Žalitve so se kar vrstile in nihče se ni preveč sekiral, ali so argumenti na mestu ali ne. Dovolj je bilo že to, da je izpustil nekaj igralcev, ki bi po mnenju dela javnosti morali odpotovati na Portugalsko. Hrvaški medijski prostor zna biti veliko bolj nepriljuden kot slovenski, kar bo Srečko kaj kmalu spoznal. Seveda mu želim vse najboljše, toda opozorilo ni odveč. Navsezadnje gre za našega Srečka, ki nam je podaril naj-

Strah ima velike oči, kar je mogoče razbrati iz tega, da nobeden od velikih nemških trenerjev ne želi prevzeti krmila Elfa. Nič čudnega ni, da se je že začela kampanja za vrnitev izgubljenega sina Otta Rehhagla, ki je bil tako kruto izgnan iz domačega nogometa.

lektor zadnje jugoslovanske reprezentance Ivica Osim primerjal z Rehhaglom, se želi zdaj preizkusiti še pri naših južnih sosedih Hrvatih. Še preden so ga izvolili, je padel v zakulisne igre, ki bodo spremljevalka njegovega morebitnega mandata. Najprej je moral razložiti, da je Hrvat, toda tudi to nekaterim ni bilo dovolj. Prepričan sem, da ga bodo ob morebitnih zmagah "ognjenih" nemudoma razgla-

večjo športno pravljico. Dejstvo je, da bomo v primeru uspeha "njegove" reprezentance tudi Slovenci bolj navijali za Hrvate, tako kot so mnogi Nemci navijali za Grke. Prepričan sem, da Srečko ne bi vzel reprezentance, ki nima dovolj kvalitetnega kadra za novi čudež. Seveda je vprašanje, koliko Zahovičev se skriva v kockasti slačilnici. Še sreča, da ta čas to ni moštvo zvezdnikov, kot je bilo to pred leti.

Ste že kdaj poskušali trezno plesati sirtaki, nacionalni ples novodobnih Grkov? Se vam je zdelo, kot da ste brez hlač sredi plesišča? Tako nekako so se počutili vsi tisti, ki na pravkar minulem prvenstvu niso navijali za Grke. Sirtaki brez metakse. Tako bi lahko še slikoviteje poimenovali igro novodobnih grških bogov, ki so uničili sanje konservativnih ljubiteljev nogometa.

Bežigraski stadion bi si prej zaslužil ime "podrtija za Bežigradom". K sreči je MOL sprejela dolgo pričakovana odločitev o graditvi novega, tako da lahko pričakujemo premik z mrtve točke.

To vprašanje si je postavil marsikdo v zvezi z usodo nogometnega prvoligaša Olimpije, potem ko je v javnost prišla novica, da namerava Športna zveza Ljubljana (ŠZL) za en tolar odkupiti nogometni klub z morda najslavnejšo zgodovino v Sloveniji.

Foto: Gregor Pohleven

Konec agonije?

Že pred tem je mestni svet mestne občine Ljubljana (MOL) po dolgotrajnih pritiskih tako strokovne javnosti kot navijačev vendarle sprejel sklep o graditvi novega stadiona za Bežigradom, ki naj bi nadomestil Plečnikov objekt, ki sploh ni bil zamišljen za športne dejavnosti, ampak je bil zgrajen za predvojni evharistični kongres.

Nov stadion bo

Ne glede na primernost same izrabe objekta za športno dejavnost pa je v nebo vpjioče dejstvo, da bežigraski objekt ne izpolnjuje niti minimalnih standardov za prirejanje mednarodnih tekem. Tako se ne čudimo, da je pred dnevi Nogometna zveza Slovenije (NZS) sporočila svojo pripravljenost financirati dograditev nogometnega stadiona v Celju, ki je ta čas najsoodnejši tovrstni objekt v Sloveniji.

Veliki nogomet se dejansko seli iz prestolnice, problem pa ni le infrastruktura, ampak predvsem Olimpija, nekdanji slovenski ponos v prvi jugoslovanski ligi ter prvi državni prvak v samostojni Sloveniji. Vsem je znana avantura Jurija Schollmayerja, ki je najprej prišel v klub z izredno ambicioznimi načrti in zvenječimi igralskimi okrepitevami (Prošinečki, Rudonja, Cimerotič), po dolgotrajnih sporih z NZS, ker ni

hotel poravnati dolgove prejšnjih lastnikov, pa je znani poslovnež pripeljal klub v nevzdržen položaj. Spominimo se težav z licenciranjem, ki so nastale zaradi neporavnanih dolgov in grožnje, da klub pristane v četrti ligi. Sam Schollmayer je večkrat izjavil, da bi tistemu "norcu", ki se bo pripravljen soočiti z Olimpijinimi težavami in prevzeti klub, le-tega prodal za simbolični znesek: en tolar.

V ospredju skrb za šport

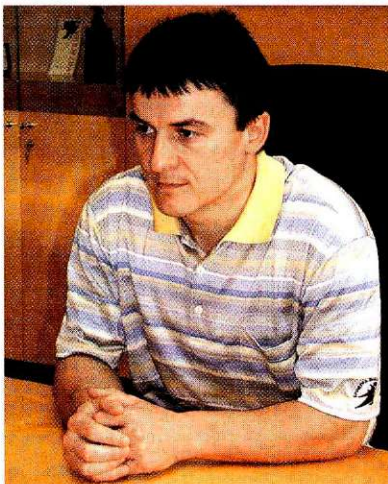
Z Janezom Sodrznikom, mestnim svetnikom MOL in predsednikom Športne zveze Ljubljana, smo se pogovarjali o nepričakovanem nakupu. ŠZL je prejšnji mesec na skupščini izvolila novo vodstvo za naslednji štiriletni mandat, hkrati pa so začrtali smernice svojega prihodnjega delovanja. Sodrznik meni, da bi ŠZL kot partner MOL lahko usklajevala interese in potrebe različnih športnih društev in klubov. V zadnjih letih Sodrznik na žalost ugotavlja, da gre trend v škodo programov, kar ni dobro, saj je treba širiti bazo aktivnih športnikov, predvsem mladih, s čimer bi jim privzgojili primeren odnos do športa.

Po drugi strani je tudi res, da brez objektov ni razvoja. "Že na začetku lanskega leta smo ustanovili sklad za graditev stadiona prav z namenom, da to zgodbo pripeljemo do konca, kajti vse preveč je bilo politikantstva in špekulacij. Mislim, da smo svoje poslanstvo več kot odlično odigrali, ker smo to ves čas poudarjali v javnosti in tako pritiskali, moram reči, da ob pomoči medijev, da je to konec koncev pripeljalo do tega, da je mestni svet sprejel odločitev, da se zgradi nov stadion." Ker pa se bolj kot politika zavedajo, "da je narediti

nov objekt in hkrati ne imeti sodobnega evropskega kluba, tako, kot imeti telo brez duše", so se na ŠZL po tehtnem premisleku odločili, kot se je zgodilo v nekaterih drugih primerih (atletika, hokej), da poskusijo pomagati. "Z nakupom Olimpije, d. o. o., bi vstopili kot večinski partner v Olimpijo in bi verjetno prek osvežitve kadrov in konceptualnih sprememb zagotovili pregledno delovanje ter poskušali razširiti bazo ljudi, ki so pripravljeni aktivno sodelovati pri klubu. V tem trenutku je zame sramotno, da ima klub okrog 40 formalnih članov." Treba je ustvariti pozitivno ozračje, ki bo temeljilo na transparentnosti, da ne bi vnovič prihajalo do spletkarjenj in izmišljanja raznih zgodb. "Da se razumemo; ne trdim, da je bilo doslej vse slabo, a izluščiti je treba dobro in tisto, kar je slabo, popraviti." Sodrznik je prepričan, da bi v obdobju, ko bodo prišli do novega stadiona, ustvarili soliden klub, ki bo sposoben vsako leto nastopiti v evropskih pokalnih, ob spletu pozitivnih okoliščin pa odigrati sezono, kot jo je Maribor v preteklosti v ligi prvakov.

Ne za vsako ceno

"Olimpija je blagovna znamka, ki v Evropi nekaj velja in jo je škoda ta-

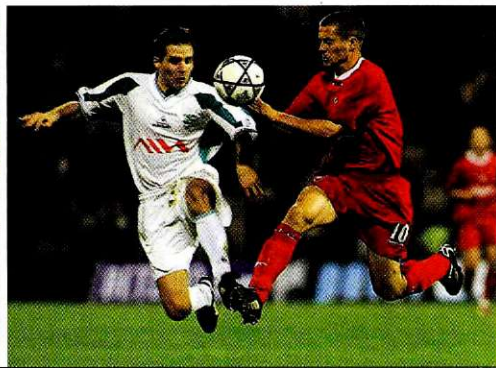
Janez Sodrznik kot predsednik ŠZL kljub optimizmu zagotavlja, da pri Schollmayerjevi Olimpiji ne nameravajo "kupiti mačka v zaklju".

ko poceni uničevati in razprodajati. Nikakor pa ne bomo kupovali mač-ka v žaklju. Idioti ravno nismo. Ho-čemo pogledati papirje, videti, kakšne so dejanske številke. Pri športni zvezi nam je do tega, da si natočimo čistega vina. Ne bi me pa bilo sram reči nav-jačem in ljudem: oprostite, zadeve so take, da je tu ogromna luknja in pro-blema nismo sposobni rešiti na ta na-čin." Bistveno razliko med ŠZL in do-sedanjimi lastniki Olimpije vidi Sodr-žnik predvsem v tem, da so njihovi na-meni izljučno športne narave, večina prej pa je imela predvsem kapitalne interese. "Kdor se malo spozna na šport, točno ve, da v Ljubljani in v Slo-veniji na kratek rok v nogometu ne moreš zaslužiti denarja. Kdor s tem računa, stvari ne pozna ali ima nekaj za bregom." Cilj ŠZL je postaviti no-ve temelje, ločiti mladinsko dejavnost od članske in znotraj prve iskati po-tenzialne šampione, ki se bodo v vsa-kem trenutku sposobni vključiti v dr-žavno reprezentanco. Šele na tej pod-lagi bi lahko gradili člansko ekipo in se nato morebiti tudi pojavili na trgu. Denar bi moral biti primarno name-njen delovanju kluba, če ga pa kaj ostane, se lahko povečajo tudi ambi-cije. Narobe svet je tisti, v katerem se s članarini mladincev financirajo plače profesionalcev. Po Sodržniko-vem mnenju bi tudi zato morali ločiti mladinske selekcije od članske.

Stik s Schollmayerjem je ŠZL vzpostavila prek predsednika Cola-

Tudi če bo novi nogometni objekt vsaj približno primerljiv z najmodernejšimi stadioni (na sliki Stadion luči v Lizboni), brez konkurenčnega moštva ne bo slo. Ljubljana pa si prav gotovo zasluži dober nogometni stadion in seveda nogometno moštvo.

riča, Schollmayer pa naj bi po ne-uradnih informacijah, s katerimi raz-polaga Sodržnik, resno razmišljal o dogovoru. "Predsednik Colarič me je tudi seznanil, kako je s stanjem eki-pe, da je torej pripravljena igrati, če-prav težko ocenjujem na kakšnem rezultatskem nivoju, ker je to stanje pustilo posledice (odšli so ključni ig-ralci); potreben bo čas, da se stvari postavijo spet na mesto. Ne bomo pa prehitevali dogodkov." Pri ŠZL računajo tudi z možnostjo, da do dogovora ne pride; tedaj bi aktivno sodelovali vsaj na skupščini kluba, predebatirali različne poglede in sprejeli nadaljnje odločitve.

Sicer pa je Sodržniku jasno, da ŠZL ni poklicana za prevzem "po-sla". "To ni naš namen, mi niti ne mislimo, da bi to naredili zato, da bi noter ostali." Njihov namen je v bist-vo sanacija odnosov, pogovori z NZS, pritegnitev sposobne vodstve-ne ekipe, s čimer bi zadeve postavili na novo raven: "Enkrat je treba za-

deve presekat in si natočiti čistega vi-na. Osebo ne verjamem, da gre (pri Olimpijinih dolgovih, op. M.V.) za take denarje. Računam, da bi bili v tej zgodbi maksimalno leto dni, am-pak to ne sme bremeniti ŠZL."

Možnosti mladim

Kot je omenil Sodržnik, je treba razširiti igalsko bazo in dati možnost mladim, v katerih se skriva tudi ka-kovost. Ne nazadnje so reprezentanti, ki so napisali nepozabno nogometno pravljičico, zrasli tukaj, zato moramo mladim dati možnost, je prepričan So-držnik. "Na evropskem prvenstvu so glavno vlogo odigrali dvajsetletniki, pri nas pa mladi sploh v ekipo ne morejo priti ... Tu je nekaj narobe s klubskim nogometom ... Če vlagas ogromno denarja v otroka, da ga raz-viješ, potem pa nenadoma nima mo-žnosti, je, kot da si vrgeš denar stran."

Sodržnik je bil precej kritičen tu-di do slovenskih "dvoživk", klubov, ki so registrirani kot društva, deluje-

jo pa kot podjetja. Potrebna bi bila večja transparentnost tudi v tem po-gledu, s čimer bi bilo mogoče priča-kovati tudi večja vlaganja v ta šport, seveda pa bi bile tudi zahteve lastni-kov potem upravičeno večje. Če so s čudnimi posli opravili drugod, in to slovita imena (Marseilles, Fiorentina), zakaj ne bi tega storili tudi pri nas?

Naš sogovorec je kot modro po-zdravil tudi odločitev NZS o pomo-či pri dograditvi celjskega stadiona. "Žal se v Ljubljani nismo bili sposo-bni pravočasno organizirati, čeprav je NZS večkrat izrazila pripravljenost, da bi z veseljem pristopila k takemu projektu." Sodržnik pa ne izgublja upanja, da tega ne bi bilo mogoče iz-peljati v prihodnosti, saj Slovenija po-trebuje čim več stadionov. Z gradit-vijo infrastrukture se ne nazadnje dvigujeta raven nogometa in kultu-ra navijanja, kajti "vsak se drugače obnaša, če pride na stadion, ki je že na videz podprt, ali če pride na nov, lep objekt." Mitja Volčanšek

na kratko

RODMAN JE BEŽAL PRED BIKI

Upokojeni zvezdnik severno-ameriške košarkarske lige NBA Dennis Rodman se je pretekli te-den deležil teka pred biki, ki vsa-ko leto poteka po ulicah španske-

Kaj vse si bo še izmislil ekscentrični Rodman?

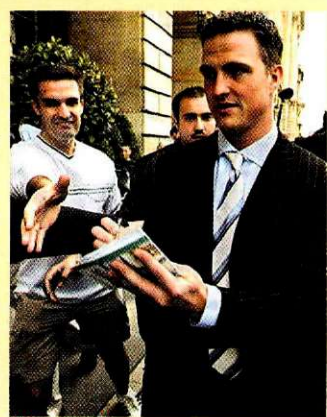
ga mesta Pamplone. Nekdanji naj-boljši pobiralec žog pod ameriški-mi košarkarskimi obroči in pred-met poželenja frizerjev in mojstrov tetoviranja je na festival prišel v družbi 36-letnega prijatelja Raya Sabbatinija, ki boleha za mul-tiplo sklerozo. "Ni me bilo strah, saj ljubim močne emo-cije," je dejal nekdanji igralec Detroita, Chicaga, San Anto-nia, Los Angelesa in Dallasa.

Rodman je s sončnimi oča-li pretekel 825 metrov dolgo pot, ki jo obiskovalci Pamplone pred biki pretečejo od ogra-de do arene za bikoborbe. Pred tekom je pojedel enolončnico iz govejih repov v eni izmed

gostilnic v mestu, nato pa se je sku-paj z množico podal v avanturo.

RALF K TOYOTI

Nemški voznik formule 1 Ralf Schumacher je uradno postal član ja-ponskega moštva Toyota, potem ko je z ekipo pretekli teden podpisal tri-letno pogodbo. Nad Ralphom, ki je še vedno na bolniški, kot je znano so mu zdravniki po ugotovljeni hujši poškodbi na VN ZDA svetovali dva meseca počitka, je navdušen zlasti vodja ekipe Toyote Cotomu Tomi-ta: "Veseli nas, da bo Ralf v prihod-nji sezoni sedel za krmilo našega dir-kalnika. Za zdaj še ne vemo, kdaj bo prvič sedel v dirkalnik, upamo pa, da bo to kmalu po zadnji letošnji dirki

Ralph se seli.

v Braziliji. V svoji karieri je Ralf že dokazal, da je hiter voznik, in pre-pričan sem, da bo s svojimi boga-timi izkušnjami zelo pomagal naši ekipi," je dejal Tomita.

Rock Otočec 2004

Festival rokavske glasbe in blata na Otočcu je tudi letos izpolnil pričakovanja.

Čeprav letošnjega, osmega festivala tovrstne glasbe v Sloveniji z imenom Rock Otočec s svojo udeležbo niso zaznamovala uglednejša imena izvajalcev iz tujine, je ta po mnenju organizatorjev vseeno izpolnil pričakovanja obiskovalcev. Kot je namreč v imenu novomeške agencije Festival, ki je tudi letos organizirala prireditve, dejal Franci Kek, občutkov obiska festivala ni mogoče

opisati, temveč jih je treba doživeti. Po njegovih besedah naj bi zaradi njegove posebnosti letošnji festival obiskalo še več ljudi kot lani.

Festival so po petih letih zopet organizirali na Otočcu ob reki Kr-

Rock Otočec je znan po zabavi v blatni kopeli.

ki, njegovo osrednjo zanimivost pa je predstavljala blatna kopel, ki je postala pomemben del dnevnega spremljevalnega programa. Kot je dejal Kek, so poleg blatne kopeli le-tos za obiskovalce zagotovili tudi pralne stroje, da so si lahko nato oprali svoja oblačila. Zadnjih pet let je festival potekal na športnem letališču Prečna pri Novem mestu. Na tem festivalu rokavske glasbe je doslej nastopilo kar nekaj svetovno znanih skupin, med drugim Fun Lovin' Criminals, Living Colour, Asian Dub Foundation, Dog Eat Dog, Apocalyptica in Primal Fear, letos pa so ga zaznamovali predvsem slovenski izvajalci te zvrsti glasbe in nekaj predstavnikov iz nekdanje Jugoslavije.

Uvodne nastope od 9. do 11. julija so letos rezervirali večinomoma za še neuveljavljene glasbene skupine, ki so se za sodelovanje na festivalu potegovala na klubskih predizborih po Sloveniji, v Italiji in na Hrvaškem.

Kylie pela in plesala na poroki

Kylie Minogue je potrdila, da je pred kratkim nastopila na neki poroki. Njen program je trajal 30 minut. Šlo je za poroko hčerke nekega velekapitalista. Nekateri mediji trdijo, da je zvezdnica za svoj nastop, ki ga je začela s Slow, dobila okoli 69 milijonov tolarjev. Zabava je bila v bližini Pariza. Kylie se je udeležila le dela celotedenskega proslavljanja, za katerega naj bi bil poslovnež Laks-hmi Mittal odšel več kot 13 milijard tolarjev. Kylie je bila oblečena v črno miniooblečko. Eden izmed gostov je dejal: "Ko sem videl, da na zasebni zabavi nastopa Kylie Mino-

gue s svojo Slow, sem se uščiрил. Ljudje niso pojedli posladka, ker je bila njena predstava večja skušnjava." Kylie je na zasebno zabavo priletela s svojim letalom. Nevesta naj bi bila njena velika oboževalka.

Christina Aguilera odpovedala nastope

Christina Aguilera je dejala, da ta čas pripravlja dva nova albuma. Aguilerovala, katere zadnji album je izšel oktobra 2003, je na svoji spletni strani christinaaguilera.com izjavila, da se opravičuje, ker bo morala zaradi tega odpovedati poletne predstave.

"V tem trenutku pišem in snemam, svojo dušo in telo dajem v novo vizijo, ki jo imam za prihajajoči album. Prav tako delam na naslednjem španskem albumu, ki bo nasledil prejšnjega (španskega), za katerega se mi zdi (in morda tudi vam), kot da je izšel že pred preveč leti."

Aguilerovala, ki je delno Ekvadorka, je svoj španski album Mi Reflejo izdala septembra 2000, na njem pa

DEMOKRACIJA

K sodelovanju vabimo inovativne zunanje sodelavce za samostojno

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA

in

PRIDOBIVANJE NOVIH NAROČNIKOV

za revijo **Demokracija**.

Ponujamo stimulatívno nagrajevanje.

Podrobnejše informacije na tel.: 01/43 45 463 ali na elektronskem naslovu obzorja.direktor@siol.net.

MALARIJA

V Afriki malarija vsakih 30 sekund vzame enega otroka. Pri takem tempu bi vse naše mladike pobrala v petih naslednjih dneh. Si predstavljate?

Poslajte SMS
UNICEF na 1919
in podarite 230 SIT za nakup zaščitnih mrež!

V Sloveniji je bila leta 2003 v povprečju 1000 smrtnih primerov zaradi malarije.

Več informacij
o malariji in
o UNICEF-u
na spletni strani:
www.unicef.si
ali na telefonu:
01 583 5050
ali na e-pošti:
info@unicef.si

Za vsakega otroka.
Zdravje, izobrazba, enakost, zaščita.
NAPREJ K DOBROTI V ČLOVEČNOSTI

unicef

Brezplačno objavo so omogočili: **DEMOKRACIJA**

PUBLICIS • STUDIO PET

idejo obka ordinacija
dušana grobovska

je najti tudi prevedene različice pesmi z njenega izjemno uspešnega prvega albuma v oktobru 1999. Christina je hkrati dejala, da pripravlja novo podobo: "Nekako sem se spogledovala z imidžem 20., 30. in 40. let ... Prevzel me je star hollywoodski stil." O snemanju filma pa je dejala: "Ne bom snemala zato, da bom pač naredila film ... Mora biti prava vloga, občutiti hočem pravi lik. Biti mora nekaj mesenega in sočnega, v kar se bom lahko potopila."

Zvezdnica se je te dni mudila v Milanu, kjer je za novo Versacejevo kampanjo nastopila v kreaciji kanadskih kreatorjev. Oblečena je bila v kavbojsko resasto minioobleko.

The Cure posneli nov album

Po štirih letih od izida albuma Bloodflowers zasedbe The Cure, za katerega pravijo, naj bi bil njihov zadnji, se je Robert Smith spametoval in se odločil kultni bend ohraniti pri življenju. Za čim bolj kitarski zvok albuma je poskrbel Ross Robinson, ki je delal z Limp Bizkit, Korn in Slipknot. A nikar se ne bojte, da so se tu-

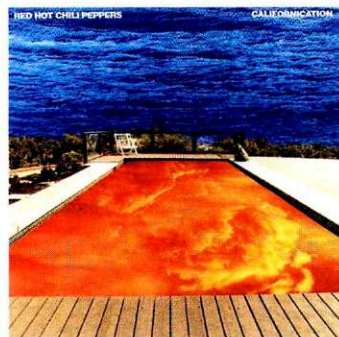
di The Cure podali v nu-metal, le klaviature so malo potisnili na stran in dali prednost kitaram in s tem ustvarjanju temačne atmosfere, čeprav po drugi strani niti nekaj obveznih poptrenutkov ne manjka.

Kritiki se nad albumom že navdušujejo in ga razglasajo za najboljšega po Disintegration. Pravzaprav nam tokrat Robert in njegovi fantje ponujajo nekakšen prerez mnogih obrazov, ki so jih pokazali skozi leta in jim jih je uspelo združiti na pričujočem albumu, ki nosi naslov The Cure.

Californication je najalbum zadnjih desetih let

Album zasedbe The Red Hot Chili Peppers Californication je razglašen za najboljši album v zadnjih desetih letih, sledi skupina Oasis in What's the Story Morning Glory.

Album Californication je izšel pred petimi leti in se je do danes prodal v več kot 15 milijonov izvodih. Eminemov The Marshall Mathers LP je zasedel tretje mesto.

U2 so razglasili za najboljšo zasedbo preteklega desetletja. Na vzorcu 100.000 bralcev je raziskavo izvedel britanski časopis FHM.

horoskop

Rak (22. junij – 21. julij)

Poskrbite za to, da boste imeli vse urejeno in pripravljeno za oddajo. Torek bo prinesel nove izzive pa tudi novo energijo. Bodite pripravljeni poslušati svojo intuicijo, ki vam bo v danem trenutku najbolj koristila.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Vaše romantične in družinske zadeve bodo pod drobnogledom, zato se kar pripravite na vtikanje. Sicer pa si boste na delovnem mestu nabrali precej dobrih izkušenj in srečali nekaj novih ljudi, s katerimi vam bo zanimivo sodelovati.

Devica (22. avgust – 21. september)

Poskusite spremeniti dnevno rutino in spremenite pot v službo. Napolnjeni boste z novo močjo in energijo. Za konec tedna si privoščite skok na morje. S prijatelji bo prišlo do manjšega kratkega stika; preživeli boste.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Vdih svežega zraka in že je ponedeljek – tako se vam zdi. Ko se bo teden razvil, boste sili vseh okoli sebe, saj boste imeli občutek, da vam vsak, ki pride mimo, hoče nekaj ukrasti, izpuliti in si prisvojiti vaš trud in ideje.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

V sredo se boste počutili v družbi zelo čudno in bolje bo, če si premislite in odidete domov. Bodite prepričani, da se bodo dobro imeli tudi brez vas, čeprav vas bodo prepričevali o nasprotnem. V petek boste zelo produktivni.

Strelec (22. november – 20. december)

Osredotočite se na družabno življenje – to zadnje čase hudo šepa. Opozorite svojo prijateljico, da je nekoliko izgubila stik z realnostjo in da so jo začeli grdo izkoriščati. Ko pride čas, vam bo zelo hvaležna.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Upočasnite svoj tempo, da se boste že v začetku dopusta lahko sprostili tako, kot ste si želeli. Pripravljeni bodite na neko preseñenje pa tudi na to, da vam bo nekdo nevoščljiv. V veselje vam bo neko srečanje.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

V ponedeljek se boste počutili na vrhu sveta, saj boste naredili vse, kar ste si zamislili v svojem malce vratolomnem načrtu. Že dalj časa razmisljate, da bi se nekoga znebili, pa vam ne uspeva najbolje. Postanite odločnejši.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Ves teden boste kar kipeli od idej! Pazite le, da jih boste povedali pravim ljudem. Vsekakor morate razviti še nekaj ambicije. Preživeli boste lep teden, še posebej kar zadeva medsebojne odnose v družini in z otroki, če jih imate.

Oven (21. marec – 20. april)

Ponedeljek je čudovit dan za načrtovanje, saj je vaša mentalna energija zelo sinhronizirana s prijatelji in sodelavci. Vse stvari so se dramatično upočasnile in sredi tedna boste že pošteno nervozni. Najprej se umirite, nato nadaljujte.

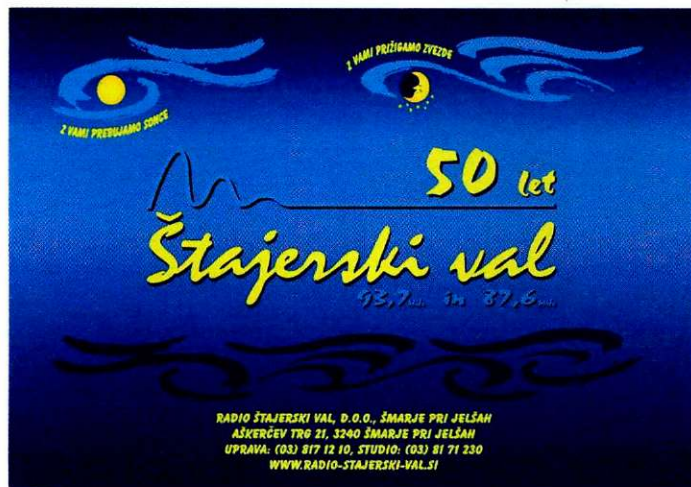
Bik (21. april – 21. maj)

Ponedeljek ne bo lahek za vas in zdelo se bo, da se bo zadeva dogajala celo večnost. Konec tedna se vam bo kar naprej mudilo opraviti neko delo in sploh vam bo žal, ker ne boste mogli na dopust. Zato pa bo kasneje bolje.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Veliko vplivnejši ste, kakor si mislite, in tudi komunicirati znate veliko bolje, kot si marsikdo predstavlja. Vodstvene sposobnosti so pri vas zares dobre, zato se ne obirajte in raje uredite vse za prehod na boljše delovno mesto.

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od njihovega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov. 519 strani, 5.000 SIT

TONE KUNTNER MATI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot. 72 strani, 2.200 SIT

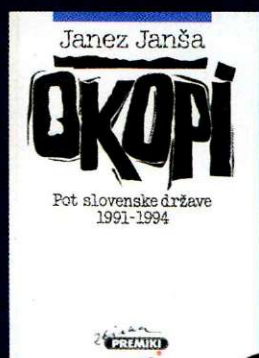
MILAN ZVER DEMOKRACIJA

Avtor je razčlenil koncepte demokracije v politični misli na Slovenskem v prvi polovici 20. stoletja. 254 strani, 4.400 SIT

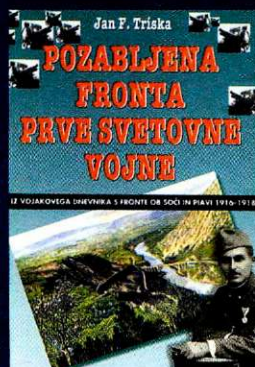
JANEZ JANŠA PREMIKI

Knjiga, ki je bila prodana že v več kot 61.000 izvodih. Nastajanje in obramba slovenske države 1988–1992. 363 strani, cena 2.200 SIT

JANEZ JANŠA OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994. Prodana je bila že v več kot 17.000 izvodih. 309 strani, 2.200 SIT

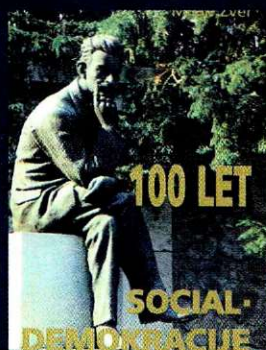
JAN F. TRISKA POZABljena FRONTA I. SVETOVNE VOJNE

Iz dnevnika češkega vojaka, ki se je udeležil bojev ob Soči in Piavi. 240 strani, 5.500 SIT

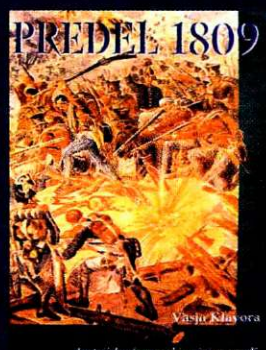
MILAN ZAJC, FRANCE KOZINA, FRANCE DEJAK UŠLI SO SMRTI

Poročila treh rešencev iz množičnega grobišča v Kočevskem rogu leta 1945. 244 strani, 3.906 SIT

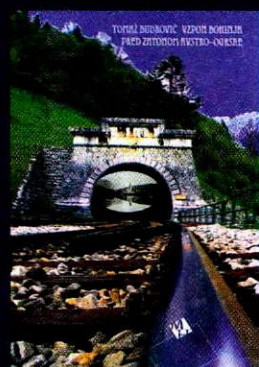
MILAN ZVER STO LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja. 125 strani, 2.200 SIT

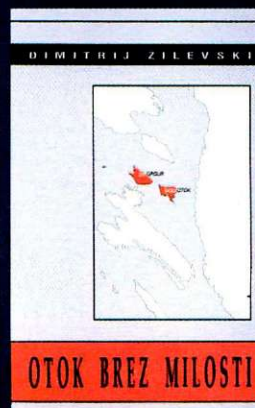
VASJA KLAVORA PREDEL 1809

Avtor je sel po sledovih vojaških spopadov Napoleona in Francozov z Avstriji na Slovenskem leta 1809. 330 strani, 6.727 SIT

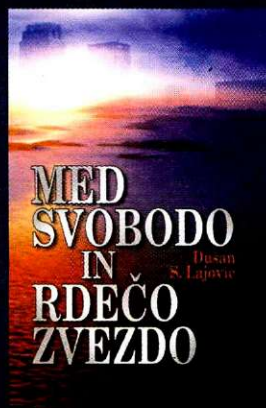
TOMAŽ BUDKOVIČ VZPON BOHINJA PRED ZATONOM AVSTRO-OGRSKE

Bohinj od marčne revolucije naprej, v času graditve proge in od njenega odprtja naprej. 231 strani, 5.500 SIT

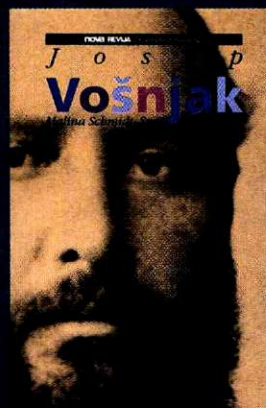
DIMITRIJ ŽILEVSKI OTOK BREZ MILOSTI

Informburojevci v jugoslovanskih komunističnih zaporih Stari Gradski, na Golem otoku, Sv. Grgurju in drugje. 256 strani, 3.996 SIT

DUŠAN S. LAJOVIČ MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Avtobiografska pripoved iz časa druge svetovne vojne. Knjigi je dodan seznam sodelavcev Udbe. 347 strani, 6.200 SIT

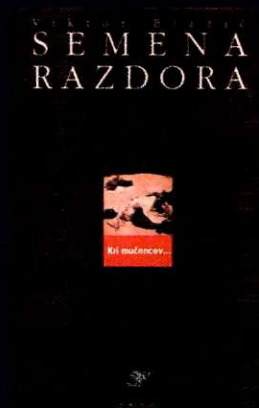
MALINA SCHMIDT-SNOJ JOSIP VOŠNJAK

Zdravnik, politik in književnik, predvsem pa rodoljub, ki je bil za svoj narod po potrebi tudi ognjevit taborski govornik. 292 strani, 11.400 SIT

PETRA SVOLJŠAK SOČA, SVETA REKA

Monografija slovenskega Posočja, ki na podlagi obsežnega arhivskega gradiva raziskuje razmere med italijansko okupacijo. 428 strani, 10.980 SIT

VIKTOR BLAŽIČ SEMENA RAZDORA

Komunistična partija je nevihtno vojno ozračje izkoristila za obračun z drugimi mislečimi in v ta okvir sodijo tudi politični umori. 196 strani, 6.770 SIT

KNJIŽNI KLUB SAMOROG

Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana

**ČLANSTVO V KLUBU SAMOROG
VAS NE OBVEZUJE K NAKUPU**

**CENEJŠE VSTOPNICE V GLEDALIŠČIH
IN DRUGIH KULTURNIH USTANOVAH**

**POPUSTI PRI NAKUPU KNJIG
IN CD PLOŠČ OD 10 - 50%**

telefon: 01 433 40 74, e-mail: info@samorog.com, www.samorog.com

								SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	POLETNO OBUVALO	PEVKA PAVONEJEVA	REKA V RUSIJI (IZ ČRK KELI)	STAREJŠI ČLAN KAKE SKUPNOSTI	DEMOKRACIJA
								AMERIŠKA IGRALKA DAYEVA						HČI PONTA IN GAJE
								KAR ODPADE PRI PILJENJU						
								NAJDIŠČE V SVICI (LATENSKA DOBA)						
								PRIPADNIK PLEMENA ENAKITOV						
								NIKO KOSIR			ČRT KANONI	ENAKA VOKALA SLABOTEN ČLOVEK		
								PAZNIK V JEČI AM. IGRALEC (JAMES)						DEMOKRACIJA
DRUGO IME ZA PLANIKO										KRAJEVNA SKUPNOST			HROŠČ. LIČINKA ŽIVI V SLANINI	UGO AMALDI
MESTNA OBLAST IN POSLOPJE										RASTLINA VETRNIČA	MESTO NA HONŠUJU GORSKI DROBIR			
NEKDANJA ALPSKA SMUČARKA HESSOVA						VRSTA BONBONA MESTO V FRANCIJI								
OČE V MEŠČAN- SKEM OKOLJU					LANINA SLABI LJUDJE									NEKDANJI HRVASKI KOŠARKAR KNEGO
PRIPADNICA AVAROV							POKRIVALO BREZ KRAJCEV	LASTNOST BELEGA, BELA BARVA						
ZAKOVICA (LUDSKO)					STRELENO OROŽJE DEL LJUBLJANE			PAMET, RAZUM			KITAJSKO BRENKALO IGRALKA NOVAKOVA			
ILOVICA (ZASTARELO)								HUD PRETRES LANA TURNER				NATAŠA DOLENC ZNAK ZA NATRIJ		
RIMSKA PROVINCA V STAREM VEKU						PLANINEC, PLAŠAR								
ALEŠ VALIČ				ČAČAK			ALBERTO TOMBA		GRENAK APERITIV					

rešitev prejšnje križanke

EDAMEC, LOLITA, ALOMAR,
SER, ŽA, TN, AAR, ŠIJAN,
SPAK, LASKANJE, TARAKAN,
SAALE, ARETINO, TM, IR,
NANOS, UDAR, RAI, AMIR,
KAMA, IKS, REKORD,
LOŽ, SAT, ICO, OBLINA,
AZI, NILIN, ELA, SLAK,
AJAJA, KAL, TONA

nagrajenci 27. številke

- 1. nagrada: BOGOMIR TOMAŽIČ,**
Runkova 8, 1000 Ljubljana
- 2. nagrada: MARIJAN MRAK,**
Trg Prešernove brigade 3,
4105 Kranj
- 3. nagrada: IVANA CENCEN,**
Heroja Staneta 2, 3310 Žalec

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
22. 7. 2004 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

včeraj, danes, jutri...

- **12. 7. 1690** so protestanti v Severni Irski premagali katoličane. V spomin na ta dogodek red oranževcev vsako leto organizira pohod skozi naselja katoličanov in s tem nasilne konflikte.
- **13. 7. 100 pr. Kr.** se je rodil rimski vojskovodja, cesar in pisatelj Gaj Julij Cezar. Ko so ga obvestili, naj bo previden, ker mu strežejo po življenju, in naj se izogiba nevarnosti, je odgovoril: "Bolje je enkrat umreti, kot se vse življenje bati smrti."
- **13. 7. 1883** se je v Ljubljani rodil slovenski risar, grafik in slikar Hinko Smrekar. Ustreljen je bil kot talec leta 1942.
- **14. 7. 1789** se je z zavzetjem Bastilje začela francoska revolucija.
- **14. 7. 1862** se je rodil avstrijski slikar Gustav Klimt, ustanovitelj slikarske šole, ki je postala znana kot dunajska secesija.
- **14. 7. 1958** so v Iraku odpravili monarhijo. V državnem udaru so umorili kralja Fejsala.
- **15. 7. 1869** se je v Ljubljani rodil slovenski kipar Ivan Zajec, avtor Prešernovega spomenika v Ljubljani, ki so ga odkrili leta 1905.
- **15. 7. 1858** se je v Ljubljani rodil slovenski gledališki igralec, režiser in publicist Anton Danilo (pravo ime Anton Cerar), ki je nad 50 let nastopal v slovenskem gledališču.
- **16. 7. 1899** se je v Novem mestu rodil slikar in grafik Božidar Jakac.
- **16. 7. 1918** so umorili nekdanjega ruskega carja Nikolaja Romanova in njegovo družino.
- **16. 7. 1945** so ZDA v puščavi New Mexica opravile prvi preskus 20-kilotonske plutonijske bombe. Fizik Robert Oppenheimer, "oče" atomske bombe, je takrat zapisal: "Vedeli smo, da svet ne bo več isti."
- **17. 7. 1861** so slovenski rodoljubi v Mariboru ustanovili slovensko čitalnico.
- **17. 7. 1942** so v Št. Joštu nad Horjulom ustanovili prvo vaško stražo. Dogodek pomeni simbolični začetek oborožene protikomunistične akcije in s tem državljanske vojne. Ker je šlo za samoobrambo proti revolucionarnemu nasilju, so se vaške straže, posebno po Dolenskem in Notranjskem, izredno hitro širile in so kmalu štejele več kot 4.000 mož.
- **18. 7. 1659** se je rodil francoski slikar baročnih portretov visoke družbe Hiacinthe Rigaud. Nerač je portretiral ženske, saj je dejal: "Težko jih je zadovoljiti. Če jih naslikaš lepše, kot so, pravijo, da si niso podobne. Če pa jih naslikaš take, kot so, pravijo, da niso dovolj lepe."
- **18. 7. 1870** je bila v Petrovi cerkvi v Rimu razglašena dogma o papeževi nezmotljivosti.
- **18. 7. 1991** je predsedstvo SFRJ sprejelo odločitev, da se JLA z opremo in oborožitvijo vred umakne iz Slovenije, še pred tem pa bodo iz JLA odpuščeni vsi slovenski vojaki.

pogled nazaj

(od 12. 7. do 19. 7.)

Rembrandt

Kot mlinarjev sin se je **15. julija 1606** rodil največji holandski slikar Rembrandt Harmenszoon van Rijn. Kmalu je dosegel prve večje uspehe. Ko se je preselil v Amsterdam, se je poročil z ljubljeno Saksijo in kmalu postal najuglednejši mojster v mestu. Leta 1642 mu je umrla žena, mestni očetje pa so zavrnili njegovo največje delo Nočno stražo, češ da je zelo nenavadno. Ker ni dobil denarja, so se dolгови kopičili in ga skoraj spravili v ječo. Njegovo premoženje so prodali na dražbi, tako da mu je ostala samo družica Hendrickje Stoffels, ki je skrbela zanj in za sinka. Preživljala ju je z denarjem, ki ga je dobila iz skromne trgovine, v kateri je bil mojster zaposlen kot prodajalec. Za plačilo je dobival hrano in stanovanje. Kot slikar je v svojih portretih in številnih svetopisemskih, mitoloških in zgodovinskih prizorih postavljaj v ospredje duhovni izraz. Imel je velik vpliv na slikarstvo zahodne Evrope. Pripisujejo mu okoli 700 slik, 300 grafik in 1.800 risb.

Lov na Slovence

Tržaški fašisti so **13. julija 1920** organizirali protestni shod v Trstu zaradi uboja poveljnika italijanske ladje v Splitu. Med zborovanjem se je začel lov na "nevarne" Slovence.

Cilj nacionalistov, združenih v Trento-Trieste in v krovni politični organizaciji Associazione nazionalista Italiana, je bila nasilna asimilacija slovanskega življa v deželi. Napeto stankovno ozračje in razburkano narodno življenje v Julijski krajini sta zato zahtevala "ukrepe". Za njihovo uresničitev so se čutili poklicane predvsem fašisti.

Povod za nastopanje so našli v Splitu. Tam sta dva častnika z italijanske ladje Puglia sne-la jugoslovansko zastavo. Splitčani so zato napadli italijanske mornarje. V streljanju med orožniki in mornarji sta bila ubita domači demonstrant in poveljnik italijanske ladje. V "lovu na nevarne Slovence" se je med razjarjeno množico razširila vest, da so Slovenci umorili nekega italijanskega državljana. To je zanehtilo ogenj. Množica se je začela zgrinjati pred hotelom Balkan, kjer je bil tudi Slovenski narodni dom z uradi političnega društva Edinost, prosvetnih društev in Tržaške hranilnice in posojilnice ter slovenska čitalnica.

Med potjo so fašisti kamenjali poslopje jugoslovanskega konzulata. Med tem sta iz

Narodnega doma prileteli granati, ubili enega oficirja in ranili osem ljudi. Vojaki so usmerili puške na stavbo, fašisti pa so vdrli vanjo, jo oropali, polili z bencinom in zažgali.

Odpravljena slovenska avtonomija

V skladu z določili centralistične vidovdanske jugoslovanske ustave so **12. julija 1921** odpravili deželno vladno za Slovenijo. Tako se je tudi formalno končala deloma dopuščena upravna avtonomija Slovenije v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Deželno vladno je 2. avgusta 1921 zamenjala pokrajinska uprava za Slovenijo, upravni organ prehodnega značaja, katerega naloga je bila prenos pokrajinskih upravnih zadev na osrednjo oblast v Beogradu.

Izpeljana je bila upravno-teritorialna delitev Slovenije, tako da Slovenija kot ozemeljski pojem v Kraljevini SHS ni več obstajala. Bili sta samo mariborska in ljubljanska

oblast, v katerih sta oba velika župana kot politična predstavnika vlade delovala po navodilih in nadzorstvu beograjskih ministrov.

Tako je vidovdanska ustava Slovincem dosledno onemogočila, da bi lahko samostojno in neodvisno odločali o svojem političnem in nacionalnem razvoju.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajsanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

Podprimo mala in srednja podjetja

SME UNION SLOVENIJA – Gospodarsko združenje podjetnikov malih in srednje velikih podjetij (v nadaljevanju besedila: SME UNION SLOVENIJA), ki polnopravno sodeluje tudi v okviru evropskega gospodarskega združenja SME UNION (zastopa interese malih in srednje velikih podjetij, ki ta čas zaposlujejo več kot dve tretjini vseh zaposlenih v državah članicah Evropske unije) in SME UNION SKUPINA, ki predstavlja podporno skupino poslancev pod vodstvom podpredsednika državnega zbora dr. Mihe Brejca, ki v državnem zboru s svojimi aktivnostmi podpira mala in srednja podjetja, sta z zanimanjem spremljala televizijsko razpravo, ki je potekala dne 27. 6. 2004 na POP TV in v kateri so sodelovali dr. France Bučar, dr. Dimitrij Rupel in pobudnik Foruma 21 g. Milan Kučan.

Ob tem SME UNION SLOVENIJA in SME UNION SKUPINA ugotavljata, da so razpravljavci in še posebej pobudnik Foruma 21 g. Milan Kučan, ob tem ko so razpravljali o slovenski gospodarski prihodnosti, v celoti prezrli vlogo in pomen malih in srednjih podjetij za slovensko gospodarstvo. SME UNION SLOVENIJA in SME UNION SKUPINA se sicer strinjata z oceno pobudnika Foruma 21 g. Milana Kučana, da je z vidika prihodnosti Slovenije in njenega vpliva v Evropski uniji potreben razmislek o ustreznih kapitalski podprtosti slovenskih glasov v Evro-

pi, vendar se ne strinjata z njegovim mnenjem, da je mogoče perspektivo za mala in srednja podjetja ustvariti le z razbitjem velikih sistemov. To

dokazujejo tudi evropski statistični podatki, iz katerih izhaja, da mala in srednja podjetja predstavljajo hrbtenico evropskega gospodarstva. V Evropi jih deluje več kot 18 milijonov in zaposlujejo več kot dve tretjini evropskega aktivnega prebivalstva, zato ne predstavljajo samo hrbtenice evropskega gospodarstva, temveč še več kot to: predstavljajo namreč hrbtenico evropske družbe.

Izjava pobudnika Foruma 21 g. Milana Kučana, ko je med televizijskim intervjujem izjavil, "da danes ni več nobena skrivnost, da se je obstoječi koncept gospodarskega in socialnega razvoja gospodarstva in družbe izčrpal in da tudi najboljša podjetja znotraj obstoječega modela pravzaprav nimajo več rezerv", pa potrjuje v javnosti že znane ocene SME UNION SLOVENIJA, da vladajoča koalicija, čeprav je imela v državnem zboru RS od leta 2000 dalje prepričljivo večino in poleg tega na razpolago tudi ves instrumentarij za implementacijo potrebnih ukrepov za izboljšanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, ni izkoristila ponujene priložnosti, da bi Slovenija v Evropsko unijo vstopila kot bolj inovativna in podjetniška družba.

SME UNION SLOVENIJA nadalje ugotavlja, da je v Sloveniji pri izvažanju nujno potrebnih reform na pod-

ročju podjetništva, kot so npr. zmanjševanje davčnih obremenitev, postopne deregulacije in drugih nujno potrebnih institucionalnih reform, prišlo do zastoja, ki je posledica predvsem nejasne konceptualne in proračunske politike vladajoče koalicije.

SME UNION SLOVENIJA zato meni, da Slovenija zaradi naraščajoče globalne konkurence potrebuje tako gospodarsko politiko, ki bo podpirala strateške cilje in pospeševala razvojne procese v gospodarstvu in slovenski družbi. Podjetniška pobuda je bistvena gonila sila za trg dela, konkurenčnost in gospodarsko rast. Pri tem lahko predvsem gospodarska dejavnost malih in srednje velikih podjetij omogoča družbi blaginjo, delovna mesta, potrošnikom pa bogatejšo ponudbo.

Mag. Tomaž Toplak, predsednik SME UNION Slovenija

Dr. Miha Brejc, dosedanji predsednik SME UNION v DZ RS

Odstavitev Dimitrija Rupla

Odstavitev zunanjega ministra Rupla je odstrla mnoge tančice z obličja vladajoče koalicije (LDS + ZLSD + DeSUS). Odstavitev ministra tri mesece pred iztekom mandata vlade sodi že po svoji naravi med izredne ukrepe. Za uporabo le-teh bi morali obstajati izjemno močni argumenti. Na žalost so bili argumenti za odstavitev, ki jih je navedel predsednik vlade, medli in neprepričljivi.

Če ocenjujemo osebnost dr. Rupla, moramo sicer ugotoviti, da je po naravi precej težaven človek. Kot je znano, se je prej ali slej sprl in razšel še z vsako stranko ali koalicijo, katere član je bil. Večinoma tudi ni zdržal do konca v nobenem svojem mandatu.

Vendar pa mu je treba priznati velike zasluge za uvedbo demokracije v Slovenijo, za njeno osamosvojitve, vstop v Nato in Evropsko unijo. Prav gotovo njegove pozitivne zasluge močno pretehtajo njegove pomanjkljivosti.

Če se vrnemo k vzroku za Ruplovo odstavitev, lahko hitro ugotovimo, da je bila njegova udeležba na Zboru za republiko samo povod za njo, pravi razlogi so drugi. Ve se, da so v LDS že dalj časa načrtovali njegovo odstranitev. Ruplova naglavna greha sta bila očitno prizadevanje za vstop Slovenije v Nato in EU, ne navzočnost na neki javni tribuni. Ne nazadnje se je tudi predsednik vlade mag. Rop udeležil zasedanja Foruma 21, pa zato ni nihče zahteval njegovega odstopa. Tudi vloga pri demokratizaciji in osamosvojitvi Slovenije v preteklosti je dr. Ruplu prinesla kar nekaj črnih pik v očeh voditeljev leve.

Zaradi prevladujoče politične usmeritve v Evropi si slovenska levica na čelu z LDS ni upala javno nasprotovati vstopu Slovenije v Nato in EU, na tistem pa se je odločila onemogočiti vse privrženice tovrstnih slovenskih mednarodnih povezav. To veliko pove o njeni pravi naravi. V primeru dr. Rupla je vse skupaj zapadlo kot partijska kazen samo zaradi njegove svojeglavosti, zlasti če pomislimo, koliko ministrom sedanje vlade je bilo očitano in dokazano slabo delo, vendar jim predsednik vlade ni rekel žal besede, kaj šele da bi predlagal njihovo razrešitev.

Sporočilo, ki ga iz tega lahko razberemo, je naslednje: Ni pomembno, kako in kaj dela posameznik iz vladajoče koalicije. Pomembno je le, da je v vsakem trenutku na pravi politični liniji – kot v starih partijskih

www.radiodur.si

**Uismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
in nismo najbolj trapasti.**

01 / 520 5000

» časih. Izmerjeno javno mnenje je namreč dr. Rupla uvrščalo med najboljše ministre sedanje vlade. Vendar mnenje ljudstva očitno ne šteje veliko. Da bi se bilo potrebnije ukvarjati z gospodarstvom in socialnimi problemi, kot tri mesece pred volitvami menjavati sicer uspešnega ministra – tako po mnenju vladajoče koalicije razmišljajo le politični naivneži. Bog ne daj, da bi se LDS in ZLSD celo spoprijeli z razbohoteno korupcijo v lastnih vrstah!

Z zunanje političnih vidikov je videti kaj čudno, če se odstavi minister, ki je pravkar uspešno izpeljal mednarodni projekt. Nastal bo vtis, da je dejanska politična usmeritev Slovenije zelo drugačna od uradno deklarirane. In to mednarodnemu ugledu in položaju Slovenije zagotovo ne bo koristilo.

Andrej Muren, Ljubljana

Afere brez epiloga

Pomlad v kombinaciji z volilnim letom je predramila ljudi, da so se bolj kot običajno začeli zanimati za politiko in dogajanje v družbi. To se vidi tudi na zborih našega četrtnega odbora SDS v ljubljanski četrtni skupnosti Nove Jarše. Člani in simpatizerji stranke prihajajo na sestanke redno in v številu, ki preseneča.

Ljudi zanimajo različni problemi in težave: urejenost kraja, šolstvo, zdravstvo, socialne razmere, problematika mladih in starostnikov v našem okolju. Najbolj ljudi teži brezposelnost, majhne možnosti zaposlovanja za mlade in vse tiste, ki so čez noč ostali brez zaposlitve. Na zboru tik pred volitvami za evropske poslance se je razvila debata o korupciji, klientelizmu in kriminalu. Mnogi smo prepričani, da so za te težave v naši družbi v veliki meri

RADIO
96,4 MHz
Slovenske gorice
Ta pravi!
Tig: 02/729 02 20, 02/729 02 21, 02/729 02 22
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-sg.si, INTERNET STRAN: www.radio-sg.si

krivi ljudje vladajoče strukture, ki jo v večini tvorijo poslanci LDS in ZLSD, in posledično vlada v celoti. Na nepravilnosti in krivice, ki se dogajajo malemu človeku v naši družbi, se odzivajo prepozno, predvsem šele takrat, ko postanejo sami žrtve družbenih anomalij. Skupna ugotovitev našega srečanja je bila, da je nujno treba začeti ozaveščati družbo in okolje, v katerem živimo in delujemo, da nam ni in ne bo vseeno, kaj se dogaja okrog nas in nam samim.

Sprašujemo se, kako je mogoče, da kraja denarja v humanitarni organizaciji Rdeči križ Slovenije še do danes ni dobila epiloga na sodišču. Skozi debato smo ugotovili žalostno dejstvo, da je predsednik RKS posodil preko 100 milijonov tolarjev darovanega denarja za humanitarne namene zasebniku brez vednosti drugih organov RKS. Zasebnik (Srečo Kirn) si je kot vidni član ZLSD veselo sposojal denar širom po Sloveniji. Ogromno denarja je dobil tudi v banki SKB. Večino poslovanja "sposobnega podjetnika" so pometli pod preprogo, saj so mu finančne mahinacije omogočili prijatelji iz samega vrha LDS. Podjetje "sposobnega podjetnika" je slo v stečaj in vsi upniki so se za dolgove obrisali pod nosom. Za politike iz vrst LDS pa bi bilo sila nerodno, če bi stvari prišle na dan.

Zdenka Cerar je v vlogi vrhovne državne tožilke pred časom izjavila, da se vsake svinjarije v pravu ne da

obsoditi, a ko dobi kriminal ime in dokaze, ni ovir za kazenski pregon in obsodbo na sodišču. Ta primer in mnogo drugih aktualnih afer pa kažejo na to, da v naši demokratični državi pravica ni za vse enaka. Tu imamo Srečo Kirna in predsednika RKS Mirka Jeleniča. Kraja velike vsote humanitarnega denarja je škandal brez primere, saj se ga niti največji kriminalci v svetu ne lotijo (tudi ta vrsta ljudi ima neka načela in ponos, le pri nas je drugače). Zahtevamo in pozivamo Zdenko Cerar, ministrico za pravosodje, da vsaj to kriminalno svinjarijo pripelje do logičnega konca – obsodbe na sodišču.

Afere SIB, Elan, Orion, Zbiljski gaj in podobne so ogledalo vladajoči oligarhiji. Državljanom naše mlade države Slovenije se zdi kraja denarja na RKS dejanje brez primere, ki mora biti kaznovano. Tu so prizadeta čustva malega človeka, ki je verjel v ideale humanitarne organizacije. Ti ideali so mu bili odvzeti, vzela mu jih je naduha in ohola gospoda iz LDS in ZLSD.

Glavni vzroki za takšno stanje so predvsem pomanjkanje nadzora, odvisnost medijev od vladajoče elite in slaba politična ozaveščenost državljanov.

V obdobju vladavine LDS nobena afera ali kraja družbenega premoženja do danes ni dobila sodnega epiloga. Odkrit ni bil noben storilec, če pa se je to zgodilo, so poskrbeli, da so zadeve zastarale.

Tone Dovč, Ljubljana

radio cerkno
ukv - stereo - rds
90,9 MHz 97,2 MHz 99,5 MHz 103,7 MHz

Rdeča roka (1)

Še na misel mi ne bi prišlo, da bi se oglasila na pisanje g. Pelicon (Demokracija 24. 6. 2004), če bi ugovor I. Žajdeli sklenil ob dejstvu, da so njegovi rojaki pri italijanskem okupatorju iskali svoje kratkoročne Judeževe interese. Toda k temu je moral dodati nekaj, kar je bliže njegovi povojni generaciji, ki je, kar zadeva preteklost, usmerjena po vojakihi revolucije (apel M. Kučana učiteljem) in ji je v nadlego poslušati o nedoumljivem trpljenju generacije, ki je bila žrtev nacistično-fašistično-komunističnih strahot med vojno in še huje – po vojni.

Skozi leporečje izbrano dobrega, izvrstnega, skoraj umetniškega pisanja, prežetega z duhom partijskoliberalnega, avantgardnega dojemanja našega včeraj, g. Pelicon krivdo za napetosti in sovraštvo pritakne predstavnikom kolaboracije (domobrancem), ki pretirava v poskusih kriminalizacije NOB. Ob tem bi si dovolila izpis zgodovinskega dejstva. Povzet je iz knjige Pregled zgodovine NOB v Sloveniji. Ukaz je izdan v oktobru 1942. Kardelj Matiji Mačku: "Belo gardo uničujte neusmiljeno. Duhovne v četah vse postreljajte (v partizanskih, seveda, op. H. K.). Prav tako oficirje, intelektualce itd. ter zlasti tudi kulake in kulaške sinove." (II. knjiga, str. 148) V zbirki petih knjig sta bila dva četrta dela v izredno tesnem kartonskem ovoju – II. dela ni bilo ... Po kanalih in nekajmesečnem čakanju v strogi konspiraciji je zamenjava uspešna. Komentar ob srhljivem povelju pa: milijon je bilo Slovencev leta 1941.

Po vsej Evropi so znali premagati te napetosti in sovraštvo, še zapiše g. Pelicon. Sarkazem brez primere! Naj navedem samo kvislinško Norveško. Sodila in obsodila je 125 kvislinških nesrečnikov in jih tudi usmrtila in je torej vsaka tovrstna prime-

rjava s Slovenijo cinizem brez prime-re. V Sloveniji so ulice, ceste, trgi, šole in še kakšne ustanove imenovane po množičnih morilcih, in če smo imeli kolaboracijo, je bila s Stalinovimi boljše-viki. Ta kolaboracija je Slovenijo spravila na kolena, da danes išče pot, ki jo je ponosna in bogata hodila leta 1940. In dokler bosta sodstvo in zgodovina hlapca Partije, se bomo dušili v izkrivljanju resnice, kajti laž kraljuje na prestolu Pravice in Resnice.

Herica Kumer, Ljubljana

Je to tudi politika

V soboto, 26. junija, je v Večeru g. Aleksander Markovčič napisal pri-spevek, v katerem je kritično ocenil izjavo g. Janše. Moje mnenje je nasled-nje: V interpretirani Janševi izjavi, da ZZB vodijo boljše-viki s krvavimi ro-kami, je Janša znova opozoril sloven-sko tožilstvo, naj vendarle ukrepa in poda obtožnico za storjene zločine, ki jih je bilo po končani vojni na tisoče in jih še vedno znova in znova odkri-vamo. Protesti proti taki zahtevi po-menijo varstvo starega sistema in skrivanje zločincev. (Predvidevam, da po mnenju g. Markovčiča tudi zdajšnje mnoge koruptivne dejavnosti ne bi smeli objaviti, ker jih je zaradi prefinje-ne konspiracije skoraj nemogoče od-kriti. In če avtorja prispevka prav raz-umem, jih niti raziskovati ne bi smeli.)

Gospod Markovčič, vaša zahte-va po obveznem dokumentiranju tistega, kar je skrito in uničeno (naj torej ostane še naprej neraziskano), je činična in škodljiva, kar škoduje slovenskim nacionalnim interesom in čustvom, varuje tvorce starega sis-tema in tako ovira ali vsaj prepreču-je državi Sloveniji demokratično na-ravnost in razvoj v smeri pravne države. Smo namreč ena redkih dr-žav, ki zločinstva prejšnjega sistema

še ni v celoti raziskala in priznala.

In prav zato, ker današnja oblast se-stavljajo večinoma dediči prejšnjega sis-tema, je le-ta dolžna raziskati in objek-tivno oceniti našo polpreteklo zgodo-vino in tako poravnati (morebitne) sta-re dolgove. Zakaj pa imamo (in pla-čujemo!) raziskovalne institucije?

In še nekaj. Kdo skrbi za razdor med Slovenci? Če pogledamo samo izide referendumov, je mnogim bolj ali manj jasno, da so pravi rodoljubi in demokrati (desna politična opcija) vedno podprli enotno Slovenijo oziroma tiste referendumske pred-loge, ki Slovence združujejo. Spom-nimo se le, iz katerega političnega ta-bora je bilo kar nekaj marksističnih ideologov, ki so nasprotovali odcepitvi in osamosvojitvi Slovenije!

Ive A. Stanič, Kočevska Reka

Vladni milijonarji (1)

V reviji Demokracija je bil v četrtek, 1. julija 2004, objavljen članek z naslovom Vladni milijonarji, v katerem je novinarka Vida Kocjan napisala, da "izjema je mestna četrt Desni breg Velenje, kjer je vodilni aprila letos prejel neverjetnih 800.067 tolar-jev brutoplače, za svoje delo pa ima sklenjeno individualno pogodbo".

Omenjeni podatek je neresničen in nerealen, saj je predsednik mest-ne četrti Desni breg g. Srečko Korošec upokojen in opravlja svoje delo kot predsednik sveta ožjega dela ob-čine popolnoma prostovoljno.

Kot vir omenjenega podatka je no-vinarka uporabila podatke iz Agen-cije Republike Slovenije za javno-pravne evidence in storitve (AJPES), pri katerih je pri objavi tabele podat-kov izplačanih plač pri pravnih ose-bah javnega sektorja za mesec april 2004 prišlo do računalniške napake. Kako je do te napake prišlo, nam bo do konec tedna sporočili iz AJPES-a.

Andreja Katič, direktorica Uprave mestne občine Velenje

Demokracija in ultimati

Mar gre demokracija, na katero se sklicujejo vse stranke, vstric z ulti-mati? Po zdravi logiki ne in vendar LDS, pohčerjenka pokojne, pa še ne pokopane KP oz. sedanje združene liste po njenih ukazih in podpori to neprestano dela. Liberalna demokracija, kakšno zveneče in zavajajoče ime! Koliko pravih demokratov je v njej, upoštevajoč, da je to predvsem kohe-renca (medsebojna povezanost) koristolovskih ljudi? Že vse od prevzema oblasti, potem ko so krti v Demosu opravili svojo razdiralno vlogo, je LDS pogosto ob kimanju občasnih koalicijskih partnerjev postavljala na vse ključne notranje in zunanje položaje "svoje fante". Da večina teh "fantov" ni sodelovala pri osamosvajanju Slovenije ali jo vsaj podpirala, liberalne vrhuške ne moti, saj razen redkih izjem tudi sama ni bila "zraven". Z izgo-vorom, da so nekdanji veleposlaniki, konzuli, svetovalci in nasploh osebe nekdanje partijske jugoslovanske diplomacije kompetentni in zaupanja vredni ljudje, še danes iste ljudi imenuje na slovenska predstavništva v tujini. Ko pa doma kaj ne gre čisto po njihovi volji kot sedaj pri zunanjem ministru Dimitriju Ruplu, pokličejo iz tujine človeka za vse čase, kakršen je Ivo Vajgl, ki ga po pristnih partijskih ukazih še pred razrešitvijo aktual-nega določijo za "nadomestnega" zunanjega ministra. Opogumljen z neo-majno podporo vladne koalicije je Ivo Vajgl izjavil: "Rupel si je sam jamo skopal, Janša mu je pa lopato posodil!" Upoštevajoč, da je Janša lopato samo posodil, upajmo, da jo bo posodil tudi še njemu. Svoje barve kame-leonsko spreminjajo po določenem scenariju, potem pa rečejo: Človek sem, ki nase nekaj da! In to tudi verjamejo! Petega julija 2004 se zgodi že 48. izredna seja državnega zbora slovenskega parlamenta z eno samo sam-cato nalogo: razrešiti zunanjega ministra Dimitrija Rupla! Prva točka je nastop premierja Antona Ropa, ki je že pred tem v vseh medijih zahteval Ruplovo razrešitev. Njegov nastop je ena sama velika, zelo neokusna sa-mohvala. Nekajkrat je ponovil, kakšen "rejting" uživamo v tujini in kako nerad, vendar zaradi pomanjkanja zaupanja v zunanjega ministra mora zahtevati njegovo razrešitev. Skoraj zajokal je in mi z njim. Ropov glavni moto je bil, da je izgubil zaupanje v Rupla in da ne more več delati z njim. V svojem nastopu ni navedel niti ene napake, ki bi jo storil zunanji minis-ter v svoji funkciji in bi bila lahko edini razlog za njegovo zamenjavo. Sledil je odgovor zunanjega ministra Dimitrija Rupla, ki mu je predsedu-joci Pohorec izjemno dovolil enourno razpravo. D. Rupel je v svojem od-govoru nanizal prave razloge svoje zamenjave, med njimi vilniško dek-laracijo, ki jo je podpisal v soglasju s premierjem, potem načrtovano dip-lomatsko akademijo, zaradi katere je bil deležen celo obtožnice, in še vse-mogoče. Glavni razlog, ali kakor bi rekli, balon je počil, ko se je izkazalo, da je eden od pobudnikov Zbora za republiko in ker se je udeležil njego-vega zasedanja. Pravi vzrok vsesplošnega obtoževanja poslancev vladne večine, ki pa na seji ni bil izgovorjen, je dejstvo, da je med sklicatelji in udeleženci tega zbora Janez Janša. On je tisti, s katerim Dimitrij Rupel kot minister Ropove vlade ne bi smel nastopati skupaj. Iz vsega povedanega na 48. izredni seji DZ je to bil glavni, a prikriti moto. Eldeesovec, posla-nec DZ in evrops poslanec Jelko Kacin bi brez vsake maske lahko odigral najodurnejšega Mefista. Od vseh vladnih poslancev pa me je najbolj pre-sunil "nebogljjeni" Zlobčev Jasko. Poslanci prave opozicije NSi, SDS in tudi SLS so odsotnemu Ropu očitali, da ni navedel nobenega pravega raz-loga, zaradi katerega mora Rupel oditi. Vsi protidokazi in argumenti so šli kot vedno mimo razuma vladne črede. Nobene kritike na Forum 21, ker so tam Milan Kučan in parvenijski bogataši, z vsemi trombami pa na Zbor za republiko, kjer so intelektualci in predstavniki raznih strank in civilne družbe. Zato potrditev Iva Vajgla za novega zunanjega ministra ni niko-gar presenetila. Dejstvo, da je bil dolga leta zvest sopotnik totalitarnega komunističnega režima pokojne Jugoslavije in kot njen konzul v Cleve-landu sovražno nastopal proti slovenski politični emigraciji, je danes za parlamentarno večino nepomembno in hvale vredno. Saj tako bi delovali tudi oni. Eldeesovski ultimat je uspel, kdor more, naj razume, kdor pa ne, naj jim to pove na državnoborskih volitvah.

Marija Vodišek

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz
ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Zaupanje v inštruktorja CK

14. del

Politična aktivnost v Dolomitih je bila v vsakem pogledu zelo živahna. Dogajanje me je spominjalo na življenje na vasi. Pred hišo, v kateri so bile pisarne, kuhinja in jedilnica, so se pogovarjali in o političnih zadevah razpravljali Leskošek, Kidrič, Kardelj, ki je občasno prihajal iz Ljubljane, in drugi. S Kardeljem sem se v Dolo-

bilo v odredu poskrbljeno za prehrano. Zaradi tega je odred živel večino ma od tega, kar je zaplenil kmetom.

Na razmere v Dolomitih in oborožitev partizanov je ugodno vplivala bližina nemško-italijanske meje. Nedaleč od Toškega čela je bila nemška žičnata meja široka 10 do 15 metrov. Ob meji smo večkrat opazili

smo jo dobili zase. To smo nabirali množično in tega je bilo veliko v vseh partizanskih enotah, ne samo v Dolomitih. Prihajali so partizani in jih nabirali, jih dajali v vreče in z njimi prekrbovali partizanske enote na Dolenjskem in Notranjskem. Poleg francoskih granat so bile tudi nemške, italijanske pa so bile precej manjše. Dru-

moral držati varne poti, ki je vodila čez železniško progo pri Verdu, čez Krim v Krinski odred, na Mokrc in Pugled ter od tam na Orle in v Zadobrovo. Nisem smel iti, kjer bi hotel, temveč samo tam, kjer je bila kurirska pot. Kurirske poti so bile najvarnejše, vendar je zato potovanje po njih dolgo trajalo. Samo za pot do tja in nazaj sem porabil ves teden. Na Orlah je bila v zunanjem ljubljanskem okrožju moja zadnja postojanka, kjer sem vodil odbor OF. Tako kot v vaseh ob Savi sem delo odbora usmerjal v zbiranje pomoči in mobilizacijo za partizane. To so bile glavne naloge partijskega sekretarja v okrožju, kamor pa po padcu bunkerja pri Petaču nisem mogel več tako neovirano kot prej. Ko so v CK spoznali, da za poti porabim preveč časa, so začeli razmišljati o tem, da mi poverijo druge naloge.

Kot partijski sekretar v zunanjem ljubljanskem okrožju sem dobro delal. Uspešen sem bil pri vzpostavljanju zvez med zunanjim ljubljanskim okrožjem in Ljubljano in jih izkoristil za to, da so v CK in IO OF iz Ljubljane dobili razne stvari. Najprej sem v Ljubljani vzdrževal stike s Kardeljem, čeprav tega takrat še nisem vedel, ker je vsa pošta potovala pod ilegalnimi imeni. Prepričan sem bil, da se v dopisovanju za "Pepco" skriva eden od partijskih voditeljev. Ker sem bil pri delu zanesljiv, so mi v CK zaupali. Posebno zaupanje sem imel pri Leskošku. In ker so mi zaupali, so me postavili za inštruktorja CK. Najprej so me izbrali za vodjo slovenske mladine in Skoja, po Leskoškovem posredovanju pa so prvotno odločitev spremenili in na to mesto postavili Staneta Kavčiča. Z njim sva bila med najvidnejšimi mladimi partijskimi aktivisti. Leskošek mi ni dovolil, da bi odšel za mladinskega funkcionarja, ker je presodil, da od vsega začetka poznam celo Organizacijo in da tukaj zelo koristim Partiji in CK. Na Leskoškovo prigovarjanje, ki je v CK skrbel za partijsko delo, so na Dolenjsko in nato v Semič v Belo krajino ter naprej v jugoslovanske mladinske organe poslali Kavčiča.

Albert Svetina

P. S. Odlomek je iz knjige spominov Alberta Svetine. Knjiga bo konec poletja izšla pri založbi Nova Obzorja, ki izdaja revijo Demokracija. V naslednjih številkah bomo objavili še nekaj zanimivih odlomkov.

Hiša na Toškem čelu št. 8, kjer je jeseni 1942 delal CK KPS.

mitih večkrat srečal. Krščanski socialisti, sokoli in vsi drugi so delovali drugje. Leskošek je bil v primerjavi z Mačkom zelo simpatičen. S simpatijami sem gledal tudi na Kidriča, ki je že takrat veliko pil, medtem ko me je Kraigher že s pogledom odvrčal.

Za zavarovanje CK, IO OF in GŠ je v Dolomitih poleg bunkerjev skrbel Dolomitski odred. Medtem ko je bil štab odreda blizu političnega in vojaškega vodstva, so se partizani zadrževali po okoliških hribih. Odred je bil dobro opremljen, kajti na voljo so bile delavnice in veliko stvari se je dalo narediti ali popraviti. Slabše je

nemške patrulje. Kurirji za Gorenjsko so dobro vedeli, kje in kdaj gredo lahko čez. Ob žici so Nemci postavili pehotne mine z zankami. Kdor je stopil vanjo in jo potegnil, je sprožil močno eksplozijo. Poleg pehotnih min z zankami so Nemci na mejo namestili tudi t. i. sifonarke, ki so jih pripeljali iz Francije. Francozi so jih uporabljali za ročne granate.

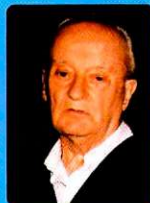
Kmalu so se z granatami z nemške meje oborožili partizani. Ko je bila jutraj rosa in je posijalo sonce, se je natančno videlo, kje so zanke granat. Takrat je bilo delo najlažje in najvarnejše. Ko smo ločili zanko od jedra granate,

go orožje so partizani pridobili z zaplembami, nekaj pa ga je ostalo še od starojugoslovanske vojske. Na različne načine ga je nekaj prišlo iz italijanskih skladišč. Pri Italijanih se je dalo dobiti tudi za denar. Partizani so v glavnem nosili starojugoslovanske mavzerice. Brzostrelk ni bilo, razen tistih, ki so jih zaplenili v bojih.

Po padcu bunkerja pri Petaču sem v zunanje ljubljansko okrožje odšel samo še nekajkrat, ker se je kmalu pokazalo, da v takšnih okoliščinah ne bom mogel več uspešno delovati. Na Ježico in v Zadobrovo sem hodil po tri dni. Strogo sem se

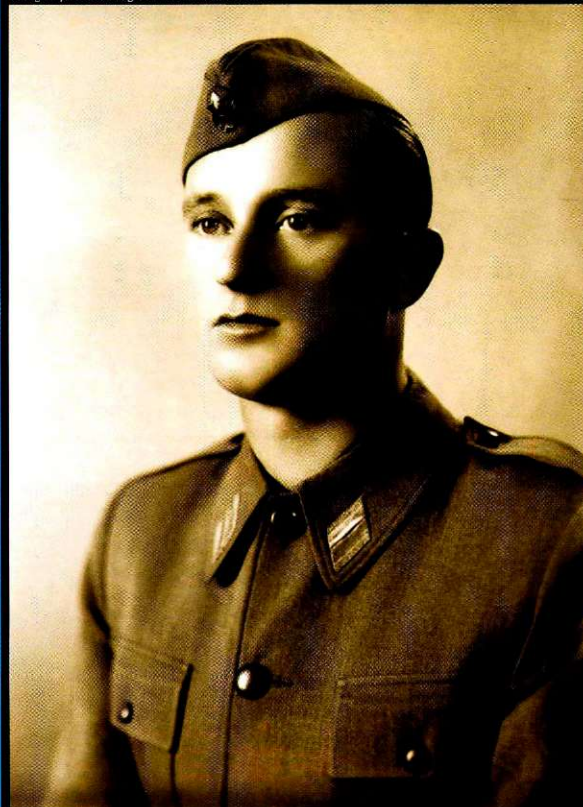
OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA - PRIČEVANJE ALBERTA SVETINE

Albert Svetina-Erno, roj. 1915 v Dolnjih Ležečah pri Divači, je danes po vsem, kar je doživel, izpovedal in ne nazadnje tudi zapisal, predvsem živa priča slovenske polpretekle zgodovine. Je priča dogodkov in časa, ko se je hrepenenje po svobodi in pravičnosti utopilo v poplavi laži, prevar in nasilja.

“... Ko sem sredi maja 1945 iz Postojne prišel v Slavijo, me je takoj poklical Maček in mi dejal: “Ti si tu živel in poznaš Ljubljano. Vidiš, ljudje so bosí in nagí, brez stanovanja, brez vsega. Treba jih je obleči, nahraniti in jim preskrbeti stanovanja. Pojdi in nabavi vse!” Nato me je ostreje pogledal in dodal: “Poslušaj, ampak računi, računov ni. Glej, da jih ne dobim. Ničesar ne bom podpisal. S tem ti bom plačal,” in prijel za pištolo. To je bil ukaz, naj začnem z brezobzirnim ropanjem povsod tam, kjer je bilo mogoče kaj vzeti ...”

Fotografije iz osebnega arhiva Alberta Svetine

Knjiga bo predvidoma izšla konec poletja 2004.

Priloženo naročilnico skupaj s kopijo potrdila o plačilu pošljite na naslov: Nova Obzorja, d. o. o., Komenskega 11, 1000 Ljubljana. Številka TRR: 24200-9004125033.

Knjigo lahko naročite tudi na telefonski številki: 01-434-54-63 ali na elektronskem naslovu: obzorja.narocnine@siol.net ali plačate v tajništvu založbe na Komenskega 11 v Ljubljani.

■ ■ ■ Odraščal je na Primorskem, prežet z antifašizmom in krivicami, ki jih je občutil na sebi in jih s seboj prinesel v predvojno Ljubljano. Od primorskega emigranta, ki je v težkih razmerah prišel do poklica in si našel službo, do aktivista v odporu proti italijanski okupaciji med vojno ni bilo daleč. Od delovanja v odborih OF do partije je bila pot še krajša. Hitro je postal partijski sekretar, nato inštruktor CK KPS, obiskoval partijsko šolo CK KPS in od tod prišel v Ozno, kjer je bil najprej začasno Mačkov namestnik, nato pa kot partijski sekretar njegov pomočnik do prihoda v Ljubljano. Tukaj je prevzel ekonomske naloge oz. ropanje za Ozno in med drugim prevzel “čiščenje” Brezarjevega brezna v Podutiku. Kot načelnik Ozne za Primorsko je nadaljeval oznovsko prakso s podtalno dejavnostjo na meji z zavezniško vojaško cono, nato pa v ljubljanski Ozni nadzoroval pošto. Po izključitvi iz Ozne se je vpisal na srednjo tehniško šolo, nato pa je po “čudnih naključjih” postal poverjenik v ljubljanskem mestnem ljudskem odboru. Po preiskavi stanovanja je konec februarja 1949 pobegnil na Madžarsko, kjer je najprej deloval v politični emigraciji, nato pa so ga Madžari, ker mu kot nekdanjemu pripadniku Ozne niso več zaupali, obsodili in zaprli.

Albert Svetina je po letu 1990 ena redkih prič, ki je spregovorila. Tisto, česar se njegovi nekdanji sodelavci ne spominjajo več, mu je še vedno živo pred očmi. Zdaj priča tudi za tiste in o tistih, ki so bili zraven, pa molčijo in se nočejo, ne smejo ali ne morejo spominjati. Prav tako priča za tiste, ki jih takrat še ni bilo in tega krutega časa niso doživeli in ne vedo ali pa nočejo vedeti ali verjeti. Za odkrito besedo, ki jo je najprej zastavil ob odkrivanju resnice o Brezarjevem breznu, so mu nenadoma zastali vsi postopki v zvezi z urejanjem njegovega statusa v novi, svobodni Sloveniji. Kratenje njegovih pravic zato posredno govori o naravi sistema in oblasti v sedanji Sloveniji. Obremenjenost s polpreteklo zgodovino in strah pred resnico o polpreteklosti sta zelo močna. Svetina torej ne govori samo o preteklosti, ampak tudi o sedanjosti.

Nekaj odlomkov iz spominov Alberta Svetine, ki bodo kmalu izšli pri založbi Nova obzorja, v nadaljevanjih objavljamo tudi na straneh Demokracije.

Po posebni prednaročniški ceni 5.100 SIT nepreklicno naročam knjigo
OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA -
PRIČEVANJE ALBERTA SVETINE

ime in priimek: _____

datum: _____

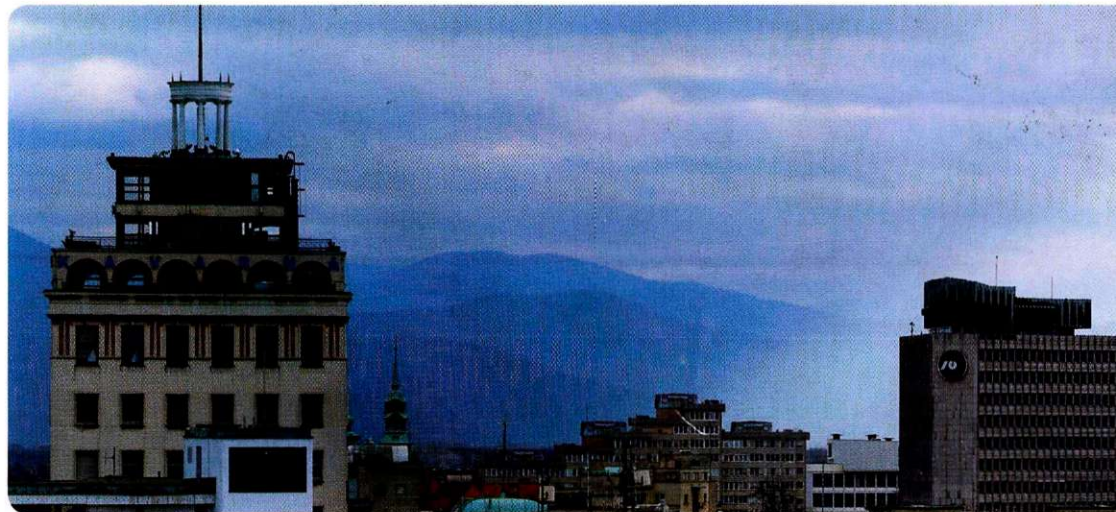
ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

podpis naročnika: _____

Knjiga bo predvidoma izšla konec poletja 2004. • V ceni je všteti DDV, ni pa všteta poštnina.

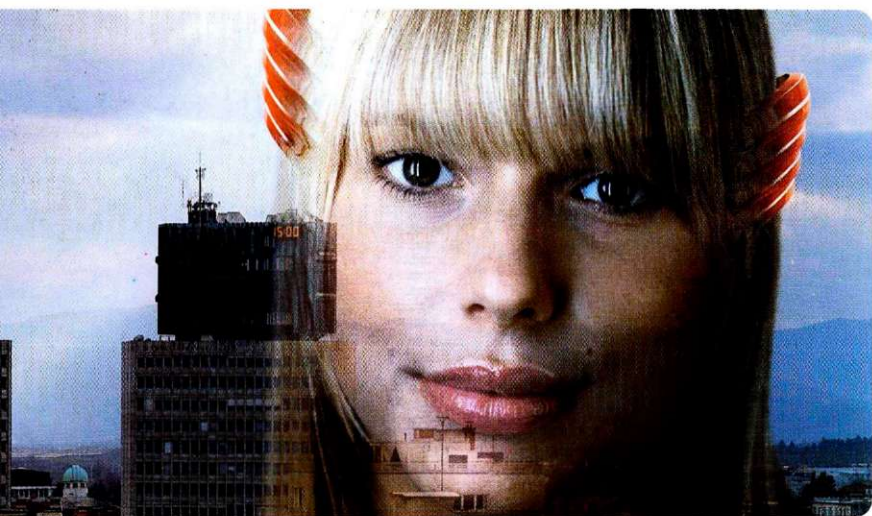
Kako hitro je življenje?

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobilni telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih audio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

Agencija 41, design: LUMS Studio, foto: T. Gregorič, J. Pukšič Mobitel d.d., 1537 Ljubljana

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

